

STORTINGET

Innst. 2 S

(2025–2026)

Innstilling fra finanskomiteen
om nasjonalbudsjettet 2026 og forslaget til statsbudsjett for 2026

Meld. St. 1 (2025–2026) og Prop. 1 S (2025–2026)

Innhold

	Side
1. Innledning.....	1
2. Nasjonalbudsjettet 2026	2
2.1 Hovedlinjer i den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi.....	2
2.1.1 Sammendrag fra Meld. St. 1 (2025–2026)	2
2.1.2 Komiteens merknader.....	6
2.1.2.1 Merknader fra Arbeiderpartiet	6
2.1.2.2 Merknader fra Fremskrittspartiet.....	7
2.1.2.3 Merknader fra Høyre.....	7
2.1.2.4 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	8
2.1.2.5 Merknader fra Senterpartiet	9
2.1.2.6 Merknader fra Rødt.....	9
2.1.2.7 Merknader fra Miljøpartiet De Grønne.....	10
2.1.2.8 Merknader fra Kristelig Folkeparti.....	11
2.1.2.9 Merknader fra Venstre.....	11
3. Statsbudsjettet 2026	13
3.1 Hovedtrekk og prioriteringer i budsjettet for 2026.....	13
3.1.1 Sammendrag fra Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok.....	13
3.1.1.1 Hovedlinjer i den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi.....	13
3.1.1.2 Regjeringens hovedprioriteringer	13
3.1.1.3 Innsparinger, omprioriteringer og bedre ressursbruk.....	15
3.1.2 Komiteens merknader.....	16
3.1.2.1 Merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt	16
3.1.2.2 Merknader fra Fremskrittspartiet.....	34
3.1.2.3 Merknader fra Høyre.....	43
3.1.2.4 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	51
3.1.2.5 Merknader fra Senterpartiet	55
3.1.2.6 Merknader fra Rødt.....	59
3.1.2.7 Merknader fra Miljøpartiet De Grønne.....	68
3.1.2.8 Merknader fra Kristelig Folkeparti.....	70
3.1.2.9 Merknader fra Venstre.....	77
3.2 Oversikt over partienes forslag til rammevedtak.....	108
3.3 Statens lånebehov.....	110
3.3.1 Sammendrag fra Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok	110
3.3.1.1 Fullmakt til å ta opp statslån o.a.....	110
3.3.1.2 Sammensetningen av statsgjelden	110
3.3.1.3 Statens lånebehov og behovet for lånefullmakter	110
3.3.2 Komiteens merknader.....	112
3.4 Omtale av særskilte saker	112
3.4.1 Prinsipper og praksis for budsjettering av lånetransaksjoner.....	112
3.4.1.1 Sammendrag.....	112
3.4.1.2 Komiteens merknader	114
4. Forslag fra mindretall.....	114
5. Komiteens tilråding.....	123

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 2 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Meld. St. 1 (2025–2026) og Prop. 1 S (2025–2026)

Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet 2026 og forslaget til statsbudsjett for 2026

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Frode Jacobsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Even A. Røed og Maria Aasen-Svensrud, fra Fremskrittspartiet, Hilde Grande, Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi og Tom Staahle, fra Høyre, Henrik Asheim og Nikolai Astrup, fra Sosialistisk Venstreparti, Marthe Hammer, fra Senterpartiet, Bjørn Arild Gram, fra Rødt, Mímir Kristjánsson, fra Miljøpartiet De Grønne, Ingrid Liland, fra Kristelig Folkeparti, Jørgen H. Kristiansen, og fra Venstre, Abid Raja, viser til at det i Stortingets forretningsorden § 43 tredje og fjerde ledd står følgende om finanskomiteens oppgaver:

«Senest 30. november skal finanskomiteen avgi innstilling om nasjonalbudsjettet og statsbudsjettet, med forslag til rammevedtak for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder fastsatt av Stortinget. Forslag til bevilgningsvedtak som utformes i innstillingen eller fremsettes ved behandlingen av den, skal inneholde beløp for alle rammer, og kan ikke gå under rammenivå. [...] I Stortinget kan det ikke voteres særskilt over enkelte deler av et slikt forslag.

Stortinget skal behandle innstillingen nevnt i tredje ledd innen en uke etter avgivelse. Stortingets ramme-

vedtak er bindende for den etterfølgende budsjettbehandling samme år.»

Komiteen viser til at regjeringen Støre la frem Meld. St. 1 (2025–2026), Prop. 1 S (2025–2026) og Prop. 1 LS (2025–2026) 15. oktober 2025. Komiteen viser til at forhandlingene om statsbudsjettet 2026 mellom regjeringspartiet Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne ikke førte frem. Det er derfor ikke flertall for noe ramme-forslag i denne innstillingen. Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt har valgt å fremme et fremforhandlet forslag mellom disse partiene som komiteens tilråding. Det vises for øvrig til finansdebatten 5. desember 2025 med tilhørende løse verbalforslag.

Komiteen har disponert innstillingen som følger:

I kapittel 2 behandles nasjonalbudsjettet for 2026, herunder hovedlinjer i den økonomiske politikken. I kapittel 3 behandles regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 etter den vedtatte inndelingen i rammeområder, jf. Innst. 18 S (2025–2026). I pkt. 3.1.2.1 presenteres budsjettavtalen mellom regjeringspartiet Arbeiderpartiet og Senterpartiet og Rødt. Det vises til vedlegg 2, som viser budsjettforliket fordelt på kapittel og post. Merknadene fra hvert enkelt parti om forslaget til statsbudsjett for 2026 følger videre under pkt. 3.1. Det vises til de respektive fagkomiteenes innstillinger for gjennomgangen av de enkelte rammeområdene. Pkt. 3.2 viser en oversikt over partienes primærstandpunkter på nettorammenivå. Pkt. 3.3 gjelder statens lånebehov. Pkt. 3.4 gjelder omtale av særskilte saker. Forslag fra komiteens mindretall er gjengitt i kapittel 4. Komiteens tilråding finnes i kapittel 5.

Det vises til rettebrev fra finansminister Jens Stoltenberg av 10. november 2025. Brevet er lagt ved denne innstillingen som vedlegg 1.

2. Nasjonalbudsjettet 2026

2.1 Hovedlinjer i den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi

2.1.1 SAMMENDRAG FRA MELD. ST. 1 (2025–2026)

Trygghet for fremtiden

I årene fremover skal regjeringen bidra til at folk får bedre råd, at flere kommer i arbeid og at næringslivet har forutsigbare rammebetingelser. Vi skal styrke fellesskolen og vi skal forbedre helsetjenesten. Forsvaret, beredskapen og politiet skal rustes opp for å møte en ny sikkerhetspolitisk situasjon med krig i Europa, flere trusler og mer kriminalitet. I en usikker verden blir det europeiske samarbeidet enda viktigere. Regjeringen garanterer for EØS-avtalen og vil forsterke samarbeidet med EU.

Regjeringens forslag til budsjett for 2026 er et viktig steg på veien for å skape trygghet for fremtiden. Budsjettet legger til rette for at prisveksten kan gå ned, samtidig som kjøpekraften kan gå opp. Norgesprisen på strøm og lavere barnehagepris vil få full effekt i folks økonomi i 2026. Budsjettet legger til rette for lav arbeidsledighet og høy sysselsetting, og redusert inntektsskatt sikrer at folk får mer igjen for arbeidet.

Regjeringen foreslår å styrke kommuneøkonomien slik at kommunene kan fortsette å levere gode velferdstjenester til befolkningen. Leseløftet i skolen starter i 2026, og i budsjettet prioriteres blant annet flere bøker og styrking av skolebibliotekene. Regjeringen foreslår 900 flere fagskoleplasser i 2026 for å dekke kompetansebehov i arbeidslivet.

I helsetjenesten fortsetter ventetidsløftet samtidig som regjeringen setter av midler til lånerammer for fem nye investeringsprosjekter i sykehusene. Regjeringen følger opp opptrappingsplanen for psykisk helse og foreslår også en ny tilskuddsordning til tilpasning av egen bolig slik at eldre kan bo lenger hjemme.

Regjeringen trygger landet med et sterkere forsvar og økt innsats mot kriminalitet. Den omfattende støtten til Ukraina videreføres. I tillegg fortsetter vi styrkingen av det norske Forsvaret, i tråd med langtidsplanen.

Den økonomiske politikken skal ivareta både hensynet til en god konjunkturutvikling og sikre at velferd og offentlige tjenester er bærekraftige over tid. Det krever bevisste valg om hvordan ressursene brukes best mulig, både nå og i årene som kommer. Norge vil trenge

flere reformer i årene fremover. Vi står overfor store omstillinger med knapphet på arbeidskraft, viktige omsorgsoppgaver overfor en aldrende befolkning og behovet for å redusere klimagassutslippene. Regjeringen vil bidra til at vi kommer gjennom disse omstillingene på en måte som tar vare på de små forskjellene og den høye tilliten vi har i Norge. Utgangspunktet i Norge er godt, med høy sysselsetting, høy finansformue og en omstillingsdyktig økonomi.

Norsk økonomi

Til tross for geopolitisk uro og handelskonflikter, er det internasjonalt utsikter til moderat vekst hos våre handelspartnere. Prisveksten har kommet ned, men i USA bidrar økte tollsatser til høyere priser og til at veksten i økonomien dempes. Vekstutsiktene i Europa er svakere enn i USA, men veksten er anslått å ta seg noe opp. Fremover kan militær opprustning i flere land bidra til økt aktivitet i industrien og stimulere den økonomiske aktiviteten.

I norsk økonomi er veksten på vei opp. Aktivitetsnivået har de siste årene blitt holdt oppe av sterk utvikling i fastlandseksporten, petroleumsinvesteringene samt en ekspansiv finanspolitikk. Fremover er det særlig sterkere oppgang i husholdningenes etterspørsel etter varer og tjenester som bidrar til høyere aktivitet. Veksten i BNP for Fastlands-Norge anslås til 2,0 pst. i år og 2,1 pst. neste år.

Den registrerte arbeidsledigheten er på et lavt nivå. Ved utgangen av september i år var 2,1 pst. av arbeidsstyrken registrert som helt ledige, noe som er godt under gjennomsnittet for de siste 20 årene. Nivået ventes å holde seg lavt fremover. Arbeidsledigheten målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) har økt noe og tilsvarte 4,4 pst. i første halvår i år. Sysselsettingen har økt, og denne utviklingen ventes å fortsette fremover. En god del av oppgangen i år og til neste år anslås å komme som følge av økt sysselsetting blant innvandrere fra Ukraina.

Konsumprisveksten har kommet betydelig ned fra det høye nivået etter at energiprisene skjøt fart i 2022/2023. Kjerneprisveksten (KPI-JAE) har det siste året variert rundt 3 pst., som er høyere enn inflasjonsmålet på 2 pst. Veksten holdes oppe av utviklingen i prisene på norskproduserte varer og tjenester. Veksten i KPI-JAE anslås til 2,9 pst. i år og 2,5 pst. til neste år. Den samlede konsumprisindeksen (KPI) anslås å vokse med 2,8 pst. i år og 2,2 pst. til neste år.

God lønnsomhet i industrien sammen med lav ledighet har gitt rom for økt lønnsvekst de siste årene. Lønnsveksten anslås til 4,4 pst. i år, i tråd med rammen i frontfagsoppgjøret. For de neste årene ventes noe lavere årslønnsvekst, men likevel betydelig reallønnsvekst.

Etter å ha ligget uendret på 4,5 pst. gjennom 2024 og inn i 2025, ble styringsrenten satt ned til 4,25 pst. i juni og videre til 4 pst. i september. Norges Bank sin renteba-

ne fra september indikerer at rentenivået vil avta gradvis de neste tre årene.

Samlet sett går det godt i norsk økonomi. Aktiviteten vokser raskere enn i foregående år, arbeidsledigheten holder seg stabilt lav, og husholdningenes kjøpekraft øker. Den gode utviklingen ventes å fortsette til neste år. Bakteppet er likevel en urolig verden, og utviklingen kan bli vesentlig annerledes. Eskalering av handelskonflikter og tiltakende global uro kan utløse nye runder med høyere prisvekst og lavere økonomisk vekst. I motsatt fall, dersom pågående konflikter blir dempet, vil det kunne styrke optimismen blant husholdninger og bedrifter, og løfte aktiviteten. Her hjemme hviler prognosen om fortsatt aktivitetsvekst på at lønningene skal vokse raskere enn prisene og at rentenivået reduseres gradvis de neste årene. Skulle prisveksten vise seg å være mer gjenstridig, for eksempel fordi veksten i lønnskostnader påvirker prisene mer enn lagt til grunn eller fordi etterspørselen etter varer og tjenester vokser raskere enn ventet, kan det ta lengre tid før både prisvekst og renter går ned.

De økonomiske utsiktene er nærmere omtalt i kapittel 2 i meldingen.

Et budsjett for trygg økonomisk styring

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. I tråd med denne skal finanspolitikken bidra til en stabil økonomisk utvikling, både på kort og lang sikt.

Finanspolitikken, pengepolitikken og lønnsdannelsen spiller alle viktige roller i å stabilisere den økonomiske utviklingen i møte med forstyrrelser, slik som vi har opplevd de seneste årene. Den økonomiske politikken har samlet sett lyktes godt i å holde arbeidsledigheten lav og sysselsettingen høy, samtidig som prisveksten er på god vei ned.

Det finanspolitiske opplegget for 2026 viderefører en trygg økonomisk styring. Regjeringen foreslår en bruk av fondsmidler på 579 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2026. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge utgjør det 13,1 pst., opp fra 12,6 pst. i år. Bruken av fondsmidler må ses i sammenheng med støtten til Ukraina som foreslås videreført på 85 mrd. kroner, tilsvarende 1,9 pst. av BNP for Fastlands-Norge. Ifølge makromodellene KVARTS og NORA har finanspolitikken for 2026 en om lag nøytral effekt på aktiviteten i økonomien neste år.

Målt som andel av verdien i Statens pensjonsfond utland (SPU) anslås bruken av fondsmidler å tilsvare 2,8 pst. Fondsverdien er beregningsteknisk anslått til 20 500 mrd. kroner ved inngangen til 2026, som er 765 mrd. kroner høyere enn ved inngangen til 2025. Utviklingen i økonomien og fondsverdien fremover er usikker. Finanspolitikken må ta høyde for at man i fremtiden vil ønske å øke bruken av fondsmidler ved større økonomiske

tilbakeslag og tilpasse seg et eventuelt fall i fondsverdien over noe tid. I takt med at fondet har økt i størrelse, har bruken av fondsmidler økt. Fondet finansierer nå mer enn en fjerdedel av statsbudsjettet. Det kan gjøre det mer krevende enn tidligere å tilpasse bruken av fondsmidler dersom fondet skulle falle mye i verdi.

I de kommende årene ventes de samlede inntektene på statsbudsjettet å vokse mindre enn før. Veksten i skatte- og avgiftsinntektene ventes å holde seg oppe. Fortsatt økt fondsverdi som følge av høy utvinning av petroleum på kort sikt, gjør at bruken av fondsinntektene over budsjettet kan øke noe også de nærmeste årene, men mindre enn vi har vært vant med. Samtidig ventes utgifter med særlig sterke bindinger, som utgifter som følger av befolkningsutviklingen og opptrapping av Forsvaret, å legge beslag på en betydelig del av inntektsveksten. Etter at økte utgifter med særlig sterke bindinger er dekket, tilsier fremskrivingene at det vil være rom for anslagsvis 3–7 mrd. kroner til andre satsinger årlig de neste årene. Ser man enda noen år lengre frem, inn i neste stortingsperiode, er det utsikter til at høyt prioriterte utgifter vil stige raskere enn inntektene.

Regjeringens hovedprioriteringer

Trygghet for landet

De siste årene har regjeringen og Stortinget tatt viktige beslutninger for å styrke norsk sikkerhet og beskytte våre felles verdier. Arbeidet med å ivareta sikkerhet, fred og solidaritet videreføres i 2026.

For å møte et skjerpet trusselbilde og varige endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen, prioriterer regjeringen samfunnssikkerhet, beredskap og forsvar. Norge fortsetter også å stille opp for Ukraina og støtter deres forsvarskamp for frihet, selvstendighet og demokrati gjennom å videreføre et ekstraordinært høyt nivå på støtten.

Forsvarsbudsjettet foreslås økt med 4,2 mrd. kroner, i tråd med de økonomiske rammene i den nye langtidsplanen for forsvarssektoren. Samlet anslås forsvarsutgiftene til 3,4 pst. av BNP i 2026. Regjeringen øker driftsrammene og styrker Forsvarets beredskap og evne til utholdenhet gjennom mer ressurser til materielldrift, reservedeler og personell. Det vil legge til rette for at Forsvaret kan videreføre et høyt aktivitetsnivå, og øke aktivitetsnivået innenfor enkelte forsvarsgrener og avdelinger. Videreutvikling av Etterretningstjenesten og økt situasjonsforståelse prioriteres også.

Norge vil også i 2026 gi militær og sivil støtte til Ukraina gjennom Nansen-programmet. Regjeringen foreslår til sammen 85 mrd. kroner i 2026, tilsvarende som i 2025. Forslaget inkluderer å videreføre den midlertidige og ekstraordinære økningen på 50 mrd. kroner fra 2025, som også i 2026 skal gå uavkortet til internasjonale initiativer og kjøp fra ukrainsk forsvarsindustri. I 2026

foreslås den samlede støtten til Ukraina fordelt med 15 mrd. kroner i sivil støtte og 70 mrd. kroner i militær støtte. Den sivile delen av Nansen-programmet inngår i bistandsrammen, som er på 56,6 mrd. kroner i budsjettforslaget, tilsvarende 1 pst. av bruttonasjonalinntekt (BNI) i 2026.

Mottak, bosetting og integrering av flyktninger vil også neste år kreve betydelige midler. Flyktningankomstene er anslått å bli vesentlig lavere i 2025 og 2026 enn i årene 2022–2024, men ankomstnivået er fortsatt høyt sammenliknet med før Russlands fullskala invasjon av Ukraina.

Regjeringen prioriterer samfunnssikkerhet og beredskap, blant annet gjennom å følge opp hovedmålene i totalberedskapsmeldingen, utredning av nytt nødnett, styrke Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og igangsette arbeid med fremtidig energiforsyning på Svalbard.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å forebygge, forhindre og bekjempe kriminalitet, gjennom blant annet å øke grunnfinansieringen til politiet og spesialenheten, øke innsatsen mot barne- og ungdomskriminalitet og utvide ordningen med hurtigspor for unge lovbyggere. Straff i Norge skal virke kriminalitetsforebyggende, og det skal være et godt innhold i straffegjennomføringen og tilstrekkelig bemanning i fengslene. Regjeringen prioriterer derfor økt studieopptak i kriminalomsorgen, økt bemanning i fengslene og flere plasser ved ungdomsenhetene.

Trygghet for folks økonomi

Innføring av Norgespris og lavere elavgift vil sammen med den eksisterende strømstønadordningen bidra til mer forutsigbare strøm- og fjernvarmeutgifter for husholdningene i en tid med svingende og tidvis svært høye strømpriser. Norgespris på 40 øre per kWh eksklusive avgifter er en fastprisordning, og husholdninger kan frivillig inngå avtale for boliger og fritidsboliger. Strømstønadordningen dekker 90 pst. av strømprisen som overstiger 77 øre per kWh eksklusive avgifter. Innføring av Norgespris anslås å øke statens utgifter med 5,9 mrd. kroner. Samlet foreslår regjeringen 11,5 mrd. kroner til Norgespris og stønadordningene for strøm og fjernvarme. Elavgiften foreslås redusert med 4 mrd. kroner, og det kommer også store deler av næringslivet til gode.

Regjeringen foreslår å redusere inntektsskatten med mer enn 4 mrd. kroner, blant annet gjennom økt personfradrag og redusert trygdeavgift på lønn, trygd og næringsinntekt. Det gir brede skattelettelser.

Regjeringen holder maksprisen i barnehage lav. Husholdninger skal maksimalt betale 1 200 kroner per måned for en barnehageplass. I de minst sentrale kommunene (sone 5 og 6) videreføres makspris på 700 kroner per måned. Barnehager i innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms er gratis. Regjeringen viderefører tolv ti-

mer gratis skolefritidsordning (SFO) for elever på første, andre og tredje trinn. Med det sparer en familie med ett barn i SFO på disse trinnene gjennomsnittlig i underkant av 24 000 kroner årlig sammenliknet med i 2021.

Bevilgningen til jordbruksavtalen foreslås økt med i underkant av 1,2 mrd. kroner i 2026 til 30,1 mrd. kroner, i henhold til inngått jordbruksavtale. Økningen gir kompensasjon for anslått kostnadsvekst og følger opp opptrappingsplanen for inntekt i jordbruket, jf. Meld. St. 11 (2023–2024). I tråd med opptrappingsplanen har regjeringen i de seneste jordbruksavtalene bidratt til at det beregnede inntektsgapet ligger an til å bli tettet i både 2025 og 2026.

Trygghet for velferden

Kommunene yter mange av de viktigste velferdstjenestene i Norge, og flertallet av de offentlig ansatte jobber i kommunesektoren. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er sentralt for at kommunene og fylkeskommunene skal kunne ivareta sine oppgaver. Regjeringens forslag innebærer en vekst i kommunesektorens frie inntekter på 4,2 mrd. kroner. I tillegg ble bevilgningene til kommunesektoren økt med 1,6 mrd. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, og dette videreføres i 2026.

I grunnskolen er gode leseferdigheter og motivasjon for å lese viktig. Regjeringen vil bruke én milliard kroner over de neste fire årene på å løfte leseferdighetene til elevene. I 2026 foreslår regjeringen blant annet å øke tilskuddet til skolebibliotek og til fysiske lærebøker.

Regjeringens forslag til budsjett bidrar til en forutsigbar sykehusøkonomi. Sykehusenes bevilgning økes med 3,4 mrd. kroner for å bidra til økt aktivitet, i hovedsak som følge av befolkningsutviklingen. Det foretas store investeringer i sykehusene, og det foreslås å bevilge midler til investeringslån i fem nye sykehusbygg, deriblant å igangsette byggingen av Mjøssykehuset.

Regjeringen fortsetter satsingen på heldøgns omsorgsplasser, som sykehjem og omsorgsboliger. Samtidig foreslås det en ny tilskuddsordning til tilpasning av egen bolig slik at eldre kan bo lenger hjemme.

Regjeringen følger opp opptrappingsplanen for psykisk helse. For 2026 foreslås det å styrke lavterskeltilbud i kommunene og tilbud drevet av ideelle og frivillige organisasjoner. I tillegg foreslås det midler til digitale selvhjelps- og behandlingstilbud innen psykisk helse og til helseteam tilknyttet alle barnevernsinstitusjoner.

Det statlige barnevernet skal bidra til å ivareta de mest sårbare barna. Bevilgningene til det statlige barnevernet foreslås økt, blant annet fordi flere barn har behov for tiltak og at prisene på tiltak øker.

Mange mennesker står utenfor arbeidslivet. For å øke sysselsettingen, få flere i jobb og færre på trygd, foreslår regjeringen å trappe opp arbeidsmarkedspolitikken. Forslaget til statsbudsjett legger derfor opp til økt

bruk av arbeidsmarkedstiltak, forsøk med et arbeidsrettet ungdomsprogram og et rekrutteringsprogram til helse- og omsorgssektoren for unge som står utenfor arbeid og utdanning.

Folketrygden gir økonomisk trygghet gjennom inntektssikring og kompensasjon i livssituasjoner som arbeidsløshet, sykdom, uførhet og alderdom. I regjeringens forslag for 2026 øker utgiftene til folketrygden utenom dagpenger mv. med 39,3 mrd. kroner i løpende priser fra Saldert budsjett 2025. Målt i faste priser øker utgiftene med 15,6 mrd. kroner. Veksten drives særlig av økte utgifter til alderspensjon, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd.

En klimapolitikk som kutter utslipp

Regjeringen fører en klimapolitikk som bidrar til at nedgangen i norske klimagassutslipp fortsetter. Regjeringen er opptatt av å gi langsiktige og forutsigbare signaler om fremtidig CO₂-avgiftsnivå slik at næringer og husholdninger kan ta høyde for dette i sine beslutninger. Mot 2030 følger regjeringen opp den varslede opptrappingen av klimaavgiftene til om lag 2 400 2025-kroner. Regjeringen varsler nå at klimaavgiften vil bli trappet opp i samme tempo også etter 2030, til 3 400 2025-kroner i 2035. Økte avgifter på utslipp under innsatsfordelingen er et effektivt virkemiddel for å kutte norske utslipp, og bidrar til å innfri Norges klimaforpliktelser. Regjeringen tar sikte på at fremtidige merinntekter fra økte klimaavgifter tilbakeføres til skatteyderne gjennom brede lettelsers i skatter og avgifter. Dette er i tråd med regjeringens skatteløfte. For å bevare insentivene til å ta klimavennlige valg skal lettelsene i minst mulig grad redusere effekten av klimatiltak.

Langskip-prosjektet er et viktig bidrag til utvikling av teknologi som kan gi globale utslippskutt. I august 2025 ble de første volumene med CO₂ fra Heidelberg Materials CO₂-fangstanlegget i Brevik injisert i Northern Lights sitt lager under havbunnen på norsk sokkel. Hafslund Celsios CO₂-fangstprosjekt på Klemetsrud er under bygging. Forventede kostnader for Langskip er 35 mrd. 2025-kroner, hvorav det statlige bidraget anslås til 23 mrd. 2025-kroner.

Norge bidrar også betydelig til å redusere klimagassutslipp internasjonalt. Norge har som mål å doble årlig klimafinansiering til utviklingsland fra 7 mrd. kroner i 2020 til 14 mrd. kroner senest i 2026. Norges klimafinansiering i 2024 var på 18,7 mrd. kroner og målet anses dermed som nådd for tredje år på rad. Arbeidet for reduserte utslipp fra avskoging og skogsforringelse i utviklingsland er en av de viktigste klima- og natursatsingene og regjeringen vil forlenge initiativet til 2035.

Som en del av statsbudsjettet legger regjeringen frem en plan som viser hvordan Norge skal nå klimamålene, se særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2025–2026) under Klima- og miljødepartementet Regjeringens klimastatus og -plan.

Innsparinger, omprioriteringer og bedre ressursbruk

Trygg økonomisk styring fordrer tydelige prioriteringer. Omprioriteringer er nødvendig for å skape rom for nye satsinger og mer effektiv bruk av ressurser. Bedre målretting og innretning av tjenester og støtteordninger kan også bidra til at arbeidskraft og andre ressurser i det norske samfunnet utnyttes bedre.

Regjeringen foreslår en reduksjon i det næringsrettede virkemiddelapparatet. Bevilgningene til Innovasjon Norge over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett og bevilgningene til de distrikts- og regionalpolitiske tilskuddene over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett foreslås redusert med om lag 400 mill. kroner. I tillegg foreslår regjeringen å redusere lånerammen for Grønn industrifinansiering fra 5 000 til 4 100 mill. kroner, og å avvikle låneordningen for bygging av miljøvennlige skip, der etterspørselen etter lån har vært begrenset. Med reduserte bevilgninger må virkemiddelaktørene i større grad prioritere blant de beste prosjektene.

Regjeringen har siden den tiltrådte satset på Enova som et sentralt virkemiddel for å stimulere til klima- og energiomstilling. I 2026 foreslår regjeringen å redusere overføringen til Klima- og energifondet med om lag 1,9 mrd. kroner, til 7,2 mrd. kroner. Av dette er 1 mrd. kroner midler som Stortinget i 2025 øremerket til tiltak i kvotepliktig sektor, noe som ikke påvirker oppfyllelse av Norges klimaforpliktelser for 2030. Den foreslått bevilgningen er 3,9 mrd. kroner høyere enn i 2021, og gir Enova betydelige midler til å støtte utvikling av klima- og energiteknologi.

Regjeringens forslag til formål under Nasjonal transportplan (NTP) gir en nominell økning på 1,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2025. Bevilgningen er tilstrekkelig for å legge til rette for rasjonell fremdrift i alle igangsatte investeringsprosjekter og gir rom for oppstart av flere mindre investeringsprosjekter på vei, jernbane og i de største byområdene. Det foreslås ikke kostnadsrammer for oppstart av nye, store infrastrukturprosjekter i 2026-budsjettet. I tråd med prioriteringene i NTP tar vi vare på eksisterende infrastruktur, og prioriterer drift, vedlikehold og fornying av jernbanen. Regjeringen prioriterer et fremdeles høyt nivå på drift og vedlikehold av riksveiene, med en reell styrking i 2026.

Regjeringen foreslår å stanse arbeidet med Stad skipstunnel. Alle tilbud som er kommet inn, ligger langt over kostnadsrammen som Stortinget har vedtatt. Oppdatert kostnadsramme for prosjektet er om lag 9,4 mrd. kroner. Stans av prosjektet gir en besparelse på om lag 140 mill. kroner i 2026 og vesentlig større besparelser de kommende årene.

Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til tilskuddsordningen for bredbåndsutbygging med 370 mill. kroner. Dekningsgraden for bredbånd i Norge er allerede svært god, og over 99 pst. av husstander har i

dag tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s hastighet. Regjeringen vil justere ordningen for å legge til rette for større og mer effektive utbyggingsprosjekter og bidra til utbygging av dekning der behovet er størst. Regjeringen foreslår i tillegg å øke bevilgningen til telesikkerhet- og beredskap betydelig for å redusere sårbarheter og heve motstandskraften i den digitale infrastrukturen.

For å stimulere til arbeid foreslår regjeringen å fase ut stønadene til enslig mor eller far for nye mottakere med unntak av enslige med aleneomsorg for særlig tilsynskrevende barn og enslige med barn under 14 måneder. Overgangsstønadene kan gi svake insentiver til arbeid, og dagens innretning med inntil tre års varighet og mulighet for forlengelse, kan virke innlåsende og motvirke overgang til selvforsørgelse. Siden stønadene ble innført på 1960-tallet er det kommet til mange andre ordninger for kvalifisering og arbeid uavhengig av sivil status, herunder rett til barnehageplass og redusert foreldrebetaling i barnehage og SFO. Barnefamilieutvalget anbefalte at stønadene avvikles.

Regjeringen foreslår å gjøre den nye gjeldssletteordningen for distriktene mer målrettet ved å begrense antallet kommuner som omfattes til å gjelde de minst sentrale, hvor det er størst problemer med mangel på kompetent arbeidskraft. Det foreslås også å begrense perioden en kan få slettet utdanningsgjeld til tre år. Dette retter ordningen over tid i større grad mot de i etableringsfasen og gjør ordningen mer treffsikker.

Regjeringen foreslår å videreføre flere ordninger nominelt, deriblant kontantstøtten og barnetrygden. Barnetrygden har blitt økt i flere omganger de siste årene. Det økte tillegget i barnetrygden for beboere i Nord-Troms, Finnmark og Svalbard videreføres fra Revidert nasjonalbudsjett 2025.

Skatte- og avgiftsopplegget

Forslaget til skatte- og avgiftsopplegg for 2026 er i tråd med regjeringens skatteløfte om at de samlede skattene og avgiftene på norske privatpersoner og bedrifter skal holdes på samme nivå som i dag i den kommende stortingsperioden, og at selskapsskattesatsen ikke skal økes. Forbedringer av skatte- og avgiftssystemet gir rom for brede lettelser som bidrar til trygghet for folks økonomi.

Inntektsskatten reduseres blant annet gjennom økt personfradrag og redusert trygdeavgift på lønn, trygd og næringsinntekt. Det gir brede lettelser samtidig som de omfordelende egenskapene til skattesystemet opprettholdes. Forslaget gjør det også mer lønnsomt å jobbe ettersom man sitter igjen med litt mer etter skatt for hver ekstra krone man tjener.

Regjeringen foreslår å gjennomføre en forsøksordning med arbeidsfradrag for unge. Regjeringen mener det er behov for mer kunnskap om hvordan et arbeidsfradrag, og økonomiske insentiver generelt, påvirker ar-

beidstilbud og yrkesdeltakelse. Et arbeidsfradrag skiller seg fra generelle lettelser ved at det ikke gis i trygdeinntekt. Hvis trygdene skal holdes utenfor brede lettelser, må det i så fall begrunnes med at det er nødvendig for å få flere i jobb og færre på trygd. Det vil forsøksordningen gi kunnskap om.

Elbiler utgjør nå 95 pst. av nybilsalget. Det betyr at målet om at alle nye personbiler skal være elektriske i 2025, i praksis er nådd. Etter regjeringens vurdering er tiden moden for å fase ut elbilfordelene i merverdiavgiftssystemet. Vi bør ikke ha et system som subsidierer kjøp av personbiler fremfor annet forbruk. I 2026 foreslås det å redusere innslagspunktet for merverdiavgift ved kjøp av elbil til 300 000 kroner, og det varsles at merverdiavgiftsfordelene ved kjøp av ny elbil fjernes helt fra 2027. Samtidig foreslås det å justere engangsavgiften på bil slik at systemet forenkles og insentivene til å velge elbil opprettholdes.

Flere åpenbare hull i skattesystemet foreslås tettet. Blant annet stenges muligheten for at finansforetak med virksomhet i utlandet kan oppnå doble rentefradrag. Det er en oppfølging av en avgjørelse i Høyesterett om fordelingen av rentefradrag mellom virksomheter i Norge og utlandet. Fra dagen budsjettet legges frem, tettes et skattehull i eiendomssektoren der gevinstbeskatning kan unngås gjennom målrettet skatteplanlegging. Det tettes også hull i merverdiavgiftsreglene for internasjonal handel med tjenester, der internasjonale foretak i dag kan oppnå gunstigere avgiftsbehandling enn nasjonale foretak.

For å redusere strømavgiftene til både husholdninger og næringsliv reduseres elavgiften til 4,18 øre per kWh gjennom hele året.

Regjeringen tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om en helhetlig skattereform i løpet av 2027. Formålet er å legge til rette for en enighet om viktige elementer i skattesystemet på tvers av politiske skillelinjer. På den måten kan det oppnås rimelig forutsigbarhet om skattesystemet framover, som kan stå seg på tvers av skiftende regjeringer. For å få innspill til regjeringens arbeid med stortingsmelding og berede grunnen for et bredt forlik, vil regjeringen ta initiativ til en bredt forankret skattekommisjon.

Skatte- og avgiftsopplegget er nærmere beskrevet i Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026.

2.1.2 KOMITEENS MERKNADER

2.1.2.1 Merknader fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringens forslag til budsjett som trygger økonomien, fellesskapet og landet. Det legger til rette for trygg økonomisk styring – der prisveksten kan fortsette å gå ned, ledigheten holdes lav, sysselsettingen er høy og næringslivet får forutsigbare rammebe-

tingelser og vekst – en styring der kjøpekraften fortsetter å øke og folk får bedre råd.

Disse medlemmer viser til at skatteløftet holdes ved at det samlede skatte- og avgiftsnivået i 2026 holdes uendret med regjeringens forslag. Uttaket fra pensjonsfondet er innenfor handlingsregelen, i tråd med en ansvarlig finanspolitikk. Flere tiltak, inkludert Norgespris på strøm og lavere barnehagepris, gir trygghet for folks økonomi. Dette budsjettet bidrar til at den gode utviklingen i norsk økonomi kan fortsette.

Disse medlemmer viser til at budsjettforslaget sikrer trygghet for landet ved at Forsvaret, beredskapen og politiet rustes opp for å møte en ny sikkerhetspolitisk situasjon med krig i Europa, flere trusler og mer kriminalitet. Regjeringen viderefører den omfattende støtten til Ukraina og deres forsvarskamp for frihet på 85 mrd. kroner og fortsetter styrkingen av det norske Forsvaret i tråd med langtidspanen for forsvarssektoren. Forsvarsbudsjettet foreslås økt. Samlet anslås forsvarsutgiftene til 3,4 pst. av BNP i 2026.

Disse medlemmer peker på at forslaget også sikrer trygghet for velferden ved å styrke kommuneøkonomien, herunder en historisk vekst i kommunenes frie inntekter. Dette gjør at kommunene kan fortsette å levere gode velferdstjenester. I tillegg foreslås det økning i sykehusenes bevilgning.

Disse medlemmer viser til at den økonomiske politikken skal være tilpasset situasjonen i økonomien og samtidig ivareta bærekraften i offentlige finanser. Det krever klare prioriteringer og bevisste valg om hvordan våre felles midler skal brukes. Norge står overfor store omstillinger, med knapphet på arbeidskraft, viktige omsorgsoppgaver overfor en aldrende befolkning og behov for å redusere klimagassutslippene. Norge har et godt utgangspunkt, med høy sysselsetting, et pensjonsfond som forvaltes klokt, og en omstillingsdyktig økonomi. Disse medlemmer mener at forslaget til budsjett er et viktig steg i riktig retning, og at det trygger landet i en urolig tid.

2.1.2.2 Merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet vil gi folk større frihet og mener at innbyggerne skal få beholde mer av sine egne penger. Disse medlemmer viser til at den økonomiske situasjonen for både folk og bedrifter de siste årene er blitt betydelig svekket. Norge har i dag et av de høyeste skattetrykkene i OECD-området, og disse medlemmer mener at den rødgrønne regjeringen har unnlatt å ta nødvendige grep som kunne avhjulpet situasjonen for mange.

Disse medlemmer fremhever at Fremskrittspartiet vil gi folk økt økonomisk handlefrihet og derfor prioriterer å redusere skatter og avgifter. Disse medlemmer viser til at partiet foreslår å øke personfradra-

get, øke frikortgrensen og redusere trinnskatten slik at alle får skattelette. Videre foreslås det å reversere regjeringens foreslåtte kutt i foreldrebetalingen. Målet er at flere skal sitte igjen med mer av egen lønn, og at norske bedrifter skal kunne gå med overskudd.

Disse medlemmer understreker videre at Fremskrittspartiet ønsker lavere avgifter og tar avstand fra at avgiftssystemet brukes til symbolpolitikk uten hensyn til folks økonomi. Det foreslås derfor å halvere momsen på mat og halvere veibruksavgiften på drivstoff. Disse medlemmer viser også til at partiet sier nei til økning i CO₂-avgiftene, og at ingen skal betale mer enn 50 øre per kilowattime for strøm inkludert merverdiavgift.

Disse medlemmer viser til at forutsigbare rammevilkår for næringslivet er avgjørende, og at bedriftene må gis nødvendig økonomisk handlingsrom. Fremskrittspartiet ønsker et samfunn som legger til rette for vekst, ikke et skattesystem som driver investeringer og kapital ut av landet.

Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiet ønsker et samfunn der alle kan føle seg trygge. Det pekes på behovet for å styrke politiet slik at etaten blir bedre rustet til å bekjempe kriminalitet, herunder målrettede tiltak mot ungdoms- og gjengkriminalitet. Disse medlemmer understreker også viktigheten av en streng innvandringspolitikk og god integrering som en del av arbeidet for et trygt samfunn.

Disse medlemmer mener det må være trygt å ferdes på norske veier, og viser til at Fremskrittspartiet derfor prioriterer bygging av nye, trafiksikre veier, samtidig som vedlikehold av eksisterende veinett styrkes. Videre viser disse medlemmer til at barn og unge har krav på undervisning i trygge omgivelser, med gode lærere, et godt skolemiljø, valgfrihet og sunn konkurranse.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet mener at alle skal få hjelp til å bli friske og ha tilgang på den omsorgen og de tjenestene de trenger. Det vises til behovet for gode, raske og trygge helsetjenester der enkeltmennesket settes i sentrum, og at folk skal kunne stole på at de får den hjelpen de trenger, når de trenger den.

2.1.2.3 Merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre vil understreke at samfunnet blir best når enkeltmennesker, familier og bedrifter har frihet til å skape. Det kan være arbeidsplasser, gode liv, trygg omsorg eller læring i skolen. Frihet er viktig fordi mennesker er forskjellige, og fordi folk kjenner sin egen hverdag best. Frihet gjør at mennesker tar ansvar. Personlig initiativ og ansvar er avgjørende når vi skal skape muligheter og løse våre utfordringer. Samtidig trenger vi sterke fellesskap som kan sikre friheten. I en farligere verden er nasjonalsta-

ten vårt viktigste vern mot trusler. Norge står sterkest når vi samarbeider med land som deler våre frihetsverdier. Dette er utgangspunktet for Høyres budsjettfor-slag, som er redegjort for senere i innstillingen.

Disse medlemmer er bekymret for at regjering-en Støre setter kortsiktige hensyn foran ansvarlig øko-nomisk styring. Statens utgifter har vokst sterkt gjen-nom regjeringens periode, og en stadig større del av budsjettet bindes opp av løpende utgifter som ikke øker inntektene i økonomien. Regjeringen varsler selv et svært begrenset handlingsrom de kommende årene. Dette er etter disse medlemmers syn et resultat av manglende reformvilje for å øke produktiviteten og ar-beidstilbudet i økonomien. En politikk som øker de of-fentlige utgiftene varig uten samtidig å styrke vekstev-nen, gjør velferdssamfunnet sårbart.

Samtidig har Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosi-alistisk Venstreparti økt skattene varig med over 22 mrd. kroner siden 2021. Regjeringen har også benyttet midlertidige skatter for å løse sine budsjettbehov og gjort en lang rekke brå skatteendringer. Slik uforutsig-barhet skaper politisk risiko og svekker investeringsvil-jen i norske bedrifter.

Mens skattene er økt, har næringsstøtten nådd et historisk høyt nivå. Regjeringen Støre svekker det nær-ingslivet som forsøker å tjene penger og skape verdi, og belønner virksomhet som ønsker å drive for skattebeta-lernes regning.

Disse medlemmer påpeker at en bærekraftig velferdsstat ikke kan bygges på økende utgifter, uforut-sigbare skatter og fravær av reformer. Norge trenger en politikk som gjør samfunnet mindre avhengig av offent-lige budsjetter. Når regjeringen velger å bruke mer pen-ger i stedet for å gjøre krevende, men nødvendige end-ringer, svekkes både handlefriheten og tilliten til den økonomiske styringen.

Disse medlemmer viser til Høyres forslag til statsbudsjett, som gir større verdiskaping fremfor økte skatter, omstilling fremfor økte utgifter og forutsigbar-het fremfor politisk risiko. Dette er etter disse med-lemmers syn veien til et tryggere og friere Norge.

2.1.2.4 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Ven-streparti viser til at den utfordrende tiden både Nor-ge og verden er i, må få stor betydning for innretningen for statsbudsjettet for 2026. Dyrtid påvirker både en-kelpersoner, kommuner og sykehus. Klima- og natur-krisen gir alvorlige konsekvenser. Det er krig i Europa, og man ser katastrofale konsekvenser av konflikten i Gaza. Folk flest opplever trange økonomiske tider, og kommunene har fått økte utgifter som gir dem mindre handlingsrom til å styrke og utvikle velferden. I forrige stortingsperioden, har Sosialistisk Venstreparti bidratt til omfordeling og til å styrke velferden, redusere klima-

gassutslipp og forhindre naturtap, og har også sørget for solidaritet med resten av verden. Dette arbeidet må fort-sette i denne stortingsperioden.

Det te medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2026. Sosialistisk Venstre-partis viktigste prioriteringer er at ulikheten skal ned og velferden skal styrkes, å kutte i klimagassutslippene, å ta vare på naturen og internasjonal solidaritet. Dette gjen-speiles i de konkrete forslagene.

Det te medlem understreker viktigheten av en velferdsstat som stiller opp og fyller den rollen den var tiltent, gjennom økte velferdsytelser, billigere velferds-tjenester og et mer omfordelende skattesystem. Socialis-tisk Venstreparti vil fortsette å satse på velferdsreformer som billigere tannhelse, gratis SFO og barnehage, økt barnetrygd og en sosial boligpolitikk. De økonomiske forskjellene i Norge er for store, og ulikheten vokser. De siste 20 årene har de lave lønningene i Norge falt, sam-menlignet med medianlønnen, mens de høyeste har økt. De rikeste ti prosentene eier mer enn alle andre til sammen. Sosialistisk Venstreparti vil ha et samfunn med små forskjeller. De som har minst, må få mer, sam-tidig som de som har mest, må bidra mer.

Det te medlem viser til sitt alternative statsbud-sjett, der skattesystemet gjøres mer omfordelende ved at de med høyest formue og inntekt i større grad betaler skatt etter evne, mens folk med vanlige og lave inntekter får lav-ere skatt. Samtidig står velferden ved et veiskille. Kommu-ne-Norge og sykehusene står i en bemanningskrise, en kri-se som vil vedvare om man ikke tar grep for å omfordele mer fra de som har mest, til fellesskapets velferd.

Norge og resten av verden merker i større og større grad de alvorlige konsekvensene av klimaendringene. Det te medlem mener regjeringens klimainnsats og tiltak for utslippskutt i Norge ikke er tilstrekkelige. Både ambisjonsnivået og innsatsen må opp, utslippene må kuttet raskere for hvert år som går, og oljeavhengighe-ten må reduseres.

Det te medlem mener det ikke er rom for mer olje og gass. Den høye aktiviteten i petroleumsbransjen er til hinder for en rettferdig og styrt omlegging fra olje og gass til eksisterende og nye grønne næringer. Det er derfor behov for en økt innsats for omstilling. Man må satse mye sterkere på norsk grønn industri og på den måten også sikre økonomi og arbeidsplasser for fremti-den.

I utfordrende tider er internasjonal solidaritet ekst-ra viktig. Det te medlem vil understreke at Norge må ha en human flyktningpolitikk som sikrer at Norge fort-satt tar imot mennesker på flukt. Norge må bidra i hu-manitære katastrofer, gi langsiktig utviklingshjelp og styrke menneskerettigheter og demokrati samt bruke én prosent av bruttonasjonalinntekten på bistand.

2.1.2.5 Merknader fra Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at regjeringen legger frem et budsjett som i stort viser en økonomi som går godt. Det vises til at budsjettet legger til rette for en fortsatt lav arbeidsledighet, en høy sysselsetting og en prisvekst på vei ned, med dertil hørende utsikter til økt kjøpekraft.

Dette medlem mener imidlertid at det bak overskriftene ikke tas tilstrekkelige grep for å sikre verdiskaping og beredskap i hele landet, og at regjeringen ikke tar tilstrekkelig inn over seg at det må tas både sosiale og geografiske hensyn for å lette hverdagsøkonomien for folk.

Dette medlem mener videre at et livskraftig næringsliv over hele landet er avgjørende for sysselsetting og trygghet. Senterpartiet vil gi små og store bedrifter forutsigbare rammevilkår, tilgang på kapital og relevant kompetanse. Her er det viktig med et skatte- og avgiftssystem som fremmer verdiskaping og styrker lokalt eierskap.

Dette medlem er enig i at de overordnede tallene viser et bilde av at norsk økonomi går godt. Samtidig viser også tallene at handlingsrommet fremover snevres inn, ikke minst på grunn av demografi og et betydelig behov for omstilling i flere sektorer. I lys av dette mener dette medlem det er uheldig at regjeringen kutter målrettet i en rekke ordninger som er ment å bidra til økt verdiskaping i hele landet.

Dette medlem vil videre påpeke viktigheten av at vi har sterke kommuner. Når kommunene sliter med økonomien, går det utover alle som er avhengige av de hverdagsnære tjenestene kommunen tilbyr. Dette medlem mener det er avgjørende å styrke kommuneøkonomien betraktelig mer enn regjeringen gjør i sitt forslag. Det er videre viktig at kommunene blir gitt tilstrekkelige verktøy for utvikling og omstilling og økt handlingsrom i form av redusert styringstrykk.

Dette medlem støtter de grepene som er tatt for å styrke norsk sikkerhet og å beskytte våre felles verdier i en urolig verden, og er glad for at dette arbeidet videreføres. Støtten til Ukrainas forsvarskamp gjennom Nansen-programmet er omfattende og viktig, og Norge må fortsette å være en langsiktig bidragsyter.

Dette medlem viser til at den sikkerhetspolitiske situasjonen krever styrket totalberedskap – med politi, forsvar, helse, næringsliv og matproduksjon i hele landet. Senterpartiet vil ruste folk og lokalsamfunn til å møte kriser og har i sitt alternative statsbudsjett flere forslag som kompletterer og utfyller regjeringens arbeid med oppfølgingen av totalberedskapsmeldingen.

Dette medlem viser til at regjeringen fremhever at man i en usikker verden i større grad må se mot Europa, og i den sammenheng peker på at man vil forsterke samarbeidet med EU. Senterpartiet sier ja til europeisk og internasjonalt samarbeid og solidaritet, men nei til EU-medlemskap og overnasjonalt styre. Senterpartiet

er tydelige på at Norges framtid skal bestemmes i Norge – av folk som kjenner landet og verdien Norge er bygget på.

Dette medlem viser til at det er viktig med et rettferdig og omfordelende skatte- og avgiftssystem som sikrer finansieringen av velferdstjenester, samtidig som vanlige folk og småbedrifter skjermes. Dette medlem vil særlig påpeke at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett prioriterer lettelsener og endringer i skatte- og avgiftspolitikken for både husholdninger og næringsliv. Senterpartiet støtter skatte- og avgiftsgrep som fremmer miljøvennlig utvikling, men er imot økte avgifter som kun fungerer som symbolpolitikk, og mener tiltakene må tilpasses slik at norsk næringsliv beholder sin konkurransekraft.

2.1.2.6 Merknader fra Rødt

Komiteens medlem fra Rødt viser til at det ikke mangler mat, strøm og penger i Norge. Det som mangler er politisk vilje til å fordele ressursene på en rettferdig måte. Lønnsveksten har stoppet opp, mens prisen på livsnødvendigheter har økt. Samtidig har de på toppen blitt rikere. Ulikhetene har økt under regjeringene til både Erna Solberg og Jonas Gahr Støre, selv om både Høyre og Arbeiderpartiet sier at de vil ha små forskjeller.

Velferden er under press i store deler av landet. Skoler, busslinjer og helsetilbud legges ned, mens det er for få folk på jobb i velferdsstatens frontlinje. Samtidig er minsteytelsene så lave at de knapt er til å leve av. Altfor mange mangler økonomisk trygghet.

Dette medlem viser til at det er mulig å gjøre langt mer for å styrke velferden og få ned forskjellene enn det regjeringa har gjort i sitt forslag til statsbudsjett. I Rødts alternative statsbudsjett kommer Rødt med alternative forslag for å stanse usosiale kutt, utvide velferden og føre en politikk for at folk flest sitter igjen med mer.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, der Rødt foreslår å starte innfasingen av egenandelstak og frikort for tannhelse. Samtidig foreslår Rødt å redusere egenandelen på andre helsetjenester og medisiner. Målet er å gjøre det billigere å være syk i Norge, både i kroppen og i munnen. Rødt foreslår også å øke velferdsstatens minsteytelser for pensjonister, uføre og folk som får arbeidsavklaringspenger (AAP), og å reversere en rekke kutt i regjeringas forslag.

Rødt vil ha et rettferdig skattesystem, hvor de som har mest, også bidrar mest til fellesskapet. Regjeringen Solberg ga flere titalls milliarder i skattegaver til de rikeste. Disse skattegavene er fremdeles ikke fullt ut reversert. Dette medlem viser til at Rødt foreslår å gjøre skattesystemet mer progressivt, ved å gi skattelettelse til alle som tjener under 800 000 kroner i året, og øke skattene for de med store formuer og millioninntekter. Slik

sikrer Rødt hverdagsvelferden og velferdsstatens sikkerhetsnett for alle, samtidig som Rødt demmer opp for en utvikling hvor pengeseddelen får stadig større innflytelse, på bekostning av stemmeseddelen.

Dette medlem viser til at mange kommuner sitter med høy gjeld og store underskudd. Mange ser seg nødt til å kutte i folks hverdagsvelferd for å få balanse i budsjettet. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, der Rødt foreslår å sette av 15 mrd. kroner mer enn regjeringa til å løfte velferden og økonomien i kommunesektoren, inkludert 5 mrd. kroner i frie inntekter. Pengene går til å styrke bemanningen i barnehage, skole, SFO og i helsevesenet, til sykehjems- og barnehageplasser, og til en krisepakke til kollektivtrafikken.

Dette medlem mener at det er nødvendig med en langt kraftigere satsing enn den regjeringa legger fram dersom vi skal unngå klima- og naturkriser. Samtidig er det avgjørende at kostnadene fordeles på en rettferdig måte dersom vi skal få med folk på miljøpolitikken. Rødt foreslår derfor å sette av over 1,5 mrd. kroner til klima- og naturtiltak. I tillegg foreslår Rødt kutt i miljø- og klimaskadelige prosjekter, fra gruvedrift på havbunnen til nye, store motorveiprosjekter.

Dette medlem mener at Norge kan og må gjøre mer for å stanse krigen i Midtøsten og okkupasjonen av Palestina. Norge bør sette makt bak kravene, og det må innføres sanksjoner mot Israel. Oljefondet må trekke sine investeringer ut av landet og ut av selskaper som produserer våpen til Israels krigsmaskin. Rødt foreslår å øke bistanden betraktelig til gjenoppbyggingen av Gaza og å støtte etableringen av en selvstendig palestinsk stat og en rettferdig, varig fred i tråd med folkeretten.

2.1.2.7 Merknader fra Miljøpartiet De Grønne

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at vi går inn enda et år preget av stor geopolitisk og økonomisk usikkerhet, vedvarende klima- og naturrisiko og økende sosial og økonomisk ulikhet. Regjeringens egne nøkkeltall beskriver en økonomi med moderat vekst, lav ledighet og nedadgående prisvekst, men samtidig et behov for ansvarlig styring under uforutsigbare globale rammer.

Dette medlem understreker at de ekstraordinære petroleumsinntektene vi har hatt de siste årene, må forstås som unntaksvis og anvendes med et klart solidarisk begrunnelsesrammeverk, blant annet til Ukraina og land hardt rammet av krig og klimakrise. Samtidig viser SSBs målinger og påfølgende oppdateringer at oljeinvesteringene har ligget på historisk høye nivåer i 2025, og for 2026 anslås fortsatt svært høye investeringer (om lag 250 mrd. kroner), som utgjør seks ganger så mye det som investeres i fastlandsindustrien.

Dette medlem mener at dagens oljeinvesteringer ikke bare skader klima og natur, men også svekker økonomiens langsiktige bærekraft. Investeringene dri-

ver opp kostnadsnivået, øker prispresset og binder arbeidskraft og kapital i en sektor vi må nedskalere. Dette gir «crowding out»-effekter for grønnere og mer bærekraftig næringsutvikling og offentlig velferd, og kan bidra til å forsterke ulikhet gjennom høyere levekostnader. Faglige analyser (bl.a. fra SSB) viser at petroleumssektorens etterspørsel påvirker lønnsdannelse og kostnader i fastlandsøkonomien, og at en styrt nedbygging gir begrensede langsiktige velstandsvirkninger sammenlignet med kortsiktige tilbakeslag – noe som understreker behovet for planlagt omstilling fremfor fortsatt høye investeringer.

Dette medlem peker videre på at kommunesektoren står i en demografisk endring med rask vekst i antall eldre, som fordrer ytterligere omstilling på toppen av kostnadene kommunene bærer ved klimatilpasning, utslippsreduksjon og naturbevaring. Når oljeøkonomien presser opp generelt prisnivå i samfunnet, svekkes både kommuneøkonomien og velferden i folks hverdag. Overordnede samfunns mål forsterker behovet for robuste og utjevne velferdstjenester.

Økende sosial sårbarhet blant unge er særlig bekymringsfullt. SSBs levekårs- og livskvalitetsdata, sammen med FHIs temarapport, viser vedvarende økonomiske problemer for en del husholdninger og tegn til svakere psykisk helse og livskvalitet hos yngre – der fattigdom og utenforskap henger sammen med helseutfall. Dette medlem mener en grønn sosialpolitikk reduserer levekostnader og sørger for å bygge inkluderende løp inn i arbeid og utdanning.

Regjeringen omtaler årets statsbudsjett som om lag nøytralt på aktivitetsnivå, ifølge KVARTS/NORA. Dette medlem er uenig i at «budsjettimpuls» alene er avgjørende for god styring. For å sikre varig økonomisk balanse må styringen i større grad bygge på et helhetlig ressursregnskap – hvor ressursknapphet, økologiske tålegrenser og naturens bidrag til velferd måles systematisk. Arbeidet med nasjonalt naturregnskap (natur- og økosystemregnskap) må derfor løftes og integreres i budsjettene som et likestilt styringsgrunnlag ved siden av nasjonalregnskapet.

I tillegg er det utvilsomt at arbeidskraften er samfunnets viktigste ressurs. Miljøpartiet De Grønne vil skape flere jobber med mening, åpne flere dører for å få unge inn i arbeid og jobbe for generell arbeidstidsreduksjon. Dette vil gi en mer rettferdig fordeling av arbeid fremfor å ty til en stadig «hardere arbeidslinje» med pisk og skatteinsentiver, grep som først og fremst gagnar de mest ressurssterke. Miljøpartiet De Grønnes kurs i arbeidslivspolitikken mener dette medlem at gir bedre folkehelse og høyere produktivitet over tid, og er mer robust politikk i en økonomi der naturens grenser og demografiutviklingen setter rammene.

Naturen er grunnlaget for all velferd, og naturen leverer økosystemtjenester som matproduksjon, flomsik-

ring og rekreasjon. Dette medlem vil peke på at arter som har gitt liv, bosetting og livsgrunnlag i Norge i tusenvis av år, og som har vært definerende for norsk kultur og næringsutvikling, nå er truet. Dette medlem viser til at arter som villaks og villrein er på rødlista, og at mange fiskebestander, herunder torsk, er i sterk tilbakegang i flere landsdeler. Det samme gjelder sjøfugl og insekter i hele landet. Dette medlem mener naturen må inn som styrende faktor i økonomisk politikk – med bindende mål for restaurering, vern og bærekraftig bruk – og at dette må gjenspeiles i budsjettstrukturen, indikatorene og resultatrapporteringen. Det vises til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett for en helhetlig plan for å stanse naturtap, restaurere våtmarker og skog, og forsterke innsatsen i sårbare kyst- og fjordområder.

Dette medlem vil understreke at Norge trenger en ny klimapolitikk, og viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det foreslås en rekke tiltak for å kutte utslipp både på kort og lang sikt. Dette medlem viser videre til Miljøpartiet De Grønnes klimaplan, som viser hvordan Norge kan føre en helhetlig og ambisiøs klimapolitikk som gjør Norge til en del av løsningen i internasjonal klimapolitikk – ikke en del av problemet.

Billig og tilgjengelig kollektivtransport er en viktig stolpe i en fremtidsrettet grønn sosialpolitikk. I lys av den dokumenterte kollektivkrisen, hvor høyere kontraktskostnader i kollektivsektoren utløser kutt og dyrere billetter, vil dette medlem understreke at styrket kollektivtransport fra statlig hold er både god klimapolitikk og god omfordelingspolitikk. Lavere billettpriser og et bedre og mer tilgjengelig tilbud gir reell mobilitet, reduserer husholdningenes transportutgifter og styrker muligheter for deltakelse i arbeid og utdanning.

Avslutningsvis mener dette medlem at fortsatt høy satsing på olje gjør styringen dyrere og mer risikabel, mens en styrt grønn omstilling – med natur som styringsgrunnlag, inkluderende arbeidsliv og sterke kollektiv- og velferdssystemer – gir bedre økonomisk robusthet, lavere levekostnader og mindre ulikhet over tid. Det vises til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett for 2026 for helhetlige forslag for grønn omstilling, ivaretagelse av naturen og sosial rettferdighet.

2.1.2.8 Merknader fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at finanspolitikken bør spille på lag med pengepolitikken i en tid der det fortsatt er behov for å få ned prisveksten. Samtidig er pengepolitikken klart viktigst i inflasjonsstyringen.

Dette medlem er kritisk til innretningen på regjeringens finanspolitikk. Dette medlem viser til at regjeringen har tatt bort effektiviseringskravet for staten i form av den såkalte ABE-reformen, og den viser liten vilje til å begrense næringsstøtte, med svak begrunnelse, el-

ler til å prioritere klimatiltakene med størst effekt. Samtidig har regjeringen kommet med brå og nærings- og selselsettingsfiendtlige skatteøkninger for bedriftene.

Dette medlem viser til at regjeringen verken gjør nok for å la folk sitte igjen med mer her og nå, eller for å investere for fremtiden ved å legge til rette for mer valgfrihet for familiene, en skole der barna lærer det de skal, og der vilkårene for verdiskaping blir styrket.

2.1.2.9 Merknader fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge går inn i 2026 i en økonomisk situasjon som preges av usikkerhet, men også av muligheter dersom politikken innrettes riktig. Internasjonale konflikter, særlig Russlands krig mot Ukraina og en fortsatt ustabil situasjon i Midtøsten, bidrar fortsatt til økt geopolitisk risiko og uforutsigbarhet i globale markeder. USAs tollmur og hyppige endringer av tollsatser mot en rekke land, inkludert Norge, medfører usikkerhet, og sprer seg også til vårt kontinent, senest illustrert gjennom EUs siste beskyttelsestiltak som toll og minstepris på ferrolegeringer, som rammer norske bedrifter og norsk industri. For en liten og åpen økonomi som den norske, med stor avhengighet av handel, energi og kapitalbevegelser, skaper dette vedvarende utfordringer.

Samtidig peker regjeringens egne analyser i Gul bok (Prop. 1 S (2025–2026)) på at inflasjonen er på vei ned, at energiprisene har stabilisert seg, og at flere av våre handelspartnere har redusert styringsrentene. Det gir et noe lysere bakteppe enn for ett år siden. Likevel står Norge fortsatt i en situasjon med svak kronekurs, høyere inflasjon enn målet til Norges Bank, og et særnorsk høyt rentenivå. Dette medlem mener regjeringen undervurderer betydningen av en svak krone for både inflasjon, husholdninger og konkurranseutsatt næringsliv og har svært positive prognoser til bl.a. boligvekst som det er vanskelig å se logikken i, særlig når regjeringen samtidig foreslår skattegrep som ifølge boligbransjen selv betyr at det vil bli bygget 3 000 færre boliger neste år.

Dette medlem vil understreke at en høyere styringsrente over lengre tid rammer norske husholdninger hardere enn nødvendig. For en familie med et boliglån på tre mill. kroner betyr renteforskjellen mot Sverige titusenvis av kroner i året. I sum overstiger dette de endringene i skatt og ytelser som regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2026. En stabil og forutsigbar økonomisk politikk som trekker i samme retning som pengepolitikken, er avgjørende for at norske husholdninger skal få lavere rente tidligere.

Dette medlem viser til at Gul bok gjør det tydelig at regjeringens statsbudsjett for 2026 innebærer en ekspansiv budsjettimpuls, og at oljepengebruken igjen øker. Når økonomien fortsatt går relativt godt, arbeidsledigheten er lav og presset i arbeidsmarkedet fortsatt er betydelig, er dette etter dette medlemssyn ikke en

ansvarlig tilnærming, særlig ikke dersom den økte olje-
pengebruken ikke går til tiltak som reduserer presset i
økonomien, f.eks. målrettede skattelettelser til hushold-
ninger og bedrifter. Rådgivende utvalg for finanspolitis-
ke analyser uttrykte i sin uttalelse fra februar 2025 tyde-
lig at finanspolitikken må bidra til langsiktig bærekraft
og moderasjon i oljepengebruken, og at skattesystemet
må utformes slik at det styrker insentivene til arbeid og
sparing over tid.

Dette medlem mener regjeringen i liten grad
følger disse anbefalingene. Tvert imot har regjeringen
valgt en økonomisk politikk som både svekker arbeids-
insentivene og øker risikoen for at rentenedgangen
kommer senere enn nødvendig. Regjeringen legger
frem få konkrete strukturelle reformer som kan dempe
presset i økonomien, øke produktiviteten og sikre bedre
ressursbruk i offentlig sektor. I stedet velger regjeringen
å lappe på stadig større utgiftsvekst i folketrygden uten
en tydelig plan for å snu utviklingen i sykefravær, uføre-
trygd og helserelaterte ytelser, som allerede binder opp
en stadig større del av statsbudsjettet og spiser hand-
lingsrom for framtidige generasjoner.

Dette medlem er også bekymret for at investe-
ringer i olje og gass fortsatt vokser kraftig, på bekostning
av investeringer i nye grønne næringer. Regjeringens
egen «Grønn bok» viser at utslippene ikke faller raskt
nok, og at mange næringer mangler rammevilkår som
gjør det lønnsomt å velge lavutslippsløsninger. En
grønn og kunnskapsbasert omstilling av norsk økono-
mi trenger stabile rammevilkår, forutsigbare skatter og
et skattesystem som belønner investeringer og innova-
sjon. I stedet preges skattepolitikken de siste årene av
uforutsigbarhet, raske endringer og manglende for-
ankring i Stortinget. Dette undergraver tilliten i nær-
ingslivet og svekker viljen til å investere i Norge.

Dette medlem viser til at Finanspolitikkkutvalget
i sine analyser understreker betydningen av et skatte-
system som stimulerer til arbeid, sparing og langsiktig
konkurranseskraft. Venstre deler denne vurderingen.
Det er etter dette medlems syn nødvendig med et
bredt politisk forlik om skattesystemet for å sikre forut-
sigbarhet, vekst og langsiktig bærekraft i statsfinansene.
Samtidig må et slikt forlik bidra til at den omstillingen
Norge skal gjennom de neste årene, skjer så lite smerte-
fullt som mulig.

Dette medlem mener også at regjeringen under-
vurderer behovet for reformer i offentlig sektor. I en tid
der arbeidskraft blir en knapp ressurs, må vi bruke res-
sursene smartere, ikke bare mer. Det er nødvendig å pri-
oritere hardere, gjennomføre strukturelle endringer og
fremme innovasjon og digitalisering — ikke kompensere
for svak styring med økt pengebruk.

Etter dette medlems syn er det et paradoks at re-
gjeringen i Gul bok selv peker på behovet for langsiktig
bærekraft og reformer, samtidig som budsjettforslaget i

begrenset grad følger opp disse analysene med konkrete
tiltak.

Dette medlem mener derfor at finanspolitikken
for 2026 må legge større vekt på:

- en raskere nedgang i renten gjennom ansvarlig penge-
bruk
- å styrke arbeidslinjen gjennom bedre skatteinsenti-
ver generelt, og målrettet mot unge og eldre spesielt,
- å redusere veksten i folketrygdutgifter gjennom
reformer
- å prioritere grønn omstilling og økte investeringer i
framtidens næringsliv
- å sikre en stabil og langsiktig skattepolitikk som gir
forutsigbarhet for husholdninger og næringsliv.

Norsk økonomi står sterkt, men grunnlaget for
framtidig velferd og verdiskaping er under press. Dette
medlem mener at Norge nå trenger en økonomisk po-
litikk som er både ansvarlig, framtidsrettet og rettferdig
– der arbeidet kommer først, grønn omstilling priorite-
res tydeligere, og fellesskapets ressurser forvaltes med
langsiktig perspektiv.

Dette medlem viser igjen til at Venstre i langt
større grad enn regjeringen følger anbefalingene og ho-
vedkonklusjonene fra Rådgivende utvalg for finanspoli-
tiske analyser fra 6. februar i år. I likhet med hovedkon-
klusjonene i uttalelsen fra utvalget er Venstres alternati-
ve statsbudsjett i langt større grad enn regjeringens for-
slag innrettet for å øke sysselsettingsgraden og få ned sy-
kefraværet. Dette medlem følger anbefalingene om
at det bør gjøres endringer i sykepengeordningen, både
for arbeidsgivere og arbeidstakere, og at skatt på lav ar-
beidsinntekt bør reduseres.

Dette medlem er også enig i prinsippet om at ut-
tak fra SPN og SPU begge bør regnes som bruk av fonds-
midler og følge prinsippene i handlingsregelen, og at
deler av fondsuttaket bør brukes til å holde skatte- og
avgiftsnivået nede.

Dette medlem vil også peke på at Rådgivende
utvalg for finanspolitiske analyser var svært tydelige på
at det finanspolitiske rammeverket ikke er til hinder for
betydelig støtte til Ukraina.

Dette medlem viser videre til Venstres hoved-
merknad til statsbudsjettet under pkt. 3.1.2.9 i denne
innstillingen og til innstillingene fra fagkomiteene
Venstre er representert i, for beskrivelse av Venstres
samlede politiske plan for et Norge som kan mer.

3. Statsbudsjettet 2026

3.1 Hovedtrekk og prioriteringer i budsjettet for 2026

3.1.1 SAMMENDRAG FRA PROP. 1 S (2025–2026) GUL BOK

3.1.1.1 Hovedlinjer i den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi

Trygghet for fremtiden

I årene fremover skal regjeringen bidra til at folk får bedre råd, at flere kommer i arbeid og at næringslivet har forutsigbare rammebetingelser. Vi skal styrke fellesskolen og vi skal forbedre helsetjenesten. Forsvaret, beredskapen og politiet skal rustes opp for å møte en ny sikkerhetspolitisk situasjon med krig i Europa, flere trusler og mer kriminalitet. I en usikker verden blir det europeiske samarbeidet enda viktigere. Regjeringen garanterer for EØS-avtalen og vil forsterke samarbeidet med EU.

Regjeringens forslag til budsjett for 2026 er et viktig steg på veien for å skape trygghet for fremtiden. Budsjettet legger til rette for at prisveksten kan gå ned, samtidig som kjøpekraften kan gå opp. Norgesprisen på strøm og lavere barnehagepris vil få full effekt i folks økonomi i 2026. Budsjettet legger til rette for lav arbeidsledighet og høy sysselsetting, og redusert inntektsskatt sikrer at folk får mer igjen for arbeidet.

Regjeringen foreslår å styrke kommuneøkonomien slik at kommunene kan fortsette å levere gode velferdstjenester til befolkningen. Leseløftet i skolen starter i 2026, og i budsjettet prioriteres blant annet flere bøker og styrking av skolebibliotekene. Regjeringen foreslår 900 flere fagskoleplasser i 2026 for å dekke kompetansebehov i arbeidslivet.

I helsetjenesten fortsetter ventetidsløftet samtidig som regjeringen setter av midler til lånerammer for fem nye investeringsprosjekter i sykehusene. Regjeringen følger opp opptrappingsplanen for psykisk helse og foreslår også en ny tilskuddsordning til tilpasning av egen bolig slik at eldre kan bo lenger hjemme.

Regjeringen trygger landet med et sterkere forsvar og økt innsats mot kriminalitet. Den omfattende støtten til Ukraina videreføres. I tillegg fortsetter vi styrkingen av det norske Forsvaret, i tråd med langtidsplanen.

Den økonomiske politikken skal ivareta både hensynet til en god konjunkturutvikling og sikre at velferd og offentlige tjenester er bærekraftige over tid. Det krever bevisste valg om hvordan ressursene brukes best mulig, både nå og i årene som kommer. Norge vil trenge flere reformer i årene fremover. Vi står overfor store omstillinger med knapphet på arbeidskraft, viktige sorsoppgaver overfor en aldrende befolkning og behovet for å redusere klimagassutslippene. Regjeringen vil bidra til at vi kommer gjennom disse omstillingene på

en måte som tar vare på de små forskjellene og den høye tilliten vi har i Norge. Utgangspunktet i Norge er godt, med høy sysselsetting, høy finansformue og en omstillingsdyktig økonomi.

3.1.1.2 Regjeringens hovedprioriteringer

Trygghet for landet

De siste årene har regjeringen og Stortinget tatt viktige beslutninger for å styrke norsk sikkerhet og beskytte våre felles verdier. Arbeidet med å ivareta sikkerhet, fred og solidaritet videreføres i 2026.

For å møte et skjerpet trusselbilde og varige endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen, prioriterer regjeringen samfunnssikkerhet, beredskap og forsvar. Norge fortsetter også å stille opp for Ukraina og støtter deres forsvarskamp for frihet, selvstendighet og demokrati gjennom å videreføre et ekstraordinært høyt nivå på støtten.

Forsvarsbudsjettet foreslås økt med 4,2 mrd. kroner, i tråd med de økonomiske rammene i den nye langtidsplanen for forsvarssektoren. Samlet anslås forsvarsutgiftene til 3,4 pst. av BNP i 2026. Regjeringen øker driftsrammene og styrker Forsvarets beredskap og evne til utholdenhet gjennom mer ressurser til materielldrift, reservedeler og personell. Det vil legges til rette for at Forsvaret kan videreføre et høyt aktivitetsnivå, og øke aktivitetsnivået innenfor enkelte forsvarsgrener og avdelinger. Videreutvikling av Etterretningstjenesten og økt situasjonsforståelse prioriteres også.

Norge vil også i 2026 gi militær og sivil støtte til Ukraina gjennom Nansen-programmet. Regjeringen foreslår til sammen 85 mrd. kroner i 2026, tilsvarende som i 2025. Forslaget inkluderer å videreføre den midlertidige og ekstraordinære økningen på 50 mrd. kroner fra 2025, som også i 2026 skal gå uavkortet til internasjonale initiativer og kjøp fra ukrainsk forsvarsindustri. I 2026 foreslås den samlede støtten til Ukraina fordelt med 15 mrd. kroner i sivil støtte og 70 mrd. kroner i militær støtte. Den sivile delen av Nansen-programmet inngår i bistandsrammen, som er på 56,6 mrd. kroner i budsjettforslaget, tilsvarende 1 pst. av bruttonasjonalinntekt (BNI) i 2026.

Mottak, bosetting og integrering av flyktninger vil også neste år kreve betydelige midler. Flyktningankomstene er anslått å bli vesentlig lavere i 2025 og 2026 enn i årene 2022–2024, men ankomstnivået er fortsatt høyt sammenliknet med før Russlands fullskala invasjon av Ukraina.

Regjeringen prioriterer samfunnssikkerhet og beredskap, blant annet gjennom å følge opp hovedmålene i totalberedskapsmeldingen, utredning av nytt nødnett, styrke Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og igangsette arbeid med fremtidig energiforsyning på Svalbard.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å forebygge, forhindre og bekjempe kriminalitet, gjennom blant annet å øke grunnfinansieringen til politiet og spesialen-

heten, øke innsatsen mot barne- og ungdomskriminalitet og utvide ordningen med hurtigspor for unge lov- brytere. Straff i Norge skal virke kriminalitetsforebyg- gende, og det skal være et godt innhold i straffegjen- nomføringen og tilstrekkelig bemanning i fengslene. Regjeringen prioriterer derfor økt studieopptak i krimi- nalomsorgen, økt bemanning i fengslene og flere plasser ved ungdomsenhetene.

Trygghet for folks økonomi

Innføring av Norgespris og lavere elavgift vil sam- men med den eksisterende strømstønadordningen bi- dra til mer forutsigbare strøm- og fjernvarmeutgifter for husholdningene i en tid med svingende og tidvis svært høye strømpriser. Norgespris på 40 øre per kWh eksclu- sive avgifter er en fastprisordning, og husholdninger kan frivillig inngå avtale for boliger og fritidsboliger. Strømstønadordningen dekker 90 pst. av strømprisen som overstiger 77 øre per kWh eksklusive avgifter. Inn- føring av Norgespris anslås å øke statens utgifter med 5,9 mrd. kroner. Samlet foreslår regjeringen 11,5 mrd. kroner til Norgespris og stønadordningene for strøm og fjernvarme. Elavgiften foreslås redusert med 4 mrd. kroner, og det kommer også store deler av næringslivet til gode.

Regjeringen foreslår å redusere inntektsskatten med mer enn 4 mrd. kroner, blant annet gjennom økt personfradrag og redusert trygdeavgift på lønn, trygd og næringsinntekt. Det gir brede skattelettelser.

Regjeringen holder maksprisen i barnehage lav. Husholdninger skal maksimalt betale 1 200 kroner per måned for en barnehageplass. I de minst sentrale kom- munene (sone 5 og 6) videreføres makspris på 700 kro- ner per måned. Barnehager i innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms er gratis. Regjeringen viderefører tolv ti- mer gratis skolefritidsordning (SFO) for elever på første, andre og tredje trinn. Med det sparer en familie med ett barn i SFO på disse trinnene gjennomsnittlig i under- kant av 24 000 kroner årlig sammenlignet med i 2021.

Bevilgningen til jordbruksavtalen foreslås økt med i underkant av 1,2 mrd. kroner i 2026 til 30,1 mrd. kroner, i henhold til inngått jordbruksavtale. Økningen gir kompensasjon for anslått kostnadsvekst og følger opp opptrappingsplanen for inntekt i jordbruket, jf. Meld. St. 11 (2023–2024). I tråd med opptrappingsplanen har regjeringen i de seneste jordbruksavtalene bidratt til at det beregnede inntektsgapet ligger an til å bli tettet i både 2025 og 2026.

Trygghet for velferden

Kommunene yter mange av de viktigste velferds- tjenestene i Norge, og flertallet av de offentlig ansatte jobber i kommunesektoren. En god og forutsigbar kom- muneøkonomi er sentralt for at kommunene og fylkes- kommunene skal kunne ivareta sine oppgaver. Regje-

ringens forslag innebærer en vekst i kommunesekto-rens frie inntekter på 4,2 mrd. kroner. I tillegg ble bevilg- ningene til kommunesektoren økt med 1,6 mrd. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, og dette videreføres i 2026.

I grunnskolen er gode leseferdigheter og motiva- sjon for å lese viktig. Regjeringen vil bruke én milliard kroner over de neste fire årene på å løfte leseferdighete- ne til elevene. I 2026 foreslår regjeringen blant annet å øke tilskuddet til skolebibliotek og til fysiske lærebøker.

Regjeringens forslag til budsjett bidrar til en forut- sigbar sykehusøkonomi. Sykehusenes bevilgning økes med 3,4 mrd. kroner for å bidra til økt aktivitet, i hoved- sak som følge av befolkningsutviklingen. Det foretas store investeringer i sykehusene, og det foreslås å bevil- ge midler til investeringslån i fem nye sykehusbygg, der- iblant å igangsette byggingen av Mjøssykehuset.

Regjeringen fortsetter satsingen på heldøgns om- sorgsplasser, som sykehjem og omsorgsboliger. Samti- dig foreslås det en ny tilskuddsordning til tilpasning av egen bolig slik at eldre kan bo lenger hjemme.

Regjeringen følger opp opptrappingsplanen for psykisk helse. For 2026 foreslås det å styrke lavterskeltil- bud i kommunene og tilbud drevet av ideelle og frivilli- ge organisasjoner. I tillegg foreslås det midler til digitale selvhjelps- og behandlingstilbud innen psykisk helse og til helseteam tilknyttet alle barnevernsinstitusjoner.

Det statlige barnevernet skal bidra til å ivareta de mest sårbare barna. Bevilgningene til det statlige barne- vernet foreslås økt, blant annet fordi flere barn har be- hov for tiltak og at prisene på tiltak øker.

Mange mennesker står utenfor arbeidslivet. For å øke sysselsettingen, få flere i jobb og færre på trygd, fore- slår regjeringen å trappe opp arbeidsmarkedspolitik- ken. Forslaget til statsbudsjett legger derfor opp til økt bruk av arbeidsmarkedstiltak, forsøk med et arbeidsret- tet ungdomsprogram og et rekrutteringsprogram til helse- og omsorgssektoren for unge som står utenfor ar- beid og utdanning.

Folketrygden gir økonomisk trygghet gjennom inn- tektssikring og kompensasjon i livssituasjoner som ar- beidsløshet, sykdom, uførhet og alderdom. I regjering- ens forslag for 2026 øker utgiftene til folketrygden uten- om dagpenger mv. med 39,3 mrd. kroner i løpende pris- er fra Saldert budsjett 2025. Målt i faste priser øker utgif- tene med 15,6 mrd. kroner. Veksten drives særlig av økte utgifter til alderspensjon, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd.

En klimapolitikk som kutter utslipp

Regjeringen fører en klimapolitikk som bidrar til at nedgangen i norske klimagassutslipp fortsetter. Regje- ringen er opptatt av å gi langsiktige og forutsigbare sig- naler om fremtidig CO₂-avgiftsnivå slik at næringer og husholdninger kan ta høyde for dette i sine beslutnin-

ger. Mot 2030 følger regjeringen opp den varslede opptrappingen av klimaavgiftene til om lag 2 400 2025-kroner. Regjeringen varsler nå at klimaavgiften vil bli trappet opp i samme tempo også etter 2030, til 3 400 2025-kroner i 2035. Økte avgifter på utslipp under innsatsfordelingen er et effektivt virkemiddel for å kutte norske utslipp, og bidrar til å innfri Norges klimaforpliktelser. Regjeringen tar sikte på at fremtidige merinntekter fra økte klimaavgifter tilbakeføres til skatteyderne gjennom brede lettelser i skatter og avgifter. Dette er i tråd med regjeringens skatteløfte. For å bevare insentivene til å ta klimavennlige valg skal lettelsene i minst mulig grad redusere effekten av klimatiltak.

Langskip-prosjektet er et viktig bidrag til utvikling av teknologi som kan gi globale utslippskutt. I august 2025 ble de første volumene med CO₂ fra Heidelberg Materials CO₂-fangstanlegget i Brevik injisert i Northern Lights sitt lager under havbunnen på norsk sokkel. Hafslund Celsios CO₂-fangstprosjekt på Klemetsrud er under bygging. Forventede kostnader for Langskip er 35 mrd. 2025-kroner, hvorav det statlige bidraget anslås til 23 mrd. 2025-kroner.

Norge bidrar også betydelig til å redusere klimagassutslipp internasjonalt. Norge har som mål å doble årlig klimafinansiering til utviklingsland fra 7 mrd. kroner i 2020 til 14 mrd. kroner senest i 2026. Norges klimafinansiering i 2024 var på 18,7 mrd. kroner og målet anses dermed som nådd for tredje år på rad. Arbeidet for reduserte utslipp fra avskoging og skogsforringelse i utviklingsland er en av de viktigste klima- og natursatsingene og regjeringen vil forlenge initiativet til 2035.

Som en del av statsbudsjettet legger regjeringen frem en plan som viser hvordan Norge skal nå klimamålene, se særskilt vedlegg til Prop. 1 S (2025–2026) under Klima- og miljødepartementet Regjeringens klimastatus og -plan.

3.1.1.3 Innsparinger, omprioriteringer og bedre ressursbruk

Trygg økonomisk styring fordrer tydelige prioriteringer. Omprioriteringer er nødvendig for å skape rom for nye satsinger og mer effektiv bruk av ressurser. Bedre målretting og innretning av tjenester og støtteordninger kan også bidra til at arbeidskraft og andre ressurser i det norske samfunnet utnyttes bedre.

Regjeringen foreslår en reduksjon i det næringsrettede virkemiddelapparatet. Bevilgningene til Innovasjon Norge over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett og bevilgningene til de distrikts- og regionalpolitiske tilskuddene over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett foreslås redusert med om lag 400 mill. kroner. I tillegg foreslår regjeringen å redusere lånerammen for Grønn industrifinansiering fra 5 000 til 4 100 mill. kroner, og at gjenværende tapsavsetning til låneordningen for bygging av miljøvennlige skip ved

årsskiftet føres tilbake til statskassen. Etterspørselen etter lån under ordningen har vært begrenset. Med reduserte bevilgninger må virkemiddelaktørene i større grad prioritere blant de beste prosjektene.

Regjeringen har siden den tiltrådte satset på Enova som et sentralt virkemiddel for å stimulere til klima- og energiomstilling. I 2026 foreslår regjeringen å redusere overføringen til Klima- og energifondet med om lag 1,9 mrd. kroner, til 7,2 mrd. kroner. Av dette er 1 mrd. kroner midler som Stortinget i 2025 øremerket til tiltak i kvotepliktig sektor, noe som ikke påvirker oppfyllelse av Norges klimaforpliktelser for 2030. Den foreslått bevilgningen er 3,9 mrd. kroner høyere enn i 2021, og gir Enova betydelige midler til å støtte utvikling av klima- og energiteknologi.

Regjeringens forslag til formål under Nasjonal transportplan (NTP) gir en nominell økning på 1,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2025. Bevilgningen er tilstrekkelig for å legge til rette for rasjonell fremdrift i alle igangsatte investeringsprosjekter og gir rom for oppstart av flere mindre investeringsprosjekter på vei, jernbane og i de største byområdene. Det foreslås ikke kostnadsrammer for oppstart av nye, store infrastrukturprosjekter i 2026-budsjettet. I tråd med prioriteringene i NTP tar vi vare på eksisterende infrastruktur. Regjeringen prioriterer drift, vedlikehold og fornying av jernbanen, og et fremdeles høyt nivå på drift og vedlikehold av riksveiene, med en reell styrking i 2026.

Regjeringen foreslår å stanse arbeidet med Stadskipstunnel. Alle tilbud som er kommet inn, ligger langt over kostnadsrammen som Stortinget har vedtatt. Oppdatert kostnadsramme for prosjektet er om lag 9,4 mrd. kroner. Stans av prosjektet gir en besparelse på om lag 140 mill. kroner i 2026 og vesentlig større besparelser de kommende årene.

Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til tilskuddsordningen for bredbåndsutbygging med 370 mill. kroner. Dekningsgraden for bredbånd i Norge er allerede svært god, og over 99 pst. av husstander har i dag tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s hastighet. Regjeringen vil justere ordningen for å legge til rette for større og mer effektive utbyggingsprosjekter og bidra til utbygging av dekning der behovet er størst. Regjeringen foreslår i tillegg å øke bevilgningen til telesikkerhet- og beredskap betydelig for å redusere sårbarheter og heve motstandskraften i den digitale infrastrukturen.

For å stimulere til arbeid foreslår regjeringen å fase ut stønadene til enslig mor eller far for nye mottakere med unntak av enslige med aleneomsorg for særlig tilsynskrevende barn og enslige med barn under 14 måneder. Overgangsstonaden kan gi svake insentiver til arbeid, og dagens innretning med inntil tre års varighet og mulighet for forlengelse, kan virke innlåsende og motvirke overgang til selvforsørgelse. Siden stønadene ble innført på 1960-tallet er det kommet til mange andre

ordninger for kvalifisering og arbeid uavhengig av sivil status, herunder rett til barnehageplass og redusert foreldrebetaling i barnehage og SFO. Barnefamilieutvalget anbefalte at stønadene avvikles.

Regjeringen foreslår å gjøre den nye gjeldssletteordningen for distriktene mer målrettet ved å begrense antallet kommuner som omfattes til å gjelde de minst sentrale, hvor det er størst problemer med mangel på kompetent arbeidskraft. Det foreslås også å begrense

perioden en kan få slettet utdanningsgjeld til tre år. Dette retter ordningen over tid i større grad mot de i etableringsfasen og gjør ordningen mer treffsikker.

Regjeringen foreslår å videreføre flere ordninger nominelt, deriblant kontantstøtten og barnetrygden. Barnetrygden har blitt økt i flere omganger de siste årene. Det økte tillegget i barnetrygden for beboere i Nord-Troms, Finnmark og Svalbard videreføres fra revidert nasjonalbudsjett 2025.

3.1.2 KOMITEENS MERKNADER

3.1.2.1 Merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt viser til budsjettforliket inngått mellom partene 29. november 2025 og tilhørende avtale. Disse medlemmer er enige om at eventuelle endringer i forliket ikke skal gjennomføres uten full tilslutning fra alle forlikspartnerne. Det er enighet om at forliket binder partene i det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2026. Disse medlemmer viser til at forliket medfører følgende endringer sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026.

Forlik mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt

Oppsummering av hovedtall

Endringer	Beløp (mill. kroner)
Utgiftsendringer	12 102,00
Inndekninger	7 753,00
Skatte- og avgiftsendringer (påvirker oljepengebruken)	-254,00
Sum endring oljepengebruk	4 603,46

Utgiftsendringer

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 (mill. kroner)
AID	634	77	Opprette 200 nye VTA-plasser	22,00
AID	605	1	Administrativ oppfølging av 200 nye VTA-plasser	8,00
AID	2655	70	Øke fribeløpet for uføre til 1G, implementeres fra 1. oktober	191,00
AID	605	1	Admin. kostnader ved økt fribeløp	6,00
AID	612	1	Merutgifter SPK som følge av økt fribeløp	6,90
AID	621	70	Reversere kutt i tilskuddet til humanitære tiltak for EØS-borgere	10,00
AID	601	70	Øke tilskuddet til Fair Play Bygg Norge	2,00
AID	640	1	Styrke Arbeidstilsynet	15,00
BFD	572	60	Styrke barnevernet i Oslo	50,00
BFD	2530	71	Reversere kutt i engangsstønad	135,00
BFD	2530	70	Reversere kutt i engangsstønad	-1,00
BFD	881	77	Øke bevilgningen til Nasjonaljubileet 2030	3,00
BFD	845	70	Prisjustere barnetrygd 1. februar	609,00
BFD	840	70	Styrke arbeidet mot vold i nære relasjoner m.m. hos SEIF	2,00
DFD	1541	60	Tilskudd til bredbåndsutbygging	125,00
FD	1730	1	Øke bevilgningen til Forsvarshistorisk museum	17,00
FD	1700	71	Økt ammunisjonsbidrag til Det frivillige skyttervesen	2,00
FIN	1610	45	Styrke innsatsen mot narkotikasmugling. Ny mobil skanner i Oslo Havn	42,00
HOD	2711	72	Reversere kutt av gratis tannhelsetjenester til personer med sterkt nedsatt egenomsorg	35,00
HOD	770	70	Styrke ordningen med tannhelsetilbudet til tortur- og overgrepsofsatte og personer med sterk odontofobi (TOO)	25,00

				2026
Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	(mill. kroner)
HOD	701	60	Styrke helseteknologiordningen, målrettet satsing på personell-besparende teknologi	50,00
HOD	760	70	Aktivitetstilskudd til eldre	10,00
HOD	760	70	Styrking av tilskuddsordning og øremerke 24,4 mill. kroner til Amatheia	10,00
HOD	760	60	Styrke tilskuddsordningen for kommunal legevakt i distriktene	20,00
HOD	770	21	Arbeid med tannhelseplan – ettårig bevilgning til økt kapasitet og kjøp av utredningsarbeid i arbeidet med et høringsnotat med påfølgende proposisjon samt etterfølgende oppfølgingsarbeid	20,00
HOD	770	70	Regionale odontologiske senter	20,00
HOD	732	72	Styrking psykisk helse, rus og vold (Døgnplasser)	54,65
HOD	732	73	Styrking psykisk helse, rus og vold (Døgnplasser)	19,20
HOD	732	74	Styrking psykisk helse, rus og vold (Døgnplasser)	14,17
HOD	732	75	Styrking psykisk helse, rus og vold (Døgnplasser)	11,98
HOD	2711	72	Tannbehandling. Takstøkning 10%. HELFO	315,70
HOD	714	60	Opprettholde teknologiordningen i vannbransjen	6,00
HOD	760	70	Gjennføre øymerkt tilskot til Pårøyrandesenteret i Stavanger	10,00
HOD	760	70	Auke løyvinga til Verdigheitssenteret	1,00
HOD	765	72	Aktivitetstilbud for personer med rusmiddelproblemer	10,00
HOD	732	72	Sykehus – aktivitetsvekst	207,60
HOD	732	73	Sykehus – aktivitetsvekst	73,20
HOD	732	74	Sykehus – aktivitetsvekst	54,60
HOD	732	75	Sykehus – aktivitetsvekst	47,00
HOD	732	76	Sykehus – aktivitetsvekst	81,30
HOD	732	77	Sykehus – aktivitetsvekst	11,30
HOD	732	80	Sykehus – aktivitetsvekst	25,00
HOD	2752	72	Nominelt videreført egenandelstak	185,00
JD	410	1	Hurtigspor Sør-Øst og Trøndelag: Styrking av tingretter og ev. lagmannsretter	9,60
JD	433	1	Hurtigspor Sør-Øst og Trøndelag: Styrking av Konfliktrådet	8,10
JD	430	1	Hurtigspor Sør-Øst og Trøndelag: styrking av kriminalomsorgen	4,30
JD	440	1	Hurtigspor Sør-Øst og Trøndelag: styrking av politiet	10,20
JD	443	1	Hurtigspor Sør-Øst og Trøndelag: styrking av påtalemyndighet	2,00
JD	466	70	Hurtigspor Sør-Øst og Trøndelag: involvering av forsvarer	0,10
JD	451	1	Styrke Sivilforsvaret – flere tjenestepliktige	35,00
JD	470	72	Øke tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak	30,00
JD	440	1	Øke etterforskningskapasiteten i politiet	20,00
JD	480	50	Økt støtte til Den norske kirke på Svalbard	1,50
JD	455	71	Økt tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenestene	12,50
JD	455	71	Etablere tilskudd til mat- og omsorgsorganisasjoner	4,00
JD	440	1	Styrke politiets arbeid mot narkotika- og økonomisk kriminalitet	50,00
JD	440	1	Opprettholde de 14 passkontorene som er foreslått nedlagt	23,00
JD	433	70	FRI-Rosa kompetanse	1,00
KD	231	60	Utvide ordningen med toppet bemanning i barnehage	600,00
KD	2410	73	Gjeldssletteordningen gjøres gjeldende også for kommuner i sentralitets-sone 5	793,80
KD	257	70	Treårig bransjeprogram rettet inn mot ansatte i SFO for å øke kvaliteten	15,00
KD	225	62	Gratis halvdagsplass på SFO for 4. klasse i levekårsutsatte områder fra 1. august (Ny)	142,00
KD	275	70	Andøya Space Education	3,00
AID	671	73	Antirasistisk senter, driftstilskudd	3,00

				2026
Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	(mill. kroner)
KD	2410	50	Behalde ordninga med 40 pst. omgjerung av basislånet frå lån til stipend for elevar som fullfører skulegang på folkehøgskule	97,30
KD	226	21	Gi auka støtte til stiftinga Lenken	1,00
KD	260	50	Studieplasser i sykepleie ved Høgskulen i Molde, Nord universitet og Universitetet i Tromsø	20,00
KDD	571	60	Kommunerammen – frie inntekter fordelt etter samlet kostnadsnøkkel	3000,00
KDD	571	60	Kommunerammen – redusert styringstrykk	592,80
KDD	572	60	Fylkeskommunen – frie inntekter fordelt per innbygger	1000,00
KDD	572	60	Fylkeskommunen – omfordeling ut fra ferje- og fylkesvegnykkel	*375,00
KDD	572	60	Fylkeskommunen – redusert styringstrykk	716,90
KDD	572	60	Fylkeskommunen – rassikring	100,00
KDD	554	73	Merkurordninga	19,00
KDD	553	69	Reversere kutt Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION)	60,20
KDD	2412	90	Øke lånerammen til Husbanken med 2 mrd. kroner	*141,00
KDD	553	63	Støtte til Europeisk ungdomshovedstad Tromsø	5,00
KDD	553	63	Grensetjenesten Sverige, Finland, Norge	2,60
KDD	560	50	Sametinget	10,00
KDD	577	70	Partistøtte	20,00
KLD	1420	80	Øke bevilgninga til å restaurere vannmiljø i Oslofjorden	32,50
KLD	1420	80	Øke tilskudd til planlegging av nitrogenfjerning	20,00
KLD	1420	61	Klimasats	22,00
KLD	1420	31	Naturrestaurering	100,00
KLD	1428	50	Enova – reduksjon av blandede og biogene klimagassutslipp	700,00
KLD	1420	86	Økt rammetilskudd til miljøorganisasjoner	6,00
KLD	1420	85	Runde miljøsenter	2,50
KLD	1420	60	Styrke Natursats	30,00
KLD	1420	71	Øremerket bevilgning til Mausund feltstasjon	2,00
KLD	1420	78	Øke bevilgninga til friluftsgestisjasjoner	7,00
KLD	1420	73	Tilskudd til forebyggende og konfliktdempende rovdyrtiltak	20,00
KLD	1410	21	Bestandsovervåking og bestandsregulering av jerv	2,00
KLD	1400	76	Lokalisere Kirkebevaringsfondet til Waisenhuset	1,30
KUD	320	74	Støtte til Leveld Kunstnartun på Ål	1,00
KUD	323	70	Støtte til Trøndelag teater	5,00
KUD	328	70	Støtte til Ryfylkemuseet	1,00
KUD	320	75	Øke driftstilskudd til Kloden teater	1,00
KUD	325	60	Øke tilskuddet til Regionale kulturfond	30,00
KUD	315	60	Øke støtten til frivillighetssentraler	5,00
KUD	315	78	Øke tilskudd til Noregs Ungdomslag	1,00
KUD	320	74	Støtte til Foreninga Norden	1,00
KUD	320	74	Økt støtte til Norges Husflidslag	1,50
KUD	322	70	Tilskudd til Unge Viken Teater	10,00
KUD	352	70	TV BRA	2,00
KUD	328	78	Aukrust-senteret	3,00
KUD	327	1	Nidarosdomen restaureringsarbeider	5,00
KUD	327	71	Tilskudd til Kystpilgrimsleia	1,00
KUD	323	70	Turneteateret i Trøndelag	2,50
KUD	320	74	Stiftinga Hilmar Alexandersen	0,60
KUD	328	78	Prosjektstøtte til Frolands Verk	1,00
KUD	320	74	Musikk i Innlandet	1,00
KUD	328	78	Ishavsmuseet	1,00
KUD	323	70	Teater Vestland	1,00

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 (mill. kroner)
KUD	323	70	Det Vestnorske Teatret	1,00
KUD	326	73	Noregs Mållag	1,00
LMD	1135	50	Styrke arbeid med alternativer til dyreforsøk	6,00
LMD	1115	1	Styrke Mattilsynet	20,00
LMD	1142	80	Reversere kutt til beredskapslager matmjøl	1,00
LMD	1142	60	Økt tilskudd til veterinærdekning i kommunene	30,00
LMD	1138	75	Dyrsku'n	1,80
LMD	1142	81	Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark	19,00
LMD	1149	73	Klimatiltak i skog	30,00
LMD	1149	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	20,00
LMD	1149	71	Flaskehalsprosjekt for vegar for skogbruket	25,00
LMD	1161	75	Oppsyn i statsallmenninger	2,50
NFD	919	77	Ikke avvikle tilskuddet til kystrekeflåten	23,20
NFD	900	75	Akvariet i Bergen	5,00
KDD	572	60	Gratis ferger	255,00
SD	4320	4	Gratis ferger – reduksjon i salgsinntekter	8,50
SD	1330	62	Kollektivtransport – tilskuddsordning for å redusere pris på periodebillett tilsvarende omtrent 100 kroner	620,00
UD	118	72	Støtte til norske organisasjoner for kjernefysisk nedrustning og norske fredsorganisasjoner	9,00
UD	118	74	Europa-opplysning: likt fordelt mellom Nei til EU og Europabevegelsen	3,00
UD	159	70	Støtte til organisasjoner som jobber med bosettervoldproblematikk	10,00
UD	118	74	Øke støtten til Den internasjonale straffedomstolen	10,00
UD	159	70	Øremerking opplæring og kompetanseheving av palestinske selvstyremyndigheter	*5,00
UD	115	70	Kultur i nordområdesatsinga	6,00
Sum utgiftsendringer				12 102,00

Skatt og avgift

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 (mill. kroner)
FIN	5501	70	Øke satsen i trinn 4 med 0,1 prosentenhet	168
FIN	5501	70	Øke satsen i trinn 5 med 0,1 prosentenhet	112
FIN	5501	72	Øke personfradraget med 330 kroner	-282
FIN	5538	70	Redusere veibruksavgiften på bensin med 0,48 kr/l (reversere hele økningen i CO ₂ -avgift på bensin)	-230
FIN	5538	71	Redusere veibruksavgiften på mineralolje og biodiesel med 0,72 kr/l	-1 350
FIN	5501	72	Øke fiskerfradraget til 160 000 kroner (omtrent lønnsjustering)	-9
	5501	72	Øke det uavhengige fradraget i jordbruksfradraget til 99 600 og det maksimale fradraget til 208 900 kroner (tilsvarer omtrent lønnsjustering). Reindrifftsfradraget følger jordbruksfradraget.	-26
FIN	5501	72	Øke sjøfolkfradraget til 86 300 kroner (tilsvarer lønnsjustering)	-11
FIN	5501	72	Redusere nedre grense i reisefradraget til 12 000 kroner, satsen til 1,90 kr/km og øvre grense til 120 000 kroner	-75
FIN	5543	70	Halv opptrapping av CO ₂ -avgift på veksthusnæringen	-6
FIN	5541	70	Redusere det foreslåtte kuttet i elavgiften (2,95 øre per kWh til 7,13 øre per kWh)	1 455
Sum endringer skatt og avgift				-254

Skatt og avgift på sokkelen

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 (mill. kroner)
FIN	5508	70	Øke CO ₂ -avgiften på sokkelen i 2026 slik at samlet CO ₂ -pris på sokkelen blir 2010 kr/tonn	*200

Inndekninger

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 (mill. kroner)
AID	3640	86	Overtredelsesgebyr (anslagsendring)	30,50
AID	605	1	Endret periodisering av utgifter ifm. oppfølging av pensjonsforliket	25,50
AID	634	1	Reduksjon i arbeidsmarkedstiltakene	7,00
AID	634	75	Reduksjon i arbeidsmarkedstiltakene	15,00
AID	634	76	Reduksjon i arbeidsmarkedstiltakene	21,00
AID	605	1	Reduksjon i arbeidsmarkedstiltakene	7,00
AID/ HOD	634	1	Redusert satsing i det nye rekrutteringsprogrammet for omsorgssektoren	7,50
AID/ HOD	760	60	Utpakking rekrutteringsprogram	18,00
Flere	Flere	Flere	Kutt i byråkrati sentralforvaltningen (se egen tabell)	104,70
BFD	846	21	Nedjustert budsjett på inkluderingstiltak på fritidsfeltet (periodisering)	6,70
FD	4760	45	Tilbakebetaling forlik om NH90	3 300,00
DFD	1515	22	Mindrebehov Prosjekt IKT i nytt regjeringskvartal	40,00
DFD	1543	70	Reduksjon i satsingen Sikkerhetsplan for digital infrastruktur i en ny tid	20,00
ED	1825	60	Lavere etterspørsel etter tilskudd til energitiltak i kommunale bygg – Husbanken	100,00
HOD	732	72	Økning «ikke møtt-gebyr somatikk» med 221 kroner	17,20
HOD	732	73	Økning «ikke møtt-gebyr somatikk» med 221 kroner	6,00
HOD	732	74	Økning «ikke møtt-gebyr somatikk» med 221 kroner	4,40
HOD	732	75	Økning «ikke møtt-gebyr somatikk» med 221 kroner	3,80
HOD	732	77	Økning egenandel for bildediagnostikk med 100 kroner	163,00
HOD	2711	76	Økning egenandel for bildediagnostikk med 100 kroner	75,00
HOD	2752	72	Økning egenandel for bildediagnostikk med 100 kroner	-170,00
HOD	701	21	Digital samhandling, mindreforbruk pga. forsinkede prosjekter i satsingen Steg 2	30,00
HOD	760	71	Avvikle fondet for etter- og videreutdanning for kiropraktorer	11,40
HOD	741	70	Reduksjon i anslag for advokatutgifter basert på historikk	7,00
HOD	732	72	Kutt i konsulentbruk i RHF og HF	54,65
HOD	732	73	Kutt i konsulentbruk i RHF og HF	19,20
HOD	732	74	Kutt i konsulentbruk i RHF og HF	14,17
HOD	732	75	Kutt i konsulentbruk i RHF og HF	11,98
KD	231	70	Avvikle statsforvalternes tilskudd til svømming i barnehagene	77,50
KD	226	22	Etter- og videreutdanning for ansatte i skolen	95,00
KDD	5615	80	Øke låneramma til Husbanken med 2 mrd. kroner – renteinntekter	3,00
KLD	1471	45	Kjøp av materiell til forskningsstasjonen Troll (periodisering)	95,00
LMD	1138	76	Kutte regjeringens satsning på en ordning med rekruttering til mat- og serveringsbransjen	10,00
NFD	2421	74	Kutt i bevilgningene til reiseliv og rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering	100,00
NFD	928	72	Reduksjon tilskudd til Nofima	5,00
NFD	3950	50	Tilbakeføring av tapsavsetningsmidler fra lån Norwegian Air Shuttle	59,00
NFD	5325	53	Innovasjon Norge – tilbakeføring av ubrukte tiltakspakkemidler	91,00

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 (mill. kroner)
SD	1320	73	Anslagsendring: tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene	35,40
UD	118	71	Redusert støtte til tenketanker innen sikkerhetspolitikk i Washington DC	3,00
UD	118	76	Reduksjon i bevilgningen til russlandskompetanse	10,00
UD	115	71	Reduksjon utenriktjenesten: næringsfremme	3,00
UD	115	22	Reduksjon utenriktjenesten: næringsfremme, spesielle driftsutgifter	2,00
UD	144	71	Redusere bevilgningen for nordmenn valgt til internasjonale verv	5,00
NFD	5460	85	Eksfin – midlertidig lånegaranti i forbindelse med midlertidig høye strømpriser	3,00
NFD	5460	85	Eksfin – garantiordning for reforsikring av kredittforsikring (tapsavsetning)	5,60
ED	1850	75	Norwegian Energy Partners	45,00
ED	1810	21	Kartlegging av havbunnsmineraler	150,00
NFD	5460	85	Eksfin – lånegarantiordning for små og mellomstore bedrifter (tapsavsetning)	705,00
KLD	4428	51	Tilbakeføring av bevilgninger til midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser	800,00
SD	1332	63	Anslagsendring: oppdatert prognose for bruk av statlige midler til Fornebubanen i 2026	190,00

Redusert styringstrykk – tilskudd til kommuner og fylkeskommuner som flyttes inn i kommunerammen, og som derfor avvikles som egne tilskuddsordninger

KD	225	69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring – tilskudd til arbeid med flere lærlingeplasser	465,90
KD	226	61	Tilskuddsordning til veiledning for nyutdannede lærere	225,80
AID	621	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	33,00
HOD	714	60	ABC-kampanje for god psykisk helse	20,00
HOD	714	60	Program for folkehelsearbeid i kommunene	82,00
HOD	760	61	Frisklivs-, lærings- og mestringstilbud	34,39
HOD	765	62	Kommunalt rusarbeid	448,61
Sum inndekninger				7 753,00

Kutt i byråkrati i sentralforvaltningen

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 mill. kroner
FIN	51	1	Driftskutt Riksrevisjonen	8,00
FIN	41	1	Driftskutt Stortinget	5,00
UD	100	1	Driftskutt UD	5,00
KD	200	1	Driftskutt KD	1,00
KD	256	1	Driftskutt HK-dir	10,00
KD	2410	1	Driftskutt Lånekassen	3,00
KUD	300	1	Driftskutt KUD	0,60
KUD	320	1	Driftskutt Kulturdirektoratet	0,50
KUD	326	1	Driftskutt Nasjonalbiblioteket	0,50
KUD	329	1	Driftskutt Arkivverket	0,50
JD	400	1	Driftskutt JD	1,00
JD	440	1	Driftskutt Politiet	7,00
JD	451	1	Driftskutt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	2,00
KDD	500	1	Driftskutt KDD	1,00
KDD	595	1	Driftskutt Statens kartverk	1,50

Dep.	Kap.	Post	Beskrivelse av tiltak	2026 mill. kroner
KDD	554	1	Driftskutt Kompetansesenter for distriktsutvikling	0,50
AID	600	1	Driftskutt AID	1,00
HOD	700	1	Driftskutt HOD	1,00
HOD	703	21	Driftskutt internasjonalt arbeid	1,00
HOD	745	1	Driftskutt Folkehelseinstituttet	2,00
HOD	747	1	Driftskutt Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet	1,00
HOD	748	1	Driftskutt Statens helsetilsyn	2,00
BFD	800	1	Driftskutt BFD	0,60
BFD	860	50	Driftskutt Forbrukerrådet	1,00
BFD	868	1	Driftskutt Forbrukertilsynet	1,00
NFD	900	1	Driftskutt NFD	1,50
NFD	905	1	Driftskutt Norges geologiske undersøkelser (NGU) (statlig finansiert del)	0,30
NFD	907	1	Driftskutt Norsk nukleær dekommisjonering (NND)	0,80
NFD	910	1	Driftskutt Sjøfartsdirektoratet (statlig finansiert del)	0,30
NFD	916	1	Driftskutt Kystverket (statlig finansiert del)	2,20
NFD	917	1	Driftskutt Fiskeridirektoratet (statlig finansiert del)	1,00
NFD	923	1	Driftskutt Havforskningsinstituttet (statlig finansiert del)	1,00
NFD	2460	24	Driftskutt Eksfinansiering Norge	0,40
NFD	928	50	Driftskutt NFDs tilskudd/oppdrag til Veterinærinstituttet	0,30
LMD	1100	1	Driftskutt LMD	0,60
LMD	1136	50	Driftskutt NIBIO	0,60
LMD	1142	1	Driftskutt Landbruksdirektoratet	0,70
SD	1300	1	Driftskutt SD	0,60
SD	1320	1	Driftskutt Statens vegvesen (SVV)	9,50
SD	1352	1	Driftskutt Jernbanedirektoratet	2,00
SD	1352	21	Driftskutt Jernbanedirektoratet	5,00
KLD	1429	1	Driftskutt Riksantikvaren	0,50
DFD	1500	1	Driftskutt DFD	1,00
DFD	1540	1	Driftskutt Digitaliseringsdirektoratet	3,50
DFD	2445	24	Driftskutt Statsbygg	1,50
FIN	20	1	Driftskutt SMK	0,20
FIN	1600	1	Driftskutt FIN	1,00
FIN	1605	1	Driftskutt DFØ	0,50
FIN	1610	1	Driftskutt Tolletaten	1,00
FIN	1620	1	Driftskutt SSB	0,50
FD	1700	1	Driftskutt FD	2,50
ED	1800	1	Driftskutt ED	1,00
ED	1810	1	Driftskutt Sökkeldirektoratet	1,00
ED	1850	70	Driftskutt Gassnova	5,00
ED	1825	21	Driftskutt oppfølging handlingsplan for energiøkonomisering	1,00
SUM				104,70

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 634 post 77 foreslås økt med 22 mill. kroner for å opprette 200 nye tiltaksplasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 605 post 1 foreslås økt med 8 mill. kroner for å sikre administrativ oppfølging i forbindelse med oppretting av 200 nye tiltaksplasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 605 post 1 foreslås økt med 6 mill. kroner som følge

av administrative kostnader knyttet til økning av fribeløpet for uføre.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2655 post 70 foreslås økt med 191 mill. kroner for å øke fribeløpet for uføre til 1 G, med virkning fra 1. januar 2026, og iverksettelse 1. oktober 2026.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 612 post 1 foreslås økt med 6,9 mill. kroner for å

håndtere merutgifter i Statens pensjonskasse (SPK) som følge av økt fribeløp.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 621 post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner for å reversere kutt i tilskuddet til humanitære tiltak for EØS-borgere.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 601 post 70 foreslås økt med 2 mill. kroner for å øke tilskuddet til Fair Play Bygg Norge.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 640 post 1 foreslås økt med 15 mill. kroner for å styrke Arbeidstilsynet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 50 mill. kroner for å styrke barnevernet i Oslo.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2530 post 71 foreslås økt med 135 mill. kroner for å reversere kutt i engangsstøtten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2530 post 70 foreslås redusert med 1 mill. kroner i forbindelse med å reversere kutt i engangsstøtten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 881 post 77 foreslås økt med 3 mill. kroner for å øke tilskuddet til Nasjonaljubileet 2030 (FOU).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 845 post 70 foreslås økt med 609 mill. kroner for å prisjustere barnetrygden fra 1. februar 2026.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 840 post 70 foreslås økt med 2 mill. kroner for å styrke arbeidet mot vold i nære relasjoner m.m. hos Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1541 post 60 foreslås økt med 125 mill. kroner for å øke tilskudd til bredbåndsutbygging.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1730 post 1 foreslås økt med 17 mill. kroner for å øke bevilgningen til Forsvarshistorisk museum.

Disse medlemmer legger til grunn at 14 av de 17 mill. kroner i tilleggsbevilgning til Forsvarshistorisk museum brukes til drift i tråd med langtidspanen for forsvarssektoren. 3 mill. kroner skal forsterke den søknadsbaserte ordningen for historieformidling som i dag er avgrenset til andre verdenskrig, samt utvide ordningen til å gjelde forsvarsrelatert historieformidling generelt.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1700 post 71 foreslås økt med 2 mill. kroner for å øke ammunisjonsbidrag til Det frivillige skyttervesen.

Disse medlemmer legger til grunn at økningen til Det frivillige skyttervesen på 2 mill. kroner bevilges som et særskilt tillegg på toppen av reelt videreført bevilgning fra 2025.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1610 post 45 foreslås økt med 42 mill. kroner for å

styrke innsatsen mot narkotikasmugling gjennom anskaffelse av ny skanner i Oslo Havn.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2711 post 72 foreslås økt med 35 mill. kroner for å reversere kutt av gratis tannhelsetjenester til personer med sterkt nedsatt egenomsorg.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 770 post 70 foreslås økt med 25 mill. kroner for å styrke ordningen med tannhelsetilbudet til tortur- og overgrepsoffer og personer med sterk odontofobi (TOO).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 701 post 60 foreslås økt med 50 mill. kroner for å styrke helseteknologiordningen for en målrettet satsing på personellbesparende teknologi.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner til aktivitetstilskudd til eldre for å reversere kuttet til Pensjonistforbundet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner for styrking av tilskuddsordning, og at 24,4 mill. kroner av tilskuddsordningen øremerkes Amatheia.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 60 foreslås økt med 20 mill. kroner for å styrke tilskuddsordningen for kommunal legevakt i distriktene.

Disse medlemmer legger til grunn at omleggingen av tilskuddsordningen for helsestasjoner og skolehelsetjenester ikke vil føre til en reduksjon i årsverk/kapasitet i disse tjenestene, men at omleggingen i stedet vil legge til rette for styrking og mer målretting av slike tilbud til det beste for brukerne.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 770 post 21 foreslås økt med 20 mill. kroner i forbindelse med arbeid tilknyttet en tannhelseplan. Midlene er en ettårig bevilgning til økt kapasitet og kjøp av utredningsarbeid i arbeidet med et høringsnotat med påfølgende proposisjon samt etterfølgende oppfølgingsarbeid.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 770 post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner for regionale odontologiske senter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 72 foreslås økt med 54,65 mill. kroner for å sikre flere døgnplasser innen psykisk helse, rus og vold.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 73 foreslås økt med 19,2 mill. kroner for å sikre flere døgnplasser innen psykisk helse, rus og vold.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 74 foreslås økt med 14,17 mill. kroner for å sikre flere døgnplasser innen psykisk helse, rus og vold.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 75 foreslås økt med 11,98 mill. kroner for å sikre flere døgnplasser innen psykisk helse, rus og vold.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2711 post 72 foreslås økt med 315,74 mill. kroner for å øke takster for tannbehandling med 10 prosent.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 714 post 60 foreslås økt med 6 mill. kroner for å opprettholde teknologiordningen i vannbransjen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner for å gjeninnføre øremerket tilskudd til Pårørendesenteret i Stavanger.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 70 foreslås økt med 1 mill. kroner for å øke bevilgningen til Verdighetsenteret.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 72 foreslås økt med 207,6 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 73 foreslås økt med 73,2 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 74 foreslås økt med 54,6 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 75 foreslås økt med 47 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 76 foreslås økt med 81,3 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 77 foreslås økt med 11,3 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 80 foreslås økt med 25 mill. kroner for å styrke sykehusene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2752 post 72 foreslås økt med 185 mill. kroner som følge av at man nominelt viderefører egenandelstaket for helsetjenester heller enn å prisjustere dette.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 765 post 72 foreslås økt med 10 mill. kroner for å styrke aktivitetstilbudet til personer med rusmiddelproblemer. Disse medlemmer viser til at styrkingen av ordningen skal legge til rette for å bredde ut tiltak som kan øke livskvalitet for mennesker med rusutfordringer gjennom aktivitet og idrett. Disse medlemmer viser til at for eksempel Gatelagene med økte tilskudd vil kunne utvide sitt tilbud med flere lag og økt aktivitet.»

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 410 post 1 foreslås økt med 9,6 mill. kroner for å innføre hurtigspor i politidistriktene Sør-Øst og Trøndelag, herunder styrking av tingretter og ev. lagmannsretter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 433 post 1 foreslås økt med 8,125 mill. kroner for å

innføre hurtigspor i politidistriktene Sør-Øst og Trøndelag, herunder styrking av Konfliktrådet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 430 post 1 foreslås økt med 4,3 mill. kroner for å innføre hurtigspor i politidistriktene Sør-Øst og Trøndelag, herunder styrking av kriminalomsorgen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 440 post 1 foreslås økt med 10,2 mill. kroner for å innføre hurtigspor i politidistriktene Sør-Øst og Trøndelag, herunder styrking av politiet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 443 post 1 foreslås økt med 2 mill. kroner for å innføre hurtigspor i politidistriktene Sør-Øst og Trøndelag, herunder styrking av påtalemyndighet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 466 post 70 foreslås økt med 0,1 mill. kroner for å innføre hurtigspor i politidistriktene Sør-Øst og Trøndelag, herunder involvering av forsvarer.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 451 post 1 foreslås økt med 35 mill. kroner for å styrke Sivilforsvaret ved å øke antallet tjenestepliktige med 250.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 470 post 72 foreslås økt med 30 mill. kroner for å øke tilskudd til spesielle rettshjelpiltak.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 440 post 1 foreslås økt med 20 mill. kroner for å øke etterforskningskapasiteten i politiet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 480 post 50 foreslås økt med 1,5 mill. kroner for å øke støtten til Den norske kirke på Svalbard.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 455 post 71 foreslås økt med 12,5 mill. kroner for å øke tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenestene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 455 post 71 foreslås økt med 4 mill. kroner for å etablere tilskudd til mat- og omsorgsorganisasjoners beredskapsarbeid.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 440 post 1 foreslås økt med 50 mill. kroner for å styrke politiets arbeid mot narkotika- og økonomisk kriminalitet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 440 post 1 foreslås økt med 23 mill. kroner for å opprettholde 14 passkontor som er foreslått nedlagt i Prop. 1 S (2025–2026).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 443 post 70 foreslås økt med 1 mill. kroner for å støtte FRI – Rosa kompetanse.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 231 post 60 foreslås økt med 600 mill. kroner for å utvide ordningen med tilskudd til toppet bemanning i barnehagene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2410 post 73 foreslås økt med 793,8 mill. kroner for at gjeldssletteordningen i distriktene gjøres gjeldende for kommuner i sentralitetssone 5.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 257 post 70 foreslås økt med 15 mill. kroner for å innføre et treårig bransjeprogram rettet inn mot ansatte i SFO for å øke kvaliteten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 225 post 62 (ny post) foreslås økt med 142 mill. kroner for å innføre gratis halvdagsplass på SFO i 4. klasse i levekårsutsatte områder.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 275 post 70 foreslås økt med 3 mill. kroner for å støtte Andøya Space Education. Midlene skal bidra til at senteret i samarbeid med akkrediterte utdanningsinstitusjoner kan tilrettelegge for relevante tilbud til studenter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 671 post 73 foreslås økt med 3 mill. kroner som skal øremerkes driftstilskudd til Antirasistisk senter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2410 post 50 foreslås økt med 97,3 mill. kroner for å beholde ordningen med 40 pst. omgjøring av basislånet fra lån til stipend for elever som fullfører skolegang på folkehøyskole.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 226 post 21 foreslås økt med 1 mill. kroner for å øke støtten til stiftelsen Lenken.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 260 post 50 foreslås økt med 20 mill. kroner som følge av at man ikke legger opp til redusert antall studie-plasser i sykepleie ved Nord universitet, UiT og Høgskolen i Molde.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 571 post 60 foreslås økt med 3 000 mill. kroner for å øke kommunerammen, herunder frie inntekter fordelt etter samlet kostnadsnøkkel.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 571 post 60 foreslås økt med 592,8 mill. kroner for å øke kommunerammen som følge av redusert styrings-trykk.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 1 000 mill. kroner for å styrke fylkeskommunen, herunder frie inntekter fordelt per innbygger.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 100 mill. kroner for å styrke arbeidet med rassikring over tabell C-rassikring.

Disse medlemmer viser til at økningen i fylkesrammen begrunnes med en styrking av den fylkeskommunale kollektivtransporten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 716,9 mill. kroner til fylkeskommunen gjennom redusert styringstrykk.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 554 post 73 foreslås økt med 19 mill. kroner til Merkurordningen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 553 post 69 foreslås økt med 60,2 mill. kroner for å reversere kutt i Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 553 post 63 foreslås økt med 5 mill. kroner i støtte til europeisk ungdomshovedstad Tromsø.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 553 post 63 foreslås økt med 2,55 mill. kroner for å støtte Grensetjenesten Sverige, Finland og Norge.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 560 post 50 foreslås økt med 10 mill. kroner for å støtte Sametinget.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 577 post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner for å øke partistøtten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 80 foreslås økt med 32,5 mill. kroner for å restaurere vannmiljø i Oslofjorden.

Disse medlemmer understreker viktigheten av en samlet og koordinert innsats for å redde Oslofjorden. Det er derfor viktig at det kommer en fornyet plan for Oslofjorden. Disse medlemmer understreker viktigheten at denne setter ambisiøse mål for reduksjon i nitrogenavrenningen til Oslofjorden, som kan etterleves og er verifiserbare. I denne sammenhengen vil disse medlemmer også øke tilskuddet til planlegging av nitrogenfjerning med 20 millioner. Disse medlemmer mener at det er viktig at det er finansiering til å restaurere vannmiljøer i Oslofjorden.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 80 foreslås økt med 20 mill. kroner for å øke tilskudd til planlegging av nitrogenfjerning.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 61 foreslås økt med 22 mill. kroner til Klimasats.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 31 foreslås økt med 100 mill. kroner til naturrestaurering.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1428 post 50 foreslås økt med 700 mill. kroner til Enova for reduksjon av blandede og biogene klimagassutslipp.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 86 foreslås økt med 6 mill. kroner for å øke rammen for tilskudd til miljøorganisasjoner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 85 foreslås økt med 2,5 mill. kroner til Runde miljøsenter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 60 foreslås økt med 30 mill. kroner for å styrke Natursats.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 71 foreslås økt med 2 mill. kroner som øremerket bevilgning til Mausund feltstasjon.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 78 foreslås økt med 7 mill. kroner for å øke bevilgningen til friluftsansjoner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1420 post 73 foreslås økt med 20 mill. kroner for å øke tilskuddet til forebyggende og konfliktdempende rovdyrtiltak.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1410 post 21 foreslås økt med 2 mill. kroner til bestandsovervåkning og bestandsregulering av jerv.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1400 post 76 foreslås økt med 1,25 mill. kroner knyttet til leieavtale om Waisenhuset.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 74 foreslås økt med 1 mill. kroner til Leveld Kunstnartun på Ål.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 323 post 70 foreslås økt med 5 mill. kroner til Trøndelag teater.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 328 post 70 foreslås økt med 1 mill. kroner til Ryfylkemuseet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 75 foreslås økt med 1 mill. kroner for å øke driftstilskudd til Kloden teater.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 325 post 60 foreslås økt med 30 mill. kroner for å øke tilskuddet til regionale kulturfond.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 315 post 60 foreslås økt med 5 mill. kroner for å øke støtten til frivillighetssentraler.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 315 post 78 foreslås økt med 1 mill. kroner for å øke tilskudd til Noregs Ungdomslag.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 74 foreslås økt med 1 mill. kroner til Foreningen Norden.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 74 foreslås økt med 1,5 mill. kroner for til Norges Husflidslag.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 322 post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner til tilskudd til Unge Viken Teater.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 352 post 70 foreslås økt med 2 mill. kroner til TV BRA.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 328 post 78 foreslås økt med 3 mill. kroner til Aukrust-senteret.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 327 post 1 foreslås økt med 5 mill. kroner i støtte til Nidarosdomens restaureringsarbeid.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 327 post 71 foreslås økt med 1 mill. kroner til tilskudd til Kystpilgrimsleia.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 323 post 70 foreslås økt med 2,5 mill. kroner til Turnéteatret i Trøndelag.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 74 foreslås økt med 0,6 mill. kroner til Stiftinga Hilmar Alexandersen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 328 post 78 foreslås økt med 1 mill. kroner til prosjektstøtte til Frolands Verk.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 74 foreslås økt med 1 mill. kroner til Musikk i Innlandet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 328 post 78 foreslås økt med 1 mill. kroner til Ishavsmuseet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 323 post 70 foreslås økt med 1 mill. kroner til Teater Vestland.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 323 post 70 foreslås økt med 1 mill. kroner til Det Vestnorske Teatret.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 326 post 73 foreslås økt med 1 mill. kroner til Noregs Mållag.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1135 post 50 foreslås økt med 6 mill. kroner for å styrke arbeidet med alternativer til dyreforsøk.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1115 post 1 foreslås økt med 20 mill. kroner for å styrke Mattilsynet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1142 post 80 foreslås økt med 1 mill. kroner for å opprettholde ordningen beredskapslager matmel.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1142 post 60 foreslås økt med 30 mill. kroner for å øke tilskuddet til veterinærdekning i kommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1138 post 75 foreslås økt med 1,8 mill. kroner til Dyrsku'n.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1142 post 81 foreslås økt med 19 mill. kroner til tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1149 post 73 foreslås økt med 30 mill. kroner til klimatiltak i skog.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1149 post 71 foreslås økt med 20 mill. kroner til tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1149 post 71 foreslås økt med 25 mill. kroner til flaskehalsprosjekter for veier i skogbruket.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1161 post 75 foreslås økt med 2,5 mill. kroner til oppsyn i statsallmenninger.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 919 post 77 foreslås økt med 23,2 mill. kroner for å opprettholde tilskuddet til kystrekeflåten.

Disse medlemmer viser til omtale av Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) i nysalderingen Prop. 26 S (2025–2026). Disse medlemmer viser til betydningen av at offentlige virksomheter i økende grad skal velge å gjennomføre innovative anskaffelsesprosedyrer. Disse medlemmer imøteser regjeringens videre vurderinger av ordningen i revidert nasjonalbudsjett 2026 og vektlegger at midler bevilget til LUP i Prop. 1 S (2025–2026) benyttes i henhold til formålet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 900 post 75 foreslås økt med 5 mill. kroner til Akvariet i Bergen. Disse medlemmer viser til at bevilgningen må vurderes opp mot statsstøtteregelverket før utbetaling.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 255 mill. kroner for å videreføre ordningen for gratis ferjer på samband med mindre enn 100 000 passasjerer årlig, samt til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 4320 post 4 foreslås redusert med 8,5 mill. kroner, som følge av reduserte billettinntekter på grunn av videreføring av ordningen for gratis ferjer på samband med mindre enn 100 000 passasjerer årlig, samt til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet.

Disse medlemmer foreslår en bevilgning på kap. 1330 post 62 på 620 mill. kroner for å etablere en tilskuddsordning for å redusere pris på periodebillett i kollektivtransporten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 118 post 72 foreslås økt med 9 mill. kroner. Midlene skal benyttes til norske fredsorganisasjoner og norske organisasjoner som arbeider for kjernefysisk nedrustning.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 118 post 74 foreslås økt med 3 mill. kroner for å økte støtten til Europa-opplysning. Bevilgningen fordeles likt mellom Nei til EU og Europabevegelsen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 159 post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner til organisasjoner som jobber med bosettervoldproblematikk.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 118 post 74 foreslås økt med 10 mill. kroner for å øke støtten til Den internasjonale straffedomstolen (ICC).

Disse medlemmer viser til at under bevilgningen på kap. 159 post 70 skal det øremerkes 5 mill. kroner

til opplæring og kompetanseheving av palestinske selvstyremyndigheter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 115 post 70 foreslås økt med 6 mill. kroner til kultur i nordområdesatsingen.

Disse medlemmer viser til tidligere vedtak i Stortinget hvor regjeringen er bedt om å komme med forslag til nytt klimafinansieringsmål og en opptrappingsplan for klimainnsatsfinansiering (KIF) og bes om at dette følges opp raskt.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 70 foreslås økt med 168 mill. kroner i forbindelse med at satsen i trinnskattens trinn 4 økes med 0,1 prosentenh.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 70 foreslås økt med 112 mill. kroner i forbindelse med at satsen i trinnskattens trinn 5 økes med 0,1 prosentenh.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 72 foreslås redusert med 282 mill. kroner i forbindelse med at personfradraget økes med 330 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5538 post 70 foreslås redusert med 230 mill. kroner i forbindelse med at veibruksavgiften på bensin reduseres med 0,48 kr/liter Dette gir reelt uendret pumpepris på bensin.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5538 post 71 foreslås redusert med 1 350 mill. kroner for å redusere veibruksavgiften på mineralolje og biodiesel med 0,72 kr/l. Dette gir reelt uendret pumpepris på diesel, men en økning i avgiftene på mineralolje med 0,08 kr/l og en reduksjon i avgiftene på biodiesel med 0,47 kr/l.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 72 foreslås redusert med 9 mill. kroner i forbindelse med økning av fiskerfradraget til 160 000 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 72 foreslås redusert med 26 mill. kroner for å øke det uavhengige fradraget i jordbruksfradraget til 99 600 og det maksimale fradraget til 208 900 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 72 foreslås redusert med 11 mill. kroner for å øke sjøfolkfradraget til 86 300 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5501 post 72 foreslås redusert med 75 mill. kroner for å redusere nedre grense i reisefradraget til 12 000 kroner, satsen til 1,90 kr/km og øvre grense til 120 000 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5543 post 70 foreslås redusert med 6 mill. kroner som følge av en halvering av opptrapping av CO₂-avgift på veksthusnæringen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5541 post 70 foreslås økt med 1455 mill. kroner

som følge av at man reduserer det foreslåtte kuttet i elavgiften.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5508 post 70 foreslås økt med 200 mill. kroner for å øke CO₂-avgiften på sokkelen i 2026 slik at samlet CO₂-pris på sokkelen blir 2 010 kr/tonn.

Inndekninger

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 3640 post 86 foreslås økt med 30,5 mill. kroner som følge av anslagsendring på overtredelsesgebyr.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 605 post 1 foreslås redusert med 25,5 mill. som følge av endring i tidsplan for utvikling av nye IKT-systemer for pensjon.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 634 post 1 foreslås redusert med 7 mill. kroner som følge av en redusert satsing på arbeidsmarkedstiltak.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 634 post 75 foreslås redusert med 15 mill. kroner som følge av en redusert satsing på arbeidsmarkedstiltak.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 634 post 76 foreslås redusert med 21 mill. kroner som følge av en redusert satsing på arbeidsmarkedstiltak.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 605 post 1 foreslås redusert med 7 mill. kroner som følge av en redusert satsing på arbeidsmarkedstiltak.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 634 post 1 foreslås redusert med 7,5 mill. kroner som følge av reduksjon i satsingen på nytt rekrutteringsprogram for unge inn i helse- og omsorgstjenesten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 60 foreslås redusert med 18 mill. kroner som følge av reduksjon i satsingen på nytt rekrutteringsprogram for unge inn i helse- og omsorgstjenesten.

Disse medlemmer understreker at det er viktig å sikre effektiv ressursbruk for å kunne levere viktige tjenester til folk på en god måte. Disse medlemmer legger derfor opp til kutt i byråkrati i sentralforvaltningen på en rekke områder. Til sammen foreslås det reduksjon i bevilgninger på 104,7 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 51 post 1 foreslås redusert med 8 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Riksrevisjonen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 41 post 1 foreslås redusert med 5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Stortinget.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 100 post 1 foreslås redusert med 5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i UD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 200 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i KD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 256 post 1 foreslås redusert med 10 mill. kroner for et kutt i byråkrati i HK-dir.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2410 post 1 foreslås redusert med 3 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Lånekassen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 300 post 1 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i KUD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 320 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Kulturdirektoratet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 326 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Nasjonalbiblioteket.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 329 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Arkivverket.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 400 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i JD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 440 post 1 foreslås redusert med 7 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Politiet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 451 post 1 foreslås redusert med 2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 500 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i KDD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 595 post 1 foreslås redusert med 1,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Statens kartverk.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 554 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Kompetansesenter for distriktsutvikling.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 600 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i AID.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 700 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i HOD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 703 post 21 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i internasjonalt arbeid.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 745 post 1 foreslås redusert med 2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Folkehelseinstituttet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 747 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 748 post 1 foreslås redusert med 2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Statens helsetilsyn.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 800 post 1 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i BFD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 860 post 50 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Forbrukerrådet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 868 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Forbrukertilsynet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 900 post 1 foreslås redusert med 1,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i NFD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 905 post 1 foreslås redusert med 0,3 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Norges geologiske undersøkelser (NGU) (statlig finansiert del).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 907 post 1 foreslås redusert med 0,8 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Norsk nukleær dekommisjonering (NND).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 910 post 1 foreslås redusert med 0,3 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Sjøfartsdirektoratet (statlig finansiert del).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 916 post 1 foreslås redusert med 2,2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Kystverket (statlig finansiert del).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 917 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Fiskeridirektoratet (statlig finansiert del).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 923 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Havforskningsinstituttet (statlig finansiert del).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2460 post 24 foreslås redusert med 0,4 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Eksfinansiering Norge.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 928 post 50 foreslås redusert med 0,3 mill. kroner for et kutt i byråkrati i NFDs tilskudd/oppdrag til Veterinærinstituttet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1100 post 1 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i LMD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1136 post 50 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i NIBIO.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1142 post 1 foreslås redusert med 0,7 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Landbruksdirektoratet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1300 post 1 foreslås redusert med 0,6 mill. kroner for et kutt i byråkrati i SD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1320 post 1 foreslås redusert med 9,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Statens vegvesen (SVV).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1352 post 1 foreslås redusert med 2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Jernbanedirektoratet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1352 post 21 foreslås redusert med 5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Jernbanedirektoratet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1429 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Riksantikvaren.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1500 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i DFD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1540 post 1 foreslås redusert med 3,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Digitaliseringsdirektoratet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2445 post 24 foreslås redusert med 1,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Statsbygg.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 20 post 1 foreslås redusert med 0,2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i SMK.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1600 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i FIN.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1605 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i DFØ.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1610 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Tolletaten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1620 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i SSB.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1700 post 1 foreslås redusert med 2,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i FD.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1800 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i ED.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1810 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Sökkeldirektoratet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1850 post 70 foreslås redusert med 5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Gassnova.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1825 post 21 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i oppfølgingen av handlingsplan for energiøkonomisering.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 846 post 21 foreslås redusert med 6,7 mill. kroner som følge av et nedjustert budsjett på inkluderingstiltak på fritidsfeltet ettersom prosjektet forskyves.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 4760 post 45 foreslås økt med 3 300 mill. kroner som følge av tilbakebetaling av midler etter forlik om Forsvarets NH-90-helikoptre.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1515 post 22 foreslås redusert med 40 mill. kroner som følge av lavere behov for midler til Prosjekt IKT i nytt regjeringskvartal enn anslått.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1543 post 70 foreslås redusert med 20 mill. kroner som følge av en reduksjon i satsingen Sikkerhetsplan for digital infrastruktur i en ny tid.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1825 post 60 foreslås redusert med 100 mill. kroner som følge av lavere etterspørsel etter tilskudd til energitiltak i kommunale bygg gjennom Husbanken.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 72 foreslås redusert med 17,2 mill. kroner som følge av en økning i ikke møtt-gebyret innenfor somatikken på 221 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 73 foreslås redusert med 6 mill. kroner som følge av en økning i ikke møtt-gebyret innenfor somatikken på 221 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 74 foreslås redusert med 4,4 mill. kroner som følge av en økning i ikke møtt-gebyret innenfor somatikken på 221 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 75 foreslås redusert med 3,8 mill. kroner som følge av en økning i ikke møtt-gebyret innenfor somatikken på 221 kroner.

Disse medlemmer er enige om at helsetjenesten innenfor lovens rammer bør vise skjønn i illegelsen av ikke møtt-gebyr også for somatiske tjenester til personer med ruslidelse og psykisk sykdom.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 77 foreslås redusert med 163 mill. kroner som følge av en økning i egenandel for bildediagnostikk på 100 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2711 post 76 foreslås redusert med 75 mill. kroner som følge av en økning i egenandel for bildediagnostikk på 100 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2752 post 72 foreslås økt med 170 mill. kroner som følge av en økning i egenandel for bildediagnostikk på 100 kroner.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 701 post 21 foreslås redusert med 30 mill. kroner

for digital samhandling som følge av mindreforbruk på grunn av forsinkelser i prosjekter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 71 foreslås redusert med 11,4 mill. kroner for å avvikle fondet for etter- og videreutdanning for kiropraktorer.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 741 post 70 foreslås redusert med 7 mill. kroner som følge av endret anslag for advokatutgifter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 72 foreslås redusert med 54,65 mill. kroner som følge av kutt i konsulentbruk i helseforetakene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 73 foreslås redusert med 19,2 mill. kroner som følge av kutt i konsulentbruk i helseforetakene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 74 foreslås redusert med 14,17 mill. kroner som følge av kutt i konsulentbruk i helseforetakene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 732 post 75 foreslås redusert med 11,98 mill. kroner som følge av kutt i konsulentbruk i helseforetakene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 231 post 70 foreslås redusert med 77,5 mill. kroner for å avvikle statsforvalternes søknadsordning for svømming i barnehagene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 226 post 22 foreslås redusert med 95 mill. kroner ved redusert bevilgning til etter- og videreutdanning for lærere.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5615 post 80 foreslås økt med 3 mill. kroner på grunn av økte renteinntekter til Husbanken som følge av at lånerammen økes med 2 mrd. kroner, jf. kap. 2412 post 19.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1471 post 45 foreslås redusert med 95 mill. kroner som følge av redusert bevilgningsbehov i 2026 for kjøp av materiell til forskningsstasjonen Troll.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 4428 post 51 foreslås redusert med 800 mill. kroner som følge av endret anslag for midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1138 post 76 foreslås redusert med 10 mill. kroner for å kutte regjeringens satsing på en ordning med rekruttering til mat og serveringsbransjen.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 2421 post 74 foreslås redusert med 100 mill. kroner som følge av redusert støtte til reiseliv og rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalsering.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 928 post 72 foreslås redusert med 5 mill. kroner for å redusere tilskuddet til Nofima.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 3950 post 50 foreslås redusert med 59 mill. kroner som følge av tilbakeføring tapsavsetningsmidler fra lån til Norwegian Air Shuttle.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5325 post 53 foreslås redusert med 91 mill. kroner som følge av tilbakeføring av ubrukte tiltakspakkemidler fra Innovasjon Norge.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1320 post 73 foreslås redusert med 35,4 mill. kroner som følge av anslagsendring for tilskudd for reduserte bompengerakster utenfor byområdene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 118 post 71 foreslås redusert med 3 mill. kroner for å redusere støtte til tenketanker innen sikkerhetspolitikk i Washington DC.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 118 post 76 foreslås redusert med 10 mill. kroner for å redusere bevilgningen til russlandskompetanse.

Disse medlemmer mener et sterkt russisk sivilsamfunn og frie medier utgjør en motvekt til den autoritære utviklingen i Russland, og at vi må ta vare på den russlandskompetansen som er bygd opp gjennom flere tiår i samarbeid mellom norske og russiske organisasjoner. Disse medlemmer viser til et langvarig samarbeid mellom norske og russiske miljøvernorganisasjoner. Tilskuddsordningen skal omfatte dette samarbeidet også i 2026, slik at kompetansen og samarbeidet mellom norsk og russisk miljøbevegelse opprettholdes.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 115 post 71 foreslås redusert med 3 mill. kroner for å redusere støtten til næringsfremme i utenriktjenesten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 115 post 22 foreslås redusert med 2 mill. kroner for å redusere støtten til spesielle driftsutgifter til næringsfremme i utenriktjenesten.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 144 post 71 foreslås redusert med 5 mill. kroner for å redusere støtten for nordmenn valgt til internasjonale verv.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5460 post 85 foreslås redusert med 3 mill. kroner knyttet til Eksfin – midlertidig lånegaranti i forbindelse med midlertidig høye strømpriser.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5460 post 85 foreslås redusert med 5,6 mill. kroner fordi det ikke lenger er grunnlag for tapsavsetningen i Eksfin for garantiordning for reforsikring av kredittforsikring (tapsavsetning).

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1850 post 75 foreslås redusert med 45 mill. kroner for å redusere støtten til stiftelsen Norwegian Energy Partners.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1810 post 21 foreslås redusert med 150 mill. kroner

fordi det ikke er behov for kartlegging som følge av at man fryser satsingen på leting og utvinning av havbunnsmineraler.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 5460 post 85 foreslås redusert med 705 mill. kroner som følge av at det ikke lenger er behov for tapsavsetningen i Eksfin sin lånegarantiordning for små og mellomstore bedrifter.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 1332 post 63 foreslås redusert med 190 mill. kroner som følge av oppdatert prognose for bruk av statlige midler til Fornebubanen i 2026.

Disse medlemmer mener vårt velferdssamfunn må tilby brede universelle velferdsordninger som treffer flest mulig på best mulig måte. Kommunene og fylkeskommunene spiller en avgjørende rolle i å levere viktige velferdstjenester for folk i hele landet.

For å legge til rette for at kommunene og fylkeskommunene kan løse sine oppgaver på en best mulig måte, gjøres det en rekke endringer i bevilgninger for å redusere styringstrykket på kommunene ved å flytte øremerkede midler og tilskuddsordninger inn i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner. Disse medlemmer understreker at dette ikke gjøres for å svekke tiltakene de ulike tilskuddsordningene og øremerkede midlene er tiltenkt til, men for å gi rom og tillit til kommunene til å levere tjenester på en god måte i tråd med lokale forhold.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 225 post 69 foreslås redusert med 465,9 mill. kroner for å utvikle tilskuddet til arbeid med flere lærlingeplasser som tiltak for fullføring av videregående opplæring og heller innlemme disse midlene i rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 226 post 61 foreslås redusert med 225,8 mill. kroner for å utvikle tilskuddsordningen til veiledning for nyutdannede lærere og heller innlemme disse midlene i rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 621 post 63 foreslås redusert med 33 mill. kroner, i form av midler under posten som ikke er bundet opp i pågående aktiviteter for 2026, og at disse midlene innlemmes i rammetilskuddet til kommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 714 post 60 foreslås redusert med 20 mill. kroner for å utvikle den fylkeskommunale tilskuddsordningen ABC-kampanje for god psykisk helse og heller innlemme disse midlene i rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 714 post 60 foreslås redusert med 82 mill. kroner for å utvikle program for folkehelsearbeid i kommunene og heller innlemme disse midlene i rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 760 post 61 foreslås redusert med 34,391 mill. kroner for å avvikle tilskuddsordningen for frisklivs-, lærings- og mestringstilbud og heller innlemme disse midlene i rammetilskuddet til kommunene.

Disse medlemmer viser til at bevilgningen på kap. 765 post 62 foreslås redusert med 448,611 mill. kroner for å avvikle tilskuddsordningen for kommunalt rusarbeid og heller innlemme disse midlene i rammetilskuddet til kommunene.

Anmodningsvedtak:

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for økt bruk av gradering i uføretrygd og andre helserelaterte ytelser som sykelønn og arbeidsavklaringspenger og sikre at graderte og ugraderte ytelser står i forhold til hverandre.»

«Stortinget ber regjeringen øke fribeløpet i uføretrygden til 1 G med iverksettelse 1. oktober 2026. De to første årene etter at man har fått innvilget uføretrygd, skal den uføretrygdete kunne tjene inntil 0,4 G uten avkorting av trygd. De påfølgende årene skal fribeløpet økes til 1 G. Dette gjelder for løpende og nye saker. Forholdet til tjenstepensjonsordningene skal vurderes.»

Disse medlemmer viser til anmodningsvedtak der Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om oppfølgingen av anbefalingene i NOU 2024:18 En universell tannhelsetjeneste, med særlig fokus på å redusere geografiske, sosiale og økonomiske forskjeller og gradvis utvide det offentlige ansvaret for tannhelsetjenester, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om at første skritt i oppfølgingen av anbefalingene i NOU 2024: 18 er et høringsnotat, i stedet for en stortingsmelding, med forslag til en helhetlig tannhelsereform høsten 2026, slik at det er mulig med en oppstart i 2027. Målet er at tannhelse skal være en tilgjengelig og sosialt utjevnen del av vår felles helsetjeneste.»

Disse medlemmer legger til grunn følgende fremdrift for en tannhelsereform i Norge:

1. I 2026 bevilges det 20 mill. kroner for å ressurssette et arbeid som med utgangspunkt i anbefalingene fra Tannhelseutvalget (NOU 2024:18), data som foreligger fra fylkeskommunene, HELFO og Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR), skal utarbeide et høringsnotat. Høringsnotatet skal skissere ulike modeller for gjennomføring av en tannhelse-

reform. Det skal høres minimum tre modeller. Modellene skal foreslå hvordan tannhelsetjenestene kan likestilles med andre helsetjenester. Minst én modell skal stille krav til avtale med det offentlige for at private tannleger og tannpleiere skal kunne utløse refusjoner innenfor et fastsatt takstsystem der tannhelsetjenestene inkluderes i egenandelsordningen. Minst én modell skal ha en frikortordning/egenandelstak. En modell må ta utgangspunkt i dagens utgiftsnivå over statsbudsjettet, inkludert økninger for 2026, slik utredningsinstruksen krever. Det er ønskelig at modellene er skalerbare.

2. Høringsnotatet skal berede grunnen for en lovproposisjon med meldingsdel som fremmes for Stortinget i 2027.
3. Høringsnotatet skal foreslå prioriteringskriterier for tannhelsetjenesten som samsvarer og henger godt sammen med prioriteringskriteriene for den øvrige helsetjenesten; nytte, ressurs og alvorlighet.
4. Høringsnotatet skal i tillegg til nødvendig regelverk også innebære ulike veier til en opptrapping og styrking av den offentlige tannhelsetjenesten og tannhelsetjenesten i spesialisthelsetjenesten og se på kompetansebehovet i sektoren.
5. Stortinget bevilger følgende økninger i budsjettet for 2026. Økningene skal inngå i det som ligger til grunn i modellen som tar utgangspunkt i dagens utgiftsnivå over statsbudsjettet, når høringsnotatet utformes.
 - a. Stortinget øker bevilgningen til TOO-ordningen med 25 mill. kroner
 - b. Stortinget reverserer forslaget om å fjerne takst 14 (varig nedsatt evne til egenomsorg). Bevilgningen til folketrygdens refusjonsordning over kap. 2711, post 72 økes med 35 mill. kroner.
 - c. Stortinget øker bevilgningene til de regionale odontologiske kompetansesentrene med 20 mill. kroner blant annet for å sikre hensiktsmessig organisering, bedret spesialistkompetanse og økt forskningsaktivitet.
 - d. Stortinget øker bevilgningen med 315,7 mill. kroner til HELFO for å øke tannhelsesatsene med 10 pst. Hensikten er å redusere egenbetalingen tilsvarende. Stortinget ber regjeringen overvåke prisutviklingen med mål om at økte takster for refusjon ikke motsvares av økt egenbetaling.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede, i dialog med fylkeskommunene, muligheten til å innføre et nasjonalt månedskort for kollektivtransport.»

Disse medlemmer understreker at:

1. Utredningen skal belyse hvordan dette vil påvirke reisemønstre, kan få flere til å velge å reise kollek-

tivt, redusere biltrafikk, samt økonomiske, operative og rettslige konsekvenser. Utredningen skal ta for seg konsekvensene for både byområder og de delene av landet der det er lavere kollektivdekning og færre reisende.

2. Det skal vurderes minimum tre modeller, hvor en modell skal ta utgangspunkt i dagens utgiftsnivå over statsbudsjettet til kollektivtransporten. En modell skal ta utgangspunkt i at det innføres et reisekort som gir rett til å reise ubegrenset med fylkeskommunal kollektivtrafikk og offentlig kjøpt persontransport med tog i hele landet for 499 kroner per måned. En modell må ta utgangspunkt i dagens utgiftsnivå over statsbudsjettet, inkludert økninger for 2026 slik utredningsinstruksen krever. Det er ønskelig at modellene er skalerbare.
3. I 2026 skal det, i påvente av utredningen, gjøres følgende tiltak for å sikre et best mulig kollektivtilbud, samt reduserte priser for de reisende:
 - a. Det bevilges 620 mill. kroner til en midlertidig søknadsordning som fylkeskommunene kan søke på for å redusere prisen på periodebilletter til de reisende.
 - b. Det bevilges 1 000 mill. kroner til fylkeskommunene for å sikre den fylkeskommunale kollektivtransporten.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre avbøtende tiltak for negative konsekvenser for natur og miljø i Nye Veiers prosjekter gjennom Lågendeltaet og Hellstranda.»

«Stortinget ber regjeringen snarest mulig sende et forslag på høring som vil bidra til å hindre etablering av datasenter som utvinner kryptovaluta i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen om å ikke utlyse 1. konsesjonsrunde for havbunnsmineraler i denne stortingsperioden.»

«Stortinget ber regjeringen jobbe aktivt med å redusere bruken av innleie slik at det blir forsvarlig å avvike det avgrensede unntaket fra innleiereglene for helse- og omsorgssektoren.»

«Stortinget ber regjeringen i Kommuneproposisjonen 2027 redegjøre for ordningen med premieavvik og redegjøre for ev. tiltak for å forbedre ordningen.»

«Stortinget ber regjeringen om å ikke foreslå endringer i sosialtjenesteloven som åpner for at barnetrygd kan regnes som inntekt, ved utmåling av sosialhjelp i hele stortingsperioden.»

«Stortinget ber regjeringen innenfor innbyggertilskuddet omfordele 375 mill. kroner fra samlet kost-

nadsnøkkel til hhv. 250 mill. kroner til delkostnadsnøkkel for fylkesvei og 125 mill. kroner til delkostnadsnøkkel for ferje.»

Disse medlemmer viser til Prop. 1 S (2024–2025), jf. Innst. 2 S (2024–2025) Vedtak 91, hvor Stortinget vedtok at regjeringen skulle utforme et støtteprogram som en serie med auksjoner for å kutte store utslipp og oppnå negative CO₂-utslipp innen industri og avfallshåndtering og komme tilbake til dette i statsbudsjettet for 2026.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om at 700 mill. kroner av bevilgningen i 2026 til Klima- og energifondet, som forvaltes av Enova, øremerkes til en egen utlysning som skal utløse reduksjoner av blandede og biogene klimagassutslipp fra industri- og avfallshåndtering, med sikte på gjennomføring i 2026 og senest i løpet av første halvår 2027.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at Norges Bank gjennomgår hvordan Norges Bank vil følge opp Finansdepartementets og Stortingets krav om at det i påvente av nytt etisk rammeverk skal være styrket aktsomhet og raskere reaksjon i situasjoner der forutsetningene for Statens pensjonsfond utlands investeringer i et land endres vesentlig i løpet av kort tid, for eksempel som følge av krig. Regjeringen skal følge opp Norges forpliktelser etter folkemordkonvensjonen og sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina.»

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med land i regionen, arbeide for israelsk medansvar for gjenoppbyggingen av Gaza. Som sentral bidragsyter har Norge interesse av å bidra til en avklaring av erstatningsansvar.»

«Stortinget ber regjeringen ta opp Israels folkerettslige ansvar for å forhindre overgrep fra og straffeforfølge overtredelser begått av voldelige bosettere, i relevante internasjonale fora.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag om forbud mot innførsel av varer med opprinnelse i, og utførsel av varer til, de folkerettsstridige israelske bosetningene i Palestina og ta initiativ til at andre land innfører lignende forbud.»

«Stortinget ber regjeringen fremme en resolusjon i FNs generalforsamling som understreker Israels ansvar for å etterleve Den internasjonale domstolens rådgi-vende uttalelse av 22. oktober 2025.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for bedre offentlig tilgjengelige data om leiemarkedet, herunder om omfang av utleie og leiepris.»

3.1.2.2 Merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 og mener budsjettet gir innbyggerne økt økonomisk handlefrihet, styrket trygghet og bedre velferd. Disse medlemmer mener at hovedutfordringen i norsk økonomi er at skatter, avgifter og offentlige reguleringer begrenser verdiskaping og folks mulighet til å prioritere egne penger. Budsjettet er derfor innrettet mot brede skattelettelser, betydelige avgiftskutt og tydelige omprioriteringer bort fra symbolske tiltak og statlige subsidier til ulønnsomme prosjekter.

Mer økonomisk handlefrihet – skatte- og avgiftslettelser

Disse medlemmer vil at folk skal få beholde mer av egne inntekter. Disse medlemmer foreslår derfor skattelettelser til alle lønsmottakere og pensjonister, redusert formuesskatt og omfattende kutt i avgifter.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 kutter inntektsskatten for alle ved å:

- øke personfradraget til 127 850 kroner,
- øke frikortgrensen til 150 000 kroner,
- fjerne trinn 1 i trinnskatten, og
- redusere satsen i trinn 2 med 0,5 pst.

Disse medlemmer mener dette styrker arbeidslinjen og gjør det mer lønnsomt å jobbe. Lettelserne gir om lag 6 600 kroner mindre i skatt for en gjennomsnittlig skattebetaler.

Lettelser i inntektsskatten gjennom økt personfradrag og kutt i trinnskatten:

Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner.				
Bruttoinntekt	Personfradrag 127 850 kr	Redusere trinnskatten med 0,5 pst. i trinn 2	Fjerne trinnskatten i trinn 1	Sum
0–99 999 kr	0	0	0	0
100 000–199 999 kr	0	0	0	0
200 000–249 999 kr	-600	0	0	-600
250 000–299 999 kr	-1 400	0	-400	-1 800
300 000–499 999 kr	-2 600	0	-1 200	-3 800
350 000–399 999 kr	-2 800	-200	-1 400	-4 400
400 000–449 999 kr	-3 000	-400	-1 600	-5 000
450 000–499 999 kr	-3 000	-600	-1 600	-5 200
500 000–549 999 kr	-3 000	-800	-1 600	-5 400
550 000–599 999 kr	-3 000	-1 200	-1 600	-5 800
600 000–699 999 kr	-3 000	-1 600	-1 600	-6 200
700 000–799 999 kr	-3 000	-2 000	-1 600	-6 600
800 000–999 999 kr	-3 000	-2 000	-1 600	-6 600
1 000 000–1 999 999 kr	-3 000	-2 000	-1 600	-6 600
2 000 000–2 999 999 kr	-3 000	-2 000	-1 600	-6 600
3 000 000 kr og over	-3 000	-2 000	-1 600	-6 600

Økt frikortgrense

Disse medlemmer viser til at frikortgrensen i dag er 100 000 kroner, og foreslår å heve denne til 150 000 kroner. Dette innebærer en skattelettelse på opptil 12 000 kroner for studenter og deltidsarbeidende.

Halvering av matmomsen

Disse medlemmer viser til den kraftige økningen i matutgifter de siste årene og at utgiftene til mat og drikke for en familie med to voksne og to barn, på 5 og 11 år, har økt med rundt 40 200 kroner sammenlignet med 2021, ifølge SIFO. Dette tilsvarer en økning på 30 pst.

Disse medlemmer foreslår derfor å halvere merverdiavgiften på mat fra 1. april 2026. Forslaget gir

årlige besparelser på om lag 2 500 kroner ved et matforbruk på 50 000 kroner, 4 900 kroner ved 100 000 kroner, 7 400 kroner ved 150 000 kroner og 9 800 kroner ved 200 000 kroner.

Makspris på strøm

Disse medlemmer mener strøm er en nødvendighetsvare og viser til at høye strømpriser har svekket husholdningenes økonomi. Disse medlemmer foreslår en makspris på 50 øre/kWh inkl. mva., slik at forbrukerne skjermes mot pristopper og selv får nytte godt av perioder med lav strømpris. Forslaget anslås å gi årlige besparelser på om lag 2 400 kroner ved et årsforbruk på 12 000 kWh, 4 000 kroner ved 20 000 kWh og 6 000 kroner ved 30 000 kWh.

Lavere drivstoffavgifter

Disse medlemmer viser til at drivstoffavgiftene utgjør en stor del av pumpeprisene og rammer alle som er avhengig av bilen i hverdagen hardt. Disse medlemmer foreslår å halvere veibruksavgiften og reverse økningen i CO₂-avgiften på bensin og diesel. Dette reduserer pumpeprisen på bensin med om lag 3 kroner per liter og diesel med om lag 2,50 kroner per liter (inkl. mva.). Forslaget gir årlige besparelser på om lag 3 800–7 600 kroner for bensinbilister og 2 400–4 700 kroner for dieselbilister avhengig av kjørelengde.

Mer til pensjonistene og redusert formuesskatt

Disse medlemmer viser til at pensjon skal gi eldre en verdig alderdom, og foreslår å øke minstepensjonen med 10 000 kroner fra 1. mai 2026. Disse medlemmer viser til at mange pensjonister rammes av formuesskatten på nedbetalte boliger. Disse medlemmer foreslår å heve innslagspunktet i formuesskatten fra 1,9 til 3 mill. kroner (6 mill. kroner for ektepar) og redusere satsen til 0,8 pst. som et første steg mot avvikling av formuesskatten.

Enklere å eie og leie bolig

Disse medlemmer mener boligkrisen er politisk, blant annet gjennom skjerpet beskatning og økte krav. Disse medlemmer foreslår å:

- reversere regjeringens nye verdsettingsmodell for bolig,
- redusere verdsettingen av sekundærbolig til 80 pst. for å øke tilbudet av utleieboliger og dempe leieprisene,
- arbeide for å avvike eiendomsskatten, og
- be regjeringen fremme forslag til fradrag i dokumentavgiften for førstegangskjøpere under 35 år.

Reversere kutt i foreldrefradraget

Disse medlemmer viser til at regjeringen har foreslått å kutte foreldrefradraget fra 25 000 til 15 000 kroner for første barn og fra 15 000 til 10 000 kroner for barn ut over det første. Disse medlemmer mener at dette er et usosialt kutt som gjør hverdagen dyrere for barnefamilier, og foreslår derfor å reversere regjeringens kutt.

Redusere bøtesatsene

Disse medlemmer viser til at bøtenivået ble økt med 30 pst. i 2023 uten dokumentert trafikksikkerhetseffekt. Disse medlemmer mener bøter skal stå i rimelig forhold til overtredelsen, og foreslår å senke bøtesatsene til 2020-nivå.

Samlet om skatte- og avgiftskutt

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett inneholder samlede skatte- og avgiftslettelser på 54 mrd. kroner, herunder skattelet-

te på 36 mrd. kroner, avgiftskutt på 16,0 mrd. kroner og forbedret strømstøtte på 2,0 mrd. kroner.

Skatte- og avgiftskutt	
Skattelette	35 720 000 000
Avgiftskutt	16 016 000 000
Strømstøtte	2 000 000 000
Total skatt/avgift/strømstøtte	53 736 000 000

Skattelettelser, utvalgte poster

Øke personfradraget til 127 850 kr	11 590 000 000
Frikortgrense 150 000 kr	1 190 000 000
Fjerne trinnsnitt trinn 1	5 900 000 000
Redusere formuesskatten til 0,8 pst. og øke bunnfradraget til 3 mill.	12 590 000 000
Redusere trinnsnitt i 2. trinn med 0,5 prosentpoeng	5 030 000 000
Sekundærbolig, verdsettelse 80 pst.	850 000 000
Reversere kutt i foreldrefradraget	50 000 000
Reversere skjerpelse i boligbeskatning (ny modell)	435 000 000

Avgiftslettelser, utvalgte poster

Merverdiavgift mat, halveres 1. april	8 000 000 000
Bensin	1 050 000 000
Biodiesel	410 000 000
Diesel	2 400 000 000
Reversere økning CO ₂ -avgift	1 488 000 000

Et sunt næringsliv – lavere eierbeskatning og mindre subsidier

Disse medlemmer mener statens rolle skal være å legge til rette for verdiskaping gjennom brede og forutsigbare rammevilkår, ikke å plukke vinnere. Disse medlemmer mener at det næringspolitiske virkemiddelapparatet og dagens subsidier i større grad bør reduseres og fjernes. Politikere skal ikke tappe lønnsomme bedrifter for å holde liv i ulønnsomme og politisk utvalgte prosjekter.

Formuesskatt og exit-skatt

Disse medlemmer viser til at formuesskatten er en skadelig dobbeltbeskatning som taper bedrifter for kapital, svekker norsk eierskap og hemmer innovasjon. Disse medlemmer foreslår å senke formuesskattesatsen til 0,8 pst. og øke bunnfradraget til 3 mill. kroner (6 mill. kroner for ektepar), som første steg mot full avvikling.

Gründere skal ikke måtte flytte ut av Norge når de får en god idé, og høykompetent arbeidskraft som ønsker å jobbe i Norge en kortere periode, skal ikke skremmes vekk av exit-skatten. Denne skatten gjør at vi mister

både kapital og kompetanse som kunne bidratt til vekst, innovasjon og nye arbeidsplasser.

Derfor vil disse medlemmer endre exit-skatten og foreslår å innrette og forenkle exit-skattereglene slik at beskatning baseres på realiserte verdier og ikke begrenser mobilitet av eiendeler inn og ut av landet.

Grunnrenteskatt på havbruk

Disse medlemmer foreslår å senke grunnrenteskatten på havbruk til 15 pst. for neste år. Grunnrenteskatten er basert på selskapenes årlige overskudd, og provenyeffekten for 2026 vil først bokføres i 2027, da anslått til 1,5 mrd. kroner. Fremskrittspartiet foreslår også å avvikle normprisrådet og understreker at grunnrenteskatten på sikt bør fases ut.

CO₂-avgifter

Disse medlemmer viser til at regjeringens stadig økende CO₂-avgifter, sammen med et høyt samlet skatte- og avgiftstrykk, svekker konkurransekraften i norsk næringsliv og rammer arbeidsplasser over hele landet. I en tid med økende kostnader, lavere lønnsomhet og et krevende økonomisk klima mener disse medlemmer at det er avgjørende å prioritere tiltak som styrker verdiskapingen, reduserer byrdene for næringslivet og sikrer norske arbeidsplasser.

For å få ned kostnadene og bedre rammevilkårene foreslår disse medlemmer følgende endringer:

- Fiskerinæringen er en av landets viktigste eksportnæringer. Økende CO₂-avgifter rammer flåten hardt og svekker lønnsomheten, uten at det finnes

realistiske nullutslippsalternativer. Disse medlemmer foreslår derfor å fjerne CO₂-avgiften for fiskeflåten.

- De siste års kraftige avgiftsøkninger bidrar til økte priser for både folk og bedrifter. Disse medlemmer foreslår å reversere regjeringens økning i CO₂-avgiften for å redusere kostnadspresset.
- Petroleumssektoren er omfattet av EUs kvotehandelssystem, som allerede sikrer at utslipp prises. En nasjonal CO₂-avgift på toppen av kvoteprisene innebærer dobbel regulering og svekker rammevilkårene for en av landets viktigste næringer. Disse medlemmer foreslår derfor å avvikle CO₂-avgiften for kvotepliktig sektor i petroleumsvirksomheten.
- Regjeringen har bedt om fullmakt til å kunne innføre en ny CO₂-avgift på naturgass og LPG som brukes i industrien. Industrien er allerede under betydelig kostnadspress, og en slik avgift vil svekke konkurranseevnen og risikere å flytte utslipp og arbeidsplasser ut av landet. Disse medlemmer foreslår å fjerne denne fullmakten.

Kutt i eierbeskatningen og næringslivet

Fjerne CO ₂ -avgift for fiskeflåten	1 100 000 000
Redusere CO ₂ -avgift på avfallsforbrenning	150 000 000
Reduksjon i formuesskatten	12 590 000 000
Reduksjon i grunnrenteskatten	0
Reversere økning CO ₂ -avgift	1 488 000 000

Virkningene av Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for eksempelfamilier

Husholdning 1

Familie på to voksne og to barn

Hun tjener 600 000 kroner	Redusert inntektsskatt	6 200
Han tjener 700 000 kroner	Redusert inntektsskatt	6 600
Bolig med årsforbruk 20 000 kWh per år	Redusert strømregning	4 000
Kjører dieselbil 20 000 km per år, bruker 0,6 l/mil	Redusert kostnad	3 100
Har et forbruk på mat på ca. 200 000 i året	Sparer på matmoms	9 800
SUM BESPARELSER		29 700

Husholdning 2

Familie på to voksne

Hun tjener 700 000 kroner og er fagorganisert	Redusert inntektsskatt	5 600
Han tjener 600 000 kroner	Redusert inntektsskatt	6 200
Bolig med årsforbruk 20 000 kWh per år	Redusert strømregning	4 000
Kjører bensinbil 15 000 km per år, bruker 0,8 l/mil	Redusert kostnad	3 800
Har et forbruk på mat på ca. 150 000 i året	Sparer på matmoms	7 400
Han har større helseutgifter	Redusert egenandelstak	406
SUM BESPARELSER		27 406

Husholdning 3

Pensjonistpar

Virkningene av Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for eksempelfamilier		
Han har pensjon på 500 000 kroner	Redusert inntektsskatt	5 400
Hun har pensjon på 400 000 kroner	Redusert inntektsskatt	5 000
Gjeldfri bolig til 10 mill. kroner, 500 000 i bank-innskudd og hytte til 4 mill.	Formuesskatten bortfaller	5 300
Bolig med årsforbruk 15 000 kWh per år	Redusert strømregning	3 000
Kjører dieselbil 12 000 km per år, bruker 0,6 l/mil	Redusert kostnad	1 900
Har et forbruk på mat på ca. 100 000 i året	Sparer på matmoms	4 900
Strømforbruk hytte	Redusert strømregning	2 400
	SUM BESPARELSER	27 900
Husholdning 4		
Minstepensjonist		
Minstepensjon på 279 933 kroner	Betaler ikke inntektsskatt	0
Bolig med årsforbruk på 12 000 kWh per år	Redusert strømregning	2 400
Gjeldfri bolig til 10 mill. kroner i markedsverdi	Formuesskatten bortfaller	6 000
Kjører bensinbil 5 000 km per år, bruker 0,8 l/mil	Redusert kostnad	1 300
Har et forbruk på mat på ca. 50 000 i året	Sparer på matmoms	3 300
Økning i minstepensjon	Økning minstepensjon fra 1. mai	6 700
	SUM BESPARELSER	19 700
Husholdning 5		
Studenten		
Tjener 140 000 kroner på deltidsjobb	Redusert skatt	10 000
Hybel med strømforbruk på 6 000 kWh/år	Redusert strømregning	1 200
Har et forbruk på mat på ca. 50 000 i året	Sparer på matmoms	2 500
Økt studiestøtte	Stipendandel økes med	3 000
	SUM BESPARELSER	16 700
Husholdning 6		
Aleneboer		
Tjener 700 000 kroner	Redusert skatt	6 660
Bolig med strømforbruk på 15 000 kWh/år	Redusert strømregning	3 000
Kjører bensinbil 15 000 km per år, bruker 0,8 l/mil	Redusert kostnad	3 800
Har et forbruk på mat på ca. 100 000 kr i året	Sparer på matmoms	4 900
	SUM BESPARELSER	18 360

Kutt i virkemiddelapparatet

Disse medlemmer viser til at det gjøres omfattende kutt i Innovasjon Norge, Enova, Nysnø og andre ordninger, samt avvikling av Bionova og flere klimatil-tak med marginal effekt. Disse medlemmer mener dette frigjør midler til kjerneoppgaver og skatte- og av-giftslettelser.

Kutt i virkemiddelapparatet	
Nedskalering Innovasjon Norge – Til-skudd og tapsavsetning	-600 000 000
Nedskalering Innovasjon Norge – Ba-siskostnader ned	-75 000 000
Nedskalering Innovasjon Norge – innovative næringsmiljøer	-65 000 000
Nedskalering Innovasjon Norge – Rei-seliv etc.	-400 000 000

Kutt i virkemiddelapparatet	
Nedskalering Innovasjon Norge – Grønn Plattform	-311 400 000
Nedskalering Innovasjon Norge – Miljøteknologi	-200 000 000
Utslippsfire anleggsplasser	-28 400 000
Tilskudd innovasjon Norge	-36 300 000
Elfly subsidier	-40 000 000
Tilbakeføre tapsavsetning til Grønn industrifinansiering	-890 000 000
Avvikle Bionova	-185 000 000
Halvere tilskudd til klimaordninger i Landbrukets Utviklingsfond	-541 500 000
Tilbakeføre tilgjengelig kapital i Nysnø	-450 000 000

Kutt i virkemiddelapparatet	
Kostnadsenkende og direkte tilskudd reindrifftsavtalen – tilbakeføring til 2023-nivå	-50 553 000
Kutt til Enova/Overføring til Klima- og energifondet	-2 720 358 000
Langskip – fangst og lagring av CO ₂	-1 900 000 000
Klima- og energifondet	-1 300 000 000

Vi tar tryggheten tilbake – justis og beredskap

Disse medlemmer mener at en av de viktigste oppgavene staten har, er å sørge for innbyggernes trygghet og sikkerhet. Politiet skal sørge for din trygghet mot kriminalitet. Forsvaret skal forsvare våre grenser og kjempe for vår frihet og trygghet i eget land.

Utviklingen i trusselbildet blir stadig mer alvorlig. For å sikre en trygg hverdag må politiet ha kapasitet både til å følge opp hverdagskriminalitet og til å håndtere store og alvorlige hendelser.

Disse medlemmer viser til økende ungdoms- og gjengkriminalitet og foreslår derfor en betydelig styrking av politi og beredskap, herunder:

- 1,4 mrd. kroner til styrket grunnbemanning i politiet, tilsvarende 1 000 nye politifolk,
- 50 nye politiadvokater,
- 100 mill. kroner øremerket tiltak mot ungdomskriminalitet,
- hurtigspor for unge lovbrøyttere i alle tingretter,
- styrket kriminalomsorg og økt kapasitet i varetekt og soning for unge,
- 150 mill. kroner ekstra mot gjengkriminalitet, samt styrking av Tolletaten og Sivilforsvaret.

Økning politiet, justis, og beredskap	
Styrke grunnbemanning politiet	1 400 000 000
Tiltak mot ungdomskriminalitet	100 000 000
Hurtigspor for unge lovbrøyttere i alle tingretter	12 900 000
Styrking av kriminalomsorgen, herunder særlig økning av kapasiteten for varetekts- og soningsplasser for unge lovbrøyttere	150 000 000
Påtalemyndigheten i politiet, med særlig prioritering av inndragning	50 000 000
IT-satsing i politiet på etterretning og etterforskning	50 000 000
IT-satsing i domstolene	26 000 000
Politi høyskolen	37 000 000
Bekjempelse av gjengkriminalitet	150 000 000
Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	5 000 000

Økning politiet, justis, og beredskap	
Sivilforsvaret, styrket grunnbemanning og arbeid med økt tilfluktsromskapasitet	50 000 000
Styrking av Tolletaten	100 000 000

Samferdsel – trygge veier, mindre bompenger og bedre beredskap

Gode og trygge veier bygger Norge for fremtiden. Disse medlemmer vil fortsette utbyggingen av et transportsystem som binder landsdelene sammen. Bilen er vårt viktigste og mest fleksible transportmiddel, og det er derfor avgjørende at bilen er en integrert del av transportsystemet, også i byområdene.

Disse medlemmer vil fortsette utbyggingen av et høyhastighets veinett som sikrer effektiv og trygg trafikkavvikling. Samtidig vil disse medlemmer fortsette satsingen på jernbane, med en videre utvikling av dobbeltspor for persontransporten rundt byområdene og med en utbygging av kryssningsspor for godstrafikk over lengre strekninger.

Disse medlemmer vil bygge ut og vedlikeholde vei og jernbane raskere, og redusere bilistenes kostnader. Disse medlemmer foreslår:

- ekstra midler til Nye Veier og Statens vegvesen,
- 1,4 mrd. kroner til reduserte bompengetakster, utvidet til alle prosjekter utenfor byområdene,
- betydelig styrking av vedlikehold av riks- og fylkesveier,
- rassikring, midtoppmerking og døgnåpne hvileplasser,
- økt jernbanevedlikehold og fornying, og
- særskilt beredskapsportefølje for kritisk infrastruktur.

Samferdselssatsinger	
Store prosjekter	500 000 000
Forsterket midtoppmerking	80 000 000
Sikkerhetsmerking for MC	20 000 000
Beredskapsportefølje	250 000 000
Skred- og rassikring	500 000 000
Døgnåpne hvile- og rasteplasser	50 000 000
Tilskudd fylkesveier	1 000 000 000
Riksveivedlikehold	600 000 000
Tilskuddsordning lavere bompengetakster	1 395 000 000
Bompenger Mandal-Kristiansand E39	270 000 000
Nye Veier utbygging	1 000 000 000
Nye Veier Fellesprosjekt E16/Ringeriksbanen	150 000 000
Nye Veier drift	500 000 000

Samferdselssatsinger	
Program for bytransport	1 000 000 000
Jernbanevedlikehold	500 000 000
Jernbane fornying	200 000 000
Jernbaneinvestering Stokke-Torp-Sandefjord	20 000 000
Stadt Skipstunnel	100 000 000

Forsvar

Russlands invasjon av Ukraina har vist oss at fred og frihet ikke kan tas for gitt. Alliansetilknytningen til NATO er viktigere enn noen gang. Disse medlemmer vil sikre nasjonal suverenitet med et sterkt forsvar og allmenn verneplikt.

Det er avgjørende at fremdriften i planen og økonomistyringen sikrer vekst i forsvarsevnen og oppbygging av kapasiteter og kapabiliteter. Derfor foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen til Forsvaret med 1 mrd. kroner.

Innvandring

Disse medlemmer mener at et trygt samfunn for alle inkluderer en streng innvandringspolitikk og god integrering. Ingen av disse forholdene ivaretas godt nok av dagens regjering. Arbeiderparti-regjeringens politikk har ført til at Norge nå tar imot langt flere innvandrere enn for eksempel Sverige, både når det gjelder ukrainske flyktninger og ordinære asylsøkere.

Disse medlemmer mener det også er på høy tid å anerkjenne at kriminalitetsutfordringene vi ser i dag, i stor grad også er et resultat av feilslått innvandrings- og integreringspolitikk.

Energi, miljø og næring

Disse medlemmer mener norsk energi- og klimapolitikk må bygge på realisme og verdiskaping. Disse medlemmer viser til betydningen av olje- og gassnæringen, ønsker mer vannkraft gjennom oppgradering og skånsom utbygging, og mener kjernekraft bør inngå i fremtidig energimiks. Disse medlemmer avviser symbolske klimatiltak som Langskip og elektrifisering av sokkelen og foreslår omprioriteringer innen klima- og miljøfeltet.

Økning, energi og miljø	
Nitrogenrensing av Oslofjorden	100 000 000
Spesielle driftsutgifter, økt seismisk aktivitet	100 000 000
Driftsutgifter til raskere behandling av konsesjonssøknader	25 000 000
Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling	50 000 000
Kjøp av klimavoter	100 000 000
Krisetiltak for bevaring av villaksen	25 000 000

Økning, energi og miljø	
Påskoging og gjødsling	38 000 000
Flom- og skredforebygging	200 000 000

Utdanning

Norske barn bor i ett av verdens rikeste land. Da har de også krav på en god undervisning i trygge rammer. Gode lærere, godt skolemiljø, valgfrihet, konkurranse og vekt på kvalitet skal sørge for dette.

Skole og barnehage er blant kommunenes kjerneoppgaver og må prioriteres. Trygghet i skolehverdagen er en forutsetning for trivsel og læring, og for at alle elevene skal glede seg til å gå på skolen. I mange lokalsamfunn er folk urolige for at skoler legges ned og at kvaliteten på undervisningen ikke er god nok.

Disse medlemmer vil styrke læringsmiljøet og kvaliteten i skolen. Disse medlemmer foreslår blant annet 50 mill. kroner til nye spesialskeleplasser, 1 mrd. kroner til styrking av skolesektoren, økte midler til videregående skoler og fagskoler, samt en forutsigbar opptrapping av studiestøtten til 1,5 G over fire år.

Satsinger utdanning	
Utvikling og innkjøp i vgs	300 000 000
Øke kapitaltilskuddet til private skoler med 5 pst.	4 200 000
Nye spesialskeleplasser for elever med utagerende oppførsel og behov for særlig oppfølging	50 000 000
Digital tilgang til helsesøster og psykolog i vgs – prøveprosjekt	10 000 000
Toppidrettstilskudd til to skoler godkjent av Olympiatoppen	20 000 000
Beholde øremerkede midler til maritim utdanning	10 000 000
Tilskudd vitensentre	22 800 000
Tekniske og maritime fagskeleplasser	20 000 000
Studentvelferd – digital psykologhjelp for utenlandsstudentene i regi av ANSA	3 000 000
Knytte studiestøtte opp til 1,5 G over fire år	188 725 000

Helse og omsorg

Disse medlemmer vil sikre gode, raske og trygge helsetjenester. Du skal kunne stole på at du får den hjelpen du trenger når du trenger den, uten å måtte betale dyrt av egen lomme. Disse medlemmer vil ha en sterk satsing på helse med et mangfoldig tilbud som er tilpasset hver enkelt, det er nøkkelen til en god helsetjeneste. Tjenestene skal komme når du selv trenger dem, og hver enkelt skal ha valgfrihet i helsetilbudet.

Disse medlemmer mener helsekøene må ned og eldreomsorgen styrkes. Disse medlemmer foreslår:

- 1 mrd. kroner til å redusere helsekøer,
- 500 mill. kroner til kjøp av privat kapasitet,
- 200 mill. kroner til flere intensivplasser,
- økt psykisk helsesatsing, blant annet flere døgnplasser og ACT/FACT-team,
- etablering av 100 nye LIS1-stillinger,
- reduksjon av egenandelstaket til 3 000 kroner,
- en eldrepakke med bygging av 4 000 heldøgns omsorgsplasser, økt investeringstilskudd og 1,5 mrd. kroner øremerket drift i kommunene,
- en krisepakke til Helse Møre og Romsdal på 200 mill. kroner.

Sykehusene	2 614 000 000
Styrke sykehusene: kjøpe private tjenester, redusere helsekøer, styrke pakkeforløp og driftsbudsjett, samt flere intensivplasser m.m.	1 958 000 000
Psykisk helsevern	400 000 000
Innkjøp av medisiner	100 000 000
Etablere 100 nye LIS1-plasser	106 000 000
Innføre livmorhalskreftprogram etter modell fra Sverige	50 000 000

Disse medlemmer viser til at eldre og syke skal ha en trygg og god eldreomsorg, og mener at en av samfunnets viktigste oppgaver er å ta vare på dem som har bygget landet. Disse medlemmer konstaterer at dagens eldreomsorg ikke i tilstrekkelig grad er tilpasset den enkeltes behov, og at manglende utbygging av sykehjemsplasser er et hovedproblem, særlig sett i lys av en raskt aldrende befolkning.

Disse medlemmer foreslår derfor å sette av midler til bygging av 4 000 heldøgns omsorgsplasser, hvilket er 2 500 flere plasser enn regjeringens forslag. Dette anses nødvendig for å møte det økende behovet i årene som kommer. For å bidra til raskere utbygging foreslår disse medlemmer videre å øke investeringstilskuddet til kommunene til 60 pst. av faktisk kostnad per heldøgns omsorgsplass.

Disse medlemmer foreslår i tillegg å styrke driften av eldreomsorgen gjennom et øremerket tilskudd til kommunene på 1,5 mrd. kroner. Videre foreslår disse medlemmer å bevilge 50 mill. kroner til tiltak mot vold og overgrep mot eldre.

Eldreomsorgen	2 490 900 000
Eldrepakke 1: Tilskudd til 4 000 heldøgns omsorgsplasser, hvorav 2 500 til netto tilvekst	560 900 000
Eldrepakke 2: Styrke eldreomsorgen øremerket til kommunene	1 500 000 000

Eldrepakke 3: Øke investeringstilskuddet til å utgjøre 60 pst. av den faktiske kostnaden per heldøgns omsorgsplass	375 000 000
Tilskudd lavterskeltilbud for personer med demens	5 000 000
Tiltak for å bekjempe vold og overgrep mot eldre	50 000 000

Varig tilrettelagt arbeid, VTA

VTA er et statlig arbeidsmarkedstiltak rettet mot personer som mottar uføretrygd, og som har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging i arbeidslivet. En VTA-plass kan bidra til å bedre livskvalitet ved at den VTA-ansatte innlemmes i arbeid, opplever sosialt fellesskap og mestring. Disse medlemmer foreslår derfor at det opprettes 500 nye plasser neste år.

Kommuneøkonomi

Disse medlemmer viser til at kommunene utgjør en grunnleggende del av det norske demokratiet og er den fremste leverandøren av sentrale velferdstjenester i befolkningens hverdag. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er etter disse medlemmers syn avgjørende for at kommunene skal kunne levere tjenester som sikrer trygghet og omsorg i hele landet.

Disse medlemmer konstaterer at stadig flere kommuner opplever svekket økonomisk handlefrihet under dagens regjering, noe som medfører kutt i kjerneoppgaver som barnehage, skole, eldreomsorg og andre grunnleggende velferdstjenester. Disse medlemmer mener denne utviklingen er uholdbar.

På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å styrke kommuneøkonomien med om lag 5,8 mrd. kroner. Etter disse medlemmers vurdering vil dette bidra til bedre omsorgstilbud, økt trygghet og større lokal handlingsfrihet til å prioritere tjenester som er viktige for innbyggerne.

Kommunepakken	5 771 800 000
Tilskudd til 4000 heldøgns omsorgsplasser, hvorav 2500 til netto tilvekst.	560 900 000
Styrke eldreomsorgen øremerket til kommunene	1 500 000 000
Eldrepakke 3: Øke investeringstilskuddet til å utgjøre 60 pst. av den faktiske kostnaden per heldøgns omsorgsplass	375 000 000
Tilskudd fylkesveier (medfinansiering, søkbar)	1 000 000 000
Flom- og skredforebygging	200 000 000
Nitrogenrensing Oslofjorden	100 000 000
Økning øremerket skole/barnehager	1 000 000 000
Pensjonstilskudd til private barnehager	450 000 000

Utvikling og innkjøp i VGS	300 000 000
Ressurskrevende brukere	200 000 000
Trygge helsetjenester i kommunene:	
Økt driftstøtte til Pårørendealliansen	1 900 000
Trygge helsetjenester i kommunene:	
Reversere kutt i tilskudd til vertskommunene etter HVPU-reformen	84 000 000

Politikk handler om å prioritere – inndekninger

Disse medlemmer viser til at betydelige offentlige midler hvert år brukes på klimatiltak, bistand, byråkrati og innvandringstiltak. Disse medlemmer mener dette har langsiktige konsekvenser for statens økonomi og at ressursbruken må prioriteres bedre.

Kutt i offentlig sektor

Disse medlemmer mener det er et klart effektiviseringspotensial i offentlig sektor, og foreslår en avbyråkratiseringsreform. For 2026 foreslås et generelt kutt på 1,5 pst. i statlige etater, med dels unntak av sykehuse- ne, den operative polititjenesten og Forsvaret. Disse medlemmer foreslår videre å avvikle fylkeskommunen og statsforvalterne, og overføre oppgaver til stat, kommuner eller private aktører.

Bistand

Disse medlemmer viser til at Norges bistandsnivå ligger godt over FNs anbefaling, og foreslår å redusere nivået. Det foreslås netto kutt i bistandsbudsjettet på om lag 20 mrd. kroner, samtidig som nødhjelp styrkes med 2,5 mrd. kroner. Disse medlemmer mener innsatsen må målrettes bedre og at overføringene til store internasjonale aktører bør reduseres.

Klimatiltak

Disse medlemmer mener at deler av norsk klimapolitikk består av symboltiltak med marginal eller udokumentert effekt. Det foreslås derfor kutt i slike tiltak og reduksjoner i virkemiddelapparatet knyttet til politisk prioriterte «grønne» næringer, til fordel for en mer kostnadseffektiv og forutsigbar klimapolitikk.

Innvandringspolitikk

Disse medlemmer mener ytelsene til asylsøkere må harmoniseres med nivået i Sverige og Danmark. Disse medlemmer ønsker i 2026 at Norge legger seg på minimum samme nivå som våre naboland Sverige og Danmark, både når det gjelder ordinære asylsøkere og ukrainske flyktninger, samtidig som vi går inn for å motta 0 kvoteflyktninger. I Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett legges det til grunn 1 000 ordinære asylsøkere, 0 kvoteflyktninger og 3 500 ukrainske flyktninger i 2026. Disse medlemmer mener dette vil redusere kostnader og belastningen på integrerings- og velferds-systemene.

Inndekninger

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets alternative budsjett omprioriterer midler fra klimatiltak med lav effekt, bistand, byråkrati og store statlige prosjekter til helse, omsorg, beredskap og skatte- og avgiftslettelse. Satsingene finansieres gjennom omdispenser, økte utbytteforventninger og en moderat økning i anslaget for uttak fra Statens pensjonsfond utland.

Ved siden av omtalte omdispenser fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026 komme tilbake til Stortinget med forslag om å avvikle Priserådet for havbruk og redusere grunnrentesatsen til 15 pst.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til innretning og nivå på fradrag i dokumentavgiften for førstegangskjøpere under 35 år.»

«Stortinget ber regjeringen avvikle Nysnø klimainvesteringer og fullføre avviklingen i 2026.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem et nytt og målrettet forslag som tetter skattehullet knyttet til bruk av bolrettslagsmodellen for rene utleieaktører, uten å ramme boligutviklere som bruker modellen til nye prosjekter.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innrette og forenkle exit-skattereglene slik at beskatning baseres på realiserte verdier og ikke begrenser mobilitet av personer og eiendeler inn og ut av landet.»

«Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensene av å forskyve reduksjonen av innslagspunktet for mva. på elbilkjøp til 300 000 kroner fra 1. januar til 1. april 2026.»

«Stortinget ber regjeringen styrke offentlige organers kontrollvirksomhet og komme tilbake med konkrete tiltak mot svindel mot offentlige ordninger.»

«Stortinget ber regjeringen stanse arbeidet med å innføre miljøavgift på mineralgjødsel.»

«Stortinget ber regjeringen utsette innføring av krav om lavere kadmiumnivå i gulrot og løk.»

«Stortinget ber regjeringen ikke overføre Sivas innkubasjons- og næringshageprogrammer til Innovasjon Norge.»

«Stortinget ber regjeringen stanse prosessen med å overføre Trandum til kriminalomsorgen.»

«Stortinget ber regjeringen stanse prosessen med å implementere Politidirektoratet i politiets post (kap. 440 post 1) på statsbudsjettet.»

«Stortinget ber regjeringen avskaffe ressursallokeringsmodellen som ressursfordelingsmodell i politiet, og innføre en modell der politiets reelle behov ligger til grunn for ressursfordeling.»

«Stortinget ber regjeringen etablere målstyring der politiet måles på avverget organisert kriminalitet og svindelforsøk.»

«Stortinget ber regjeringen ivareta Advokattilsynets uavhengighet ved at tilsynet ikke tas inn i fremtidige forslag til statsbudsjett.»

«Stortinget ber regjeringen øremerke tilskudd til fylkesvei til vedlikehold.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med nødvendige lovforslag til strømstøtteordning for næringslivet.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med målrettede tiltak for å redusere strømprisbelastningen i næringslivet og utjevne prisforskjeller mellom prisområder.»

«Stortinget ber regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2027 avvikle CO₂-avgift for virksomhet som er og vil bli kvotepliktig.»

«Stortinget ber regjeringen videreføre at kontraktsansvaret for fristbruddordningen ligger hos regionale helseforetak.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere utvidet politiattest for helsepersonell og komme tilbake til Stortinget innen sommeren 2026.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at også godkjente Inn på tunet-gårder uten medlemskap i Inn på tunet Norge SA kan motta tilskudd.»

«Stortinget ber regjeringen igangsette prostatakreftscreening for menn fra 45 år i løpet av 2026.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere å utvide mammografiscreeningen til 45–74 år.»

«Stortinget ber regjeringen justere terskelverdien for vurdering av Nye metoder og komme tilbake til Stortinget innen sommeren 2026.»

«Stortinget ber regjeringen sikre tannbehandling for eldre i sykehjem/hjemmetjenester og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ordning for stamcellebehandling i Norge og/eller støtte til behandling i utlandet.»

«Stortinget ber regjeringen snarlig innvilge refusjon for vaksine mot helvetesild.»

«Stortinget ber regjeringen oppheve taket på antall bytter av fastlege.»

«Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets vedtak om meldeplikt ved mistanke om vold/overgrep mot eldre.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til statlig finansiering av eldreomsorg i tråd med forsøket 2016–2021, senest ved revidert nasjonalbudsjett for 2026.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til finansiering av ressurskrevende tjenester som reduserer kommunenes egenandel, senest ved revidert nasjonalbudsjett for 2026.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre refusjon for kiropraktorbehandling til 2024-nivå.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser til 60 pst. av faktisk kostnad.»

«Stortinget ber regjeringen utvide livmorhalskreftprogrammet etter modell fra Sverige.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å finansiere Wegovy på blå resept senest ved revidert nasjonalbudsjett for 2026.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem opptrapplingsplan for filminsentivordningen med mål om regelstyring.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om regelstyrt mva.-kompensasjon til frivillige organisasjoner.»

«Stortinget ber regjeringen følge opp Voldtektsutvalgets utredning om å fullfinansiere voldtekts- og incestsentrene og kommer tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for sentrene, med mål om statlig fullfinansiering.»

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre gaveforsterkningsordningen for kunst og kultur.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre plattformnøytralt mva.-fritak for elektroniske nyhetstjenester.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at en større andel av tippemidlene tilfaller barne- og ungdomsidretten.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å nedbetale bompenggjeld etter modell fra Gardermobanen.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avvikle bompengeordningen i transportsektoren.»

«Stortinget ber regjeringen utvide tilskuddsordningen for reduserte bompengetakster til alle riksveiprosjekter utenfor byområder.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at el-biler med rekkeviddeforlenger behandles som andre el-biler med hensyn til engangsavgiften.»

«Stortinget ber regjeringen fjerne omsetningskravet for biodrivstoff i veitrafikken.»

«Stortinget ber regjeringen avvikle krav/ordninger for utslippsfrie anleggsplasser.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for opptrapping av pensjonen til minstepensjonister opp til EUs fattigdomsgrense.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for å sikre at det er nok midler til å søke om, og få innvilget, aktivitetshjelpemidler hele året.»

«Stortinget ber regjeringen styrke bevilgningen til Notodden Lufthavn for å sikre nødvendig beredskap, opprettholde tårntjenesten og ivareta kritiske trenings- og utdanningsfunksjoner.»

«Stortinget ber regjeringen utløse opsjon på kjøp av SAR Queen (AgustaWestland AW101) før avtalen går ut ved årsskiftet, for å sikre helikopterkapasitet for Forsvarets 330-skvadron ved redningshelikopterbasen i Tromsø.»

«Stortinget ber regjeringen utløse opsjon for anskaffelsen av tre AW 169-maskiner fra Leonardo Helicopters, i tråd med opsjonen i kontrakten fra 2017.»

«Stortinget ber regjeringen utløse deler av opsjonen på å kjøpe nye tog på Rørosbanen.»

3.1.2.3 Merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt forslag til statsbudsjett for 2026. Forslaget prioriterer frihet til å skape gode liv, verdier og velferd i hele landet. Endringene fra regjeringens forslag er oppsummert i tabellene under.

Kap. Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
01 UD		
151	73 FNs stedlige koordinatører	20 000
161	70 Bistand til utdanning	325 000
163	71 Bistand til bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling	15 000
165	71 Norfunds klimainvesteringsfond	305 000
	91 Norfunds klimainvesteringsfond (lånemidler)	915 000
118	72 UD. Ikke lyse ut prosjektmidler til organisasjoner som jobber med nedrustning	-4 000
144	70 NOREC. Ikke nye utlysninger for 2026	-25 000
151	70 Bistand til fred og konfliktløsning	-150 000
	71 Bistand til globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning	-50 000
159	70 Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika	-200 000
	72 Bistand til Afghanistan	-100 000
	75 Bistand til Afrika	-1 000 000
	76 Bistand til Asia	-170 000
	77 Bistand til Latin-Amerika og Karibia	-100 000
161	71 Bistand til forskning	-47 182
	73 Bistand til styresett og offentlige institusjoner	-120 000
162	70 Bistand næringsutvikling	-60 000
	71 Bistand småskala landbruk	-59 383
	72 Bistand til fornybar energi omprioriteres til Norfunds klimainvesteringsfond	-270 000
170	70 Ikke opprette kunnskapssenter for bistand. Redusere informasjonsstøtten til norske organisasjoner	-40 000

Kap.	Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
		Sum 01 UD	-815 565
		02 KD	
226	21	Leseløft: Oppfølging av kommuner med svake skoleresultater	10 000
		Leseløft: Videreføring og forbedring av kartleggingsprøver, nasjonale prøver og skolemiljøundersøkelse	30 000
	22	Øremerke kompetansemidler til videreutdanning for lærere i matematikk, naturfag, norsk og lesing og skriving som grunnleggende ferdighet	561 000
	71	Realfagsløft: Nasjonal satsing på talentsenter i realfag	15 000
285	71	Forskningsrådet	472 000
225	69	Øremerket tilskudd til fylkene (arbeid med læreplaner). Innlemmes i rammetilskudd	-465 900
		Øremerket tilskudd til fylkene (desentral opplæring). Innlemmes i rammetilskudd	-15 000
226	21	Kvalitetsmidler. Midler til omprioriteres til forsøk med nivådeling	-20 000
		Midler omprioriteres til videreføring og forbedring av kartleggingsprøver, nasjonale prøver og skolemiljøundersøkelse	-30 000
		Rentekompensasjonsordning utgår. Omprioriteres til å styrke praktisk og variert undervisning	-80 000
	22	Øremerke nasjonale kompetansemidler til videreutdanning av lærere i matematikk, naturfag, norsk og lesing og skriving som grunnleggende ferdighet	-561 000
	62	Øremerket tilskudd til kommunene (skolebibliotek og bøker). Innlemmes i rammetilskudd	-103 150
	63	Øremerket tilskudd til kommunene (utstyr). Innlemmes i rammetilskudd	-190 920
	65	Øremerket tilskudd til kommunene (beredskapsteam i skolen). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-80 000
		Øremerket tilskudd til kommunene (skolemiljøteam). Innlemmes i rammetilskudd	-45 000
231	21	Arbeidsgruppe som skal utrede gratis barnehage	-5 000
		Rekrutteringsmidler barnehagesektoren omprioriteres	-15 000
2410	1	Gjeldssletteordning utgår	-268 000
		Sum 02 KD	-790 970
		03 KUD	
315	86	Arctic race	5 000
320	75	Stiftelsen Kunstnernes Hus. Støtte til oppussing	20 000
325	71	Gjeninnføre, styrke og utvide ordningen «Kultur som næring»	25 000
	85	Gjeninnføre gaveforsterkningsordningen. Halvårseffekt	50 000
300	1	KUD. Innsparing	-8 400
320	55	Norsk kulturfond. Reduksjon	-200 000
	72	Færre kunstnerstipender	-60 000
	73	Kunstnerstipend	-20 000
	74	Redusert bevilgning i tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.	-50 000
325	60	Øremerket tilskudd til kommunene (regionale kulturfond). Innlemmes i rammetilskudd	-40 000
326	1	Nasjonalbiblioteket og Språkrådet. Innsparing. Satsningen på kunstig intelligens skjermes	-30 000
328	70	Det nasjonale museumsnettverket	-82 000
329	1	Arkiverket. Innsparing i drift	-18 000
	78	Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek	-9 500
334	1	Norsk filminstitutt. Innsparing	-5 900
	50	Filmfondet. Nominell videreføring	-11 000
339	1	Lotteri- og stiftelsestilsynet. Innsparing i drift	-5 200

Kap. Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
	Sum 03 KUD	-440 000
	04 JD	
410	1 Digitalisering av domstolene	25 000
	Dommerfullmektigordningen	13 000
	Hurtigdomstol i alle distrikter	35 000
430	1 Kriminalomsorgen. Exit-program	5 000
	Kriminalomsorgen. Flere fengselsbetjenter	30 000
440	1 Politiet. Økte ressurser	453 735
	Påtalemyndigheten. Inndragningsteam	8 000
442	1 Politihøgskolen. Flere studieplasser	45 000
443	1 Påtalemyndigheten. Flere jurister	67 500
490	1 Asylsøkere. Tilbakevendingsstøtte økes fra 17 500 til 50 000 kr	60 000
3461	1 Advokattilsynet flyttes ut av statsbudsjettet	304
	Advokattilsynet flyttes ut av statsbudsjettet (avgiftsinntekt)	56 900
410	1 Legge ned nye tingretter	-28 000
430	1 Kriminalomsorgen. Ha to forvaltningsnivåer	-14 500
	Utvidet soning med elektronisk kontroll fra 6 til 12 mnd.	-54 630
440	1 Politidirektoratet. Reduksjon	-50 000
	Politiet. Legge ned 18 kontorer. Beholde Mortensrud og Magnormoen	-100 000
453	1 Legge ned Sivil klareringsmyndighet og overføre ansvaret til NSM	-70 673
461	1 Advokattilsynet flyttes ut av statsbudsjettet	-56 891
3410	1 Økning i rettsgebyret for å finansiere digitalisering i domstolene mv.	-70 000
3440	6 Gebyr for statsborgerskap økes fra 6 500 kr til 10 000 kr	-100 000
	Lik gebyrsats for søknad om oppholdstillatelse for voksne og barn	-40 400
	Sum 04 JD	214 345
	05 KDD	
500	70 Buildingsmart. Styrke digitaliseringsarbeidet i bygg, anlegg og eiendom	2 000
571	60 Innføring av pakkeforløp for demenssykdom. Forsøksprosjekt	10 000
	Kommunene. Tilskudd per skolebygg omprioriteres til frie inntekter	1 403 222
	Kommunene. Økning i frie inntekter	4 000 000
	Økt frihet til kommunene. 13 øremerkede tilskudd innlemmes i rammetilskuddet	974 575
572	60 Barnevern i Oslo. Anslag på likeverdig finansiering	225 000
	Beredskapskurs for elever i videregående skole	35 500
	Økt frihet til fylkene. Seks øremerkede tilskudd innlemmes i rammetilskuddet	882 100
581	76 Tilskudd for utleieboliger	100 000
553	60 Fylkeskommunale studiesentre. Øremerket støtte utgår	-74 674
	61 Innovasjon Norge og Siva. Øremerkede fylkeskommunale midler utgår og omprioriteres til kommunene	-793 553
	65 Omstillingstiltak i kommuner med sysselsettingsfall omprioriteres	-60 000
	66 Bygdevekstavtaler utgår	-73 963
571	60 Kommunene. Tilskudd per skolebygg omprioriteres til frie inntekter	-1 403 222
	Lik maksimal barnehagepris utenfor tiltakssonen	-149 710
572	60 Tannlege. Redusert egenandel for 21–28-åringer utgår	-840 000
581	72 Bygdevekstavtaler utgår	-11 000
	78 Boligtiltak, færre forsøk med utprøving. Beholder tilskudd til leieboerforeninger	-10 000
590	71 DOGA. Økt brukerfinansiering	-16 830
	81 Avvikler tilskudd til kompetansetiltak innen planlegging og geodata	-8 200
1510	1 Departementenes fellestjenester. Reduserer aktivitetsnivå og tjenesteleveranser	-23 200
	Sum 05 KDD	4 168 045

Kap. Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
06 AID		
605	1 Jobbpakke: Forsøk med arbeidsorientert uføretrygd	50 000
	Jobbpakke: Varig tilrettelagt arbeid. 500 nye VTA-plasser	22 000
634	70 Jobbpakke: Arbeidsrettet ytelse for unge	100 000
	77 Jobbpakke: Varig tilrettelagt arbeid. 500 nye VTA-plasser	56 000
640	1 Arbeidstilsynet. Bekjempe arbeidslivskriminalitet	2 000
671	62 Jobbpakke: Utvide Jobbsjansen med 500 plasser	86 900
	Ungdomskriminalitetspakken: Sommerjobb-prosjekt for ungdommer	3 300
2655	70 Jobbpakke: Ny avkortningsmodell for uføretrygd. Beholde fribeløp på 0,4 G og innføre halvert avkortning opp til 1,2 G	249 000
605	1 Nav. Midler til tillitsreform omdisponeres til jobbtiltak	-335 000
621	63 Øremerket tilskudd til kommunene (sosiale tjenester mv.). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-207 546
640	1 Arbeidstilsynet. Kostnader for nytt innleieregelverk	-10 000
671	62 Øremerket tilskudd til fylkene (fagopplæring innvandrere). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-17 300
	Øremerket tilskudd til kommunene (utvikling av kvalifiserings- og integreringstiltak). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-53 500
2541	70 Avvikle lang opptjeningsperiode for dagpenger	-780 000
	Ferietillegg til dagpenger erstattes med ferie i dagpengeperioden	-1 240 000
2650	70 Sykepenger. Innsparing på grunn av økt kjøp av privat behandlingsskapasitet for å få folk tilbake i jobb og utrulling av Rask psykisk helsehjelp	-300 000
	75 Ferietillegg til dagpenger erstattes med ferie i dagpengeperioden	-70 000
2652	70 Nav. Midler til tillitsreform omdisponeres til jobbtiltak	-7 000
2655	70 Uføretrygd og barnetillegg kan ikke utgjøre mer enn 95 pst. av inntekt før uførhet	-302 000
3640	85 Arbeidstilsynet. 20 pst. økning av tvangsmulkt (inntekt)	-1 435
	86 Arbeidstilsynet. 20 pst. økning av tvangsmulkt (inntekt)	-5 890
Sum 06 AID		-2 760 471
07 HOD		
732	70 Styrking av sykehusene. 300 mill. kr øremerkes økt kjøp av privat kapasitet og 200 mill. kr til 100 nye behandlingsskudd i rus	1 200 000
760	63 Ny ordning for trygghetsboliger for eldre	44 500
	70 Øremerke tilskudd til Stiftelsen Amatheia	24 400
765	21 Rask psykisk helsehjelp	22 500
	Selvmordsforebyggingsprogrammet Youth Aware og Mental Health (YAM) inn i skolen	10 000
	71 Ikke gjennomføre regjeringens kutt til Pårørendesenteret. Opprettholde tilskudd	9 500
	72 Fotballstiftelsen. Gatelagene	5 000
701	60 Øremerket tilskudd til kommunene (helseteknologi). Innlemmes i rammetilskudd	-72 568
714	21 Helsedirektoratets arbeid med kommunikasjon om levevaner og helse utgår	-22 700
	60 Øremerket tilskudd til fylkene (psykisk helse). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-20 300
	Øremerket tilskudd til kommunene (folkehelse). Innlemmes i rammetilskudd	-86 700
	74 Tilskudd til skolefrukt	-20 996
760	21 Reversere regjeringens kutt til Stiftelsen Amatheia	-24 400
	60 Utpøring av kommunal nettlege utgår	-80 000
	Øremerket tilskudd til kommunene (kompetansetiltak). Innlemmes i rammetilskuddet	-8 800

Kap. Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
	Øremerket tilskudd til kommunene (veiledning av studenter). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-10 500
61	Øremerket tilskudd til kommunene (lærings- og mestringstilbud). Innlemmes i rammetilskuddet	-34 391
72	Tilskudd til aldersoppgradering av bolig. Omprioriteres til satsing på trygghetsboliger for eldre	-69 000
	Sum 07 HOD	865 545
	08 BFD	
845	70 Prisjustere barnetrygden	609 000
846	61 Økt tilskudd til fritidsaktiviteter. 30 000 flere barn vil kunne delta på aktivitet/tilbud	25 000
	Sum 08 BFD	634 000
	09 NFD	
900	81 Innovative anskaffelser. Leverandørutviklingsprogrammet (LUP)	5 400
906	33 Hurtigspor Fensfeltet. Tilskudd til kartlegging, pilot og administrasjon til de berørte kommunene	20 000
924	70 Nasjonal medfinansieringsordning for prosjekter i EUs DIGITAL-program	15 000
952	50 Investinor. Risikokapital til fond i fond	70 000
	95 Investinor. Lånemidler til fond i fond	130 000
900	75 Diverse likestillingstiltak i fiskeriene	-817
	Investeringskapital for samisk næringsliv	-7 000
910	1 Sjøfartsdirektoratet. Økte administrative kostnader fra endringer i allmenngjøringsloven	-16 500
911	1 Konkurransetilsynet. Innsparing i drift	-7 570
917	23 Prisråd for havbruk	-17 900
919	73 CO ₂ -avgift på fiske i fjerne farvann avvikles. CO ₂ -kompensasjon utgår	-140 000
930	70 DOGA. Økt brukerfinansiering	-6 512
935	1 Avvikle Nordic Innovation Award, innovasjon skjer i markedet	-300
940	21 NFD. Internasjonaliseringstiltak	-17 454
2421	50 Innovasjon Norge. Batteriprosjekter	-200 000
	Innovasjon Norge. Forenkling av drift og reduksjon av virkemidler	-200 000
	70 Innovasjon Norge. Redusere basiskostnader til bl.a. messer og politikkutforming	-64 000
	74 Avvikle Eksportprisen. Eksportsuksess måles i markedet	-65
	Innovasjon Norge. Reduksjon i bevilgning til reiseliv, profilering, kompetanse og messer	-50 000
	75 Innovasjon Norge. Reduksjon i Grønn plattform	-116 258
3953	70 Nysnø. Tilbakeføre deler av ubrukt kapital og vurdere synergier med Investinor	-449 400
5325	54 Ordning med subsidierte lån avvikles ("grønn industrifinansiering"). Ubrukt tapsavsetning tilbakeføres (inntekt)	-560 000
	Sum 09 NFD	-1 613 376
	11 LMD	
1138	70 Matsentralen	2 000
	Tilskudd til mat og helse i skolen	300
	Tilskudd. Stiftelsen Geitmyra matkultursenter for barn	300
1142	21 Beredskapslagring av såkorn hos private aktører	6 000
	81 Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark opprettholdes	14 000
1150	50 Jordbruksavtalen. Drenering	11 000
	Jordbruksavtalen. Presisjonsjordbruk	4 000
	73 Jordbruksavtalen. Pristilskudd grønt	50 000

Kap.	Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
		Jordbruksavtalen. Pristilskudd korn	50 000
1136	50	Avvikle Plantearven-prisen	-100
1138	72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	-4 500
	73	Nasjonalt senter for fjellandbruk	-4 358
1139	71	Avvikle jordvernspris, administrative kostnader	-20
		Avvikle Kulturlandskapsprisen	-90
1142	1	Landbruksdirektoratet. Innsparing i drift	-15 890
1150	50	Avvikle Bedriftsutviklingsprisen i landbruket, Innovasjon Norge	-1 400
		Jordbruksavtalen. Landbrukets økoløft	-2 000
		Jordbruksavtalen. Redusere og avvikle diverse tilskudd	-150 000
		Jordbruksavtalen. Tiltak beiteområder	-41 000
		Jordbruksavtalen. Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	-6 350
		Tilskudd til mjølkeseter	-6 000
	73	Jordbruksavtalen. Pristilskudd melk	-100 000
	74	Jordbruksavtalen. Tilskudd til økologisk drift	-84 300
		Overføringer til jordbruk. Reduksjon	-1 500 000
1152	70	Bionova avvikles	-185 000
		Sum 11 LMD	-1 963 408
		13 SD	
1320	30	SVV. Oppstart E16 Hylland–Slæn	17 000
		SVV. Oppstart rv. 291 Holmenbrua	11 000
		SVV. Oppstart rv. 94 Saragammen–Rypefjord	10 000
		SVV. Utbedring rv. 7 Ørgenvika–Kittilsvik	50 000
	65	Fylkene. Økte midler til fylkesvei	500 000
1321	70	Nye veier. Forberedende arbeid Ringeriksporteføljen	200 000
		Nye Veier. Økt ramme	374 000
1352	73	Bane NOR. Kryssingsspor på Ofotbanen	121 000
		Bane NOR. Planlegging Sandefjord–Stokke	30 000
1300	1	SD. Effektivisering	-10 000
1315	71	Avinor. Effektivisering i kommunikasjon mv.	-3 000
1320	1	SVV. Automatisk trafikk kontroll	-20 000
	22	Statens vegvesen. Vedlikeholdsmidler omprioriteres fra riksvei til fylkesvei	-500 000
	30	SVV. Planlegging E16 Nymoen–Eggemoen	-20 000
		SVV. Planlegging rv. 4 Grua–Roa	-10 000
	66	Øremerket tilskudd til kommunene (lokale veier). Innlemmes i rammetilskuddet	-41 500
1330	60	Øremerket tilskudd til fylkene (TT-ordning). Innlemmes i rammetilskudd med særskilt fordeling	-363 600
	76	Entur. Effektivisering	-6 000
1332	66	Redusert tilskudd til billettapp-utvikling i fylkene	-14 000
1352	1	Jernbanedirektoratet. Effektivisering	-10 000
	21	Jernbanedirektoratet. Planlegging av nye prosjekter	-7 000
	70	Reduserte utgifter til eksterne konsulentttjenester som følge av sammenslåing av VY og Flytoget	-24 500
	71	Bane NOR. Konkurransetsetting drift og vedlikehold	-200 000
	73	Bane NOR. Benytte ubrukt likviditet	-301 000
		Jernbanedirektoratet. Planlegging Oslo–Fredrikstad (Råde–Seut)	-90 000
5672	86	Bane NOR. Avvikling av driftskreditt	-500 000
		Sum 13 SD	-807 600
		14 KLD	
1420	22	Samlet miljøtiltak for Oslofjorden	161 400

Kap. Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
	32 Frivillig skogvern	100 000
	71 Marin forsøpling	10 000
1428	50 Enova. Øremerke midler til punktutslippsprogram (1 mrd. kr)	1 000 000
1420	21 Miljøtiltak for Oslofjorden samles på én budsjettpost	-25 000
	66 Tilskudd til tilgang til Oslofjorden	-3 199
	73 Tilskudd til felling av rovvilt	-20 000
	80 Miljøtiltak for Oslofjorden samles på én budsjettpost	-136 400
1428	50 Enova. Reduksjon i næringsstøtte	-1 500 000
	Enova. Øremerke midler til punktutslippsprogram	-1 000 000
1429	1 Riksantikvaren. Nominell videreføring	-9 524
1432	50 Norsk kulturminnefond. Nominell videreføring	-4 941
1481	22 Kjøp av klimavoter i FN	-60 000
1482	73 Bistand klima og skog	-100 000
Sum 14 KLD		-1 587 664
15 DFD		
1540	21 Opprette Startoff	5 000
	26 Økt støtte til Stimulab	4 600
1515	1 Departementsakademiet	-7 000
	DFD. Reduksjon	-23 300
1520	1 Statsforvalterne. Innsparing	-128 000
1541	60 Bredbåndsstøtten avvikles	-34 110
2309	1 Statsbygg. Gjennomgang og reforhandling av leiekontrakter. Samme arealnorm som RKV	-200 000
2445	24 Statsbygg. Innsparing	-86 000
5447	40 Salg av Nasjonalgalleriet og Oslo fengsel	-1 200 000
Sum 15 DFD		-1 668 810
16 FIN		
1610	1 Tolletaten. Skanner til Oslo Havn, tollbåt og personell i kontrollenheten	55 000
1618	1 Skatteetaten. Økt kontroll	60 000
41	1 Stortinget. Innsparing i drift	-50 000
45	1 NIM. Nominell videreføring	-4 471
51	1 Riksrevisjonen. Innsparing i drift	-20 000
1650	89 Avvikle statens fond i Tromsø. Lavere rentekostnader	-400 000
2309	1 ABE-reformen (1 pst. effektiviseringskrav). Medregnet tilbakeføring til helseforetakene	-3 600 000
	Økt bruk av felles innkjøpsavtaler	-100 000
5501	70 Skatteetaten. Økt kontroll (inntekt)	-250 000
Sum 16 FIN		-4 309 471
17 FD		
1720	1 Forsvaret. Mer trening og aktivitet	1 000 000
1760	45 FD. Øremerkede midler til soldatutrustning	100 000
Sum 17 FD		1 100 000
18 ED		
1800	72 Nasjonal kompetansetjeneste, sol og vannkraft	2 000
1820	70 Auksjonsbasert støtte til solparker	190 000
1800	21 ED. Redusere kjøp av eksterne tjenester	-1 600
	72 Nasjonal kompetansetjeneste, vindkraft	-2 000
1810	21 Havbunnsmineralkartlegging	-75 000
1825	60 Støtte til energitiltak i kommunale bygg utgår	-300 000

Kap. Post	Beskrivelse (tall i tusen kroner)	Beløp
1850	73 Havbunnsmineralforskning	-25 000
4810	1 Gjennomføre 26. konsesjonsrunde	-10 000
5582	75 Havindustritilsynet. Kostnadsdekkende sektoravgift (inntekt)	-174 000
Sum 18 ED		-395 600
Inndekninger tatt inn etter budsjettavtalen mellom Ap, Sp og R		
4760	45 Tilbakebetaling forlik om NH90	-3 300 000
5460	85 Eksfin – Lånegarantiordning for små og mellomstore bedrifter (tapsavsetning)	-705 000
4428	51 Anslagsendring: Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet, ubenyttet bevilgning	-800 000
1332	63 Anslagsendring: Oppdatert prognose for bruk av statlige midler til Fornebubanen i 2026	-190 000
Sum ytterligere inndekning		-4 995 000
Memo		
	Skatt (se egen tabell)	16 178 000
	Endringer på 90-poster	-1 045 000
Balanse (endring i oljepengebruk)		-33 000

Skatteendringer (tall i mill. kroner)	2026	Påløpt
Inntektsskatt	-6 850	-6 950
Arbeidsfradrag (4 300 kr)	-12 370	-12 370
Nytt pensjonsfradrag (2 000 kr)	-1 830	-1 830
Øke frikortgrensen til 150 000 kr	-1 190	-1 190
Fradrag for gaver til frivillighet økes til 30 000 kr	-40	-40
Omprioritere reduksjon i trygdeavgiften	2 345	2 345
Forsøk med jobbfradrag	500	500
Fagforeningsfradrag på 2021-nivå	980	980
Utflyttingsskatt. Justeringer	0	-100
Boligsparing for ungdom. Åpnes for fondsplassering, som IPS	0	0
Formuesskatt	-6 120	-6 120
Formuesskatt. Aksjer og driftsmidler verdsettes til 60 pst.	-5 430	-5 430
Formuesskatt. Heve bunnfradraget med 100 000 kr	-690	-690
Øvrig næringsskatt	-68	-1 168
Opsjonsskatt oppstartsbedrifter. Heve inntektsgrensen til 300 mill. kr	-18	-18
SkatteFUNN. Øke til 30 mill. kroner	-50	-50
Havbruksskatt. 15 pst. sats og avvikling av bunnfradraget	0	-1 100
Avgifter	1 615	1 875
Ikke innføre CO ₂ -avgift på fiske i fjerne farvann	-140	-140
Mva.-fritak på bøker	1 000	1 200
Tobakksavgift (utenom snus) økes 15 pst.	650	710
Avvikle fritak i svovelavgift for kull, koks og utslipp fra raffinering	105	105
Netto reduksjon i skatte- og avgiftsnivået	-16 168	-17 118

Frihet til å skape gode liv

Disse medlemmer mener Norge skal være et land hvor flest mulig kan forsørge seg selv og leve de livene de ønsker. Staten skal samtidig sørge for trygghet, med et sterkt forsvar og et politi som har ressursene de trenger.

For å styrke folks økonomi foreslår disse medlemmer et jobbfradrag som gir 4 300 kroner lavere

skatt for personer i arbeid, som første steg i innføringen av et større fradrag. Det foreslås videre et eget pensjonsfradrag som reduserer skatten til pensjonister med 2 000 kroner årlig. Bunnfradraget i formuesskatten økes. Frikortgrensen foreslås satt til 150 000 kroner.

Disse medlemmer foreslår å videreføre maksprisen i barnehage på 1 200 kroner og sørge for at barne-

trygden for barn over seks år prisjusteres. Barnehageforliket følges opp med midler til å dekke pensjonskostnader i private barnehager. Støtte til deltakelse i fritidsaktiviteter trappes opp, slik at om lag 30 000 flere barn kan delta. For å gi utsatte grupper et bedre botilbud foreslås det å gjeninnføre Husbankens tilskudd til utleieboliger.

Arbeid er mer enn inntekt; det er deltakelse, mestring og selvstendighet. Derfor trengs det tiltak for å få flere i jobb og redusere utenforskap.

Disse medlemmer foreslår derfor arbeidsorientert uføretrygd og lavere avkorting for uføre som kombinerer arbeid og trygd. For å hindre at unge faller varig utenfor, foreslår disse medlemmer en nasjonal arbeidsrettet ytelse for unge. Antallet nye varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) doubles til 1 000 plasser. Plassene i Jobbsjansen økes med 500.

Disse medlemmer peker på at kriminaliteten blir grovere, og at kriminelle nettverk har fått større fotfeste i hele landet. Høyre foreslår derfor en betydelig styrking av politiet, inkludert økt bemanning i politidistriktene og økt opptak til Politihøgskolen. Det foreslås også flere påtalejurister, hurtigspor i domstolene i alle distrikter for saker om ungdomskriminalitet og nødvendige digitaliseringstiltak i domstolene. Rettssikkerheten styrkes ved at dommerfullmektigordningen finansieres, og at Advokattilsynets uavhengighet ivaretas. Exit-programmet styrkes, og kriminalomsorgen tilføres midler til flere fengselsbetjenter.

Når det gjelder Forsvaret, mener disse medlemmer at regjeringens foreslåtte aktivitetsnivå ikke er tilpasset den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen. Disse medlemmer foreslår derfor en styrking av Forsvarets driftsbudsjett. Det gis prioritet til grunnutrustning, tjenestevåpen og ammunisjon til soldater i Hæren og Heimevernet.

Frihet til å skape verdier

Disse medlemmer mener at Norge trenger et mer vekstkraftig næringsliv for å finansiere velferden og skape nye arbeidsplasser. Bedriftene møter i dag høyere skatter, økt uforutsigbarhet og regler som svekker investeringsviljen. For å gjøre eierbeskatningen mer konkurransedyktig foreslås formuesskatten redusert med 6,1 mrd. kroner. Havbruksskatten foreslås satt til 15 pst., samtidig som bunnfradraget avvikles.

Disse medlemmer mener næringslivet skal skape verdier fremfor å motta subsidier. Mindre subsidier legger til rette for lavere skatt.

For å gjøre det lettere for oppstartsselskaper å tiltrekke seg kompetanse foreslås forbedringer i opsjonsbeskatningen. Utflyttingsskatten justeres for å redusere barrierene for personer som ønsker å flytte til eller bli boende i Norge for å bygge virksomheter. SkatteFUNN styrkes, og det foreslås økte midler for å støtte norske aktørers deltakelse i EU-prosjekter.

Disse medlemmer påpeker at Norge har et begrenset og umodent marked for venturekapital. Det foreslås tiltak for å utløse mer privat risikokapital, herunder vurdering av organiseringen av Nysnø og Investinor og styrking av Investinors fond-i-fond-mandat. Det foreslås et nytt punktutslippsprogram for industrien. Videre foreslås gjenopprettelse av StartOff-programmet og reversering av regjeringens kutt i innovative anskaffelser.

For å sikre Norges konkurransekraft og tilgang på rimelig strøm foreslår disse medlemmer å prioritere lønnsom utbygging av kraft og nett, med særlig satsing på solkraft, som kan bygges raskt og med lavt konfliktnivå.

Frihet til å skape god velferd i hele landet

Disse medlemmer mener at gode tjenester skapes nærmest innbyggerne, og at lokalkunnskap gir bedre beslutninger. Under Støre-regjeringen har kommunøkonomien blitt kraftig svekket, samtidig som styringstrykket fra staten har økt. For å bedre økonomien foreslår disse medlemmer å gi kommunene større frihet og 4 mrd. kroner mer i frie inntekter.

Om lag 1 mrd. kroner av økningen i frie inntekter er begrunnet med et kunnskapsløft i skolen. Disse medlemmer foreslår tiltak for å styrke laget rundt eleven med flere yrkesgrupper, et leseløft med flere kvalifiserte lærere og mer nivå delt undervisning, et realfagsløft med mer praktisk undervisning og en fraværspakke for å sikre tettere oppfølging og alternative opplæringsarenaer.

Disse medlemmer foreslår videre å starte avviklingen av fylkeskommunen og overføre de fleste oppgavene til kommunene, noe som kan frigjøre betydelige midler til tjenestene.

Disse medlemmer vil bygge pasientens helse-tjeneste og foreslår økte midler til sykehusene for å behandle flere pasienter. For akutt- og fødselshjelp foreslås det å avvikle aktivitetsfinansiering for å redusere administrasjon. Det foreslås økte midler til psykisk helse og rus, bedre tilbud til personer med demens og økt kjøp av ledig kapasitet fra private for å redusere helsekøene.

Disse medlemmer foreslår å prioritere viktige prosjekter innenfor vei og bane, herunder økte midler til Nye Veier. Det foreslås en omprioritering fra riksvei til fylkesvei der vedlikeholdsbehovet er størst.

3.1.2.4 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Ulikheten må ned

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at samfunnets ulikheter i makt og rikdom er for store, og at klimakrisen vokser. I en tid med altfor stor ulikhet og klimakrise må skattesystemet omfordele mer for å redusere den økonomiske ulikheten, gi inntekter til å opprettholde og bygge ut velferdsstaten og bidra til å nå klimamålene.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative statsbudsjett, der Sosialistisk Venstreparti foreslår store endringer i inntektsskatten og utbytte-skatten, slik at de som tjener under 1 mill. kroner, og særlig de som tjener under 800 000 kroner, får betydelig mindre skatt i 2026, mens de som tjener over 1 mill. kroner, får betydelige økninger i skatten. Formuesskatten gjøres mer progressiv gjennom økt bunnfradrag, økt skatt for store aksjeformuer og et nytt trinn med økt sats for formuer over 100 mill. kroner. Sosialistisk Venstreparti øker samtidig bunnfradraget i formuesskatten til 2 mill. kroner. De siste årene har Sosialistisk Venstreparti fått betydelige gjennomslag for å tette store skattehull, herunder den endrede utflyttingsskatten. I sitt alternative forslag til statsbudsjett foreslår Sosialistisk Venstreparti flere grep for å gjøre skattesystemet mer rettferdig, slik at en skattlegges etter evne og ikke etter vilje. Et viktig tiltak som Sosialistisk Venstreparti foreslår, er å øke skatten på bankenes enorme overskudd.

Dette medlem vil også fremheve at Sosialistisk Venstreparti reduserer skatten for pensjonister, fiskere og sjømenn og øker frikortgrensen til 150 000 kroner. Boligmarkedet i Norge er en motor for ulikhet, særlig fordi de som er kommet inn på boligmarkedet, nyter godt av store skattefordeler og boligprisvekst. Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor en ny boligskatt for dyre boliger med verdi over 10 mill. kroner. Samtidig foreslår Sosialistisk Venstreparti å redusere dokumentavgiften for førstegangskjøpere for å gjøre det rimeligere å kjøpe seg ny bolig og redusere satsen fra 2,5 til 2 pst. for alle. Dette medlem vil understreke at om vi skal nå klimamålene våre, må skattene og avgiftene endres, slik at det blir dyrere å forurense og billigere å velge grønt. For å sikre fortsatt konkurransedyktighet med fossile biler foreslår dette medlem å utsette regjeringens foreslåtte reduksjon i mva.-fritak til 1. mars, samtidig som dette medlem foreslår å øke engangsavgiften på fossile biler. Sosialistisk Venstreparti mener at en videre utfasing av mva. på elbil må skje gradvis og maksimalt med 100 000 kroner per år fra 2027. Omstillingen innen nyttetransporten må skje raskere enn i dag, og derfor foreslår dette medlem å øke engangsavgiften for varebiler. Dette medlem foreslår også å øke veibruksavgiften på diesel og bensin.

Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke opptrappingen av CO₂-avgiften for å nå klimamålene. Sosialistisk Venstreparti vil fortsette arbeidet med å få på plass en grønn folkebonus som kompenserer folk for økte miljøavgifter, ved å øke personfradraget i inntektsskatten med 24 mrd. kroner, slik at folk kommer betydelig bedre ut selv om miljøavgiftene øker. I tillegg foreslår dette medlem å innføre mva.-fritak på reparasjon av klær, sko, husholdningsvarer, fritidsvarer og elektronikk.

Dette medlem vil videre påpeke at oljeselskaperne er landets største forurensere, men har relativt lave kostnader for sine utslipp og svært høy profitt. Skal Norge nå sine klimamål, må utslippene fra oljeindustrien mye raskere ned. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti å øke CO₂-avgiften på sokkelen og i tillegg innføre en omstillingsavgift på olje og gass, slik at kostnaden for å produsere olje og gass øker. Sosialistisk Venstreparti foreslår også å fjerne flere av skattefordelene til oljeselskaperne.

Et rettferdig grønt skifte

Klima- og miljøkrisen og ulikhetskrisen vil definere verden i lang tid framover. Oppgavene kan ikke løses hver for seg. Dette medlem vil understreke at fortsetter vi som før, binder vi norsk næringsliv fast i en fossil fremtid, mens resten av verden er på vei over til utslippsfrie løsninger. Da risikerer vi en brå omstilling med store tap av arbeidsplasser når markedet for alvor snur mot grønne løsninger. En slik strategi er både klimafiendtlig og uansvarlig. Tida er overmoden for å ta norsk økonomi ut av oljealderen. Heldigvis har vi i Norge gode forutsetninger for et grønt skifte. Vi har høykompetente arbeidstakere og etablerte leverandørindustrier, vi har naturressurser, og vi har tilgang på kapital. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative statsbudsjett og understreker at Sosialistisk Venstreparti vil bygge landet grønt for å sikre arbeidsplasser og vår felles velferd.

Dette medlem mener at Norge må bevilge mer penger til omstilling, og innretningen på disse pengene må være grønn og risikovillig nok til å realisere viktige omstillingsprosjekter. Derfor ønsker Sosialistisk Venstreparti å gi Nysnø enda større handlingsrom til å gjøre store løft innen grønn industri og å gi Siva en tydeligere rolle i å bygge nye grønne verdikjeder. I sitt alternative forslag til statsbudsjett gir Sosialistisk Venstreparti Siva midler til å utvikle infrastruktur for CO₂-håndtering og tilrettelegge for grønn industriutvikling. Dette medlem er svært kritisk til regjeringens kutt i støtte til Enova, og i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett foreslås 1 500 mill. kroner til klimakutt i industrien gjennom Punktutslippsprogrammet samt 100 mill. kroner til karbonfangst og -lagring på forbrenningsanlegg. Dette medlem foreslår også å styrke miljøteknologiordningen for å kutte utslipp i industrien. Skipsfarten er en stor utslippssektor som må kutte utslipp raskt for at klimamålene skal nås, og Sosialistisk Venstreparti vil få fortgang på omstillingen gjennom økte midler til bl.a. Hurtigbåtprogrammet og risikolåneordningen for lav- og nullutslippsskip for å støtte omstilling av fiskefartøy under 15 meter.

Dette medlem viser til at et rettferdig grønt skifte krever omstilling i alle sektorer, og at alle klimagassutslipp i realiteten skjer lokalt. Derfor har kommunene

en viktig rolle i å kutte utslipp. Det er grunnen til at Sosialistisk Venstreparti har videreført ordningen Klimasats i sitt forslag, som gir kommuner støtte til å kutte utslipp. Det er mye å hente på å energieffektivisere allerede eksisterende bygninger. Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor å bevilge 700 mill. kroner mer til energieffektivisering i boliger, borettslag og yrkesbygg gjennom Enova samt 200 mill. kroner til energieffektivisering i kommunale bygg og leiligheter. For å styrke insentivene for å ta i bruk mer solkraft setter Sosialistisk Venstreparti av penger til å innføre en Norgespris på solkraft på 75 øre/kWh.

Naturkrisen og tapet av norsk natur er svært alvorlig. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti over 1 mrd. kroner ekstra til natursaker. Det bygges ned natur over hele landet, og mange avgjørelser er basert på gamle reguleringsplaner. Sosialistisk Venstreparti vil derfor styrke kommunenes kompetanse og mulighet til å gjennomgå gamle planer gjennom ordningen Natursats. Vern av skog er et annet svært viktig virkemiddel for å sikre den mest verdifulle skogen vår, og dette medlem foreslår å øke støtten til frivillig skogvern til 1 mrd. kroner. Oslofjorden er i en kritisk miljøtilstand, og Sosialistisk Venstreparti foreslår 80 mill. kroner til naturrestaurering og tiltak i Oslofjorden, i tillegg til at dette medlem foreslår å opprette en rentekompensasjonsordning til kommuner for investeringer i vann- og avløpsanlegg. En annen stor trussel for naturmangfoldet er miljøfiendtlige motorveier, og dette medlem understreker at Sosialistisk Venstreparti vil kutte i naturfiendtlige motorveier og samtidig stanse naturtap. Dette medlem mener det trengs radikale endringer i transportsektoren, som står for en tredjedel av klimagassutslippene i Norge. Sosialistisk Venstreparti vil jobbe for å minske vedlikeholdsetterslepet og gjøre hverdagsveiene i distriktene tryggere gjennom vedlikehold, ras- og skredsikring. Dette medlem foreslår å sette av 500 mill. kroner ekstra til vedlikehold av fylkesveier.

Det er helt nødvendig å ta vare på eksisterende infrastruktur i en grønn omstillingsprosess. Sosialistisk Venstreparti vil også styrke jernbanen og ta igjen vedlikeholdsetterslep med 1 mrd. kroner ekstra sammenlignet med regjeringens forslag. Når vi skal reise langt eller frakte gods over store avstander, må vi velge jernbane. Norske byer og tettsteder må bli mindre bilbaserte og mer framkommelige. Da må satsingen på kollektivtrafikk, sykkel og gange trappes kraftig opp. Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor investeringer i kollektivtrafikk, gang- og sykkelveier, og vi må ta grep for å forhindre flere rutekutt i fylkene. Til sammen foreslår Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett 1 mrd. kroner mer til kollektivtrafikk.

Utvikling av velferden for fremtiden

Dette medlem ønsker å utvikle velferdsstaten til det beste for de mange. Vi må innføre nye reformer for å møte fremtidens utfordringer. I forrige stortingsperiode har Sosialistisk Venstreparti vist at det er mulig å både bevare og utvikle velferden vår. Økt barnetrygd, gratis SFO for 1.–3. klasse, billigere barnehage og billigere tannhelse betyr mest for dem som har minst fra før. I statsbudsjettet for 2026 ønsker Sosialistisk Venstreparti å fortsette å styrke disse områdene. Dette medlem ønsker å innføre gratis halvdagsplass på SFO for alle barn på fjerdetrinn, og dette medlem styrker kvaliteten ved å øke bemanningen. SFO skal være et gratis fellesskap med lek, fysisk aktivitet og kulturtilbud, og Sosialistisk Venstreparti mener alle skal få være med på leken. I tillegg foreslår dette medlem å gjøre barnehagen gratis for alle, samtidig som det foreslås å styrke bemanningen i barnehagene med 1 mrd. kroner. Sosialistisk Venstreparti fortsetter arbeidet med en tannhelsereform ved å gi alle barn som trenger det, gratis tannregulering og rabatterte tannhelse for alle som er under 30 og over 75. Dette medlem foreslår å styrke den fylkeskommunale tannhelsetjenesten med 500 mill. kroner. Målet er god og rimelig tannhelse til alle, så det ikke skal koste mer å gå til tannlegen enn å gå til legen. Sosialistisk Venstreparti foreslår å fortsette satsingen på barnetrygden med til sammen 144 kroner mer i måneden per barn fra 1. mai, som gir både prisjustering og en økning i barnetrygden. Dette vil gi barnefamilier i hele landet bedre råd og sikre at enda færre barn vokser opp i fattige familier. Arbeiderpartiets usosiale kutt reverse-res i dette forslaget. Det gjelder den foreslåtte endringen Arbeiderpartiet åpner opp for, der sosialhjelp kan avkortes mot barnetrygd, i tillegg til reduksjonen i engangsstønad, utfasingen av overgangsstønaden, samt kuttene i ordningen med tannbehandling til mennesker med psykiske problemer og akuttovernatting.

Økonomisk trygghet til alle

Dette medlem mener det er viktig at alle skal kunne leve gode liv, også når man ikke kan jobbe. Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke både minstepensjonen og garantipensjonen. Dette medlem foreslår å øke fribeløpet for uføre til 1 G, så flere kan prøve seg i arbeidslivet uten å tape penger på det. Sosialistisk Venstreparti vil også styrke sykefraværsoppfølgingen i Nav og potten til aktivitetshjelpemidler. Tilrettelegging er helt nødvendig for at alle skal kunne delta i samfunnet.

Sosialistisk Venstreparti vil bygge sterke lokalsamfunn både i bygd og i by. Distriktpolitikk handler om moderne og bærekraftige lokalsamfunn der det skapes trygge og gode arbeidsplasser, og der folk har nærhet til skole, offentlige servicetilbud, jobber og aktiviteter. Gjennom en styrket kommuneøkonomi vil Sosialistisk Venstreparti gi et bedre velferdstilbud. Dette medlem foreslår å styrke kommuneøkonomien med i un-

derkant av 10 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til budsjett, hvorav 2,5 mrd. kroner i frie midler til kommunene. Dette medlem foreslår også 1,5 mrd. kroner til fylkeskommunene for å styrke kollektivtilbudet, ta igjen etterslep på fylkesveiene og styrke fylkeskommunenes oppgaver.

Et sterkt helsevesen

Selv om dette medlem mener at vi har et svært godt helsevesen, er det behov for å ta vare på, bygge ut og styrke det offentlige helsevesenet vårt. Som pasient skal du være trygg på at du får den hjelpen du skal ha, når du trenger den, og helsevesenet skal være et godt sted å jobbe. Dette medlem foreslår derfor å bevilge 1,2 mrd. kroner ekstra til sykehusene for økt grunnbemanning. Dette medlem foreslår også å styrke hele behandlingsskjeden, særlig lavterskeltilbudene som hjelper folk tidlig, og foreslår å bevilge 150 mill. kroner mer til oppsøkende og helhetlige tjenester til personer med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer som ACT- og FACT-team. Videre vil dette medlem begrense de private aktørene i helsetjenestene og skattlegge private helseforsikringer for å forhindre en todeling av helsevesenet.

En god oppvekst og utdanning for de mange

Dette medlem vil påpeke at investering i en god oppvekst er det viktigste vi kan gjøre. Derfor er det viktig for Sosialistisk Venstreparti å styrke barnehagene med flere ansatte, gi et løft for yrkesfagene og sikre nok lærere og andre yrkesgrupper i skolen. Sosialistisk Venstreparti fortsetter sin satsing på studentenes økonomi og velferd gjennom å øke studiestøtten og bygge ut og oppgradere studentboliger. Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke barnevernet og sikre at alle barn har gode fritidsaktiviteter. Dette medlem mener det er på tide at omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere blir overført til barnevernet.

Å kunne delta i fritidstilbud er utrolig viktig, ikke minst i ungdomstida. Det er en arena for fellesskap og mestring og legger grunnlaget for resten av livet. Derfor prioriterer Sosialistisk Venstreparti en stor satsing på fritidsklubber og tiltak for å gjøre det billigere å delta i idrettsaktiviteter i hele landet. For mange unge gir det å jobbe ikke bare en viktig tilgang på penger, men også tilhørighet og erfaring, og en viktig arena for mestring. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett å satse 100 mill. kroner på ungdomsjobber, som gir 6 000 flere jobbtilbud for unge i hele landet.

Dette medlem mener at vi må bekjempe kriminalitet blant barn og unge først og fremst med forebygging og rask reaksjon. Kriminaliteten bekjempes gjennom sterke fellesskap som forebygger at mennesker faller utenfor samfunnet. Sosialistisk Venstreparti vil blant

annet satse på fritidsklubber, ungdomsjobber og hurtigspor i domstolsapparatet.

Kultur og medier: limet i samfunnet

Dette medlem vil understreke viktigheten av kultur, særlig i utfordrende tider. Et rikt og mangfoldig kulturliv der alle har mulighet til å delta, krever at vi støtter de som lager og formidler kunst og kultur, og gjør kunst og kultur mer tilgjengelig der folk bor. Kulturfondet og filmfondet foreslås også å få et nødvendig løft i dette budsjettet, slik at det frie kulturfeltet styrkes. Dette medlem satser på alliansene, Norsk skuespiller- og danseallianse og Musikeralliansen, som sørger for at kunstnerne får lønn mellom oppdrag og et sosialt sikkerhetsnett.

Dette medlem foreslår også en satsing på folkebibliotekene for å sikre leselyst og kunnskap i hele landet. En sterk og uavhengig presse er viktigere enn på lenge. Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke pressestøtten, etablere en egen ordning for unge lesere og jobbe for at merverdiavgift skal være plattformnøytralt, slik at den gjelder for både papir og digitale medier.

Likestilling, diskriminering og antirasisme

Dette medlem mener arbeidet mot diskriminering må styrkes. Rasisme, vold og diskriminering er en trussel mot et godt og trygt samfunn. Sosialistisk Venstreparti vil styrke de frivillige organisasjonenes arbeid mot rasisme og diskriminering. Når mennesker med ulike minoritetstilhørigheter, inkludert skeive og funksjonshindrede, opplever hatkriminalitet og hattrykninger, må politiet jobbe målrettet for å sikre deres trygghet. Sosialistisk Venstreparti styrker derfor det nasjonale kompetansemiljøet innen hatkriminalitet i sitt alternative statsbudsjett.

Urfolk og nasjonale minoriteter

Fornorskningspolitikken som ble ført mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner, var altomfattende og langvarig, og dette medlem mener at politikken for å reparere skadene etter fornorskningen også må være altomfattende og langvarig. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti fortsetter oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonen sin rapport i sitt alternative statsbudsjett gjennom å styrke urfolks og nasjonale minoriteters egne folkevalgte organer, institusjoner og organisasjoner.

Rettsikkerhet og kamp mot vold

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i forrige stortingsperiode sikret en historisk økning i inntekts- og formuesgrensen for fri rettshjelp og en økning i salærsatsen, styrket distriktenes tilgang til advokater og sakkyndige og løftet de frivillige rettshjelpstiltakene. Denne satsingen ønsker dette medlem å fortsette i sitt forslag til statsbudsjett for 2026. Dette medlem

foreslår å oppjustere inntektsgrensen for fri rettshjelp med 100 mill. kroner og foreslår å øke tilskudd til spesielle rettshjelptiltak, som bl.a. Jussbuss, rettssentrene, Gatejuristen, JURK og NOAS, med 45 mill. kroner.

Dette medlem viser til at trange budsjetter over tid har svekket rehabiliteringen av innsatte og forverret arbeidsforholdene til ansatte i kriminalomsorgen, og Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor å bevilge 160 mill. kroner i sitt alternative statsbudsjett til økt bemanning, opprusting og vedlikehold i fengslene.

Dette medlem mener det er et alvorlig samfunnsproblem at mange mennesker blir utsatt for vold, overgrep og trusler. Sosialistisk Venstreparti vil sikre tiltak for å bekjempe vold og overgrep og styrke voldsutsattes støtteapparat. Dette medlem foreslår å styrke finansieringen av og ruste opp krisesentrene. Altfor mange blir utsatt for voldtekt og andre overgrep uten at politiet oppklarer sakene. Vi trenger et taktskifte i hvordan slike saker etterforskes og arbeides med juridisk, gjennom å øremerke ressurser til politiet. Barn mistenkt for straffbare handlinger har et behov for særskilt tilrettelegging nettopp fordi de er barn, og mange av dem har erfaring som utsatte. Dette medlem ønsker derfor å styrke Statens barnehus, slik at mistenkte barn opptil 18 år også kan få tilrettelagte avhør og mer helhetlig oppfølging og ivaretagelse.

Internasjonal solidaritet i krisetid

Dette medlem viser til at vi lever i en tid hvor krig herjer mange steder og sivile lidelser er historisk høye. Behovene for nødhjelp er ufattelig store, og stadig flere mennesker legger på flukt. Norge må stå opp for mennesker i nød og støtte de kreftene som kjemper mot krig, undertrykking og urettferdighet. Dette medlem mener at det er ekstra viktig at Norge, som har store inntekter fra salg av olje og gass, opprettholder målet om minst 1 pst. av bruttonasjonalinntekten til bistand. Vår uavhengige posisjon utenfor EU og erfaring med diplomati gir Norge en mulighet til å bidra til fred, folkerett og nedrustning. Sosialistisk Venstreparti vil styrke dette arbeidet.

Vi skal bistå det ukrainske folket uten å kutte i støtte til det globale sør. Derfor foreslår dette medlem å tilføre bistandsbudsjettet friske midler og reversere mange av de kuttene regjeringen har gjort. Sosialistisk Venstreparti mener at vi burde forplikte oss med samme engasjement og langsiktighet i gjenoppbyggingen av Gaza som vi gjør i Ukraina. En større støttepakke bør etter dette medlems vurdering finansieres over oljefondet, og Stortinget må inviteres med i utformingen av programmets innretning.

Bistandsbudsjettet har over tid blitt uthulet. Dette medlem foreslår en nødvendig opprydding, å ta Klimainvesteringsfondet ut og droppe unødvendig risikokapital til lønnsomme fond. Dette frigjør midler slik at vi kan styrke sivilsamfunn, menneskerettighetsfor-

kjempere og de kreftene som kjemper for demokrati og rettferdighet. Sosialistisk Venstreparti verner om den viktige kjernestøtten og vrir penger fra internasjonale finansinstitusjoner over til FN.

En human flyktningpolitikk

For Sosialistisk Venstreparti er det ikke akseptabelt å forskjellsbehandle mennesker på flukt. Dette medlem mener at et rikt land som Norge ikke trenger å kutte i kvoteflyktninger selv om vi også tar imot mange fra våre nærområder. Sosialistisk Venstreparti ønsker at Norge skal ta imot 5 000 kvoteflyktninger hvert år, i tråd med FNs anbefalinger.

For å styrke rettssikkerheten i utlendingsforvaltningen må flere få mulighet til å forklare seg muntlig for Utlendingsnemnda. Dette medlem ønsker derfor å styrke UNE, slik at det skal gjennomføres flere nemndsmøter med muntlig høring.

Styrket nasjonal forsvarsevne

Dette medlem viser til at det norske forsvaret har blitt bygd ned de siste tiårene, og vi er i ferd med å miste verdifull kompetanse fordi erfarne folk forlater Forsvaret. Sosialistisk Venstreparti foreslår å styrke satsingen på Forsvarets viktigste ressurs: personellet. Norge må bli mindre avhengig av USA og ikke delta i USAs kriger rundt om i verden. Forsvaret skal forsvare landet vårt, ikke drive krig mot andre. Sosialistisk Venstreparti ønsker derfor å kutte bidragene til NATOs militæroperasjoner utenfor Europa. I langtidsplanen for forsvarssektoren fikk Sosialistisk Venstreparti gjennomslag for tiltak som skal stoppe personellflukten. Spesielt viktig er det å få på plass en god pensjonsordning. I dette statsbudsjettet ønsker dette medlem å følge opp med penger til å løse pensjonsflokken og få flere årsverk i Forsvaret, både militære og sivile. Samtidig ønsker dette medlem å øke satsingen på øving, trening og seiling i Hæren og Sjøforsvaret.

3.1.2.5 Merknader fra Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiet sitt alternative statsbudsjett for 2026, der det er lagt frem et helhetlig forslag til endringer i regjeringens budsjettframlegg. Senterpartiet prioriterer hele Norge gjennom satsinger som vil bidra til at folk har en tryggere hverdagsøkonomi, sørger for at kommunene våre kan tilby gode tjenester nær folk, og har et sterkt fokus på beredskap og tiltak for å styrke næringslivet over hele landet. Forslaget er nærmere gjort rede for i Senterpartiets helhetlige alternative budsjett.

Dette medlem viser til at det i det videre er gjort rede for innholdet i Senterpartiets alternative budsjett.

Et budsjett for hele Norge

Dette medlem viser til at Senterpartiets mål er at hele Norge skal ha like muligheter, og at vi skal ta hele

landet i bruk. Senterpartiet vil bygge samfunnet nedentil – med sterke lokalsamfunn, inkluderende folkestyre og tjenester nær folk. Senterpartiet tror på et Norge med små forskjeller, der alle har like muligheter uavhengig av bakgrunn og bosted.

Hele Norge

Dette medlem viser til at samferdselspolitikken med vei, jernbane, havner og farleder, ferger, hurtigbåter, bredbånd og flyplasser binder hele Norge sammen. Senterpartiet foreslår å styrke dette i sitt alternative statsbudsjett gjennom blant annet en fylkesveimilliard for å ta vare på hverdagsveiene, halverte hurtigbåtpriser og fortsatt satsing på bredbåndsutbygging. I tillegg vil en generell styrking av kommuneøkonomien kunne bidra til at flere fylker kan opprettholde og styrke sine kollektivtilbud. Senterpartiet er opptatt av kollektivtransport i by og bygd og viser dette gjennom å prioritere både økt statlig finansiering og fleksible løsninger som bestilingstransport i distriktene.

Dette medlem vil påpeke spesielt at det er viktig at ordningen med gratis og reduserte priser på ferjestrekninger i hele Norge opprettholdes, og ikke avvikles eller reduseres kraftig, slik regjeringen foreslo i sitt budsjettforelegg, men som de raskt måtte gå tilbake på etter fremleggelsen.

Dette medlem viser til at regjeringen i sitt forslag har redusert eller fjernet en rekke viktige distriktspolitiske ordninger, slik som satsing på den digitale allemannsretten gjennom bredbåndsutbygging og midlene til forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION). Senterpartiet er kritisk til dette og foreslår i sitt alternative statsbudsjett å opprettholde flere av disse ordningene.

Dette medlem mener utdanning og kompetanse er avgjørende for utviklinga av samfunnet, og at alle skal ha tilgang til gode utdanningsmuligheter, uansett hvor i landet de bor. For Senterpartiet er ordningen med gjeldsslette for studenter i våre minst sentrale kommuner et samfunnsbyggende grep, både som tiltak for spredt bosetting, men også for å sørge for at vi sprer kompetansen vi som samfunn har investert i, rundt om i hele landet. Folkehøgskolene representerer et viktig utdanningstilbud som bør styrkes heller enn å svekkes, og Senterpartiet går imot forslaget om å redusere stipendandelen for folkehøgskoleelevene.

Dette medlem vil peke på at det er viktig å fordele studieplasser over hele landet og ikke bare til Oslo, og viser til Senterpartiets forslag om å flytte studieplasser innen sykepleie og kvanteteknologi ut i landet.

Dette medlem vil fremheve at velferdsstaten sin bærekraft er avhengig av høy sysselsetting og at flest mulig er i inntektsgivende arbeid. Samtidig må vi ha et sterkt sikkerhetsnett for de som ikke kan jobbe, enten midlertidig eller varig. Senterpartiet arbeider for et trygt

og inkluderende samfunn der alle får muligheter til arbeid, og mener det er en nøkkel til fremtidig bærekraft, ikke minst sett i lys av en utvikling med lavere fødselstall og en aldrende befolkning. Raskere og bedre oppfølging gjennom ei styrket førstelinje i Nav er avgjørende, og dette medlem prioriterer midler til dette i sitt alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til at kultur og frivillighet er viktig for å skape fellesskap som binder oss sammen, bygger vår identitet, forebygger utenforskap og styrker demokratiet vårt. I Senterpartiets alternative statsbudsjett løftes dette feltet med en bred satsing på kulturarv, frivillige organisasjoner, idrett og tiltak som gir flere mulighet til å delta. Dette medlem viser til at regjeringen har foreslått å kutte i støtten til en rekke organisasjoner over Landbruks- og matdepartementets budsjetter. Dette går Senterpartiet imot.

Dette medlem vil peke på at Senterpartiet foreslår å flytte ansvaret for hele kulturminnepolitikken fra Klima- og miljødepartementet til Kultur- og likestillingsdepartementet. Det vil samle ansvaret for kulturminner, museer, språk og frivillig kulturarv og sikre bedre samordning og ressursbruk. I tillegg foreslås det å øke støtten til industrielt kulturvern og fartøyvern og etablere nye bygningsvernssentre. Arbeidet med de kulturhistoriske verdiene i forsvarssektoren skulle ifølge langtidsplanen for forsvarssektoren styrkes for å bygge kunnskap, historisk forståelse og forsvarsvilje. Dette følges ikke i tilstrekkelig grad opp i regjeringens budsjettforslag, og Senterpartiet foreslår derfor økte bevilgninger til dette.

Dette medlem vil påpeke at språket også er en del av kulturarven. Senterpartiet foreslår et nynorsk løft for å sikre at nynorsk språk og kultur får vokse og være synlig i hele landet. Det foreslås også økt støtte til arbeidet frem mot Nasjonaljubileet 2030.

Trygg hverdagsøkonomi

Dette medlem mener det er svært viktig at folk har en trygg hverdagsøkonomi. Skatte- og avgiftssystemet bør være både rettferdig og omfordelende og sikre finansieringen av velferdstjenester, samtidig som vanlige folk og småbedrifter skjermes. Dette medlem viser til at Senterpartiet vil redusere både skatter og avgifter, slik at folk kan få mer igjen for egen arbeidsinnsats. Det handler om å gi vanlige folk litt mer rom i hverdagen – ikke store skattelettelser til dem som har aller mest. Senterpartiet foreslår en omfordeling i inntektsskatten og foreslår å øke flere viktige fradrag.

Dette medlem viser til at Senterpartiet jobber for å redusere avgifter som rammer folk flest, som avgifter på strøm, mat, drivstoff og vann- og avløpstjenester. Senterpartiet fikk i forrige stortingsperiode gjennomslag for en rekke tiltak for å lette hverdagsøkonomien

for folk. For 2026 foreslår Senterpartiet å redusere matmomsen fra 15 til 10 pst.

Dette medlem viser til at regjeringen foreslår å øke de samlede drivstoffavgiftene kraftig. Dette tar ikke hensyn til folks hverdagsøkonomi og straffer de som har en gammel bensin- eller diesebil, samtidig som det har en svært beskjeden klimateffekt. Senterpartiet prioriterer å sette ned drivstoffavgiftene. I tillegg foreslår Senterpartiet økt reisefradrag for pendlere og at fradragene for sjøfolk, jordbrukere og fiskere styrkes, på samme måte som regjeringen justerer fagforeningsfradraget.

Dette medlem viser til at det i 2024 ble befolkningsvekst og fødselsoverskudd i Norge. Dette er svært positivt og en trend det må legges til rette for at kan fortsette. Familieøkonomi må ikke være et hinder for at folk får barn, og Senterpartiet foreslår både dobbel barne-trygd for tredje barn og en styrking av foreldrestipend for de som får barn når de studerer.

Tjenester nær folk

Dette medlem mener at for at lokalsamfunn skal vokse og utvikle seg, må hverdagsnære tjenester som barnehage, skole, sykehjem og tilstrekkelig kollektivtransport være tilgjengelige. Dette medlem viser til at mange kommuner og fylkeskommuner i dag står i en svært krevende økonomisk situasjon, og mener det er avgjørende med en kraftig styrking av kommuneøkonomien. Senterpartiet foreslår å styrke kommunene betydelig i sitt alternative budsjett, med en økning i frie inntekter til kommunene på 5 mrd. kroner og 1,5 mrd. kroner til fylkeskommunene, til sammen 6,5 mrd. kroner. Dette kommer på toppen av regjeringens forslag om totalt 1,3 mrd. kroner i vekst i de frie inntektene til kommunesektoren utenom kompensasjon for pensjon og demografi, som dette medlem mener er altfor svakt. Dette medlem viser også til at det i revidert nasjonalbudsjett for 2025 ble enighet mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV om en økning på 1,6 mrd. kroner til kommunesektoren, og at regjeringen skulle «legge til grunn at vekst i frie inntekter til kommunesektoren for 2026 skal regnes fra vedtatt nivå i revidert budsjett for 2025». Til sammen viser dette at Senterpartiet prioriterer tjenester nær folk høyt og tar signalene om kommunenes økonomiske situasjon på alvor.

Dette medlem viser til at Senterpartiet, innenfor økningen av frie inntekter, foreslår å fjerne flere øremerkede midler og søkbare poster og flytter pengene inn i kommuneramma for å gi kommunene økt handlingsfrihet. Dette medlem viser også til at Senterpartiet foreslår å redusere kapitaldekningskravet for kommunale lån, noe som vil kunne gi mange kommuner økt handlingsrom.

Dette medlem vil peke på at kommunesektoren står overfor komplekse samfunnsutfordringer som ikke kan løses med penger alene. Det kreves også omstilling

og nye løsninger. Senterpartiet mener det er avgjørende å kombinere økte overføringer med virkemidler som fremmer innovasjon, digitalisering og teknologiutvikling, slik at kommunene og fylkeskommunene kan fortsette å gi gode tjenester til innbyggerne framover, til tross for demografiske endringer. I Senterpartiets alternative budsjett foreslås det derfor å styrke flere ordninger som kan bidra til dette.

Dette medlem vil også vise til Husbankens viktige rolle og at Husbanken bør styrkes og få en tydeligere rolle i å sikre boligbygging i distriktene. Senterpartiet foreslår også å gjenetablere ordningen for boligetablering i distriktene for å stimulere til mer boligbygging og mer velfungerende boligmarkeder.

Dette medlem vil fremheve at gode, offentlige helse- og omsorgstjenester er en bærebjelke i det norske velferdssamfunnet. Sykehusene står i en krevende økonomisk situasjon, mye på grunn av tunge investeringer som må lånefinansieres. Senterpartiet mener at denne modellen bidrar til mer sentralisering og byråkrati og mindre pasientbehandling og et dårligere tjenestetilbud. Derfor foreslår Senterpartiet blant annet økt finansiering til sykehusene og økt støtte til rehabilitering for å unngå kutt i tjenestetilbud, i tillegg til en styrket fastlegeordning og midler til å styrke rekrutteringen av leger. I påvente av en ny finansieringsordning for sykehusene foreslår dette medlem også et eget tilskudd for å redusere lånekostnadene.

Dette medlem mener det er viktig at skattebetalernes penger forvaltes ansvarlig og på en måte som skaper tillit i befolkningen. Senterpartiet er kritiske til den omfattende bruken av dyre konsulent- og kommunikasjonstjenester, store lønnsgap mellom ledere og vanlige ansatte, samt kostbare statlige IT-løsninger og utbyggingsprosjekter. Senterpartiet går imot å bruke penger på å prosjektere et nytt trinn i regjeringsskvartalet og vil i stedet bruke ressursene på vekst og utvikling blant annet gjennom å beholde flere av de regionalpolitiske tiltakene som regjeringen foreslår å avvikle. Dette medlem viser i tillegg til at det i Senterpartiets alternative budsjett foreslås en rekke målrettede kutt i byråkrati og konsulentbruk.

Beredskap og et styrket nasjonalt totalforsvar

Dette medlem viser til at forsvar dypest sett handler om å forsvare vår alles mulighet til å leve de livene vi ønsker i Norge. Dette medlem mener den beste beredskap og forsvar er bosetting, god infrastruktur og næringsvirksomhet spredt over hele Norge. Senterpartiet vil styrke totalforsvaret over hele Norge. Totalforsvaret omfatter samarbeid mellom det sivile samfunn og Forsvaret i hele krisespektret: fra fred, via sikkerhetspolitisk krise og til væpnet konflikt.

Dette medlem viser til at vi for å møte dagens sikkerhetspolitiske utfordringer må styrke beredskapen

lokalt og sikre at hele landet er med i forsvarsløftet. Bredden innen beredskap og forsvar bør styrkes ytterligere, og dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår midler både til økt bemanning og mer øving og trening i Heimevernet, resten av Forsvaret og Sivilforsvaret. Rammene til politiet og tolletaten foreslås økt, og det prioriteres midler til flere andre områder som i sum bedrer totalberedskapen. Blant annet foreslås det å beholde ordningene for beredskapslagring av matmjøl og tilskuddet til næringsmiddelbedrifter i nord.

Dette medlem vil peke på at folk er Forsvarets viktigste ressurs, og for å lykkes med forsvarssatsingen må vi rekruttere flere dyktige og motiverte mennesker, og samtidig ta godt vare på dem som allerede er i tjeneste. Gode arbeids- og boforhold er avgjørende, og dette medlem vil forbedre utnyttelsen av eksisterende eiendom, bygg og anlegg (EBA) i tillegg til investeringer i nye bygg. Forsvarsløftet vil bidra med positive ringvirkninger for lokalsamfunnene. Lokale entreprenører, håndverkere og leverandører og godt samarbeid med lokalsamfunn og kommuner trengs for at vi skal lykkes.

Dette medlem mener kriminalitetsbekjempelse og beredskap må starte lokalt – og kunne handle raskt. Senterpartiet foreslår økte bevilgning til blant annet politiet for å sikre tryggere nærmiljø og samfunn gjennom forebygging, lokal tilstedeværelse og bedre ressursbruk. Dette medlem vil styrke innsatsen mot ungdomskriminalitet og organisert kriminalitet, samtidig som dette medlem bygger opp sivil motstandskraft og trygghet i hele landet.

Dette medlem vil også særlig bemerke viktigheten av en velfungerende tolletat. Det er avgjørende for nasjonal kontroll og spiller en nøkkelrolle i å bekjempe grensekryssende kriminalitet, stanse narkotikasmugling og sikre at lover og regler følges. Senterpartiet vil styrke bemanningen ved grensene og ta i bruk moderne teknologi for å gjøre grensehåndhevelsen mer effektiv. Dette medlem vil sikre at Tolletaten har kapasitet til å kontrollere både varer og kjøretøy og til å avdekke organisert kriminalitet.

Dette medlem er tydelig på at Norge fortsatt skal være en solidarisk aktør internasjonalt, som bidrar i kampen mot fattigdom, sykdommer og klimændringer i tråd med FNs bærekraftsmål. I Senterpartiets alternative budsjett foreslås det å styrke den tradisjonelle bistanden samlet sett, å omprioritere fra mindre til mer effektiv bistand innenfor både tradisjonell bistand og klimabistand og å løfte frem matsikkerhet, flyktninger, likestilling og kvinnehelse.

Dette medlem er klar på at Senterpartiet står fast i støtten til Ukrainas kamp for frihet og selvstendighet. Norge skal bidra med militær, økonomisk og humanitær støtte. Russlands angrepskrig mot Ukraina er et brudd på folkeretten og en trussel mot europeisk sikkerhet.

Næringsliv og rammevilkår

Dette medlem mener at et livskraftig næringsliv over hele landet er avgjørende for sysselsetting og trygghet. Senterpartiet vil gi små og store bedrifter forutsigbare rammevilkår, tilgang på kapital og relevant kompetanse. Dette medlem ønsker et skatte- og avgiftssystem som fremmer verdiskaping og styrker lokalt eierskap. Dette medlem vil fremheve at verdiskapingen skjer i hele landet. I sitt alternative budsjett har Senterpartiet prioritert satsinger og rammevilkår som både angår næringslivet generelt, men også tiltak rettet spesielt mot landbruk, skogbruk, maritime næringer og virksomheter langs kysten og i distriktene.

Detter medlem viser til at Senterpartiet peker på skogen som en viktig og åpenbar del av klimaløsningen og samtidig som en kilde til betydelig lokal verdiskaping. Skogen er en av våre viktigste allierte i klimakampen. Tiltak som planting, gjødsling og ungskogpleie er blant de mest kostnadseffektive klimatiltakene vi har. Senterpartiet vil etablere en ny tilskuddsordning for klimatiltak i skog, med mål om å øke opptaket av CO₂ med 10 millioner tonn årlig innen slutten av århundret. Senterpartiet foreslår å styrke en rekke ordninger som skogbruket har over flere departementers budsjetter, og dette medlem foreslår blant annet tiltak for å bedre logistikken rundt utfrakt av tømmer, slik som støtte til flaskehalsprosjekter for veier i skogbruket.

Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår flere tiltak for landbruket, særlig tiltak for bedre veterinærdekning, økt jordbruksfradrag og økte investeringsmidler knyttet til kravet om løsdriftsfjøs. Senterpartiet foreslår å styrke kystnæringene med bedre rammevilkår, økt fiskerfradrag og støtte til automatisering i fiskeindustrien. Senterpartiet foreslår å øke taket i ordninga for sysselsetting av sjøfolk og styrke kontrollen med turistfiske. Senterpartiet foreslår også grep på avgiftssiden for å kunne opprettholde og styrke nærskipfarten og fiskeriene.

Dette medlem vil fremheve biogass som et godt eksempel på jordnær og kostnadseffektiv klimapolitikk. Den utnytter norske ressurser og bygger på lokale verdikjeder. Biogassproduksjon skaper arbeidsplasser, reduserer utslipp og gir ny energi, samtidig som den bidrar til bedre utnyttelse av avfall og husdyrgjødsel. Senterpartiet foreslår å flytte biogasstilskuddet i Enova til et industrielt biogassprogram under Bionova og sette av 500 mill. kroner til ordningen.

Dette medlem mener at tilgangen på ren og rimelig energi er et av våre viktigste konkurransefortrinn. For å sikre husholdninger og industri over hele landet må vi føre en kraftpolitikk som setter norske behov først. Senterpartiet vil regulere eksporten, prioritere norsk forsyning og satse på opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftverk. Lokalsamfunn som stiller natur og areal til rådighet, skal få en rettferdig andel av

verdiskapingen. Senterpartiet er motstandere av økt skattlegging av småkraft, som regjeringen har sendt på høring.

Dette medlem vil være tydelig på at det er avgjørende viktig at vi på energi- og klimafeltet satser på tiltak som virker – som biogass, skogtiltak og opprusting av vannkraft – og sier nei til symbolpolitikk som svekker norsk næringsliv. Klima- og miljøpolitikken må ta utgangspunkt i norske forhold og folks hverdag. I møte med klimaendringer, naturtap og økende beredskapsbehov trengs løsninger som faktisk virker, både for miljøet, økonomien og lokalsamfunnene.

Dette medlem viser til at regjeringen foreslår flere endringer i det næringsrettede virkemiddelapparatet under Siva. Senterpartiet mener dette ikke bør avgjøres i statsbudsjettet, men legges frem som egen sak for Stortinget våren 2026.

Dette medlem er tydelig på viktigheten av olje- og gassnæringen. Den gir arbeidsplasser, inntekter til fellesskapet og bidrar til Europas energisikkerhet. Norsk sokkel er blant verdens mest ansvarlige, med høye krav til sikkerhet og miljø. Senterpartiet vil sikre forutsigbare rammevilkår og et høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel. Det grønne skiftet må bygge på den kompetansen og ressursene vi allerede har – ikke avvike dem. En ansvarlig petroleumspolitikkk er en forutsetning for å lykkes med omstillingen.

Dette medlem viser til at Senterpartiet ønsker å styrke det private næringslivet fordi dette sikrer verdiskaping, kompetanse, arbeidsplasser og fremtidige investeringer i Norge. Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår endringer i skatte- og avgiftsopplegget som særlig vil komme eiere av små og mellomstore bedrifter til gode, blant annet økt bunnfradrag i formuesskatten og økte verdsettelsesrabatter på driftsmidler. Senterpartiet sier nei til avgiften på mineralgjødsel, som svekker norsk matproduksjon og bryter med statens klimaavtale med landbruket. Dette medlem viser også til at Senterpartiet foreslår å ikke gi fullmakt til å innføre CO₂-avgift for naturgass og LPG til kjemisk reduksjon og elektrolyse, da dette skaper unødvendig usikkerhet for industrien.

3.1.2.6 Merknader fra Rødt

Komiteens medlem fra Rødt viser til at det er mangel på både folk og penger i velferden. I medieoppslag beskrives en hverdag hvor sykepleiere må løpe på jobb for å få arbeidsdagen til å gå opp, skoler legges ned og eldre blir underernærte på grunn av manglende bemanning på sykehjemmene. Rødt vil ta et oppgjør med Forskjells-Norge og sikre mer penger, makt og framtidstro til folk flest. Derfor foreslår Rødt å endre skattesystemet slik at vanlige folk sitter igjen med mer, og styrke velferdstjenestene over hele landet.

Dette medlem viser til at de rikeste i dag slipper billigere unna i skattesystemet enn de som lever av å sel-

ge arbeidskrafta si. Det vil Rødt gjøre noe med. I Rødts alternative statsbudsjett foreslår Rødt å kutte skattene til de med under 800 000 kroner i inntekt i året og ta grep for at folk flest sitter igjen med mer. Til gjengjeld foreslår Rødt å øke skattene for de med høyest inntekt og formue og å skjerpe skatteleggingen av selskapsoverskudd og bankvirksomhet for å sikre finansiering av velferdstjenestene.

Velferdsstaten er sikkerhetsnettet som tar oss imot når vi blir syke, arbeidsløse og gamle, og grunnlaget for at vi kan leve trygge liv. Dette medlem mener at velferden må styrkes, og ikke bygges ned, i urolige tider. Derfor foreslår Rødt å øke ytelsesnivået i velferdsstaten, å reversere smålige kutt som rammer de som har minst fra før av, og å starte gjennomføringen av en tannhelse-reform som gjør at det ikke blir dyrere å gå til tannlegen enn til fastlegen.

Dette medlem mener at det har vært en bekymringsfull utvikling i velferdstjenestene de siste årene. Rødt vil sørge for at det er nok folk på jobb i velferdsstaten, og at de har vilkårene de trenger for å gjøre en god jobb. Rødt foreslår å sette av en solid pott til å løfte bemanningen i barnehagen, skolen og helsevesenet. Rødt foreslår også en økning på 5 mrd. kroner i frie midler til kommunene og fylkene for å sikre bedre velferd og levende kommuner.

	Kostnad
Rødt vil øke inntektene til folk	(i mill. kroner)
Minstepensjon	1 295
Uføretrygd minstesats	1 755
AAP minstesats	574
Studiestøtte	455
Barnetrygd for enslige forsørgere	717
Gi flere rett på bostøtte	290
Engangsstønad, overgangsstønad, sosialhjelp og fribeløp for uføre, m.m.	3 239
Totalt	8 325

	Kostnad
Rødt vil styrke velferden	(i mill. kroner)
Gjennomføre første trinn i en tannhelsereform slik at det ikke skal bli dyrere å gå til tannlegen enn til fastlegen	3 758
Øke bemanningen i barnehage, SFO og barnevernet	2 331
Redusere frikortgrensen til 2 500 kroner og kutte andre egenandeler i helsevesenet	1 771

Rødt vil styrke velferden	Kostnad (i mill. kroner)
Styrke kommuneøkonomien gjennom økte frie inntekter	4 000
Styrke sykehusøkonomien og øke bemanningen, styrke fødsel- og barselsomsorg og stanse kuttene i psykisk helsetilbud	1 000
Opprettholde tilbudet, sikre flere avganger og holde prisene nede gjennom en krisepakke til kollektivtrafikken	1 850
Innfase gratis skolemat i grunnskolen	450
Totalt	15 160

Rettferdig miljøpolitikk

Det haster å kutte utslipp for å stanse de verste utslagene av de menneskeskapte klimaendringene. Likevel signaliserer regjeringas forslag til statsbudsjett at de er i ferd med å gi opp ambisjonen om å kutte utslipp i Norge. I stedet foreslår regjeringa å bruke opptil 15 mrd. kroner på at fattigere land skal gjøre jobben for oss.

Dette medlem viser til at Rødt i mai 2025 publiserte en klimaplan som viser hvordan utslippene kan kuttes fram mot 2035 på en effektiv og rettferdig måte. Denne planen preger også Rødts alternative statsbudsjett.

Rettferdig omstilling kan ikke bare være et slagord, men er helt nødvendig for å få ned utslippene. Når de rikeste kan kjøpe seg fri, mens vanlige folk ikke har råd til å ta miljøvennlige valg, mister klimapolitikken folkelig legitimitet. Derfor foreslår Rødt en egen klimaskatt for de aller rikeste og en mer progressiv flyavgift.

Rødt foreslår å øke CO₂-avgiften raskere enn regjeringa, og å fjerne det nye fritaket for kvotepliktig innenriks luftfart. Samtidig vet Rødt at flate avgifter rammer urettferdig. Derfor foreslår Rødt å innføre en ordning der økte inntekter fra CO₂-avgiften tilbakeføres gjennom en «klimarabatt» til folk med lav inntekt og i distriktene.

Rettferdighet danner også grunnlaget for Rødts oljepolitikk. Rødt foreslår å bruke næringspolitiske virkemidler for å sikre en trygg omstilling og fremtidige arbeidsplasser i leverandørindustrien. Å fortsette som før er etter dette medlem sin vurdering å vente på en markedsstyrt krasjlanding.

Rødt foreslår også å øke finansieringen av utslippskutt i industrien og øremerker midler til karbonfangst og -lagring på avfallsanlegg. For å gjøre det enklere å velge miljøvennlig foreslår Rødt å styrke kollektivtilbudet i hele landet, senke billettprisene og sette av penger til bedre og raskere jernbane mellom de største byene. Rødt foreslår også å satse mer på energieffektivisering

som kommer både husholdningene og næringslivet til gode.

Dette medlem viser til at landets kommuner og fylker er avgjørende i klimaomstillingen. For at utslippskutt ikke skal gå på bekostning av velferden, trenger kommunene mer penger. Rødt foreslår videre en kraftig økning til Klimasats og Natursats, som må gjøres til permanente tilskuddsordninger for kommunene.

De kommende tiårene vil Norge måtte tilpasse seg klimaendringene. Mer ekstremvær krever styrket sivilt beredskap, flom- og skredforebygging og sikring av infrastruktur. Rødt foreslår å øke selvforsyningen og samtidig gjøre matproduksjonen mer bærekraftig.

Natur, blant annet skog og våtmark, lagrer karbon og beskytter oss mot konsekvenser av klimaendringene samtidig. Dette medlem mener at løsninga på klimakrisen ikke er å bygge ned mer norsk natur, enten det dreier seg om vindkraft eller å gå løs på vernede vassdrag.

Dette medlem mener at klimapolitikken må være effektiv, rettferdig og på naturens premisser.

Godt å leve i hele landet

Dette medlem viser til at mange kommuner mangler penger til grunnleggende tjenester. Både i distrikter og i byområder blir tilbudet lagt ned eller sentralisert, og det blir kuttet i velferden. Ansatte må løpe stadig raskere for å holde hjulene i gang. Den utviklingen må vi stanse.

Rødt foreslår å øke de frie inntektene til kommunene kraftig. Hovedproblemet i mange kommuner er at det er for lite penger. Oppsparte midler er nå brukt opp, og kassa er tom. Dette medlem mener at kommunene må få et løft som gjør det mulig å gi et bedre velferdstilbud til innbyggerne.

Fylkeskommunene er viktige for å skape gode lokalsamfunn over hele landet. Rødt foreslår derfor å øke de frie inntektene til fylkene. Rødt foreslår også å øremerke store beløp til vedlikehold av fylkesveier og til lokal kollektivtransport. Dette medlem viser til at bussruter blir lagt ned mange steder. På få år har driftskostnadene økt kraftig. Rødt foreslår grep for å sikre at bussen fortsatt kommer.

Dette medlem viser til at kommunene i dag må betale dyrt for å låne penger for å bygge og investere. På få år er renteutgiftene økt kraftig. Selv om kommunene låner fra en statlig bank, drives den på kommersielle vilkår. Rødt foreslår at kommunene skal få låne penger til lavere rente.

Regjeringas forslag til statsbudsjett inneholder forslag til et kutt i sosialhjelpen til barnefamilier, ved at barnetrygd igjen skal føre til avkortet sosialhjelp. Rødt tenker motsatt. Når alt er blitt dyrere, må vi skjerme dem som trenger pengene mest. Derfor foreslår Rødt å

reversere det usosiale kuttet og å øke inntekstgrensene i bostøtten. Da vil bostøtten øke og flere får rett til støtte.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Øke kommunenes frie inntekter	4 000
Øke fylkeskommunenes frie inntekter	1 000
Redusere rentenivå på lån fra Kommunalbanken med 0,25 pst.	350
Opprette 100 kommunale fastlegestillinger som rekrutteringstiltak	83

Trygghet i og utenfor arbeid

Dette medlem mener at et mer rettferdig arbeidsliv er avgjørende i kampen mot Forskjells-Norge. Derfor foreslår Rødt å bekjempe sosial dumping ved å sette av penger til nye stillinger i Arbeidstilsynet og Havindustritilsynet til tilsynsaktivitet, flere stillinger i Økokrim til å følge opp arbeidslivskriminalitet, og å styrke bevilgningen til Fair Play Bygg Norge.

Rødt vil at alle som kan og vil, skal få jobbe, og foreslår derfor å øke fribeløpet for uføre til 1 G, slik at de som mottar trygd, kan få jobbe mer uten å bli økonomisk straffet for det. Rødt foreslår også å opprette flere varig tilrettelagte arbeidsplasser. Rødt ønsker en opptrapingsplan for de laveste ytelsene, slik at ingen skal bli fattige av å være gamle eller syke i Norge. I første omgang foreslår Rødt å øke minstepensjonene, minstesatsen i uføretrygd og minstesatsen i AAP-ordningen.

Dette medlem mener at dagens pensjonssystem er blodig urettferdig. Det straffer folk med lav lønn og tunge yrker. Derfor foreslår Rødt å fryse levealdersjusteringen for pensjonister i 2026, som et første steg mot å reversere pensjonsreformen.

Rødt vil ha et Nav som hjelper folk fremfor å kontrollere dem. Derfor foreslår Rødt å kutte i den rådgivende overlegetjenesten og i kommunikasjonsavdelingen og å sette av penger til nye årsverk i etaten for å få ned saksbehandlingstiden.

Regjeringa har foreslått en erstatning for oljepionerene på 8 G. Forslaget gir inntrykk av at helsa deres er mindre verdt enn helsa til nordsjødykkerne, som fikk en erstatning på 65 G. Rødt foreslår å sette av penger til en erstatningsordning for oljepionerene som er på samme nivå som det nordsjødykkerne fikk.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Øke fribeløpet til 1 G slik at trygdene kan jobbe mer uten å bli trukket i trygd	762
Øke minstesatsene for pensjon, uføretrygd og AAP med 15 000 kroner	3 624
Tiltakspakke mot sosial dumping	52
Øke erstatningsbeløpet til oljepionerene til 65 G	4 400

Kraftfull politikk mot klima- og naturkrisen

Rødt foreslår å styrke arbeidet med å ta vare på norsk natur – både til lands og til havs – med over 1 mrd. kroner. Fordi skogen er en nøkkelressurs for biologisk mangfold og karbonlagring, foreslår Rødt å øke i bevilgningene til skogvern betydelig. Innsatsen for restaurering av ødelagt natur, samt bedre kunnskap og kartlegging, får også et betydelig løft i Rødts alternative statsbudsjett.

Dette medlem mener at Norge har et særskilt ansvar for flere arter. Derfor foreslår Rødt å øremerke mer midler til villrein, men også til beskyttelse av villaksen og bedre rovviltforvaltning. Den alvorlige situasjonen i Oslofjorden krever statlig støtte til nitrogenfjerning og reell samordning av innsatsen.

Dette medlem mener at omstillingen til lavutslippssamfunnet og klimatilpasning krever mer handling enn regjeringa legger opp til. Industrien har fortsatt potensial for store utslippskutt, og derfor foreslår Rødt å reversere regjeringas kutt i punktutslippsprogrammet. Rødt tror ikke på å få ned strømforbruket gjennom skyhøye priser og et dysfunksjonelt kraftsystem. I stedet foreslår Rødt å prioritere økt støtte til energieffektivisering og elektrifisering av kollektiv- og tungtransport gjennom Enova.

Landets kommuner og fylker spiller en avgjørende rolle i klima- og miljøarbeidet. Derfor foreslår Rødt å styrke de vellykkede ordningene Klimasats og Natursats med nær 0,5 mrd. kroner til sammen. Norge må ta ansvar for egne utslipp, og ikke betale fattige land for å gjøre jobben for oss. Derfor foreslår Rødt å redusere bevilgningen til kvotekjøp og å reversere regjeringas kutt i Klima- og skogsinitiativet.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Øke bevilgningen til frivillig skogvern	500
Øke tilskuddet til klima- og naturtiltak i kommunene	450
Øke innsatsen for Oslofjorden	210
Øke støtten til energieffektivisering	500

Til kamp mot helseforskjellene

Forskjellene i samfunnet speiles i helsen. Folk med dårlig råd har både dårligere helse og dårligere tilgang til helsetjenestene. Dette medlem mener at helsehjelp da må bli billigere, ikke dyrere. Rødt foreslår å senke frikortsgrensen og å utvide egenandelsfritaket for 16- til 18-åringer. Rødt foreslår også å reversere regjeringas usosiale økning i ikke møtt-gebyret og egenandelen ved sykehusbesøk.

Rødt jobber for at det ikke skal koste mer å gå til tannlegen enn fastlegen. Rødt foreslår å starte innfasingen av en ordentlig tannhelsereform med å ta regningen for folk med de største utgiftene, gi gratis tannregulering for alle under 18 og styrke refusjonsordningene og gi bedre tilgang til tannbehandling for folk som har utfordringer med psykisk helse, rus eller som har blitt utsatt for overgrep og tortur. Rødt foreslår også å reversere regjeringas foreslåtte kutt i stønaden til personer med sterk nedsatt evne til egenomsorg.

Dette medlem mener at innspæringskrav presses fram kutt i lokalberedskapen, i det psykiske helsetilbudet og i fødselsomsorgen. Rødt mener både bemanningen og sykehusøkonomien må styrkes. Derfor foreslår Rødt å frigjøre sykehusene fra markedsprinsipper og stykkprisfinansiering og å flytte penger fra konsulentbruk og skyhøye lederlønninger til å bedre det faktiske velferdstilbudet.

Psykisk helse påvirkes av livssituasjon og økonomi. Rødt foreslår å sette av midler til en pilot for å få gjeldsrådgivere inn i psykisk helsevern, styrke Fontenehusene, frivillig rusforebyggende arbeid og overdoseforebyggende arbeid. Rødt foreslår også å sette av midler til flere LIS-1 og AKS-stillinger og til helsesykepleiere og helsestasjoner i kommunene.

	Beløp
Rødts viktigste satsinger	(i mill. kroner)
Innfase gratis tannhelse	3 758
Styrke sykehusøkonomien: Øke bemanninga, styrke fødsels- og barselsomsorg og stanse kuttene i psykisk helsetilbud	1 000
Redusere frikortsgrensen til 2 500 kroner og kutte andre egenandeler i helsevesenet	1 771
Styrke tilbudet for rusomsorg og psykisk helse	40

Flere folk på jobb i barnehagen og skolen

Dette medlem mener at det er avgjørende at det finnes folk på jobb som har tiden og ressursene de trenger for at alle barn og unge skal få en god oppvekst og utdanning.

Dette medlem viser til at vi har en bemanningskrise i barnehagen. Ansatte beskriver en hverdag preget

av høyt arbeidspress og en følelse av å ikke strekke til. Da er det ikke rart at én av tre barnehageansatte ser for seg å slutte.

Rødt foreslår å prioritere bemanning i barnehagen på tre måter. For det første foreslår Rødt å starte jobben med å sikre pedagogisk nærvær hele dagen. For det andre foreslår Rødt å toppe bemanningen i alle barnehager med mer enn 50 barn. For det tredje foreslår Rødt å øke overføringene til kommunene med flere milliarder kroner sammenlignet med regjeringas budsjett, slik at de kan oppfylle bemanningsnormen i barnehagene.

Også i skolen er de ansatte under press. Rødt foreslår å nedprioritere å bruke tid og arbeidskraft på poengløse internasjonale undersøkelser, noe som frigjør hundrevis av lærerårsverk i året. Rødt foreslår også å sette av midler til å ansette flere i SFO for å følge opp barn med krav på støtte. Rødt foreslår å fase inn en ordning for gratis skolemat i grunnskolen, slik at alle elever får tilgang på et sunt måltid på skolen.

Rødt vil sikre at alle har lik tilgang på utdanning, og viser til Rødts alternative statsbudsjett, der Rødt foreslår å øke studiestøtten, stipender og tilskudd til studentvelferdstiltak, herunder studentboliger.

Dette medlem viser til at Norge vil mangle nesten 100 000 fagarbeidere i 2035 dersom vi fortsetter på dagens kurs. For å unngå dette foreslår Rødt å satse på yrkesfag og fagskoler og å sette av penger til å øke utstyrsstipendet og læringstilskuddet.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Toppe bemanningen ved å ansette et ekstra årsverk til alle 2 500 barnehager med mer enn 50 barn fra høsten 2026	769
Ansette 1 000 flere barnehagelærerårsverk for å sikre pedagogisk nærvær hele dagen	822
Gjeninnføre ordningen med kutt i studiegjeld for personer i distriktetene	794
Øke studielån og -stipend med 15 000 kroner i året fra og med studiestart høsten 2026	455

Pålitelig og klimavennlig transport i hele landet

Dette medlem viser til at kollektivtransporten over hele landet trues av dårlig økonomi og rutekutt. I fylke etter fylke meldes det nå om prisøkning og rutekutt. Busstilbudet står overfor en kollaps og for å bli satt mange år tilbake i tid. Det kan vi ikke akseptere.

Rødt foreslår derfor en stor kollektivkrisepakke til fylkene, som hjelper dem med å opprettholde tilbudet, holde prisene nede og fortsatt gjennomføre den grønne omstillingen.

Dette medlem mener det trengs en stor opprydning i norsk jernbane. Høyresidas oppsplitting av jern-

banen har ført til kaos og pulverisering av ansvar. Flere og flere mister troen på at jernbanen er et forutsigbart transportmiddel, mens byråkratiet i de mange jernbaneselskapene vokser.

Rødt foreslår å øke nivået på vedlikehold og fornyelse av jernbanen kraftig, å satse på godstransport, å gjennomføre viktige investeringer på blant annet Ofotbanen og å gjøre det gratis å ta med barn på tog.

Nå må det bli vanlige veiers tur. Rødt foreslår å legge ned Nye Veier AS. Selskapet har som oppgave å bygge mer og større motorvei raskere. Firefelts motorvei med 110-sone skader natur, ødelegger matjord, øker klimagassutslippene og utkonkurrerer jernbanen. Rødt foreslår heller å øke bevilgningene til fylkesveiene og å opprette en ny pott til ras- og skredsikring av riksveiene.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Krisepakke til kollektivtrafikken for å opprettholde tilbudet og sikre flere avganger	2 300
Øke tilskuddene til fylkesveier (utbedring, vedlikehold, ras- og skredsikring, gang- og sykkelvei)	1 200
Øke vedlikeholdet og fornyingen av jernbanen	500
Opprette ny pott øremerket ras- og skredsikring av riksveiene	500

Bærekraftig matproduksjon på norske ressurser

Dette medlem mener at landbruket er grunnlaget for matsikkerheten vår, og for aktivitet, bosetning og trivsel i levende bygder.

Skal vi nå målene Stortinget har satt om å øke selvforsyningsgraden i Norge til over 50 pst., trenger vi målrettede tiltak for å produsere mat på norske ressurser, og for å gjøre inntekten, arbeidshverdagen og livet som bonde attraktivt.

Rødt foreslår å vri deler av landbrukssubsidiene bort fra kraftfôrintensive produksjoner og over til produksjoner basert på norske ressurser. Rødt foreslår også å sette av penger til å ta mer av jorda i Norge i bruk, ved å gi støtte til grovfôrproduksjon, drenering og jordforbedring og ved å styrke forsøksordninga med teigbaserte tilskudd.

Bønder trenger også trygghet ved svangerskap, fødsel og sykdom. Dessverre gjør dagens regelverk det vanskelig for bønder å leie inn hjelp ved sykdom, svangerskap eller barsel. Rødt foreslår å styrke velferdsordningene slik at bønder ikke skal trenge å gå i høygravide i fjøset.

Rødt foreslår å flytte midler fra hogst i gammel og vanskelig tilgjengelig skog, til en overgang til naturvennlig fleralderskogbruk. Videre foreslår Rødt å sette av midler til å sikre at vi har veterinærer over hele lan-

det, og å etablere et senter for alternativer til dyreforsøk. Rødt foreslår også å styrke Matsentralenes arbeid med å bekjempe matkasting og hjelpe folk som lever i fattigdom.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Sjølforsyningspakke for å ta jorda i bruk (utmarksbeite, distriktstilskudd og istandsetting av jord)	500
Forbedre velferdsordningene i jordbruket ved svangerskap, fødsel og sykdom	310
Krafttak for veterinærdekking	55
Øke støtten til klimatiltak i jordbruket via Bionova	50

Trygge sivilsamfunn

Rødt vil styrke kriminalomsorgen gjennom et kriminalomsorgsløft for både ansatte og innsatte. Rødt foreslår å øke bemanningen i kriminalomsorgen og å sette av midler til et bedre aktivitetstilbud og fem nye rusmestringsenheter til de innsatte. I tillegg foreslår Rødt å øke tilskuddene til frivillige organisasjoner innen kriminalomsorgens virke.

Dette medlem viser til at Rødt tar kriminalitetsbekjempelse og forebygging på alvor. Rødt foreslår å styrke politidistriktene i hele landet, og har en egen pott til Oslo politidistrikt og nærpolti i Oslo. Videre foreslår Rødt å styrke Konflikttrådet oppfølging av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, SLT-arbeidet i kommunene og SaLTo-sekretariatet i Oslo.

Dette medlem mener at Norge må ta et større ansvar for å hjelpe mennesker på flukt. Derfor foreslår Rødt å ta imot flere kvoteflyktninger. Rødt foreslår også å bedre vilkårene for asylsøkere og flyktninger som bor på asylmottak. Rødt foreslår å sikre et bedre aktivitetstilbud til barn på asylmottak, og å gi asylsøkere flere timer norskundervisning enn det regjeringa foreslår.

Det er ikke lommeboken din som skal avgjøre om du får rettshjelp når du trenger det. Dessverre er det fremdeles mange som faller utenfor det offentliges ordninger for rettshjelp. Derfor foreslår Rødt å øke støtten til særskilte rettshjelpstiltak.

Rødt foreslår også å styrke domstolene og å reverse-regjeringas kutt til tolker. Rødt foreslår å øke bevilgningene til Sivilforsvaret og til de frivillige organisasjonene innen sivil beredskap.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Styrke kriminalomsorgen med økt bemanning og bedre tilbud for de innsatte	183
Trappe opp innsatsen for å bekjempe og forebygge kriminalitet	145
Ta imot 5000 kvoteflyktninger i tråd med FN's anbefalinger	938
Styrke ordninger for rettshjelp og samfunnsberedskap	87

Levende samfunn langs hele kysten

Fisken har vært levebrødet langs kysten vår i hundrevis av år og kan fortsette å være det ved fornuftig forvaltning og fordeling av fiskeriressursene. Ved nyttår innføres det nullfiskesoner i Oslofjorden. For å sikre forutsigbarhet for fiskerne i Oslofjorden og deres familier foreslår Rødt å sette av mer penger enn regjeringa til omstilling og å opprette en egen kompensasjonsordning for inntektsbortfall for fiskerne.

I nord er fiskere og fiskeriavhengige samfunn rammet av kvotenedgang, og Rødt foreslår derfor å sette av penger til omstilling og krisetiltak i kystkommuner. Rødt foreslår å kutte i CO₂-kompensasjonen for den forurensende trålerflåten og å heller sette av penger til utbedringer av fiskerihavner langs kysten i nord, for å legge til rette for innovasjon og satsing i kystfiskeflåten.

Rødt foreslår å sette av midler til støtte for sirkulær gruvedrift og gjenvinning av kritiske mineraler. Rødt foreslår å heve taket for nettolønnsordningen for norske sjøfolk, slik at vi sikrer lønnsvilkår på sjøen og marin kompetanse i Norge.

Rødt foreslår å videreføre dagligvaretilsynet som en egen enhet, slik en samla bransje har ønsket. Rødt foreslår også å starte arbeidet med å få på plass beredskapsbutikker i Norge og mener at beredskapsbutikker og matberedskap er for viktig til å overlate til dagligvaregigantene alene. Derfor foreslår Rødt å sette av penger til statlig medfinansiering og medeierskap i beredskapsbutikker

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Styrke nettolønnsordningen for norske sjøfolk	139
Opprette pott for ideelle aktører hos Innovasjon Norge	50
Øke støtten til sirkulær gruvedrift og gjenvinning av mineraler og metaller	40
Sette av midler til statlig medfinansiering og eierskap i beredskapsbutikker	30

Kvinnefrigjøring

Dette medlem mener at regjeringa svikter kvinnene i årets budsjett. Det gjør Rødt noe med.

I kampen mot vold, voldtekt og vold i nære relasjoner foreslår Rødt å øke bevilgningene i justissektoren. Rødt foreslår å styrke politiets etterforskningsarbeid, løfte påtalemyndighetene for en mer effektiv behandling av volds- og seksuallovbrudd og å gi midler til kompetanseheving i politi og rettsvesen på vold, voldtekt og samtykkeloven.

Kvinnehelse har alltid vært et nedprioritert felt. I Rødts alternative statsbudsjett foreslås det å sette av midler til et pilotprosjekt for abort i primærhelsetjenesten og begynne innføring av gratis prevensjon til alle under 25 år. Rødt foreslår å styrke behandlingstilbudet for kvinnespesifikke lidelser i sykehusene og å innføre legemidler for hormonbehandling i overgangsalderen på blå resept.

Dette medlem viser til at likestillingen ikke har kommet langt nok. Kvinner opplever fremdeles diskriminering og vold. Rødt foreslår å styrke krisesenterøkonomien og å øke tilskuddene til incest- og voldtektssentre og Vold- og overgrepslinjen. Rødt foreslår å øke støtten til kvinneorganisasjoner og LHBTI-organisasjoner og til å forebygge av vold i nære relasjoner. Rødt foreslår også å sette av midler til likestillingstiltak, deriblant til forskning og prøveprosjekt for arbeidstidsreduksjon.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Styrke innsatsen mot vold i nære relasjoner, vold mot barn, voldtekt og overgrep	75
Fremme likestillingen ved å sette av midler til forskning og prøveprosjekt om arbeidstidsreduksjon	50
Styrke krisesenterøkonomien og øke støtten til kvinneorganisasjoner	105
Styrke helsetjenester til kvinnehelse	130

En bedre barndom

Barnetrygden er en av de viktigste velferdsordningene vi har for å motvirke fattigdom i barnefamilier. Dette medlem peker på at deler av barnetrygden dessverre spises opp av prisveksten. Rødt foreslår å prisjustere barnetrygden for alle barn og å øke satsene for utvidet barnetrygd for enslige forsørgere. Rødt foreslår å reversere regjeringas foreslåtte kutt i engangsstøtten, i overgangsstøtten til enslige forsørgere og i sosialhjelpen til barnefamilier.

Dette medlem mener at det er fellesskapets ansvar å sørge for at alle barn får vokse opp i trygge omgivelser. I stedet for å overlate omsorgen for de aller mest sårbare barna og ungdommene våre til kommersielle og profittmotiverte aktører, foreslår Rødt å styrke det stat-

lige barnevernet og å erstatte kommersielle enkeltkjøp med langsiktige rammeavtaler med ideelle aktører.

Rødt foreslår også å gi tilskudd til veiledningsmidler for nyutdannede og nyansatte i kommunal barnevernstjeneste. Rødt foreslår å styrke det offentlige barnevernet i Oslo og å påbegynne overføringen av enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år til barnevernet.

Dette medlem peker på at Rødts alternative statsbudsjett prioriterer tiltak som trygger familier, og som legger til rette for at flest mulig kan delta i fritidsaktiviteter og frivillighet. Derfor foreslår Rødt å styrke frivilligheten, blant annet ved å øke støtten til utstyrssentralene i hele landet og frivillige ferietiltak for barn.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Prisjustere barnetrygden og øke satsen for enslige forsørgere med 500 kroner i måneden	1 326
Styrke det offentlige barnevernet og overføre de yngste enslige mindreårige asylsøkerne til barnevernet	428
Styrke frivilligheten og tilbud for barn og familier med dårlig råd	70
Holde barnetrygden utenfor ved beregningen av sosialhjelp	650

Kultur for alle

Kunst og kultur spiller en sentral og selvstendig rolle i samfunnet. Dette medlem mener at grunnmuren for tilgjengelige kulturopplevelser og et profesjonelt kulturliv er trygghet og gode arbeidsvilkår. Derfor foreslår Rødt å opprette flere arbeidsstipender for kunstnere og å øke stipendsatsene, og øke bevilningene til utstillingshonorarer og til tilskuddsordninger som Norsk kulturfond. Rødt foreslår å bevilge midler til å styrke og starte opp to kunstnerallianser. Disse ordningene tetter viktige hull i trygdesystemet for kunstnere som arbeider oppdragsbasert.

Dette medlem vil at kunst og kultur skal være tilgjengelig for alle barn og unge uavhengig av familiens økonomi. Rødt foreslår å innføre makspris på kulturskolen og gratis inngang for barn på alle museer som mottar driftstilskudd.

Dette medlem viser til at Rødt satser på fellesarenaene i en tid hvor forskjellene øker. Rødt foreslår å gi mer til de lokale ildsjelene gjennom å styrke frivilligsentralene og øke støtten til fritidsklubber. Biblioteket er i mange norske kommuner den viktigste kulturinstitusjonen og samlingsplassen. Rødt foreslår å styrke bemanningen slik at folkebibliotekene kan forbedre tilbudet og tilgjengeligheten for alle innbyggere.

Ytringsfriheten trues rundt om i verden. Rødt foreslår derfor å øke pressestøtten og satse på en styrking av vårt kulturelle mangfold. Rødt foreslår å opprette en

innkjøpsordning for samiskspråklig litteratur til skole- og folkebibliotekene og bevilger midler til å utvikle og styrke samisk, kvensk og skogfinsk kulturutøvelse.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Bedre økonomien til kunstnere og kulturarbeidere	107
Innføre makspris på kulturskolen og gratis inngang på museum til alle under 18 år	82
Styrke folkebibliotekene og støtteordninger for litteratur	96
Sikre et bredere mangfold i presse og kulturliv	54

Internasjonal solidaritet

Dette medlem mener at den internasjonale situasjonen har nådd kokepunktet. Etter flere års folkemord fortsetter Israel å okkupere Palestina med støtte fra USA. Russland bomber skoler og barnehager i Ukraina, mens NATO-landet Tyrkia herjer i Irak og Syria. Donald Trump truer med å gjenoppta atomprøvesprengninger i USA.

Likevel har ikke verden brukt mindre penger på fred og konfliktløsning på 15 år. Dette medlem mener at budsjettforslaget som er lagt fram av regjeringa, ikke gjør nok for å snu denne trenden, men at det tvert imot kutter i nødvendig bistand til Afrika. Rødt foreslår derfor å gi betraktelig mer til nødhjelp, fredsarbeid og utviklingsarbeid enn det regjeringa gjør.

Dette medlem mener at Norge må gjøre mer for å stanse forbrytelsene mot menneskeheten som foregår i Palestina. Vi må innføre sanksjoner mot Israel og trekke oljefondet helt ut av den israelske økonomien. Norge må jobbe for at Israel straffefølges internasjonalt for krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten. Rødt foreslår å støtte gjenoppbyggingen av Gaza med 0,5 mrd. kroner mer enn det regjeringa foreslår.

Atomnedrustningens tid er forbi og verdens kjernevåpenmakter øker nå sine lagre. Moderniseringen av verdens atomvåpenarsenaler, samtidig som atommakter trekker seg fra kontrollavtaler, fører verden inn i et nytt atomvåpenkappløp. Det fins ingen vinnere av en atomkrig. Norge må gjøre sitt. Rødt foreslår å styrke bevilningene til FNs arbeid for fred, konfliktløsning og kjernefysisk nedrustning, og til organisasjoner i Norge som jobber for fred.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Øremerke tilskudd til gjenoppbygging i Gaza	500
Reversere kutt i bistand	1 384

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Økt støtte til fred og kjernefysisk nedrustningsarbeid	395
Øke støtten til sivilsamfunnsorganisasjoner, herunder fagforeninger, kvinneorganisasjoner og organisasjoner for urfolk og skeives rettigheter	65

Et forsvar for Norge, og ikke for stormaktsinteressene

Det er urolige tider i verden. For å motvirke økt stormaktsrivalisering og sikre lav spenning i våre nærområder må Norge ha sterkere selvstendig forsvarsevne. Derfor må vi styrke det nasjonale forsvaret. Dette medlem mener at dette er en forutsetning for at Norge er premissleverandøren for militær aktivitet på norsk territorium.

Rødt sier nei til amerikanske baser og kjernefysisk eskalering i norske nærområder. I stedet foreslår Rødt å innrette forsvarsinnsatsen mot å forebygge krig og motvirke konflikt.

Selv om det er enighet på Stortinget om å styrke det norske forsvaret, inneholder regjeringas forslag til statsbudsjett en rekke punkter som flytter fokus bort fra Norge og over til amerikanskledede utenlandsoppdrag. Dette medlem mener at å knytte oss tett opp til USA undergraver Norges troverdighet som en forsvarer av folkeretten og kan føre til at vi bidrar til å destabilisere en allerede utrygg verdenssituasjon.

Rødt foreslår å kutte i pengene som brukes på USA og NATO. I stedet foreslår Rødt å prioritere nye stillinger, personelltiltak og anskaffelser av luftvern som vil utbedre kritiske mangler i den nasjonale forsvarsevnen.

Etter innspill fra fagforbundene foreslår Rødt å sette av penger for å sikre at Forsvarets ansatte beholder sine pensjonsrettigheter. Rødt foreslår også å øke tilskuddene til oppfølging av krigsveteraner og å styrke tiltak for å bekjempe seksuell trakassering og mobbing i forsvarsgrenene.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Opprette nye stillinger, heve pensjonene og styrke personelltiltak i Forsvaret	1 281
Fremskynde innkjøp av langtrekkende og bakkebasert luftvern	900
Forbedre personellnære bygg, herunder brakker, kaserner og lærersteder	300
Kutte midler til militæroperasjoner i utlandet	- 351

En sosial boligpolitikk

Dette medlem mener at boligmarkedet er en forskjellsmaskin. Den norske boligsektoren er blant de minst regulerte i Europa, og boligdrømmen forblir en fjern drøm for stadig flere. Rødt mener at alle skal ha rett til et godt og rimelig sted å bo, uansett om man leier eller eier.

Dette medlem mener at Husbanken må gjenreisess som et verktøy for en mer sosial boligpolitikk. Derfor foreslår Rødt å øke utlånsrammen til Husbanken kraftig. Da kan flere få startlån. En høyere utlånsramme vil også sikre at flere kommuner kan låne penger til å bygge kommunale leieboliger, og at flere får støtte over de andre ordningene.

Boligbyggingen i Norge er rekordlav akkurat nå. Mange i bransjen frykter for fremtiden. Å styrke Husbanken har en dobbel funksjon. Det gjør at hjulene raskt kan komme i gang igjen, slik at det bygges og rehabiliteres mer, samtidig som bransjen kan holde på viktig kompetanse.

Mange opplever problemer på leiemarkedet. Grådige og dårlige utleieryt bryter lover og regler. Rødt foreslår å opprette et forsøk med et eget utleietilsyn etter modell av Arbeidstilsynet. Rødt foreslår også å øke støtten til Leieboerforeningen slik at de kan hjelpe flere.

Rødts viktigste satsinger	Beløp (i mill. kroner)
Øke lånerammen til Husbanken med 10 mrd. kroner	10 000
Gi flere tilskudd til kjøp av egen bolig	255
Sikre at flere får rett på bostøtte med økte satser	290
Styrke leietakeres rettigheter ved å opprette prøveordning med husleietilsyn og øke støtten til Leieboerforeningen	8

Skatter og avgifter

Rødt vil endre skattene og avgiftene slik at forskjellene blir mindre og vanlige folk sitter igjen med mer.

I sitt alternative statsbudsjett foreslår Rødt å kutte skatten til det store flertallet av befolkningen med flere tusen kroner i året og å øke den for personer med høye inntekter, store formuer og betydelige aksjeutbytter.

For å finansiere nye velferdssatsinger, økt bemaning og bedre kommuneøkonomi foreslår Rødt å gradvis trappe opp skattene på selskapsoverskudd og finansvirksomhet. Selv om rike eiere påstår at skattene er høye i Norge, er sannheten at dagens skattenivå er 22 mrd. kroner lavere enn da Jens Stoltenberg gikk av som statsminister i 2013. Rødts skattemodell viser at det er mulig å både kutte skattene til vanlige folk og øke de samlede inntektene til fellesskapet for å finansiere viktige velferdsreformer.

En mer progressiv inntektsskatt

Rødts modell vil gi lavere inntektsskatt for alle de som tjener under drøyt 800 000 kroner i året, tilsvarende minst 75 pst. av befolkningen. Rødt foreslår å øke frikortsgrensa til 150 000 kroner.

Rødt foreslår å øke skattene for de med høyere inntekt, og særlig for de med over 2 mill. kroner i årlig inntekt.

Rødt foreslår å begrense skattefradrag på renter til å kun gjelde for de første 8 mill. kronene av lån (60 G). Dette gjelder per person, slik at et par kan ha et boliglån på opptil 16 mill. kroner før man berøres av endringene. Fordi det i hovedsak er svært velstående personer som har høye lån, vil dette gjøre skattesystemet mer omfordelende.

Det er arbeidsfolk som skaper verdiene i samfunnet, ikke rike eiere og arvinger. Derfor foreslår Rødt å kutte i

skattene på arbeid og øke skatten på utbytte og aksjegevinster. Rødt foreslår også å fjerne skjermingsfradraget, som er en skatterabatt som gjør det mulig for rike aksjeeiere å ta ut en andel av utbyttet sitt helt skattefritt. For å skjerme vanlige lønnsinntakere som sparer i fond, og for å gjøre skattesystemet mer progressivt, ønsker Rødt å innføre et bunnfradrag på 10 000 kroner for slike inntekter.

Samlet sett vil Rødts foreslåtte endringer øke skatteinntektene fra utbytte med anslagsvis 8 mrd. kroner i 2026. Om lag 90 pst. av dette betales av de 5 pst. rikeste i Norge. De foreslåtte endringene øker skatteinntektene – inkludert utbytteskatt – med omtrent 13 mrd. kroner i 2026, sammenlignet med regjeringas forslag. Til sammen gir Rødts forslag om lag 17 mrd. kroner i redusert inntektsskatt til personer med inntekt under 800 000 kroner.

Fordelingseffekt av Rødts forslag til skatt på inntekt og utbytte, sammenlignet med regjeringas budsjettforslag

Inntektsintervall (kr)	Antall personer	Snittinntekt (kr)	Rødts endring i skatt på inntekt og utbytte (kr)	Av dette: Rødts endring inntektsskatt (kr)	Av dette: Rødts endring utbytteskatt (kr)
0–100 000	305 300	36 000	-	-	-
100 000–200 000	201 200	153 000	-3 800	-3 800	-
200 000–400 000	838 200	317 000	-3 200	-3 200	-
400 000–600 000	1 110 100	499 000	-6 400	-6 400	-
600 000–800 000	936 100	696 000	-6 300	-6 500	200
800 000–1 mill.	561 100	889 000	-1 300	-1 500	200
1–2 mill.	602 400	1 295 000	22 300	20 300	2 000
2–3 mill.	65 300	2 367 000	88 300	73 300	15 000
Over 3 mill.	36 000	6 011 000	304 300	153 300	151 000
Sum/gj.snitt	4 655 700	680 000	2 700	900	1 800

En mer progressiv formuesskatt

Dette medlem peker på at formuesulikheten har økt betydelig de siste tiårene og er langt høyere enn ulikhetene i inntekt. Fordi de høyeste formuene lenge har økt raskere enn lønnsveksten, har den økonomiske eliten mer makt over den norske økonomien enn i manns minne. En knøttliten gruppe mennesker kontrollerer store selskaper med tusenvis av arbeidsplasser og utøver betydelig påvirkning på lokalsamfunnene våre, naturen og miljøet. At formuene til landets milliardærer har fortsatt å øke kraftig mens Arbeiderpartiet har vært i regjering, viser at det er behov for en langt mer omfordelende skattepolitikk.

Det er ikke et mål i seg selv at flest mulig skal betale formuesskatt. For å vri formuesskatten mer mot toppen av formuespyramiden foreslår Rødt å øke bunnfradra-

get til 2,2 mill. kroner. Anslagsvis 100 000 færre personer vil betale formuesskatt med Rødts modell. Til gjengjeld foreslår Rødt å øke skattesatsene for større formuer og å innføre en tredje sats rettet mot de med over 100 mill. kroner i formue.

Mens Rødt ønsker å beholde rabatten på primærboliger med en verdi på opp til 10 mill. kroner, foreslår Rødt å fjerne rabatten på boliger over denne grensen. Endringen gjelder per person, slik at et par kan eie en bolig sammen til verdi av opptil 20 mill. kroner uten å bli berørt av endringen. Rødt foreslår også å fjerne rabattene på aksjer, driftsmidler og oppdrettstillatelser, som i dag i all hovedsak kommer rike aksjeeiere til gode.

Totalt sett vil Rødts forslag til endringer i formuesskatten øke skatteinntektene på formue med om lag 15 mrd. kroner i 2026.

Fordelingseffekt av Rødts mer progressive formuesskatt, sammenlignet med Ap

Nettoformue (kr)	Antall personer	Andel personer	Rødts forslag rel. til Ap
Under 5 mill.	4 063 300	87 pst.	-
5–10 mill.	434 200	9 pst.	1 800
10–50 mill.	147 600	3,2 pst.	30 200
50–100 mill.	6 500	0,14 pst.	269 800
Over 100 mill.	4 200	0,09 pst.	1 912 000
I alt	4 655 700	100,0 pst.	2 800

Økt skatt på store bedrifter og banker for å finansiere nye velferdssatsinger

Dette medlem peker på at høyresiden i skatteforliket 2016 fikk med seg Arbeiderpartiet og Senterpartiet på å kutte skatten på overskudd i selskaper fra 27 til 23 pst. I dag er satsen helt nede på 22 pst., etter at regjeringen Solberg brøt forliket og kuttet selskapsskatten med ytterligere 1 pst.

Dette medlem peker på at Rødt har lagt fram beregninger som viser at å gradvis trappe opp selskapsskatten over fire år vil gi tilstrekkelige inntekter til å finansiere nye velferdsreformer som gratis tannhelse. En slik opptrapping ville hovedsakelig vært rettet mot selskaper med store millionoverskudd, og ikke små og mellomstore bedrifter. I Rødts alternative statsbudsjett for 2026 foreslås det å starte med å øke skattesatsen fra 22 til 23 pst. Fordi selskapsskatten betales etterskuddsvis av overskuddet året før, vil den foreslåtte endringen ikke gi noen provenyeffekt for 2026. I 2027 vil endringen anslagsvis gi 4,8 mrd. kroner i økte skatteinntekter.

De siste årene har bankene gått med rekordstore overskudd. Fra 2023 til 2024 økte DNBs overskudd med nesten 35 pst. Dette medlem mener det er uholdbart, når mange norske familier samtidig sliter tungt med å betjene lånene sine. Finansielle tjenester er unnatt merverdiavgift, men bankene må betale en ekstra fi-

nansskatt på sitt overskudd. Denne ekstraskatten dekker bare inn deler av fordelene med å slippe moms, og ifølge Finansdepartementet subsidieres dermed næringsen indirekte med over 13 mrd. kroner i året. Rødt foreslår derfor å øke den ekstra finansskatten fra 3 til 4 pst. i 2026. Økningen vil være første del i en opptrappingsplan for å øke finansskatten slik at hele subsidien blir fjernet. Den foreslåtte endringen vil ikke gi noen provenyeffekt i 2026, men anslagsvis 1,44 mrd. kroner i økte skatteinntekter i 2027.

Rødts klimarabatt

Hvis vi skal få oppslutning om nødvendige klimatiltak, må vi sørge for at kostnadene for dem er fordelt på en rettferdig måte. En politikk som reduserer forskjellene, vil også få ned utslippene, fordi de med høye inntekter og formuer også har høyest klimagassutslipp.

Rødt foreslår derfor økte skatter for de med høye millioninntekter og store formuer, som skal flytte penger fra luksusforbruk og investere dem i utslippskutt. Samtidig foreslår Rødt å innføre en klimarabatt som tilbakebetaler inntektene som kommer fra økt CO₂-avgift og økte flyavgifter. Den foreslåtte rabatten utbetales som et årlig beløp til alle med under 500 000 kroner i inntekt, med tillegg for de med inntekt under 250 000 kroner og for de som bor i de minst sentrale kommunene.

Rødts klimarabatt (kroner)	Kommuner i sentralitetssone 1–4	Kommuner i sentralitetssone 5–6
Inntekt 0–250 000	2 400	3 000
Inntekt 250–500 000	1 800	2 400

3.1.2.7 Merknader fra Miljøpartiet De Grønne

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til merknad under pkt. 2.1.2.7 over, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til et kriterium i mandatet for Statens pensjonsfond utland som utelukker investeringer i land der den nasjonale økonomien i vesentlig grad bygger på vedvarende folkerettsstridig okkupasjon.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere effektene av Norgespris og eksisterende strømstøtte, og innen revurdert nasjonalbudsjett for 2027 komme tilbake til Stortinget med et forslag til endringer i ordningen som bedre

ivaretar hensyn til energieffektivisering, lokal energiproduksjon, forbrukerfleksibilitet og fordelings effekter.»

«Stortinget ber regjeringen øke antall kvoteflyktninger til 5 000 i 2026 og den åpne kvoten til minst 200.»

«Stortinget ber regjeringen fortsette arbeidet med å estimere verditap for Statens pensjonsfond utland knyttet til klimaendringer, inkludert en scenarioanalyse for ulike temperaturøkninger, og sørge for at dette omtales i detalj i neste års stortingsmelding om Statens pensjonsfond.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å tillate Statens pensjonsfond utland å investere i notert

infrastruktur for fornybar energi også i utvalgte fremvoksende markeder.»

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn for klimapolitikken at CO₂-avgiften på mineralske produkter skal trappes opp til 4 000 2020-kroner per tonn innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å erstatte dagens flypassasjeravgift med en flyseteavgift, som gir bedre insentiver for utslippsreduksjon og effektiv bruk av kapasitet i luftfarten.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om at merprovenyet fra økte avgifter på fly og fossilt drivstoff skal tilbakeføres til samfunnet gjennom en ordning for klimabelønning, der alle norske statsborgere, inkludert barn, mottar en årlig utbetaling. Utbetalingen skal være geografisk differensiert, slik at personer bosatt i mindre sentrale områder mottar en høyere kompensasjon. Det resterende provenyet skal fordeles til næringslivet gjennom omstillingsfond for utslippsfri luftfart og næringstransport.»

«Stortinget ber regjeringen utrede fjerning eller innstramming av tollfritaket for varer under 3 000 kroner i VOEC-ordningen, med sikte på å sikre rettferdig konkurranse og redusere miljøskadelig forbruk.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at Norge følger opp EU-kommisjonens forslag om tollreform og innføring av gebyr ved direkteimport, og vurdere harmonisering med EUs kontrollmekanismer for netthandel.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en kontrollavgift på netthandel fra aktører utenfor EU/EØS, og sørge for at provenyet bidrar til å styrke tilsyn og kontroll med miljø- og produktkrav.»

«Stortinget ber regjeringen utrede, med mål om å innføre, en eksportavgift på avfall som sendes til forbrenning i andre land.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre merverdiavgiftsfritak for butikkhandel med brukte varer og for reparasjonstjenester, som ledd i å fremme sirkulær økonomi, redusere ressursbruk og styrke insentivene til gjenbruk og vedlikehold.»

«Stortinget ber regjeringen ikke lyse ut første konsesjonsrunde for gruvedrift på havbunnen i denne stortingsperioden, og stanse alle bevilgninger til mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Norge skal innføre et nasjonalt moratorium og jobbe for et internasjonalt moratorium på mineralvirksomhet på havbunnen.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for ansvarlig nedtrapping av norsk petroleumsvirksomhet med mål om utfasing av utvinning innen 2040, og komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026. Planen skal legges frem for Stortinget senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2027.»

«Stortinget ber regjeringen avstå fra å tildele nye utvinningstillatelser for petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel i inneværende stortingsperiode.»

«Stortinget ber regjeringen innen 20. mai 2026 legge frem forslag om en permanent produksjonsavgift på petroleumsproduksjon på norsk kontinentalsokkel, som trappes opp til minimum 60 øre per liter olje, og 40 øre per standardkubikkmeter gass, innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen foreslå en lovendring som gjør at den innførte produksjonsavgiften på olje og gass går til klimafinansiering.»

«Stortinget ber regjeringen planlegge en gradvis opptrapping av CO₂-avgiften på utslipp fra petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen til 4 000 2020-kroner per tonn CO₂ innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen ikke gi flere tillatelser til å elektrifisere olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for opptrapping av CO₂-avgift til 4 000 2020-kr/tonn innen 2030.»

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med fylkeskommunene, Entur og relevante operatører innføre et nasjonalt månedskort til 499 kroner som omfatter reiser med all fylkeskommunal kollektivtransport, region- og fjern tog, ekspress- og langdistansebusser og ferger. Det nasjonale månedskortet skal være tilgjengelig for kjøp fra og med 1. februar 2026.»

«Stortinget ber regjeringen utsette nye utlysninger gjennom TFO-ordningen inntil en strategi for sluttfasen til norsk petroleumsvirksomhet er behandlet i Stortinget.»

«Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg for å lage en strategi for sluttfasen til norsk petroleumsvirksomhet. Utredningen skal legges fram innen utgangen av 2026.»

«Stortinget ber regjeringen nedsette et hurtigarbeidende utvalg som skal vurdere om det å ha eierandeler i israelske selskaper bryter med Norges folkerettslige forpliktelser. Utvalget skal levere sin rapport innen 1. april

2026 og skal ha bred sammensetning hvor minst to skal ha folkerettslig kompetanse og minst to være representanter fra sivilsamfunnet i Norge.»

3.1.2.8 Merknader fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Norge er mulighetenes land, bygd på rike naturressurser og sterke institusjoner med utgangspunkt i verdier som frihet, menneskeverd og nestekjærlighet. Samtidig har landet noen utfordringer. Staten eser ut, samtidig som familier, bedrifter og kommuner opplever økte kostnader og krevende vilkår. Elevene har aldri hatt så lange skoledager, samtidig som læringen har falt til et kritisk nivå. Norge har et høyt sykefravær og mange uføre, og gjengkriminaliteten får stadig sterkere fotfeste.

Dette medlem vil legge om kursen. I Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslås det å kutte i statlig byråkrati, næringsstøtte og klimatiltak med liten effekt, og la familier, unge og bedrifter sitte igjen med mer gjennom lavere skatter. Det foreslås å styrke kommune- og sykehusøkonomien og øke pensjonen for enslige minstepensjonister. Samtidig legger dette medlem opp til å bruke ressursene bedre i skolen, gjennom å gjøre skoledagen kortere og bruke ressursene som frigjøres, til høyere lærerlønninger og mer tid for lærerne til å følge opp elevene i tråd med OECDs anbefalinger.

Dette medlem vil reformere sykelønnsordningen uten å kutte i ytelsene, slik at arbeidsgivere får sterkere insentiver til å følge opp og legge til rette for at langtidssykemeldte kan komme tilbake i jobb. Dette medlem vil prioritere klimatiltak i fattige land der vi får de største klimakuttene, og styrke bistanden til helse og utdanning for verdens fattigste. Med andre ord – dette medlem vil oppnå mer, ved å bruke ressursene bedre.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslår følgende hovedgrep for neste år:

- Økt valgfrihet for familiene til å velge når man vil få barn (studenter og andre unge foreldre som har vært lite i arbeid, får rett på foreldrepenger på minst 3 G), hvor mange barn man vil ha (skattelette per barn og økt barnetrygd), og når man vil sende barnet i barnehage (økt kontantstøtte). Økningen i barnetrygden alene gir 5 000 færre fattige barn.
- Et kvalitetsløft i skolen gjennom kortere skoledager som muliggjør høyere lærerlønninger (50 000 kroner o. to år, 25 000 kroner år 1 fra høsten 2026), mer tid for lærerne til å følge opp elevene (to timer mer kontaktlærertid i uken) og flere trykte lærebøker (en 0,5 mrd. kroner i 2026, totalt 1,5 mrd. kroner over tre år).
- Kutt i formuesskatten på arbeidende kapital, innføring av et skattefradrag for alle unge på 100 000 kro-

ner og reform av sykelønnsordningen, for å stimulere til verdiskaping og arbeid.

- Økt bevilgning til sykehus og sykehjemsplasser, høyere pensjon for enslige minstepensjonister og en styrking av kommuneøkonomien, slik at barnehage, skole og eldreomsorg får bedre vilkår.
- Flere politifolk, økt inntak til Politihøgskolen og flere tollbåter og utstyr for å bekjempe narkotika- og gjengkriminalitet.

Dette medlem reagerer på budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt – uten Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne. Dette medlem viser til at nettopp faren for denne kaotiske parlamentariske situasjonen var noe Kristelig Folkeparti advarte om før valget. Dette medlem viser til at forliket ble lagt frem så kort tid før komiteens frist at det er umulig for opposisjonen å få behandlet det på en for-svarlig måte.

Dette medlem vil understreke at forlikspartiene ikke viser evne til å prioritere, men i stedet øker oljepengebruken betydelig. Forliket innebærer økt uttak av oljepenger med til sammen om lag 6 mrd. kroner nå og i nysalderingen, og varige utgiftsøkninger finansieres i stor grad med engangsinntekter fra anslagsendringer.

Dette medlem er isolert sett positiv til styrkingen av kommuneøkonomien, men peker på at budsjettforliket verken gjør at familier flest eller bedrifter sitter igjen med noe særlig mer, det løser ikke utfordringene i skolen, ei heller gjør det nok for å ivareta de eldre eller å møte kriminalitetsutfordringene.

Dette medlem er bl.a. kritisk til avviklingen av tilskuddet til veiledning av nyutdannede lærere som Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for under Solberg-regjeringen. Dette tilskuddet gjør at nyutdannede lærere kan få avgjørende hjelp og støtte fra mer erfarne lærere i løpet av lærernes første undervisningsår. Når tilskuddet fjernes, risikerer man at tallet på lærere som slutter i løpet av det første året, bare øker. Skolen trenger det motsatte, nemlig bedre vilkår for lærerne for å løfte læringen.

Dette medlem fremmer følgende forslag fordelt per bevilgningsramme (mill. kroner):

Dep.	Kap.	Post Tiltak (tall i mill. kr)	Beløp
Rammeområde 1: Statsforvaltning			
DFD	1530	36 Kunst i offentlige rom	-10,0
DFD	2445	30 Statsbygg, prosjektering: Droppe prosjektering Bygg B og E i regjeringskvartalet	-100,0
SUM Rammeområde 1: Statsforvaltning			-110,0
Rammeområde 2: Familie og forbruker			
BFD	840	73 Stine Sofie senteret	5,0
BFD	842	1 Familievern, Driftsutgifter	25,0
BFD	842	70 Kirkens familieverntjeneste	5,0
BFD	844	70 Kontantstøtte: 11 mnd. støtte og sats 10 000 kr fra 1.8.2026	202,0
BFD	845	70 Økt barnetrygd til 2250 kr, fra 1.3.2026	3 075,0
BFD	846	61 Tilskudd til å inkludere barn og unge	100,0
BFD	846	62 Tverrfaglige team i foreldretvistsaker, pilot	5,0
BFD	855	1 Barnevernet i Oslo, likebehandling m. resten av landet	78,0
BFD	881	77 Nasjonaljubileet 2030	10,0
BFD	2530	70 Utvide foreldrepermisjonen med fire uker (2 mrd. påløpt)	0,0
BFD	2530	70 Fjerne tredelingen og ha fri fordeling (179 mill. påløpt)	0,0
BFD	2530	70 Foreldrepenger på min. 3G for alle foreldre fra 1.7.2026	412,0
BFD	846	63 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, flyttes ikke til BFD, men beholdes i HOD	-472,2
BFD	2530	71 Engangsstønaden erstattes av foreldrepenger m. minsteytelse på 3 G fra 1.7. 2026	-228,0
SUM Rammeområde 2: Familie og forbruker			3 216,8
Rammeområde 3: Kultur			
KUD	315	60 Tilskudd til frivillighetssentraler, prisjustering	17,5
KUD	320	55 Kulturfondet: Innkjøp av trykte bøker til skolebibliotekene	30,0
KUD	320	55 Skuespiller- og dansealliansen	5,0
KUD	322	70 Kunstnernes hus – oppstartsbevilgning rehabilitering	10,0
KUD	325	60 Regionale kulturfond	25,0
KUD	328	78 Frolands verk, prosjektstøtte	1,0
KUD	335	73 Kristelig pressekontor	0,5
KUD	320	55 Norsk kulturfond	-80,0
KUD	320	72 Dansesatsing	-10,0
KUD	322	50 Kunst i offentlige rom, ikke nye midler	-13,4
KUD	328	70 Nasjonalt museumsnettverk, bl.a. ikke økt støtte til Nasjonalmuseet (33 mill.)	-50,0
KUD	334	50 Film- og dataspillformål Filmfondet	-93,0
KUD	334	73 Regionale filmvirksomheter	-25,0
KUD	334	78 Film- og dataspilltiltak	-3,3
KUD	335	73 Medietiltak: Tenk – Senter for kildebevissthet	-20,0
KUD	351	72 Kjønnss- og seksualitetsmangfold: Nominell videreføring av regjeringen Solbergs nivå	-24,0
KUD	351	72 Rosa kompetanse	-0,8
SUM Rammeområde 3: Kultur			-230,5
Rammeområde 4: Utenriks			
UD	118	76 Russland. Sivilsamfunn og uavh. medier	3,0
UD	159	71 Europa og Sentral-Asia. Sivilsamfunn, russisk hybridkrig	40,0
UD	159	75 Afrika	1 000,0

Dep.	Kap.	Post	Tiltak (tall i mill. kr)	Beløp
UD	161	70	Utdanning	1 000,0
UD	162	72	Fornybar energi: Økt garantiramme på 25 mrd. kr, finansieres m. garantipremier fra garantimottakerne	0,0
UD	165	71	Norfund klimainvesteringsfond – risikokapital	1 666,7
UD	165	72	Norfund risikokapital, Ukraina-fondet	166,7
UD	165	91	Norfund klimainvesteringsfond – kapitalinnskudd, under streken	5 000,0*
UD	165	92	Norfund kapitalinnskudd Ukraina-fondet, under streken	500,0*
UD	164	73	Sårbare grupper (moderne slaveri, msk m. red. funksj. evne)	200,0
UD	170	70	Sivilt samfunn	200,0
UD	171	70	UNDP	100,0
UD	171	71	UNICEF	100,0
JD	480	50	Svalbard kirke	1,5
UD	115	22	Spesielle driftsutgifter, næringsfremme	-15,2
UD	115	70	Næringsfremme, kultur og informasjon	-32,0
UD	115	71	Næringsfremme	-15,9
UD	117	79	EØS-finansieringsordningen. Holde tilbake midler ifm. EUs toll	-819,0
UD	117	80	Den norske EØS-finansieringsordningen. Holde tilbake midler ifm. EUs toll	-747,0
UD	162	72	Fornybar energi: Finansiering m. garantipremier fra garantimottakerne	-375,0
UD	179	21	Flyktningtiltak i Norge flyttes fra bistandsbudsjettet til AID	-782,0
JD	480	50	Svalbard: Red. etterspørsel e. barnehage pga. økt kontantstøtte	-0,1
SUM Rammeområde 4: Utenriks				1 691,8

Rammeområde 5: Justis

JD	400	1	Politiet: Sikkerhetstiltak Jødisk museum, Oslo	4,5
JD	410	1	Hurtigspor unge lovbrytere i alle politidistrikt	90,0
JD	430	1	Kriminalomsorgen	100,0
JD	430	1	Kriminalomsorgen. Doble antall soningsplasser for barn (17 flere plasser)	108,8
JD	430	70	Frivillige org. innenfor kriminalomsorg og oppfølging	12,0
JD	433	70	KFUK Forandringshuset, avhopperprogrammet	5,0
JD	440	1	Politiet, økt bemanning	300,0
JD	440	1	Kripos: org.krim, menneskehandel, nettrelaterte overgrep	50,0
JD	440	1	Barnehusene	5,0
JD	442	1	Øke inntaket på Politihøgskolen m. 125 plasser	110,7
JD	470	72	Fri rettshjelp, rette opp kutt	33,0
JD	410	1	Ikke videreføre nye tingretter	-28,1
JD	430	1	Kriminalomsorgen: Mer soning med fotlenke	-55,0
JD	440	1	Dyrepoliti avvikles	-26,0
JD	466	70	Salærer, prisjusterte satsen	-49,5
SUM Rammeområde 5: Justis				660,4

Rammeområde 6: Innvandring, regional utvikling mv.

KDD	560	50	Tospråklighetstilskudd	5,0
KDD	567	72	Jødiske veivisere i Midt- og Nord-Norge i regi av DJST	1,5
KDD	567	72	Ikke-religøse, jødiske organisasjoner	1,0
KDD	581	79	Gjennføre tilskudd til heis i hjemmet, tilsagnsramme 60 mill.	6,0
KDD	2412	90	Husbanken, 5 mrd. kr i økt låneramme: Bolig vanskeligstilte, eldre søke om lån, under streken	354,0*
AID	671	60	Integreringstilskudd. 900 flere overføringsflyktninger	172,2
AID	671	60	Integreringstilskudd: Flytting av utgifter fra bistandsrammen	782,0
AID	671	71	Integreringsarbeid i regi av frivillige og ideelle org.	10,0
KDD	553	63	Interreg (omfatter ikke Arktis 2030)	-54,3

Dep.	Kap.	Post	Tiltak (tall i mill. kr)	Beløp
KDD	553	65	Omstilling og utvikling i kommuner med særlige distriktsutfordringer	-30,0
KDD	553	66	Bygdevekststøtter	-25,0
KDD	5615	80	Husbanken, renter	-8,0
SUM Rammeområde 6: Innvandring, reg. utvikling				860,4

Rammeområde 7: Arbeid og sosial

KUD	352	70	TV Bra og URO (Utviklingshemming, Rus, Opplysning)	4,7
KUD	352	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	2,0
AID	605	1	500 flere VTA-plasser, adm.	22,0
AID	605	1	Enslige minstepensjonister, økt pensjon, adm.	2,5
AID	621	70	Humanitære tiltak for EØS-borgere	10,0
AID	634	77	VTA-plasser, 500 flere	56,0
AID	2620	70	Stønad til enslig mor eller far: Overgangsstønad, rette opp kutt	76,0
AID	2620	72	Stønad til enslig mor eller far: Stønad til barnetilsyn ifm. arbeid, rette opp kutt	15,0
AID	2620	73	Stønad til enslig mor eller far: Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, rette opp kutt	2,0
AID	2650	70	Sykepenger: Arbeidsgivere får et større finansieringsansvar for langtidsfraværet, uten kutt i ytelsene for arbeidstakere, jf. Sysselsettingsutvalget del II, fra 1.7.2026	331,3
AID	2661	70	Grunnstønad. Personer m. nedsatt funksjonsevne, prisjustering	38,2
AID	2661	71	Hjelpestønad. Prisjustering	61,8
AID	2661	70	Brillestøtte for barn. Sats 1 økes med 800 kr	19,2
AID	2670	70	Enslige minstepensjonister, økt pensjon m. 6 000 kr	500,0
AID	605	1	Nav: Omprioritering fra tillitsreformen til andre formål	-325,0
AID	612	1	Mindretgift pga. økt pensjon enslige minstepensjonister	-16,0
AID	640	1	Oppfølging av nytt innleieregelverk som KrF er imot	-15,5
SUM Rammeområde 7: Arbeid og sosial				784,2

Rammeområde 9: Næring

NFD	2426	71	Norsk katapult	40,0
NFD	2460	54	Tapsavsetning risikoavlastningsordning for norsk eksport til Ukraina ifm. dobling av garantirammen fra 630 til 1260 mill. kr	126,0
NFD	901	21	Mareano-programmet	25,0
NFD	900	75	Særskilte tiltak	-10,0
NFD	909	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, regjeringen Solbergs modell	-275,0
NFD	919	73	Kompensasjon for CO ₂ -avgift, fiskeriene (CO ₂ -avgiften for fiskeriene fore- slås fjernet)	-640,4
NFD	930	70	DOGA	-5,0
NFD	940	21	Internasjonaliseringstiltak	-10,0
NFD	2421	74	Eksportfremme	-98,3
NFD	3953	70	Nysnø avvikles	-900,0
NFD	5325	54	Ingen flere subsidierte lån (Grønn industrifinansiering), tilbakeføring av tapsavsetning	-560,0
NFD	2421	50	Innovasjon Norge. Ikke utbetalinger neste år til batterisatsing bl.a.	-400,0
NFD	2421	70	Innovasjon Norge. Innspill til nasjonal og regional politikkutforming	-42,6
NFD	2421	74	Reiseliv mv.	-250,0
NFD	2421	75	Grønn plattform	-150,0
SUM Rammeområde 9: Næring				-3 150,3

Rammeområde 11: Landbruk

LMD	1138	75	Dyrsku'n, rette opp kutt	1,8
-----	------	----	--------------------------	-----

Dep.	Kap.	Post	Tiltak (tall i mill. kr)	Beløp
LMD	1142	60	Veterinærtjenesten	50,0
LMD	1142	60	Veterinærvakt: Stimuleringstilskudd for kommuner/vaktdistrikt	75,0
LMD	1142	81	Beredskapstilskudd i Nord-Norge	14,0
LMD	1138	76	Ikke innføre ordning for rekruttering til matbransjen	-10,0
SUM Rammeområde 11: Landbruk				130,8

Rammeområde 12: Olje og energi

ED	1820	75	Strømsstøtte: 100 pst. kompensasjon for priser o. 50 øre per kWt ekskl. mva., inkl. fritidseiendommer	10 360,0
ED	1825	50	Enova, ENØK i bygg og husholdninger	200,0
ED	1800	71	Norsk oljemuseum	-10,0
ED	1810	21	NVE: Geologisk kartlegging, havbunnsmineraler	-75,0
ED	1820	77	Norgespris for strøm	-9 100,0
ED	1820	78	Norgespris for fjernvarme	-500,0
ED	1825	60	ENØK-tiltak i kommunale bygg	-300,0
ED	1850	73	Petroleumsforskning	-100,0
ED	1850	75	NORWEP, forutsetter at private finansierer	-45,0
SUM Rammeområde 12: Olje og energi				430,0

Rammeområde 13: Miljø

KLD	1400	76	Grønt landtransportprogram	3,0
KLD	1420	61	Klimasats. Lokale klimatiltak	300,0
KLD	1420	62	Miljødirektoratet Tilskudd til grønn skipsfart	40,0
KLD	1420	73	Tilskudd til rovvilttiltak	20,0
KLD	1420	80	Miljøtiltak i Oslofjorden	30,0
KLD	1420	85	Runde miljøsenter. Årlig støtte og støtte til autorisering	5,0
KLD	1420	74	CO ₂ -kompensasjon: Støttetak på 200 mill. kr per bedrift	-1 600,0
KLD	1428	50	Klima- og energifondet: Reduksjon av rammen for mer effektiv bruk av midlene	-2 000,0
KLD	1481	1	Driftsutgifter, kjøp av klimakvoter	-3,0
KLD	1481	22	Kjøp av klimakvoter	-300,0
KLD	1482	73	Internasjonale skogtiltak	-100,0
SUM Rammeområde 13: Miljø				-3 605,0

Rammeområde 15: Helse

HOD	708	1	Gjenopprette Eldreombudet	8,5
HOD	732	70	En oppfølgingstime med fysioterapeut e. fødsel	26,0
HOD	732	70	100 nye LIS1-stillinger, fra høsten 2026	50,0
HOD	732	70	Kvinnehelsepott	15,0
HOD	732	70	Barnepalliative team	33,0
HOD	732	70	Døgnplasser psykisk helsevern, gradvis opptrapping	144,0
HOD	732	72-75	Drift, RHFene: Opprettholde aktivitet og holde ventetider nede. Utdanningsstillinger for jordmødre og sykepleiere.	1 200,0
HOD	760	61	Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, flyttes ikke til BFD	472,2
HOD	760	61	Nasjonalt røykesluttprogram	81,0
HOD	760	63	1000 flere sykehjemsplasser	224,4
HOD	760	70	Verdighetssenteret	2,0
HOD	760	70	Ønsketransporten	3,0
HOD	760	70	Pårørendeavtalen, implementering (10 mill.) og pårørendeorg. (5 mill.)	15,0
HOD	760	70	Harry Benjamin ressurscenter, kontakt m. foreldre og ungdom	0,5
HOD	760	70	Amathea	21,0
HOD	765	21	Rask psykisk helsehjelp, 8 nye team	50,0

Dep.	Kap.	Post	Tiltak (tall i mill. kr)	Beløp
HOD	765	60	Opptrappingsplan psykisk helse	100,0
HOD	765	71	Pårørendesenteret	9,5
HOD	765	72	Tilskudd frivillige og ideelle aktører, rus og psykisk helse: Gatehospital: Opprettelse i Trondheim og Kr.sand, prisjustering for Oslo og komp. for bortfall av midler til Bergen.	75,0
HOD	765	72	Tilskudd frivillige og ideelle aktører, rus og psykisk helse	75,0
HOD	765	72	Livslosen, selvmordsforebygging Lovisenberg	5,0
HOD	765	73	Modum bad, Institutt for sjelesorg	1,0
HOD	780	70	Forskning på kvinnehjertehelse	21,5
HOD	781	79	Kontaktfamilieordning, tilskudd til pasientorg.	35,0
HOD	2711	72	Tannhelsestønad for pers. m. nedsatt evne til egenomsorg, reversere kutt	35,0
HOD	2755	72	Jordmortjenesten, 100 nye jordmødre og barnepleiere	63,0
HOD	2790	70	Gratis prevensjon til alle kvinner	18,0
HOD	732	70	Avvikle heroinassistert behandling	-65,0
HOD	732	72	Øke ikke møtt-gebyret m. 20 pst.	-69,3
HOD	732	72-75	Regionale helseforetak: Skjerpet effektiviseringskrav administrasjon. Skal ikke gå ut over pasientbehandling	-100,0
HOD	732	76	Reversere deler av ny bioteknologilov	-222,0
HOD	760	60	Nettlege, pilot avvikles	-70,0
HOD	2752	72	Øke egenandelene med 10 pst.	-300,0
HOD	2755	70	Reversere fritak for egenandel hos lege for de mellom 16 og 18 år	-32,0
SUM Rammeområde 15: Helse				1 925,3

Rammeområde 16: Kunnskap

KD	201	70	Forskning, nasjonaljubileet 2030	1,0
KD	225	66	Hvite busser. Halvering av skoleklassenes egenbetaling	17,6
KD	225	75	Lister kompetanse	4,0
KD	226	21	Innkjøp av fysiske lærebøker. Totalt 1,5 mrd. kr o. tre år	500,0
KD	226	61	Tilskudd til skolebibliotekene	100,0
KD	226	21	Bedre seksualundervisning i lærerutdanningen	3,0
KD	226	21	Dembra: Kurstilbud til lærerstud., lærere, skoleledere mv.	10,0
KD	226	21	Veiledningsordning for nyutdannede lærere i grunnskolen	50,0
KD	228	70	Tilskuddet til friskoler økes m. 4 pst. for å dekke adm. utgifter	303,2
KD	228	72	Yrkesrettede vid. skoler (bibelskoler, kunsts skoler mv.), rette opp kutt	27,4
KD	228	76	Skoleskipene Gann og Maritim vgs	6,0
KD	228	82	Kapital- og husleietilskudd, friskoler	20,0
KD	253	70	Folkehøgskoletilbud til unge utenfor arbeid og utdanning	20,0
KD	260	50	40 studieplasser i nukleære fag	1,0
KD	260	50	UiO, Teologisk fakultet, professorat jødiske studier	1,5
KD	260	50	Samisk høgskole	5,0
KD	260	70	Private høyskoler: Retter opp kutt, bortsett fra BI, Høyskolen Kristiania og DMMH	23,6
KD	285	71	Forskning. Kjernekraft, herunder fusjon	30,0
KD	2410	50	Studiestøtte: 12 mnd. 2 G for studenter m. barn 1–2 år	317,1
KD	2410	70	Studiestøtte: 12 mnd. 2 G for studenter m. barn 1–2 år	12,4
KD	2410	70	Studiestøtte: Reversere forslag om å red. omgjøring til stipend fra 40 til 15 pst. av lån for folkehøgskolestudenter	97,3
KD	2410	70	Stipendordning for studenter utenfor EU/EØS, fra 1.8.2026. 100 mill. kr hel-årseffekt	41,7
KD	225	75	Rosa kompetanse skole og barnehage ved foreningen FRI	-2,2
KD	226	21	Nasjonale prøver, halvering	-280,5
KD	275	21	Spesielle driftsutgifter	-10,0

Dep.	Kap.	Post	Tiltak (tall i mill. kr)	Beløp
SUM Rammeområde 16: Kunnskap				1 299,1
Rammeområde 17: Samferdsel				
SD	1315	71	Planleggingsmidler, Leknes lufthavn, forlenget rullebane	2,0
SD	1320	22	Riksveier, vedlikeholdsetterslep	150,0
SD	1320	30	Planleggingsmidler E39 Storehaugen–Førde	15,0
SD	1352	72	Styrke arbeidet med fornying, særlig Sørlandsbanen og dobbeltspor Jærba- nen	90,0
SD	1352	73	Planleggingsmidler dobbeltspor Stokke–Sandefjord, for å sikre fremdrift	50,0
SD	1320	22	Riksveier drift og vedlikehold, omprioritering til kollektiv og rassikring	-500,0
SD	1330	76	Entur	-10,0
SD	1352	71	Bane Nor, gevinst konkurranseutsetting	-150,0
SUM Rammeområde 17: Samferdsel				-353,0
Rammeområde 18: Rammeoverføring til kommunesektoren				
KDD	571	60	Kommunene: Økt lærerlønn. 25 000 kr økning fra 1.8.2026. 50 000 kroner o. 2 år	1 547,1
KDD	571	60	Kommunene: To timer mer kontaktlærertid i uken fra 1.8.2026	1 780,0
KDD	571	60	Kommunene: Frie midler, bl.a. til barnehagebemanning	3 500,0
KDD	572	60	Fylkeskommunene: Kollektivtransport og rassikring	500,0
KDD	571	21	Spesielle driftsutgifter	-5,0
KDD	571	60	Grunnskolen: Kortere skoledag til finsk nivå: 23 færre uketimer o. to år, 11 færre uketimer år 1 fra høsten 2026, SFO-tiden utvides	-1 243,0
KDD	571	60	12 timer gratis SFO 1.–3. trinn forbeholdes husholdninger m. inntekt u. 2 mill. kr	-1 690,0
KDD	571	60	Barnehage: Redusert makspris forbeholdes husholdninger m. inntekt u. 2 mill. kr	-375,0
KDD	571	60	Mindreutgift pga. økt pensjon enslige minstepensjonister	-16,0
KDD	571	60	Redusert etterspørsel etter barnehage pga. økt kontantstøtte	-308,6
KDD	572	60	Tannhelse: Avvikle redusert egenandel for 21–28-åringer	-840,0
SUM Rammeområde 18: Kommunesektoren				2 849,5
Rammeområde 19: Tilfeldige utgifter og inntekter				
FIN	2309	1	ABE-reform 1 pst. Sykehusene og kriminalomsorg skjermes.	-3 140,0
FIN	2309	1	Statlige leiekostnader gitt regjeringskvartalets arealnrm	-204,0
SUM Rammeområde 19: Tilf. utgifter og inntekter				-3 344,0
Rammeområde 20: Finansadministrasjon				
FIN	1610	1	Tolletaten: To nye patruljefartøy	30,0
FIN	1610	45	Tolletaten: En ny mobil skanner	40,0
FIN	5603	80	Statens fond Tromsø avvikles	-400,0
SUM Rammeområde 20: Finansadministrasjon				-330,0
Rammeområde 21,22: Inntektsøkninger				
HOD	5572	75	Sektoravgift tobakk økes for å finansiere røykesluttprogram	-81,0
ED	5582	75	Havindustritilsynet: Finansiere m. sektoravgift som Finanstilsynet	-174,0
NFD	5656	85	Argentum, utbytte	-600,0
SD	5672	86	Bane Nors driftskreditt avvikles	-500,0
SUM Rammeområde 21,22 Inntektsøkninger				-1 355,0

Kap.	Post	Beskrivelse (tall i mill. kr)	Bokført	Påløpt
Rammeområde 21: Skatter (neg. tall er skattelettelser)				
5501	70	Formuesskatt: Boliger med verdi o. 8 mill. kr verdsettes med 100 pst.	2 065,0	2 065,0
5501	72	Går imot regjeringens forsøk m. arbeidsfradrag	500,0	500,0
5501	70	Redusert formuesskatt på arbeidende kapital: Redusert verdsettelse fra 80 til 60 pst. på aksjer og driftsmidler	-5 400,0	-5 400,0
5501	72	Arbeidsfradrag for unge (født 1991–2006) på 100 000 kr	-4 000,0	-4 000,0
5501	72	Øke og forenkle foreldrefradraget til 50 000 kroner per barn for barn 1 og 2 og 100 000 kroner for barn 3 og videre	-1 300,0	-5 100,0
5501	72	Øke skattefradrag for gaver til frivillighet fra 25 000 til 50 000 kr og 100 000 kr for næringsdrivende	0,0	-120,0
5501	74	Stenge for bruk av flertrinnsmodellen ved omgjøring av eksisterende utleieleiligheter til borettslag	0,0	-700,0
5501	74	Går imot regjeringens forslag til reduksjon av nedre grense i grunnrenteskatten for vannkraft	0,0	-800,0
5501	74	Redusere effektiv sats i grunnrenteskatten på havbruk til 20 pst.	0,0	-800,0
SUM Skatter			-8 135,0	-14 355,0
Avgifter				
5521	70	Fjerne mva-fritaket for elbiler	6 600,0	7 500,0
5526	70	Alkoholavgift: Særagiftsutvalgets (NOU 2007:8) forslag om 10 pst. økning i 2008, reell økning	1 400,0	1 550,0
5526	70	Alkoholavgift: Halvering av innførselskvoten	950,0	1 050,0
5531	70	Avgift på tobakksvarer, 15 pst. økning	930,0	1 010,0
5555	70	Avgift på sjokolade og sukkervarer, gjeninnføring, 2020-satser	1 500,0	1 600,0
5556	70	Avgift på sukkerholdige alkoholfrie drikkevarer, regjeringen Solbergs forslag RNB 2021	850,0	925,0
5543	70	CO ₂ -avgift, fritak for fiskeri	-960,0	-1 100,0
5543	71	CO ₂ -avgift, veksthusnæringen, mindre økning enn regjeringens forslag	-11,0	-12,0
SUM Avgifter			11 259,0	12 523,0
SUM Skatt og avgift			3 124,0	-1 832,0

Nøkkeltall, Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett 2026	Mill. kroner
Satsinger	34 790,6
Innsparinger	-33 420,2
Skatter og avgifter	-3 124,0
SUM (mindre oljepengebruk)	-1 753,6

3.1.2.9 Merknader fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge står foran store omstillinger i årene som kommer. Klimautfordringene blir tydeligere for hvert år, samtidig som verden ikke har vært mer urolig siden andre verdenskrig. Vi vet at det ikke lenger holder å skyve problemene foran oss. Vi må modernisere tjenestene våre, styrke Ukraina og vårt eget forsvar, få fart på innovasjonen og omstille økonomien i tide. Likevel har politikken under denne regjeringen vært preget av nøling, utydli-

ge valg og prioriteringer som ikke møter de reelle utfordringene landet står overfor.

Dette medlem mener at Norge kan mer. Vi har kunnskapen, ressursene og mulighetene til å ta en tydeligere posisjon i det grønne skiftet, styrke økonomien og sørge for at folk og bedrifter faktisk får bedre tjenester for pengene som brukes. Det krever en annen kurs enn den regjeringen fører: Mindre symbolpolitikk, mer gjennomføring; mindre byråkrati, mer handlingskraft; færre runde formuleringer, tydeligere resultater.

Dette medlem mener at Venstres alternative statsbudsjett for 2026 er et reelt og gjennomførbart alternativ til regjeringens forslag. Venstre viser en klar retning: mer frihet for mennesker og bedrifter, sterkere og mer målrettede grep for grønn omstilling, og en smartere bruk av fellesskapets penger. Målet er enkelt: Norge skal ikke bare følge utviklingen – vi skal lede den, med tjenester som faktisk fungerer og en økonomi som står sterkere i møte med framtiden.

Dette medlem peker på at Norge har noen store utfordringer vi må løse, og 2026 blir et helt avgjørende år for å løse dem.

- Mangel på folk. Vi må få flere i arbeid.
- Klimakrise. Vi kan og må nå klimamålene.
- Kunnskapskrise. Vi må prioritere det viktigste i skolen.
- Kollektivtransportkrise. Vi må satse mer for å unngå kollaps.
- Kriminalitet og utenforskap blant unge. Vi kan og må snu utviklingen.
- Statlig rikdom, kommunal fattigdom. Vi må gjøre ting enklere, effektivisere og digitalisere mer og prioritere riktigere.
- Sikkerhetspolitisk krise. Vi må gjøre langt mer for at Ukraina skal vinne krigen.

Dette medlem mener at Venstres budsjettforslag samlet gjør det mer lønnsomt å jobbe, skape arbeidsplasser, ta grønne valg og satse på kunnskap og utvikling. Norge trenger en ny kurs, en kurs som viser at Norge kan mer.

I sum omprioriterer Venstre om lag 56 mrd. kroner fordelt med om lag like store deler på statsbudsjettets utgiftsside og i skatte- og avgiftsopplegget.

Budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt

Dette medlem viser til den inngåtte avtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt av 29. november 2025. Det er dessverre en avtale som

skrinlegger alle norske klimamål i uoverskuelig framtid. Avtalen er triste nyheter for klima, norsk næringsliv og en ansvarlig økonomisk politikk. Avtalen innebærer alt annet enn «tidenes klimabudsjett», slik enkelte av avtalepartnerne forsøker å framstille det. Det er positivt at enkelte av Arbeiderparti-regjeringens kutt i natur- og klimatiltak reverseres, og det var helt nødvendig å sikre at det ikke blir kollaps i kollektivtransporten neste år, men avtalen bidrar til å øke de norske klimagassutslippene, ikke redusere dem.

Dette medlem konstaterer at statsminister Jonas Gahr Støre per nå har mislykkes med å sikre et flertall for statsbudsjettet 2026, og Miljøpartiet De Grønne har mislykkes i å gjøre Støre grønnere, slik de lovet at de var de eneste som kunne, før valget. Det at et flertall per nå ikke stiller seg bak statsbudsjettet for 2026, er en regelrett tuttifrutti-kollaps. Resultatet av flertallets kollaps og den inngåtte avtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt har som konsekvens at de norske klimagassutslippene økes og at det blir vanskeligere for Norges Bank å senke renten. Det igjen har store konsekvenser for norske husholdninger, norsk næringsliv og norske kommuner.

Dette medlem viser videre til at det i den inngåtte avtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt framkommer en rekke nye opplysninger om anslagsendringer mv. Dette medlem vil understreke at dette er noe spesielt, all den tid dette medlem stilte spørsmål til Finansdepartementet om hvorvidt det fantes slike (Vestres budsjettspørsmål nummer 316), og fikk til svar at

«Anslag på bevilgningsbehov gjøres i forbindelse med de ordinære budsjettfremlagene. Det er ikke foretatt nye anslag på bevilgningsbehov etter at statsbudsjettet for 2026 ble lagt frem.»

Dette medlem viser til at det i avtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt framkommer følgende nye anslagsendringer og opplysninger:

Dep.	Kap.	Post Tiltak	Mill. kr
AID	3640	86 Overtredelsesgebyr (anslagsendring)	30,5
AID	605	1 Endret periodisering av utgifter ifm. oppfølging av pensjonsforliket	25,5
FD	4760	45 Tilbakebetaling forlik om NH90	3 300,0
DFD	1515	22 Mindrebehov Prosjekt IKT i nytt regjeringskvartal	40,0
ED	1825	60 Lavere etterspørsel etter tilskudd til energiltak i kommunale bygg	100,0
HOD	701	21 Digital samhandling, mindreforbruk pga. forsinkede prosjekter i satsingen, Steg 2	30,0
KLD	1471	45 Kjøp av materiell til forskningsstasjonen Troll, periodisering	95,0
NFD	3950	50 Tilbakeføring av tapsavsetningsmidler fra lån Norwegian Air Shuttle	59,0
NFD	5325	53 Innovasjon Norge. Tilbakeføring av ubrukte tiltakspakkemidler (beløp = endring mellom Venstres alt. budsjett og avtalen)	16,0
NFD	5460	85 Eksfin. Lånegarantiordning for små og mellomstore bedrifter (beløp = endring mellom Venstres alt. budsjett og avtalen)	425,0

Dep.	Kap.	Post	Tiltak	Mill. kr
NFD	1428	50	Anslagsendring: Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet, ubenyttet bevilgning	800,0
SD	1332	63	Anslagsendring: Oppdatert prognose for bruk av statlige midler til Fornebubanen i 2026	190,0
Sum anslagsendringer:				5 111,0

Dette medlem justerer derfor Venstres alternative budsjett med å øke overføringene til kommunesektoren tilsvarende 5 111 mill. kroner, fordelt med 4,5 mrd. kroner i økte frie inntekter til kommunene, og 611 mill. kroner i økte frie inntekter til fylkeskommunene.

Ut over dette støtter ikke dette medlem noen av de øvrige endringer i avtalen når det gjelder budsjettendringer eller endringene i skatter og avgifter som de samme partiene har blitt enige om, ut over de som allerede ligger i Venstres alternative statsbudsjett. Dette medlem registrerer også at Venstre nå reduserer elavgiften mer enn det Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har blitt enige om. Det framstår som svært spesielt at avtalepartnerne er mer opptatt av å redusere avgiftene på fossilt drivstoff enn strømreregningen for norsk næringsliv. Etter dette medlems syn blir det dobbelt feil.

Dette medlem støtter videre følgende «verbale» eller anmodningsvedtak i den inngåtte avtalen: 1, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 og 17.

I sum medfører Venstres samlede opplegg en olje-engebruk som er om lag 5 mrd. kroner lavere enn det som framgår av budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt.

Flere må i arbeid

Dette medlem vil påpeke at regjeringens egen perspektivmelding viser at Norge vil få stor mangel på arbeidskraft i årene som kommer, særlig innen helse og omsorg. Bare i denne sektoren vil det mangle 180 000 ansatte, mens samlet sysselsettingsvekst i økonomien er anslått til kun 75 000 personer.

Mangelen på arbeidskraft krever reformer og bedre ressursbruk. Det krever en målrettet politikk som gjør det mer lønnsomt å jobbe, som gjør det enklere å komme til Norge for å jobbe, som gjør det lettere å starte en bedrift for seg selv og kanskje noen til, samt insentiver for å ansette flere lærlinger, og det krever ikke minst tiltak for å inkludere flere i arbeidslivet.

Regjeringen har dessverre på mange områder valgt å gjøre det vanskeligere. Inkluderingsdugnaden og arbeidsorientert uføretrygd er blitt avvirket. Dette gjør det vanskeligere å få flere inn i arbeid. I tillegg har regjeringen strammet inn midlertidige ansettelser og innleie, som er viktige veier inn i arbeidslivet. Regjeringen foreslår også å skrinlegge Stortingets vedtak om å gjøre det enklere å rekruttere spesialister fra utlandet.

I tillegg må skattesystemet og trygdesystemet endres slik at det lønner seg å jobbe. Dagens systemer har for få insentiver ved å gå fra trygd til arbeid. Unge og innvandrere rammes særlig hardt, fordi deltidsjobber ofte gir lite ekstra inntekt etter skatt og reduksjon i ytelser.

Dette medlem viser til at nye tall fra Nav i november 2025 viser at arbeidsledigheten blant unge mellom 15 og 24 år øker, og er rekordhøy. Samtidig viser de samme tallene at 35 000 unge ønsker å jobbe mer enn i dag. Målrettede tiltak for denne gruppen, som f.eks. et eget arbeidsskattefradrag for alle unge i jobb, må derfor prioriteres.

Dette medlem foreslår derfor en kraftfull pakke på over 15 mrd. kroner for å få flere i jobb og flere til å arbeide mer. Dette medlem foreslår betydelige skattelettelser for alle inntekter, å øke frikortgrensen til 150 000 kroner, samt egne og målrettede arbeidsskattefradrag til både unge og eldre, og dette medlem foreslår en omlegging av ordningene med sykelønn og arbeidsavklaringspenger som gir større insentiver til å komme tilbake i jobb raskere, samtidig som ordningene får en bedre sosial innretning enn i dag. Dette medlem foreslår også at eldre arbeidstakere over 70 får rett på sykepenger og at det skal være mulig å fortsette med opptjening av pensjon etter fylte 75 år. I tillegg er det viktig at Nav ikke bare har en forsterket innsats mot unge, men at dette også gjelder for eldre aldersgrupper som står i fare for å falle permanent ut av arbeidslivet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at flere eldre kan jobbe lenger, gjennom å fremme forslag til endringer i folketrygdloven § 3-15 tredje ledd og § 8-3 første ledd slik at eldre arbeidstakere både kan tjene opp pensjon etter fylte 75 år og få rett på sykepenger etter fylte 70 år.»

«Stortinget ber regjeringen gjennom Nav iverksette en forsterket sysselsettingsinnsats rettet mot aldersgruppen 55–66 år for å sikre at flere står i arbeid lenger og for å motvirke aldersdiskriminering i arbeidslivet.»

I tillegg foreslår Venstre en rekke grep for å bedre de sosiale ordningene og rettighetene for selvstendig næringsdrivende både når det gjelder fødselsomsorg, sykepenger, pensjon, dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Regjeringen har lenge lovet å styrke disse rettighetene.

Det løftet er nå erstattet av et nytt løfte om en informasjonskampanje.

Regjeringen foreslår flere fornuftige grep når det gjelder økt satsing på varig lønnstilskudd og VTA-plasser for å få flere uføre i arbeid. Det er grep som dette medlem og Venstre støtter, men det er for lite for sent. Dette medlem foreslår derfor å doble regjeringens økning både når det gjelder varig lønnstilskudd og VTA-plasser. I tillegg foreslår dette medlem en betydelig økning i ordningen med midlertidig lønnstilskudd, tilsvarende 1 000 ekstra plasser.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å få flere i arbeid:

- Skattelettelse for alle arbeidsinntekter og egne skattefradrag for unge og eldre
- Få flere uføre til å jobbe mer gjennom å øke inntektsgrense før avkortning av pensjon, flere VTA-plasser og dobling av regjeringens støtte til varig lønnstilskudd
- Reform av sykelønnsordningen og ordningen med arbeidsavklaringspenger.

Flere i arbeid	Mill. kr
Økt personfradrag = skattelette for alle på 2 500 kroner	9 800,0
Jobbskattefradrag for unge, 50 000 kroner	1 700,0
Jobbskattefradrag for personer over 70 år, 50 000 kroner	350,0
Øke frikortgrensen til 150 000 kroner	1 190,0
Innføre en rett til sykepenger for personer over 70 år som er i arbeid	160,0
Økt inntektsgrense i uføreordningen fra 0,4 til 0,75 G, fra 1.7.2026	523,0
Varig lønnstilskudd	40,0
500 flere VTA-plasser	78,0
Midlertidig lønnstilskudd (1 000 flere plasser)	260,0
Reduserte gebyr, arbeidstillatelse for borgere utenfor EØS	40,5
Reform av AAP-ordningen: Kompensasjonsgraden i det første året økes fra 66 til 80 pst. I år to reduseres den til 70 pst. og i år tre til 66 pst.	715,0
Senket inngangskrav til arbeidsavklaringspenger til 40 pst. av redusert arbeidsevne, som del av sykepengereform	55,0
Økt lærlingetilskudd og lærlingefond etter britisk modell	220,0
Fritak for arbeidsgiveravgift i ett år for arbeidsgivere som ansetter en person med flyktningstatus	270,0
Forbedring i sosiale rettigheter (fødsel, dagpenger, sykepenger, pensjon og AAP) for selvstendig næringsdrivende	326,0
Sum alle tiltak for å få flere i arbeid og flere til å jobbe mer	15 727,5

Omlegging av ordningene med sykelønn og arbeidsavklaringspenger

Dette medlem har lenge tatt til orde for å endre sykelønnsordningen i tråd med anbefalingene fra ekspertgruppen til sysselsettingsutvalget (NOU 2019: 7). Det går kort fortalt ut på at refusjonsgraden i sykepengeordningen reduseres fra 100 til 80 pst. etter seks måneder, med unntak av personer som har aktiv sykemelding. De vil beholde 100 pst. kompensasjon. I tillegg foreslås det en rekke andre endringer, bl.a. et større økonomisk ansvar for arbeidsgivere etter 16. sykedag, og en mulighet til å forlenge sykeperioden ut over ett år, men da med samme kompensasjonsgrad som i arbeidsavklaringspengeordningen (maksimalt 66 pst. av inntekt inntil 6 G). Hensikten med denne omleggingen er å få folk raskere tilbake i jobb og begrense den store utgiftsveksten som har vært knyttet til sykepenger. Siden denne regjeringen overtok, har utgiftene til sykepenger økt med nesten 20 mrd. kroner, hensyntatt lønnsvekst.

I dag er det også slik at det er en stor grad av langtidssykemeldte som ikke kommer tilbake i jobb. Ifølge

en SSB-rapport fra juli 2024 var 59 pst. av kvinner og 41 pst. av menn ikke tilbake i jobb i året etter siste langtids-sykemelding. I veldig stor grad går disse over til ordningen med arbeidsavklaringspenger, noe som betyr en brå nedgang i kompensasjonsgrad/inntekt og få reelle insentiver til å komme tilbake i jobb. Særlig etter at AAP-ordningen ble endret til å i prinsippet være en «evigvarende ordning».

Dette medlem viser til at Venstre ofte er blitt kritisert for at vårt forslag til endring i sykelønnsordningen er «usosialt» og rammer de svakeste. Dette medlem mener at dagens ordning, som «alle» forsvarer, er vel så usosial. Selv om den enkelte har gode utsikter til å komme tilbake i jobb (feks. kreftbehandling, kompliserte bruddskader og enkelte psykiske lidelser) blir stønadsgraden automatisk kuttet fra 100 pst. til 66 pst. Det er både dramatisk for den enkelte, unødvendig og «usosialt». Dette medlem foreslår derfor en omlegging av ordningen med både sykelønn og AAP for å gjøre ordningen mer sosial og for å hele tiden gi insentiver til at den enkelte skal komme raskere tilbake i jobb.

Konkret foreslår dette medlem at kompensasjon i sykelønn endres i tråd med tilrådingen fra ekspertutvalget, altså 100 pst. kompensasjon de første 6 månedene, og 80 pst. de påfølgende 6 månedene (men 100 pst. for personer med aktiv sykemelding). I tillegg foreslår dette medlem at kompensasjonsgraden i AAP økes fra 66 pst. til 80 pst. det første året, 70 pst. i år 2, og deretter 66 pst. (som i dag).

Hensikten med omleggingen er 1) at nedtrappingen fra sykelønn til arbeidsavklaringspenger skal være mindre dramatisk, 2) at endringen henger logisk sammen med endringer i sykelønn, 3) at personer som med stor sannsynlighet til å komme tilbake til arbeidslivet i løpet av det første året etter endt sykelønnsperiode beholder samme kompensasjon og 4) et mye større insentiv enn tidligere for den enkelte til raskere avklaring og retur til arbeidslivet.

Vi kan og må nå klimamålene

Dette medlem viser til at klimaendringene utgjør en alvorlig og langsiktig trussel mot fremtidig sikkerhet og velferd. Norge har forpliktet seg til å kutte utslippene med minst 55 pst. innen 2030, og med 70–75 pst. utslippskutt innen 2035. Likevel har norske utslipp kun gått ned med 12 pst. de siste 35 årene. Skal vi nå målene, krever det en helt ny kraft i klimapolitikken.

Et grunnleggende premiss for å lykkes er at det må lønne seg å ta klimavennlige valg, og det må koste mer å forurense. I dag er det ofte motsatt: Det kan være dyrere eller mer krevende å reise grønt, spise klimavennlig eller reparere fremfor å kjøpe nytt. Dagens skatte- og avgiftssystem gjør at både husholdninger og bedrifter møter barrierer når de vil velge bærekraftige løsninger. Denne ubalansen må rettes opp slik at rammebetingelser og virkemidler trekker i samme retning – mot lavere utslipp.

Samtidig trengs det mer lederskap i klimapolitikken. Det holder ikke å sette nye mål uten å følge dem opp med konkrete planer og tydelige ansvarsforhold. Norge trenger en styring som gjør politikken mer bindende, gir retning og sikrer at summen av enkeltvedtak faktisk bringer landet nærmere klimamålene. Helhetlige planer, tydelig ansvar og uavhengige faglige vurderinger er avgjørende for å lykkes.

Det er store muligheter for utslippskutt i alle sektorer. I industrien finnes et stort potensial for å kutte utslipp, men det krever bedre insentiver og sterkere satsing på sentrale løsninger som karbonfangst og -lagring. Det samme gjelder transportsektoren, hvor det må legges til rette for en raskere overgang til nullutslippsløsninger i både veitrafikken og skipsfarten, samtidig som det bygges ut bedre alternativer som kollektivtransport, sykkel og tog.

Dette medlem viser til at regjeringen i perspektivmeldingen selv peker på at av utfordringene i tiårene

fremover vil særlig klimaendringer og omstillingen til et lavutslippssamfunn påvirke utviklingen i realkapitalen. Tilgang på realkapital, som eksempelvis bolig, bygg, anlegg, maskiner og annet utstyr, er grunnleggende for effektiv utnyttelse av arbeidskraft og naturressurser. For at realkapitalbeholdningen i Norge skal kunne opprettholdes over tid, kreves både vedlikehold av eksisterende strukturer og nye investeringer i tråd med teknologisk fremgang og andre utviklingstrekk i økonomien. Regjeringens hovedproblem er at de ikke følger opp sine egne analyser med en politikk som løser utfordringene. Snarere er regjeringens politikk både dyr og dårlig. Regjeringen foreslår i sitt budsjettforslag kutt i en rekke ordninger som bidrar til omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge, og ber samtidig om fullmakt til å bruke 15 mrd. kroner til å kjøpe klimavoter, eller bidra til teknologiutvikling og nullutslippsløsninger i andre land. Det blir dobbelt feil.

Dette medlem viser til at Venstre denne høsten også har fremmet et eget forslag i Stortinget om en plan som sørger for at Norge kutter utslipp og når klimamålene (Dokument 8:3 S (2025–2026)). Dette ligger nå til behandling i Stortinget, og mange av forslagene som fremmes i dette initiativet, følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Venstres hovedgrep for å redusere klimagassutslippene

Dette medlem viser til at følgende tiltak er hovedgrepene i Venstres alternative statsbudsjett for å redusere klimagassutslipp og nå Norges klimamål og klimaforpliktelser.

Økt CO₂-avgift: Prising av klimagassutslipp er det viktigste virkemiddelet vi har for å sikre omstilling og lavere utslipp. Venstre foreslår derfor å øke CO₂-avgiften gradvis til 3 000 kroner (2020-kroner) per tonn i 2030.

Et grønt skattesystem: For å sikre grønn vekst er det avgjørende at vi både priser utslipp, stimulerer til mer miljøvennlig adferd og reduserer skattene til både personer og næringsliv. Venstre foreslår derfor å redusere skattenivå betydelig både på arbeid og på norsk eierskap. I tillegg foreslår vi omlegginger i momssystemet, som gjør at grønne valg lønner seg.

Støtte til omstilling: For å akselerere omstillingen i næringslivet og industrien foreslår Venstre å øke bevilgningene til Enova med 3,5 mrd. kroner, som blant annet kan gå til punktutslippsprogrammet i industrien og energieffektiviseringstiltak. Dessuten vil Venstre styrke og endre den samlede forskningsinnsatsen med over 1 mrd. kroner, styrke Miljøteknologiordningen, Bionova og legge til rette for økt digitalisering og satsing på kunstig intelligens.

Momsfritak på frukt og grønt og full moms på kjøtt: Venstre vil gjøre det dyrere å spise mat med høyt klimaaavtrykk, og billigere å spise klimavennlig og sunt.

Venstre foreslår derfor å øke momsen på kjøtt og gjøre det langt billigere å spise frukt og grønt.

Klimasats: Klimasats er en viktig støtteordning for omstilling og utslippskutt i kommunene og fylkeskommunene. Venstre foreslår å videreføre Klimasats og styrke ordningen med 200 mill. kroner.

CO₂-fangst: Avfall er en av hovedkildene til klimagassutslipp, og uten en plan for dette vil vi ikke komme i mål med våre langsiktige klimamål. Venstre foreslår derfor en tilskuddsordning for planlegging av karbonfangst og -lagring ved avfallsanlegg i de store byene og til gasskraftverket på Melkøya. I tillegg foreslår Venstre en negativ CO₂-avgift for fangst og lagring av biogent avfall.

Overgang til nullutslippsløsninger i andre sektorer enn veitrafikken: For å nå klimamålene er det helt avgjørende at også båt- og flytransport gradvis legges om til å være basert på nullutslippsløsninger. Derfor foreslår Venstre å innføre krav om nullutslippsløsninger på hurtigbåter, servicefartøy i havbruksnæringen og offshorefartøy m.m. og øke støtten til testarenaer og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart.

Et grønt og moderne transportsystem: Det må lønne seg å ta miljøvennlige valg. Med Venstres budsjett blir elbiler billigere enn fossile kjøretøy. Venstre foreslår å redusere prisen på månedskort i kollektivtransport og på tog med 200 kroner, styrke kollektivtransporten i fylkeskommunene med 1 mrd. kroner, forbedre jernbanetilbudet og øke tilskuddene til klimavennlig byutvikling. Venstre foreslår også å fortsette støtten til nullutslipp i tungtransporten og øke bevilgningen til Grønt landtransportprogram.

Klimaansvar utenfor Norges grenser: Norges ansvar stopper ikke ved landegrensene. Venstre foreslår derfor å styrke Klimainvesteringsfondet og regnskogs-satsingen med henholdsvis 1 350 og 170 mill. kroner.

Venstres grønne bok

Dette medlem viser til at Norge har forpliktet seg til å kutte 22,1 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2030 gjennom innsatsfordelingsforordningen i klimaavtalen med EU. Det er et ambisiøst mål, men det er både nødvendig og fullt mulig å nå dersom vi tar i bruk effektive virkemidler og setter retning i klimapolitikken, og det er en avtale vi ikke kan «kjøpe oss ut av», gjennom bruk av kvotekjøp fra land utenfor EU/EØS.

Gjennom en rekke år har vi hørt en regjering som med skråsikkerhet har hevdet at de har en plan for å nå klimamålene i 2030 og er i rute for å nå dem. I alle årene har regjeringen vist til sin egen «grønne bok». Dette viser seg – slik Venstre har hevdet i de siste fire årene – at ikke stemmer. Regjeringen har basert sine analyser på helt urealistiske forventninger om bl.a. klimakutt i jordbruket og effekt av økt bruk av biodrivstoff av tvilsom karakter. Norge har rett og slett kastet bort fire år med den politikken som har vært ført de siste årene.

Det viser årets «grønne bok» med all tydelighet. Regjeringens faktiske og planlagte politikk fører bare til at Norge kutter 8,7 millioner tonn fram til 2030. Det etterlater et betydelig utslippsgap: 13,4 millioner tonn som må kuttes for å nå målet og forpliktelsene vi har inngått. Selv om regjeringen legger inn bruk av engangskvoter som allerede er avtalt med EU, og som også Venstre støttet, vil Norge likevel mangle 7,6 millioner tonn for å levere på avtalen.

Dette medlem mener dette er både pinlig og svakt. Derfor foreslår dette medlem en tydeligere og mer treffsikker politikk som både kutter utslipp og moderniserer økonomien. Dette medlem viser til at Venstre i sitt alternative opplegg oppnår 17,7 millioner tonn i kutt – mer enn det dobbelte av regjeringens forslag – og reduserer utslippsgapet til 4,4 millioner tonn. Når bruk av engangskvoter inkluderes, viser Venstres forslag at Norge ikke bare når målet, men har 1,4 millioner tonn i en nødvendig kvotereseve.

Forskjellene skyldes først og fremst at Venstre prioriterer virkemidler som virker: en tydeligere opptrapping av klima- og miljøavgifter, sterkere satsing på utslippskutt i transport og sjøfart, større innsats i jordbruket, og økt bruk av Enova, Klimasats og karbonfangst i avfallssektoren.

Kort sagt: Regjeringens opplegg er ikke nok til å nå klimamålene. Dette medlem mener at Norge kan mer. Vi har kunnskapen, ressursene og mulighetene til å ta en tydeligere posisjon i det grønne skiftet. Dette medlem viser gjennom Venstres alternative statsbudsjett hvordan Norge kan gjøre det – og hvordan vi kan skape nye muligheter, nye jobber og en mer moderne økonomi på veien dit.

Virkemidler for å nå målet om 50 pst. kutt i innsatsfordelingsforordningen	Regjeringens forslag	Venstres forslag
Opptrapping av klima- og miljøavgifter	2,3	4,3
Endrede krav til biodrivstoff	3,3	3,3
Virkemidler i veitrafikk	1,0	2,9
Virkemidler sjøfart	0,7	3,6
Virkemidler industri	0,5	0,8
Forbud bruk av fossil gass permanent oppvarming	0,9	0,9
Virkemidler i jordbruket	0,7	2,6

Virkemidler for å nå målet om 50 pst. kutt i innsatsfordelingsforordningen	Regjeringens forslag	Venstres forslag
CCS på avfallsforbrenningsanlegg	0	0,45
Enova	0	1,1
Klimasats		0,1
Overlapp mellom målrettede satsinger og endrede klima- og miljøavgifter	-0,7	-1,9
Totale utslippskutt 2026–2030	8,7	17,7
Utslippsgap for å nå målet i 2030	13,4	4,4
Engangskjøp av kvoter (avtalt med EU)	5,8	5,8
Hvor mange tonn mangler for å nå målet?	7,6	-1,4

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for nærmere redegjørelse for hvordan disse tallene framkommer.

Dette medlem foreslår også en rekke andre virkemidler og tiltak i Venstres alternative statsbudsjett som har en positiv effekt på Norges klimagassutslipp,

men hvor det ikke har vært mulig å beregne de konkrete utslippseffektene.

I motsetning til andre partier velger Venstre heller ikke å legge inn «hobbybaserte» anslag i sin «grønne bok».

Øvrige virkemidler og tiltak i Venstres alternative statsbudsjett som gir raskere omstilling og reduserte utslipp	Mill. kr
Økt satsing på jernbane og kollektivtransport, inkl. reduksjon i månedskortpris på 200 kroner på all kollektivtransport	4 380,0
Mva-fritak på reparasjon og brukthandel av sko og klær, elektronikk og husholdnings- og fritidsvarer	680,0
Øke flypassasjeravgiften	580,0
Miljøteknologiordningen	100,0
Forskning klima og miljø	75,0
Økt vrakpant	168,0
Klimatilpasning	289,0
Energieffektiviseringstiltak	500,0
Diverse mindre satsinger (sirkulærøkonomi, biogass, klimatilpasning, Natursats, utslippsfrie anleggsplasser, utslippsfri luftfart)	225,0
Klimainvesteringsfondet og klima- og skoginitiativet (bistand)	1 516,0
Innføre en ultra-fastfashionavgift (verbalforslag som fremmes i innstillingen til skatte- og avgiftsproposisjonen)	

Ta vare på naturen

Naturen forsvinner bit for bit. Arealer bygges ned uten helhetlig oversikt. Arter mister leveområdene sine, skoger flatehogges, myrer dreneres, og fjorder fylles med avfall og avrenning fra jordbruket. I byer og tettsteder forsvinner nærnaturen som betyr mest for folks hverdag. Det biologiske mangfoldet – selve grunnlaget for livet på jorda – taper terreng. NRK har tidligere avslørt at det har vært over 44 000 inngrep i norsk natur på bare fem år. Det er behov for langt mer målrettet og forpliktende politikk for å ta vare på naturen.

Norge har dessverre en regjering som viser total mangel på ledelse for å ta vare på og restaurere norsk natur i tråd med Naturavtalen. Naturmeldingen som regjeringen la fram i fjor høst, bidro i liten eller ingen grad til å møte naturkrisen. Regjeringens forslag til statsbudsjett følger opp den samme trenden. Det er i og for seg fint at det foreslås 100 mill. kroner til tiltak for å redde

Oslofjorden, men det finansieres med kutt i andre ordninger og regjeringens samlede satsing på natur er igjen i sum en reduksjon i forhold til året før. Det er ingen sammenheng mellom regjeringens retorikk og politikk når det gjelder å ta vare på naturen.

I forslaget til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen kutt når det gjelder naturrestaurering, kutt i skogvern, kutt i Natursats-ordningen og kutt i opprydnings tiltak uten annen begrunnelse enn at det er innsporingstiltak. Natur er med andre ord nedprioritert av regjeringen.

Dette medlem mener vi må verne og restaurere mer natur. Særlig er situasjonen i Oslofjorden kritisk. Dette medlem foreslår derfor en tredobling av innsatsen i forhold til regjeringens forslag, fra 100 til 300 mill. kroner. Vi vil spesielt peke på at det er behov for en felles og koordinert støtteordning til nitrogenrensing for kommunene langs Oslofjorden. Venstre foreslår mer

midler til oppryddingstiltak i forurenset sjøbunn og styrker tiltakene mot marin forøpling. Dette medlem foreslår styrket satsing på restaurering av myr, vannforvaltning og bekjempelse av fremmede arter, og økt tilskudd til vannmiljøtiltak, kalking, anadrom laksefisk og bekjempelse av pukcellaks. Samtidig ønsker dette medlem mer midler til tiltak for å ivareta sunne bestander av villaks og villrein.

Dette medlem vil selvfølgelig reversere regjeringens kutt og foreslår å styrke innsatsen til frivillig skogvern i Norge med 400 mill. kroner. Skog er det økosystemet som har størst rikdom av arter og mest variert naturmangfold. Skogvern og overgang til et miljøvennlig skogbruk er noe av det viktigste vi kan gjøre for å bevare det verdifulle naturmangfoldet. I tillegg til å styrke skogvernsatsingen i Norge foreslår dette medlem å styrke også klima- og skogsatsingen internasjonalt med 166 mill. kroner i vårt forslag til statsbudsjett for 2026.

Klimasats har blitt et av kommunenes viktigste verktøy for å kutte utslipp. Skal vi snu naturkrisen, må vi gi kommunene et tilsvarende verktøy for å øke satsingen på natur – for å restaurere myr, gjenåpne lukkede bekker, bekjempe inntoget av fremmede arter, styrke planarbeider og kartlegge natur. På samme måte som

kommunene får støtte til å kutte utslipp, må kommunene få støtte fra staten til å bekjempe naturkrisen. Derfor foreslår dette medlem 100 mill. kroner mer enn regjeringen til Natursats – en støtteordning etter modell fra Venstres initiativ.

I tillegg går dette medlem mot regjeringens storstilte satsing på kartlegging av havbunnsmineraler og foreslår også kraftig reduksjon i tilskudd til bygging av skogsbilveier, gjødsling av skog og skogsdrift i vanskelig terreng. Alle disse subsidiene bidrar til mindre natur og naturmangfold.

Dette medlem viser til at Venstre denne høsten også har fremmet et eget forslag i Stortinget om en konkret handlingsplan for naturen (Dokument 8:4 S (2025–2026)). Dette ligger nå til behandling i Stortinget og mange av forslagene som fremmes i dette initiativet, følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å ta vare på naturen:

- Et krafttak for Oslofjorden
- Økt skogvern
- En rekke større og mindre satsinger for å ta vare på natur og arter

Ta vare på naturen	Mill. kr
Oslofjorden (tiltak for vannkvalitet, nitrogenrensing, samordning og omstilling m.m.)	240,0
Frivillig skogvern	400,0
Klimatilpasning	290,0
Oppryddingstiltak i forurenset sjøbunn	200,0
Natursats	100,0
Tiltak for å ivareta naturen (pollinerende insekter, truede naturtyper og arter, tiltak mot fremmedarter)	50,0
Kartlegge natur, grå arealer og restaurerbar natur	25,0
Tilskudd til vannmiljøtiltak, kalking, anadrome laksefisk og bekjempelse av pukcellaks	25,0
Prioriterte tiltak for villrein	10,0
Tiltak i verneområder og naturrestaurering	25,0
Tilskudd til vertskommuner med store nasjonale verneområder	15,0
Tiltak mot marin forøpling	25,0
Tilskudd til friluftaktivitet	35,0
Naturrestaurering (tareskog og blå skog m.m.)	20,0
Stiftelsen Nasjonalt villakssenter	8,0
Runde miljøsenters	5,0
Økte midler til flom- og skredsikring	117,0
Sum alle tiltak for å ta bedre vare på naturen	1 590,0

Kollektivtransportkrisen må løses

Kommunenes Sentralforbund og de fleste av landes fylker melder om at det er krise i kollektivtrafikken. Flere fylker rapporterer om betydelige kostnadsøkninger som følge av nye og mer miljøvennlige anbud neste år. Konsekvensen kan bli en ond spiral der det blir dyrere billetter og kutt i kollektivtilbudet. Altså et dårligere og dyrere tilbud for de reisende. Dette er ikke noe som har kommet plutselig, men er en lenge varslet krise. Likevel

velger regjeringen å overse problemet, og gjør i realiteten ingen ting i forslaget til statsbudsjett for å løse utfordringene mange kommuner står i. Dette medlem foreslår derfor en ekstra bevilgning på 1 mrd. kroner til fylkeskommunene neste år, for å videreføre dagens tilbud.

Mer og billigere kollektivtransport

Det må bli enklere, bedre og billigere å reise miljøvennlig. Når kollektivtransporten er det mest praktiske og rimelige valget, vil flere også ta det i bruk. NAFs Trafikantbarometer 2025 viser at mange gjerne reiser med kollektivtransport dersom tilbudet blir billigere. Hele 56 pst. sier at de gjerne bruker kollektivtransport til og fra jobb. Et forbedret kollektivtilbud innebærer flere miljøvennlige reiser og større frihet i hverdagen for folk flest. Erfaringer fra Tyskland viser at billigere kollektivtransport også kan redusere utslippene i transportsektoren betydelig. Derfor foreslår dette medlem å bruke 1,75 mrd. kroner på å redusere månedskortprisene med 200 kroner på kollektivtransport og tog. Sammen med én mrd. kroner ekstra for å opprettholde kollektivtransporttilbudet i fylkene og styrking av byvekstavtaler og økt tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling, sikrer dette medlem og Venstre bedre og billigere kollektivtransport for alle.

Dette medlem vil også at klimamålet for 2050, slik det er formulert i klimaloven, legges til grunn ved reforhandlinger av byvekstavtalene, og i større grad legge til rette for grønn godstransport gjennom sømløse overganger fra bane til sjøtransport, spesielt i den nordligste landsdelen.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge klimamålet for 2050 fra klimaloven til grunn ved reforhandling av byvekstavtalene, i tillegg til nullvekstmålet, i tråd med klimautvalgets anbefalinger for langsiktige planer som NTP.»

«Stortinget ber regjeringen bidra til at transportetene legger til rette for å realisere en ny grønn godskorridor mellom Oslo, Bodø, Harstad og Tromsø, gjennom å få på plass en sømløs overgang mellom bane og sjø i Bodø.»

Flere tog i tide

For at kollektivtransporten skal være et reelt alternativ til bil, må den være pålitelig. Vi må kunne stole på at toget går. Altfor ofte opplever de reisende tekniske problemer, innstilte avganger eller tog som ikke er i rute. Løsningen er ikke boller og kaffe til passasjerer som må

vente på tog som ikke går, men en politikk som fører til økt regularitet, bedre vedlikehold og nye og mer moderne togsett.

Under denne regjeringen har bevilgningen til jernbane reelt sett blitt redusert hvert eneste år. Denne merkkelige prioriteringen følges dessverre også opp i årets forslag til statsbudsjett, der de samlede reelle bevilgningene til jernbaneformål (kap. 1352 og 1354) er foreslått redusert med 1,3 mrd. kroner. Korrigert for prisvekst er bevilgningen til jernbane (kap. 1352) i regjeringens forslag for 2026 over 8 mrd. kroner lavere enn det som var tilfellet i den regjering Venstre var en del av i 2021.

Dette medlem støtter imidlertid regjeringens hovedprofil om å øke bevilgningene til drift og vedlikehold i jernbanesektoren, men mener det er behov for større bevilgninger enn det regjeringen foreslår. I tillegg mener dette medlem at det ikke kan gå på bekostning av nye investeringer. Etter dette medlems syn er det viktig at framdrift i viktige jernbaneprosjekter, bl.a. videre utvidelse av Vestfoldbanen, fortsetter med uforminsket styrke. Dette medlem viser derfor til Venstres alternative statsbudsjett, hvor vi foreslår å øke bevilgningene til drift, vedlikehold, planlegging og utbygging av jernbane med 1,3 mrd. kroner.

Satsing på fylkesveier i distriktene

Fylkesveiene i Norge er i mange områder i så dårlig stand at det utgjør en stor risiko for innbyggernes sikkerhet. Mange føler seg utrygge på veiene når de skal til skole, jobb eller fritidsaktiviteter. Veistandarden er ofte skremmende lav, med fylkesveier preget av hull, sprekker og rasutsatte strekninger. Fylkesveiene er de viktigste veiene i hverdagen for mange, og derfor mener dette medlem at det er riktig å prioritere vedlikehold av fylkesveiene og sikring mot ras og skred – på bekostning av enkelte store riksveiprosjekter. Dette medlem foreslår å styrke bevilgningene til vedlikehold og opprustning av fylkesveier med 500 mill. kroner.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å stimulere til økt miljøvennlig samferdsel i 2026:

- Sikre kollektivtilbudet i alle fylker
- Billigere månedskort (200 kroner) på all kollektivtransport og tog
- Få jernbanen tilbake på sporet

Miljøvennlig samferdsel	Mill. kr
Reduserte månedskortpriser kollektivtransport og tog (200 kr i reduksjon)	1 750,0
Kollektivtransport i fylkene	1 000,0
Økt statlig andel store kollektivprosjekt i byene	200,0
Belønningsmidler til byvekstavtaler	100,0
Tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/Grimstad og Vestfoldbyene (Tønsberg, Sandefjord og Larvik)	45,0
Vedlikehold, jernbane	800,0
Fornyng og mindre investeringer, jernbane	250,0

Miljøvennlig samferdsel	Mill. kr
Planlegging jernbane	200,0
Økt kryssingskapasitet Fredrikstad–Kornsjø–(Öxnared)	20,0
Nullutslipp, nye hurtigbåtanbud	50,0
Grønt Landtransportprogram	2,0
Testarena og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart	20,0
Sum alle tiltak for å styrke kollektivtransport, jernbane og miljøvennlig samferdsel	4 437,0

Nullutslippsløsninger må alltid lønne seg

Den norske elbilpolitikken, som Venstre har stått i bresjen for i flere tiår, er en suksess. I oktober var 97,4 pst. av alle nye personbiler som ble solgt, nullutslippsbiler. Årsaken til suksessen er en kombinasjon av økonomiske virkemidler (lavere avgifter), billigere drivstoff og reguleringer (bompenger, ferger, parkering etc.). Vi er svært nær ved å nå Stortingets fastsatte mål om at alle nye personbiler skal være nullutslippsbiler i løpet av 2025, men vi er ikke i mål. Derfor er regjeringens forslag om å redusere innslagspunktet for mva.-fritak fra 500 000 kroner til 300 000 kroner fra 1. januar 2026 og avvikle det helt fra 1. januar 2027 både uheldig og uforutsigbart. Det er en bred enighet om at mva.-fritaket bør fases gradvis ut, når Stortingets mål er nådd, men regjeringens forslag vil få dramatiske konsekvenser.

En undersøkelse InFact har foretatt for Elbilforeningen, viser at så mange som 26,1 pst. av respondentene svarer at de heller vil kjøpe en fossilbil neste gang de skal kjøpe ny bil, dersom regjeringens forslag til endringer blir vedtatt. Det er dramatisk, og mange års vellykket politikk kan bli satt mange år tilbake i tid. I tillegg vil det øke norske klimagassutslipp betydelig. Dette medlem viser til at det framgår av budsjettspørsmål som Venstre har stilt, at regjeringen ikke gjort noen analyse av endringer i etterspørsel eller økning i klimagassutslipp som følger av sine egne forslag, men har anslått at inflasjonen (konsumprisindeksen) vil øke med 0,1 prosentpoeng i 2026 som følge av forslaget. Regjeringens politikk vil trolig både ha negativ effekt på etterspørsel etter nullutslippsbiler, norske klimagassutslipp og inflasjon.

Dette medlem mener at vi må føre en politikk som fortsatt belønner nullutslippsbiler, både når det gjelder personbiler og varebiler. Derfor foreslår Venstre en rekke tiltak som forsterker en slik politikk. Dette medlem foreslår bl.a. at det nye innslagspunktet for mva.-fritak innføres fra 1.4. slik at de som allerede har bestilt en ny nullutslippsbil, men som først får den levert i starten av 2026, slipper en betydelig ekstraregning. I tillegg foreslår dette medlem å fase ut mva.-fritak

med 100 000 kroner de neste årene, slik at grensen i 2027 er 200 000 kroner, i 2028 100 000 kroner og fullt faset ut i 2029. Det gir større forutsigbarhet for både bilbransjen og forbrukere.

Dette medlem foreslår i tillegg en rekke andre endringer som gjør nullutslippsbiler billigere, og fossilbiler dyrere. I tillegg foreslår dette medlem å øke vrakpanten fra 3 000 til 5 000 kroner for å stimulere til en raskere utfasing av de mest miljø- og trafikkfarlige bilene.

I tillegg til forslagene og tiltakene som er nevnt over, er det viktig at alle reguleringer og regelverk stimulerer til nullutslippsløsninger, og da særlig når det gjelder nullutslippsløsninger for varebiler og tungtransport.

Dette medlem fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre endringen som har vært på høring, om å bruke ledig kapasitet i kollektivfeltene til elektriske vare- og lastebiler.»

«Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal regel om at elektriske varebiler og lastebiler på el, hydrogen og biogass får bompengefritak i hele Norge ut 2030.»

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte endre regelverket knyttet til nasjonalt løyve for varebil slik at batterielektriske kjøretøy gis en vektgrense på inntil 4 250 kilo.»

«Stortinget ber regjeringen videreføre den nasjonale regelen for elbiltakst i bomringen på maks 70 pst. av fossiltakst.»

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for en politikk som fortsatt belønner nullutslippsbiler:

- En mer langsiktig og forutsigbar utfasing av mva.-fritaket for elbiler
- Lavere trafikkforsikringsavgift og redusert firmabilbeskatning for elbiler
- Bompengefritak for alle elektriske varebiler

En politikk som fortsatt belønner nullutslippsbiler	Mill. kr
Endret virkningstidspunkt for mva.-fritak for elbil til 300 000 kroner gjelder fra 1.4. og fase gradvis ned med 100 000 kroner hvert år	875,0
Redusert trafikkforsikringsavgift for elbiler	170,0

En politikk som fortsatt belønner nullutslippsbiler	Mill. kr
Redusert firmabilbeskatning for elbiler	190,0
Innføre mva.-fritak på kortidsutleie av elbiler	80,0
Tilskudd til ladestasjoner på riksvei 890 mellom Tana og Berlevåg og fylkesvei 8850 mellom Kirkenes og Nyrud	3,0
Økt vrakpant	168,0
Øke grensene i ny engangsavgift for biler med forbrenningsmotor	240,0
Tilskudd til bompengefritak for elektriske varebiler	200,0
Fritak for trafikksikringsavgift for alle elektriske varebiler	20,0
Sette CO ₂ -komponenten i engangsavgiften for varebiler til 50 pst. av personbiler	570,0
Sum alle tiltak for å styrke nullutslippsbiler	2 516,0

Mer kunnskap, fra barnehage til forskning

For mange piler peker i feil retning i norsk skole, og det er for mange elever som ikke lærer å lese, skrive eller regne godt nok. Svake grunnleggende ferdigheter gir økt risiko for frafall, lavere mestring og svekket livsmestring. Derfor må vi tørre å prioritere det som virkelig betyr noe: At alle elever lærer det de trenger for å lykkes – både i skolen, i arbeidslivet og som borgere i et demokratisk samfunn.

I dag er det slik at norske barn og unge har lavere leselyst og dårligere leseferdigheter enn før. Derfor er tilgangen på fysiske læremidler av god kvalitet viktig. Utdaterte eller manglende læremidler begrenser lærernes pedagogiske valgfrihet, og elevene går glipp av verktøy som kan gi dem læring og leselyst. Videre er det viktig at vi styrker og satser på både bibliotek og skolebibliotek, fordi leselyst og leseglede utvikles like mye utenfor klasserommet som på skolen.

Læreren er den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring. Alle elever skal ha tilgang på en kvalifisert, faglig sterk lærer som både har nok tid og nok frihet til å kunne følge opp elevene sine.

Regjeringen er dessverre opptatt av alt annet enn det som er viktigst i skolen. Det er symbolpolitikk knyttet til russetid og innføring av ordninger som mobiltelefonforbud og lesekvarter som de fleste skoler for lengst har gjennomført, i stedet for en grunnleggende satsing på læring, kunnskap og lærere.

Den største utfordringen i skolen er at lærere har for liten tid til å være lærer og til å følge opp hver enkelt elev. Dette, kombinert med en svært kritisk kommuneøkonomi mange steder som fører til at støttefunksjoner som miljøarbeidere, helsesykepleier og spesialpedagoger fjernes, og at regjeringen har fjernet ordningen med lærerspesialistordning som bidro til å styrke fagmiljøene på den enkelte skole, fører til en svært kritisk situasjon på mange skoler og i mange klasserom. Lærerne gjør en fantastisk jobb, men tiden strekker ikke til.

I stedet for å styrke laget rundt eleven svekker regjeringen laget og overlater enda mer av ansvaret til den enkelte lærer.

Dette er en utvikling vi må stoppe og snu. Dette medlem viser til at Venstre derfor foreslår en rekke tiltak i sitt alternative statsbudsjett som både vil gi lærere mer tid og som vil øke kunnskapen og lærelysten i norsk skole. Dette medlem foreslår å gi hver enkelt kontaktlærer en ekstra time hver uke til å følge opp elevene sine, kombinert med at det samlede timetallet i grunnskolen reduseres med en time per uke. Dette medlem har registrert at kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun har «tenkt høyt» om redusert timetall. Det er i og for seg bra med høyttenkning, men det er enda bedre med handling, slik Venstre gjør i sitt alternative statsbudsjett.

I tillegg foreslår dette medlem å styrke laget rundt elever i levekårsutsatte områder med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm.

Dette medlem foreslår også å innfri alle søknader om støtte til skolemiljøteam. I år er 8 av 10 søknader avslått. Dette medlem foreslår også å utvide ordningen med beredskapsteam ved å doble antall kommuner som får støtte til å etablere slike team på sine skoler. Dette medlem vil også gjeninnføre lærerspesialistordningen med i første omgang 1 000 lærerspesialister, øke tilskuddene til fysiske lærebøker og skolebibliotek og sikre fullføringsreformen gjennom å øke bevilgningene til tiltak som motvirker fravær og frafall fra videregående skole. I sum foreslår Venstre en styrking av innsatsen på om lag 2 mrd. kroner

Dette medlem viser til at Venstre denne høsten også har fremmet et eget forslag i Stortinget om løft for læring og en styrking av elevenes grunnleggende ferdigheter (Dokument 8:10 S (2025–2026)). Dette ligger nå til behandling i Stortinget, og mange av forslagene som fremmes i dette initiativet, følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å styrke læring og de grunnleggende ferdighetene i skolen:

- En uketime mer til alle kontaktlærere
- Styrke laget rundt eleven i alle grunnskoler i levekårsutsatte områder med en spesialpedagog, en miljøarbeider og en helsesykepleier
- Motvirke fravær og frafall i skolen

Skole, kunnskap og lærere	Mill. kr
En skoletime ekstra kontaktlærertid per uke for alle lærere 1.–10. trinn.	890,0
Styrke laget rundt elever i levekårsutsatte områder med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm	103,5
Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0
Etterutdanning for lærere som underviser i grunnleggende ferdigheter og oppretting av kutt i generell videreutdanning av lærere	216,2
Lærerspesialistordningen (1 000 nye)	30,0
Tilskudd til fysiske lærebøker	25,0
Tilskudd til skolebibliotek og bøker	30,0
Tiltakspakke for å redusere fraværet i grunnskolen	200,0
Tiltak mot fravær/fracfall videregående skole	200,0
Psykisk helse i skolen	20,0
Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø	25,0
Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjeneste	0,0
Stiftinga Pirion	0,4
Vitensenter	22,8
Talentsenterordningen utvides til alle vitensentrene	9,8
Sum alle tiltak for skole, kunnskap og lærere	1 959,7

Flere ansatte i barnehagene er viktigere enn lavere pris

I de siste årene har stortingsflertallet prioritert lavere barnehagepris til alle. Det har medført økt etterspørsel i barnehagene uten at det har blitt bevilget penger til en tilsvarende bemanningsøkning. Det igjen fører til økt press på barnehageansatte, med den konsekvens at sykefraværet er høyt og vikarbruken tilsvarende, som igjen har ført til at søkertallene til barnehagelærerutdanningen har stupe de siste årene. På mange måter er barnehagepolitikken inne i en ond spiral.

Dette medlem mener at tiden for å prioritere pris over bemanning definitivt må være over. Vi kan ikke være så opptatt av lav pris at vi ender opp med å akseptere for dårlig kvalitet. Barnehagene skal være for alle barn. Da må det også være nok voksne til at alle barn får et fang å sitte på.

Derfor foreslår dette medlem å øke barnehageprisen til 1 500 kroner for alle, men samtidig innføre

gratis fulltids barnehage for alle familier med en husstandsinntekt på under 800 000 kroner. Merinntektene fra økt barnehagepris skal uavkortet gå til å ansette flere i barnehagene, og dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningen tilsvarende 1 250 flere årsverk i landets barnehager.

For å rekruttere flere til barnehagelæreryrket foreslår dette medlem at ordningen med sletting av studielån for lærere utvides til også å gjelde barnehagelærere, uavhengig av hvor i landet barnehagelærere jobber eller bor.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å få en barnehage med flere voksne og hvor de som har vanskeligst økonomi, får gratis barnehage:

- 1 250 flere ansatte i barnehagene
- Gratis heldagsplass i barnehage for alle med husstandsinntekt under 800 000 kroner
- Sletting av studielån for barnehagelærere

Barnehage	Mill. kr
Økt bemanning, barnehager	1 000,0
Gratis fulltidsplass for alle barn fra familier med husstandsinntekt på under 800 000 kroner	250,0
Innføre en ordning med sletting av studiegjeld for barnehagelærere	142,4
Svømmeopplæring i barnehager	42,0
Sum alle tiltak for skole, lærere og barnehage	1 434,4

En bedre studenthverdag

For at høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle, må studentenes økonomiske situasjon bedres. Å ha en deltidsjobb ved siden av studiene kan for mange være en god måte å skaffe seg yrkeserfaring og en romsligere økonomi, men det må også være mulig å studere på heltid. Dette medlem vil derfor feste studiestøtten til grunnbeløpet i folketrygden (G), og trappe den opp til 1,5 G, øke inntektsgrensen for hvor mye en student kan tjene før stipendet reduseres, og sikre ordninger som gir studielån til påfyll av kunnskap og kompetanseheving. Studenter som har eller får barn i studietiden, må også få økt studiestøtte.

Konkret foreslår dette medlem å øke studiestøtten med 15 000 kroner i året, eller 1 400 kroner per måned i de 11 månedene studiestøtten utbetales, og øke

inntektsgrensen med 25 000 kroner før stipend avkortes mot inntekt.

Studenter som jobber deltid, vil få merkbart bedre økonomi av Venstres forslag om å øke frikortgrensen fra 100 000 kroner til 150 000 kroner. En student som tjener 140 000 kroner, vil få en skattelette på 10 000 kroner med Venstres forslag.

Dette medlem foreslår også å styrke tiltak for en bedre studentvelferd, og da særlig psykisk helsehjelp, og bygge 1 000 flere studentboliger enn det regjeringen foreslår.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å få en bedre studenthverdag:

- Økt studiestøtte og økt inntektsgrense for studenter
- Flere studentboliger
- Økt frikortgrense

Studenter	Mill. kr
Økt studiestøtte til 1,4 G = 15 365 kroner i økt støtte (+ 1 400 per måned)	365,0
Hevet inntektsgrense før avkortning i stipend. Grensen heves fra 224 709 kroner til 250 000 kroner	87,8
Innføre 12 mnd. studiestøtte for studenter med barn (får først budsjetteffekt i 2027)	0,0
Reversere forslaget om å redusere satsen for omgjøring av lån til stipend for folkehøyskoleelever	97,3
Studentvelferd, inkl. psykisk helsehjelp	25,0
1 000 flere studentboliger	130,2
Reduserte gebyr, oppholdstillatelse for studenter	6,9
Øke frikortgrensen til 150 000 kroner	1 190,0
Sum alle tiltak for å forbedre studentøkonomi og studentvelferd	1 902,2

Forskning og høyere utdanning må styrkes

Status etter fire år med dagens regjering er at Norge er dårligst i Norden både når det gjelder samlet FoU-innsats som andel av BNP og offentlig finansiert FoU som andel av BNP. FoU-budsjettet i Norge har hatt en realnedgang i tre av de fire foregående årene. Heldigvis foreslår regjeringen en langt bedre forskningsinnsats i forslaget til statsbudsjett for 2026, men det er grunn til å frykte at forskning igjen blir en salderingspost i de pågående budsjettforhandlingene og at reduserte forskningsbevilgninger er nødvendig for å finansiere Arbeiderpartiets flause når det gjelder avskrivning av studielån i distriktkommuner.

Dette medlem vil gjenreise Norge som forsknings- og innovasjonsnasjon. Norsk næringslivs konkurransekraft må styrkes gjennom mer satsing på og bedre tilrettelagt samarbeid med forskningssektoren. Det må innføres nye modeller og spleiselag for forsk-

ning som skjer i samarbeid med bedrifter. Mer forskning må kommersialiseres og foregå i nye bedrifter som skaper jobber og verdier.

Bevilgningene til næringsrettet forskning i sektordepartementene må økes betydelig. Det må legges bedre til rette for flere finansieringskilder for norske forskere, for eksempel private fond og stiftelser, gaveforsterkningsordninger og andre tiltak som gjør det mer attraktivt for private å gi økonomiske bidrag til forskning.

Dette medlem vil også styrke basisfinansieringen i UH-sektoren etter flere år med realnedgang og opprette flere studieplasser, og da særlig i IKT- og realfag hvor etterspørselen etter kompetent arbeidskraft i både norsk næringsliv og i offentlig sektor er særlig stor. I sum medfører Venstres forslag en styrket innsats for forskning og høyere utdanning på om lag 1,3 mrd. kroner mer enn regjeringens (opprinnelige) forslag.

Forskning	Mill. kr
Grunnforskning	100,0
Grunnbevilgning samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutt	100,0
Næringsrettet forskning	200,0
Grunnbevilgning teknisk-industrielle institutter	50,0
Forskning på klimavennlig teknologi	50,0
Havforskningsinstituttet	50,0
Forskning, dyrevelferd og økologisk matproduksjon	10,0

Forskning	Mill. kr
Forskning på kvinnehelse	40,0
Forskning, miljøvennlig samferdsel	25,0
FORREGION. Forskningsbasert innovasjon i regionene	60,2
Reduserte gebyr, oppholdstillatelse for forskere	0,2
Bedre SkatteFUNN-ordningen	340,0
Redusert petroleumsforskning	200,0
Sum tiltak for en styrket forskningsinnsats	825,4

Høyere utdanning og flere studieplasser	Mill. kr
Økt basisfinansiering UH-sektoren	250,0
50 nye stipendiater innen STEM-fag	30,0
1 000 nye studieplasser innen IKT og realfag	79,9
Flere studieplasser jordmorutdanning (300), PPU (250) og psykologi UiS	34,5
Videreføre samme antall plasser i sykepleierutdanning ved Høgskolen i Molde, Nord Universitet og UiT	20,0
Sámi allaskuvla (samisk høgskole)	6,0
Norskkunnskap i utlandet	4,5
Nynorske læremiddel i høgare utdanning	2,0
Agder Vitenskapsakademi	2,3
Nasjonalt senter for jordobservasjon, Tromsø	25,0
Sum alle tiltak for høyere utdanning og studieplasser	454,2

Forebygging av utenforskap og ungdomskriminalitet

Ved hvert eneste valg har Arbeiderpartiet kommet med en eller annen form for ungdomsgaranti som skal sikre alle jobber eller utdanning. Likevel er det over 100 000 unge som ikke er i jobb eller utdanning. Utviklingen går heller ikke i riktig retning. Nye AKU-tall fra november i år viser en rekordhøy ledighet i aldersgruppen 15–24 år.

Det er tragisk. Aller mest tragisk for de det gjelder. De som føler at storsamfunnet har gitt dem opp. Noe som igjen fører til kriminalitet, rus, psykiske problemer og i verste fall ekstremisme i ulike valører.

Vi må gjøre mer for de som er utenfor jobb eller utdanning, og vi må sette inn tiltak som gjør at færre havner der. Dette medlem vet hvor vi må starte. Det er i skolen. Mye er gjort dersom vi får flere til å fullføre og alle til å lære grunnleggende ferdigheter.

Vi må sette inn innsatsen der den virker: Ikke flere ufaglærte i skolen slik som resultatene er med fire år med regjeringen Støre, men flere lærere med mer tid til å følge opp hver enkelt elev. Det er ikke forbud mot Supernytt i storefri som hindrer utenforskap. Det er oppfølging, tilpasset opplæring og lærere som har tid.

Vi må sikre at barn og unge som sliter med psykiske problemer, får umiddelbar hjelp. Nå må mange vente i flere måneder, på tross av garantier om det motsatte.

Og vi må gjøre porten inn i arbeidslivet videre, ikke smalere slik denne regjeringen har gjort. For mange unge – og spesielt de som tidvis har vært utenfor – er det å få arbeidserfaring gjennom tidsbegrensede arbeids-

forhold selve nøkkelen, at de får prøvd seg, får lov å feile og få en ny sjanse. Derfor er det å stramme inn på adgangen til midlertidige ansettelser, slik at unge kan få prøve seg i arbeidslivet, helt feil. Derfor er det å innføre forbud mot innleie fra bemanningsforetak helt feil. Dette medlem vet at det er mange unge som nettopp får innpass i arbeidslivet gjennom kortere oppdrag og engasjement. Derfor blir regjeringens politikk dobbelt feil.

Dette medlem vet også at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter eller idrett er svært viktig for å forebygge utenforskap blant barn og unge. For mange opplever imidlertid at det er økonomiske barrierer som hindrer deltakelse. Det er for dyrt for mange som vokser opp i lavinntektsfamilier. Derfor foreslår dette medlem å bruke 0,5 mrd. kroner på en tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet. Dette medlem konstaterer også at regjeringen i motsetning til nysalderingen i 2023 og 2024 ikke finner midler til dette i årets nysaldering. Det betyr at det blir færre barn – særlig barn i lavinntektsfamilier – som får tilbud om idretts- og fritidsaktiviteter neste år.

Dette medlem vet i likhet med regjeringen at det er størst andel utenforskap og ungdomskriminalitet i levekårsutsatte områder. Derfor vil dette medlem styrke og utvide områdesatsingene og styrke laget rundt eleven med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder. I tillegg vil dette medlem innfri alle søknader fra kommuner som ønsker skolemiljøteam, og utvide ordningen med beredskapsteam.

Bak hver enkelt ungdom med høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd skjuler det seg ofte en historie med kompleks problematikk knyttet til faktorer som rus, sosial eksklusjon, sosioøkonomiske utfordringer, lav skoledeltakelse, psykiske og fysiske helseutfordringer, skjøre relasjoner og omsorgssvikt. Derfor er det viktig at laget rundt barnet er bredt sammensatt av de riktige og viktige aktørene i den unges liv. Representanter fra politi, skole, helsevesen og barnevern må jobbe sammen for å styre ungdommen vekk fra en kriminell løpebane. Og de må lytte til ungdommens egne ønsker om hjelpetil-tak.

Allerede i 2023 foreslo Venstre en særlig forebyggende innsats som rettes inn mot de unge som er i risikogruppen for å bli trukket inn i kriminelle miljøer. Hvis vi skal stoppe tilstrømningen til de kriminelle miljøene, må vi få tak i disse ungdommene. Derfor foreslo Venstre tett oppfølging av ungdommer som står i fare for å begå alvorlige lovbrudd, blant annet ved én-til-én-oppfølging av og tverrfaglige team rundt disse ungdommene.

Denne idéen har heldigvis de andre partiene, inkludert regjeringen adoptert, men for regjeringens del skorter det fortsatt på finansiering og gjennomføring. Som på så mange andre områder vet ikke regjeringen effekten av det en gjør. Regjeringen kan ikke svare på hvor mange unge kriminelle som blir omfattet av sin egen «satsing» på en-til-en-oppfølging med 70 mill. kroner, men skyver i realiteten ansvaret over til kommunene.

Dette medlem foreslår derfor en reell en-til-en-oppfølging etter modell av den Venstres byråd for sosiale tjenester i Oslo har iverksatt og at denne testes ut i tre politidistrikt i løpet av 2026, i Oslo, Øst og Agder. Der-som erfaringene er så gode som Venstre tror, bør ordningen rulles ut i alle politidistrikt i 2027. Dette medlem foreslår også at bevilgningene til etterforskning av ungdoms- og gjengkriminalitet økes og at det både etableres et exit-program og et landsdekkende hurtigspor i domstolene for unge lovbrystere. På den måten blir det enklere å komme seg ut av en kriminell løpebane enn i dagens tidkrevende og tungroddede system.

Dette medlem viser til at Venstre denne høsten også har fremmet et eget forslag i Stortinget om en kraftinnsats for forebygging og bekjempelse av ungdomskriminalitet (Dokument 8:12 S (2025–2026)). Dette ligger nå til behandling i Stortinget, og mange av forslagene som fremmes i dette initiativet, følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å forebygge og bekjempe ungdomskriminalitet:

- 0,5 mrd. kroner i en tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet
- Styrke laget rundt eleven i levekårsutsatte områder og frigi tid for kontaktlærere til å følge opp hver enkelt elev
- En reell en-til-en-oppfølging av unge lovbrystere

Forebygging av kriminalitet og utenforskap	Mill. kr
Økonomi som barriere. Tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet, inkl. fritidskortordning i kommuner med høy andel barn i fattige familier	500,0
Mellomfinansieringsordning, idrettsanlegg. Raskere bygging, flere inkluderingsarenaer	40,0
Styrke og utvide områdesatsingene. Ordningen utvides til Sandefjord og Lillestrøm	65,0
Laget rundt eleven styrkes med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder. Gjelder 95 grunnskoler i Oslo, Bergen, Drammen, Skien, Stavanger, Trondheim, Fredrikstad, Kristiansand, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik, Sarpsborg, Tromsø, Sandefjord og Lillestrøm	103,5
Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0
En skoletime ekstra kontaktlærertid per uke for alle lærere 1.–10. trinn	890,0
Tiltak mot fravær og frafall i skolen	200,0
Tilskudd til sommerjobb, 1 000 flere personer omfattet av ordningen	28,0
Opprettholde aktivitet i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ved OUS og andre tiltak for å styrke psykisk helsehjelp for unge	75,0
Ikke avvike den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjeneste	0,0
Barnevern, Oslo	225,0
Økt lærlingetilskudd og innføring av lærlingefond etter britisk modell	220,0
Skattefradrag for unge i jobb	1 700,0
Sum tiltak for å forbygge kriminalitet og utenforskap	4 233,0

Ungdomskriminalitet	Mill. kr
En-til-en-oppfølging av unge lovbyggere	200,0
Exit-programmer for ungdoms- og gjengkriminelle	15,0
Økt etterforskning og irrettføring av ungdoms-, gjeng- og organisert kriminalitet	75,0
Landsdekkende hurtigspor for unge lovbyggere	25,0
Sum tiltak for å bekjempe ungdomskriminalitet	315,0

Tiltak for å bekjempe øvrig kriminalitet og styrke domstoler og rettssikkerhet

I tillegg til en målrettet satsing mot ungdomskriminalitet foreslår dette medlem også en rekke tiltak for å styrke domstolene, kriminalomsorg og rettssikkerhet, bl.a. økt sakskapasitet og bedre digitale løsninger i domstolene, styrke førstelinjetjenesten for rettshjelp og forhindre tilbakefall blant kriminelle ved å øke bemanning og ordninger rettet mot psykisk uhelse i fengsler.

Dette medlem foreslår også flere målrettede tiltak for å styrke kriminalitetsbekjempelse på viktige områder som cyberkrim og organisert kriminalitet. Der som vi skal klare å bekjempe organisert kriminalitet, må vi lykkes i to ting: Vi må strupe rekrutteringen inn i organisert kriminalitet, og vi må strupe pengesekken til gjengkriminelle. Mange unge lovbyggere blir rekruttert av organiserte bakmenn. Forebygging av ungdomskriminalitet og bekjempelse av organisert kriminalitet henger med andre ord tett sammen.

Domstoler, kriminalomsorg og rettssikkerhet	Mill. kr
Økt saksbehandlingskapasitet, domstolene	50,0
Økt digitalisering, domstolene	50,0
Salærsats, tolker	20,5
Etablering av en riksdekkende førstelinjetjeneste for rettshjelp	196,0
Spesielle rettshjelptiltak. Økt støtte til Jussbuss, Jurk, Gatejuristen, NOAS	20,0
Økt bemanning i norske fengsler	50,0
Bedre psykisk helsehjelp i fengslene	25,0
Sum tiltak for å styrke domstolene, kriminalitetsforebygging og rettssikkerhet	411,5

Annen kriminalitetsbekjempelse	Mill. kr
Nasjonalt cyberkrimsenter (NC3). Styrket innsats mot cybertrusler og cyberkrim	50,0
Forebygging av organisert kriminalitet i politidistriktene	100,0
Kripos. Enhet for etterforskning av internasjonale forbrytelser	15,0
Inndragingsteam i hvert politidistrikt	50,0
Dyrepoliti. 10 nye årsverk.	17,6
Sum øvrig kriminalitetsbekjempelse	232,6

Færre barn i lavinntektsfamilier

Den mest grunnleggende urettferdigheten i Norge er at ikke alle barn har like muligheter når de vokser opp. Derfor er det helt avgjørende at vi som politikere gjør vårt ytterste for at alle barn får en trygg oppvekst uten fattigdom, og med frihet til å bli den de vil.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at andelen barn som vokser opp i familiefattigdom, har økt fra 7,6 pst. i 2008 til 9,9 pst. i 2023. Til tross for en godt utbygd velferdsstat og gratis utdanning tyder nyere forskning på at barn i lavinntektsfamilier har fått mindre sosial og økonomisk mobilitet over tid. Det betyr at effekten levekårsutfordringer har for barn, også følger dem inn i voksenlivet. Økningen i andelen barn som lever i fattige familier, og effekten fattigdom har på barns livsmuligheter, er etter dette medlems syn et kraftig signal

om at man ikke gjør nok for å sørge for å løfte flere familier ut av fattigdom.

SIFO-rapporten «Familiefattigdom. En undersøkelse av materielle mangler og økonomisk utrygghet i barnefamilier» (2025) viser at norske barnefamilier har opplevd en betydelig forverring i levekår under dyrtiden. Til tross for at den offisielle statistikken viser en nedgang i andelen barn som bor i lavinntektsusholdninger, viser rapporten at mange familier sliter med å dekke helt grunnleggende behov. Enslige forsørgere er spesielt utsatt. Halvparten av familier med enslige forsørgere sliter med å ha råd til nok og sunn mat til barna sine, og mange har måttet hoppe over måltider eller latt være å kjøpe nødvendige matvarer. Selv med økte sosialhjelpssatser viser data fra januar 2024 at mange barnefamilier på sosialhjelp ikke klarer å dekke nødvendige behov.

Dette medlem viser derfor til en rekke forslag i Venstres alternative statsbudsjett for å bekjempe fattigdom i barnefamilier og utjevne sosiale forskjeller. Venstres hovedgrep er, i tråd med anbefalingene fra ekspertgruppen om barn i fattige familier, å kraftig øke og skattlegge barnetrygden. Dette medlem foreslår i tillegg å øke sosialhjelpssatsene med 15 pst. for barnefamiliene, og fortsatt holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget. Det siste er særlig viktig dersom barnetrygden økes kraftig og skattlegges. En slik økning vil medføre inntil 3 255 kroner i økt sosialhjelp per måned for en enslig forsørger med to barn. I sum foreslår Venstre tiltak for nærmere 3,5 mrd. kroner for å bekjempe fattigdom og utjevne sosiale forskjeller i barnefamilier, jf. tabellen under.

Dette medlem viser til at Venstre denne høsten også har fremmet et eget forslag i Stortinget om en helhetlig og forpliktende tiltakspakke for å utjevne og bekjempe sosiale forskjeller (Dokument 8:11 S (2025–2026)). Dette ligger nå til behandling i Stortinget, og mange av forslagene som fremmes i dette initiativet, følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å redusere antall barn som vokser opp i familier i vedvarende lavinntekt:

- Øke og skattlegge barnetrygden
- Øke sosialhjelpssatsene for familier med barn og holde barnetrygden unna beregningsgrunnlaget for sosialhjelp
- Styrke tiltak og tilskudd rettet mot enslige forsørger

Færre barn i lavinntektsfamilier	Mill. kr
Barnetrygd	1 000,0
Utvide småbarnstillegg til enslige forsørger til 8 år	9,1
Økonomi som barriere. Tiltakspakke for barn og unges deltakelse i idretts- og fritidsaktivitet, inkl. fritidskortordning i kommuner med høy andel barn i fattige familier	500,0
Gratis sommeraktivitet for barn og unge	20,0
Barnevern, Oslo	225,0
Videreføre engangsstønad på 2025-nivå	134,0
Styrket bostøtte	145,0
Tilskuddsordning for utleieboliger	90,0
Styrke områdesatsingene	65,0
Jobbsjansen	43,5
Flere VTA-plasser	78,0
Opprette et sosialt investeringsfond etter dansk modell	50,0
Ikke avvikle ordningen med overgangsstønad for enslig far eller mor	63,0
Økt og forbedret stønad til barnetilsyn til enslige forsørger	37,0
Avlastningstilbud for enslige forsørger	5,0
Foreldrestøttende tiltak	10,0
Styrke og utvide områdesatsingene	65,0
Laget rundt eleven styrkes med en miljøarbeider, en helsesykepleier og en spesialpedagog ekstra på alle grunnskoler i levekårsutsatte områder, og antall skolemiljø- og beredskapsteam økes	290,5
Stønad til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg	35,0
Gratis fulltidsplass i barnehage for alle som faller inn under ordningen med 20 timer gratis kjerne-tid i barnehage, gjeldende fra 1. august 2026, og øke inntektsgrensen til 800 000 kr	250,0
Øke veiledende sosialhjelpssatser for barnefamilier med 15 pst.	395,0
Veksttilskudd (tilskudd til kommuner som har særlig høy økning i folketall, men samtidig relativt sett lav skatteinngang)	125,9
Hovedstadstilskudd (for å dekke Oslos utfordringer med høy andel lavinntektsfamilier)	200,0
Sum tiltak for å redusere barnefattigdom	3 480,5

Et krafttak for idrett, kultur og frivillighet

Det har en selvstendig verdi at ikke alt i samfunnet er organisert gjennom det offentlige eller det private markedet. Frivilligheten er en viktig del av sivilsamfunnet, og frivillighet har en sterk plass i norsk kultur. Det offentlige skal ikke styre frivilligheten, men legge til rette for den.

Innsatsen til de frivillige organisasjonene utgjør en stor verdi, men iveren etter frivillig arbeid blir mindre av å møte byråkratiske og dårlig tilpassede ordninger. Dette medlem vil gjøre hverdagen deres lettere ved å forenkle registreringsordninger og rapporteringskrav for frivillige organisasjoner og heve inntekts- og omset-

ningsgrenser for å bli omfattet av innrapportering av lønn, arbeidsgiveravgift og moms.

For dette medlem er breddetilbudet i idretten det viktigste, enten man er aktiv i idrettsforeninger eller driver med egenorganisert idrett. Det må legges til rette for idrettsarenaer som kan brukes av mange idretter og aktiviteter på ulike nivåer. Derfor foreslår Venstre noen viktige og store grep i sitt alternative statsbudsjett. Det første er en storsatsing på en 0,5 mrd. kroner mot økonomi som barriere for å delta i idretts- og fritidsaktiviteter, som består av to komponenter. Den ene er en tilskuddsordning for å etablere et fritidskort på 2 000 kroner til alle barn mellom 6 og 17 år i de 10 kommunene med størst andel barn i familier med vedvarende lav inntekt. Den andre er tilskuddsordning som går til lokale fritidskasser, aktivitetsguider og utstyrssentraler, slik at også barn og unge utenfor byene med fritidskort får en større mulighet til å delta.

Det andre er at Venstre foreslår at staten etablerer en mellomfinansieringsløsning for bygging av idrettsanlegg. Den går i korte trekk ut på at så fort et idrettsanlegg har fått tilsagn om tippemidler, forskutterer staten hele beløpet slik at bygging kan komme i gang så raskt som mulig. Tippemidlene tilbakebetales deretter til staten i stedet for kommunen eller idrettslaget som har fått tilsagn. I realiteten blir det en form for rentestøtte (eller

rentetap) for staten, men et svært viktig tiltak for raskere bygging av nye eller rehabiliterte idrettsanlegg.

En satsing på barn og unge og breddeidrett står imidlertid ikke i veien for at det også er en offentlig oppgave å tilrettelegge for toppidretten. Toppidrettsutøvere er rollemodeller for barn og unge og bidrar til rekruttering og økt aktivitet. Dette medlem vil derfor at staten skal bidra med nødvendige midler for å realisere et nytt toppidrettssenter i Norge. Det er helt nødvendig for å opprettholde Norges posisjon som en idrettsnasjon.

I dag opplever vi en frivillighetskrise i idretten med en økende mangel på trenere for barne- og ungdomsidretten. Dette er en av de viktigste oppgavene å løse framover. Dette medlem vil gjøre det lettere å være frivillig, ved å styrke rammevilkårene til idrettslagene. Digitale løsninger, flerårige søknader og forenklet rapportering er derfor viktige bidrag fra det offentlige.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å styrke idretten og frivilligheten i Norge:

- Styrke innsatsen mot økonomi som barriere for deltagelse i idretts- og fritidsaktivitet med 500 mill. kroner
- Styrke og forenkle skatteordninger for idretts- og frivillige organisasjoner
- Raskere bygging av idrettsanlegg

Idrett	Mill. kr
Økonomi som barriere. Tiltakspakke for barn og unges deltagelse i idretts- og fritidsaktivitet, inkl. fritidskortordning i kommuner med høy andel barn i fattige familier	500,0
Nytt toppidrettssenter. Startbevilgning	142,5
Utøverstipend	20,0
Tilskudd til internasjonale sykkelritt	10,0
Mellomfinansieringsordning, raskere bygging av idrettsanlegg	80,0
Aktivitetshjelpemidler. Utstyr til para-utøvere m.m.	50,0
Avvikle ordningen med uttaksmerverdiavgift på gratis eller rabatterte billetter for kultur- og idrettssektoren	10,0
Heve grensen for skattefradrag for gaver til frivillige. Heves fra 25 000 til 50 000 kroner	120,0
Skattefri inntektsgrense, frivillige org. Heves fra 10 000 kroner til 15 000 kroner	28,0
Heve grensen for mva-omsetning for frivillige organisasjoner. Heves fra 140 000 kroner til 250 000 kroner	150,0
Økte grenser for å betale arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner. Økes fra 800 000 totalt / 80 000 per person til 1 000 000 totalt / 100 000 per person	2,2
Sum tiltak for å styrke idretten og deltagelse i idrett	1 112,7

Frivillige organisasjoner og frivillighet (ut over tiltak beskrevet over)	Mill. kr
Frivillighetssentraler	20,0
Frivillig beredskap	50,0
Videreføre øremerkede tilskudd til Antirasistisk Senter (ARS) (6,075 mill.), Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) (1,26 mill.), Minotenk – minoritetspolitisk tenketank (4 mill.), MiRA Ressurscenter for kvinner med minoritetsbakgrunn (4,15 mill.), Multikulturelt Initiativ og Ressursnettverk (0,5 mill.), Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS) (3,13 mill.), Organisasjon Mot Offentlig Diskriminering (OMOD) (2,04 mill.), Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF) (5,35 mill.), LIM – Likestilling, integrering, mangfold (2 mill.), Utrop (1,5 mill.), Caritas Norge (3 mill.), Samora (1,5 mill.), Stiftelsen Fargespill (2 mill.) og Bydelsmødre (1 mill.)	0,0
Frivillig helseberedskap. Tilskudd til bl.a. Røde Kors, Norsk Folkehjelp og NKS	20,0
Økt støtte til Biologisk-dynamisk Forening (BdF) (2 mill. kr), Dyrevernalliansen (0,5 mill. kr), NOAH (1 mill. kr) og Matsentralen Norge (6,5 mill. kr).	10,0
Økt støtte til Norecopa	2,0
Foreningen Norden	0,8
Noregs Mållag	0,6
Endometrioseforeningen	2,0
Sum tiltak for å styrke frivilligheten	105,4

Kreative næringer og et mangfoldig kulturliv

Et liberalt samfunn legger til rette for alle yringsformer. Dette medlem vil ha sterke kulturinstitusjoner og et fritt kulturliv som blomstrer. Kultursektoren har et stort potensial for utvikling. For dette medlem er det viktig å satse på utvikling av kulturell og kreativ næring og å styrke eksporten av norsk kultur for å nå nye markeder. Det vil gi oss et nyskapende og bærekraftig kulturliv og gi norske kulturaktører muligheten til å både gi og hente internasjonale impulser. Derfor foreslår dette medlem å styrke ordninger som legger til rette for profilering av Kultur-Norge i utlandet.

Det er sterk etterspørsel etter norske kunst- og kulturuttrykk. De siste tiårene har norsk kunst- og kulturliv blitt mer internasjonalt orientert, og stadig flere deltar på internasjonale arenaer, i prosjekter og samarbeid. Samtidig utgjør eksportinntektene en beskjeden andel av den samlede omsetningen for de norske kulturbransjene, sett opp mot våre nordiske naboland. Det er grunn til å tro at potensialet er betydelig større enn det som realiseres i dag, og det er store muligheter for det som kan formidles og selges digitalt eller i fysisk format, i nettbutikker, på strømmeplassformer eller i butikker og andre visnings- og utsalgssteder.

Dersom vi skal få til det nødvendige løftet for kreative næringer, må virkemiddelapparatet samles, fornyes og forsterkes. Målet må være å bygge et styrket apparat som kan bidra til produksjon, distribusjon, internasjonal vekst, bedriftsutvikling og innovasjon. Dette må inkludere de etablerte feltene innenfor kreative nærings-satsinger som utøvende kunst, visuell kunst, musikk, litteratur, film, dataspill, tv, radio, trykte medium, arkitektur, design, reklame og kulturarv. Samtidig må man være åpen for nye kreative felt, særlig innenfor teknologi og bygging av immaterielle verdier.

Parallelt med å se på hvordan man kan tilpasse det eksisterende virkemiddelapparatet, bør det vurderes å opprette en egen organisasjon som har som hovedoppgave å støtte næringskjeden for kulturelle og kreative næringer, med særlig oppmerksomhet på eksport. Dette kan være et selskap etter inspirasjon fra Innovasjon Norge, men som i mindre grad baserer støtte på innovasjonskriterier, men jobber strategisk med å støtte den kreative industrien, i samarbeid med sentrale aktører, relevante organisasjoner, utenriktjenesten og det eksisterende virkemiddelapparatet.

Det ligger et uforløst næringspotensial i filminsentivordningen. Dette medlem foreslår å gi filminsentivordningen et solid løft, som et første skritt mot å gjøre ordningen regelstyrt. Ordningen tiltrekker seg flere internasjonale storproduksjoner til Norge. Den bidrar til å sysselsette norske filmskuespillere, regissører og manusforfattere, og andre yrker i filmbransjen, og den bidrar til å øke kompetanse og kunnskap i bransjen. I tillegg nyter hotell- og servicenæringen og andre lokale næringsaktører godt av ordningen, fordi produksjonene som kommer hit, benytter seg av deres tjenester. Flere filmproduksjoner her til lands er også strålende norgesreklame og bra for den norske reiselivsbransjen.

Kunst- og kulturfeltet er preget av mange enkeltstående frilansere og selvstendige næringsdrivende. Det er også viktig for utviklingen av næringen at flere får muligheter til å skaffe seg stabil inntekt og sosiale rettigheter. Det vil sikre større forutsigbarhet og sørge for at flere orker å stå lenger i kulturyrker.

Derfor foreslår dette medlem en rekke tiltak for å styrke de sosiale rettighetene til selvstendig næringsdrivende i sitt alternative statsbudsjett, både knyttet til foreldrepenger, sykelønn, dagpenger, pensjon og ar-

beidsavklaringspenger. I sum er det et betydelig løft som vil komme alle selvstendig næringsdrivende til gode.

I tillegg foreslår dette medlem å styrke Skuespiller- og dansealliansen (SKUDA), som sikrer dansere og skuespillere inntekter og rettigheter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag. Dette medlem foreslår også å bevilge midler til å realisere en Musikerallianse, etter modell av SKUDA.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for å legge bedre til rette for kunst, kultur og medier:

- Styrke de sosiale rettighetene til selvstendig næringsdrivende innenfor kunst- og kulturfeltet.
- Styrke filminsentivordningen.
- Gjøre momsfritaket for nyhetsmedier plattformnøytralt.

Kultur og kulturminner	Mill. kr
Norsk kulturfond – arrangørstøtte til barnefestivaler	5,0
Foreningen Norden	0,8
Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA)	6,0
Musikeralliansen	7,5
Norsk publikumsutvikling	2,0
Bergen kjøtt	1,0
Norwegian Arts Abroad	10,0
Griegkvartalet	10,0
Arktisk Filharmon	10,0
Operaen i Kristiansund	3,0
Teater Manu	2,0
Kreativ Eksport Norge	5,0
Noregs Mållag	0,6
Det Norske Samlaget	1,0
Ordboksarbeid ved UiB	2,0
Nynorsk kultursentrum	1,0
Det Internasjonale Barnekunstmuseet, Oslo	5,3
Avvikle ordningen med uttaksmerverdiavgift på gratis eller rabatterte billetter for kultur- og idrettssektoren	10,0
Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	75,0
Noneda – Norsk nettverk for dataspillbedrifter	1,0
Internasjonalt samisk filminstitutt (ISFI)	12,0
Dataspill	20,0
Gjøre momsfritaket for nyhetsmedier plattformnøytralt	200,0
Fredede kulturminner i privat eie	5,0
Bygningsvern	5,0
Fartøyvern	5,0
Verdensarvsentre	10,0
Forbedring i sosiale rettigheter (fødsel, dagpenger, sykepenger, pensjon og AAP) for selvstendig næringsdrivende	326,0
Sum alle tiltak for å styrke kulturtilbudet og kulturminnevernet	741,2

En ny næringspolitikk for omstilling, vekst og nyskaping

Norge står foran en omfattende omstilling de neste tiårene – fra en olje- og gassøkonomi til en ny kunnskapsbasert økonomi. Det vil skje uavhengig av syn på olje- og gassnæringen. Samtidig er den internasjonale maktbalansen i endring, både geopolitisk med USA og Kina i spissen, og teknologisk med den revolusjonerende utviklingen innen kunstig intelligens (KI) og annen teknologi.

Til tross for disse store utfordringene mener dette medlem at Norge mangler en helhetlig strategi for fremtiden. Vi mangler en tydelig politisk retning. Vi for-

valter, men vi leder ikke an basert på en klar visjon og strategi. Manglende satsing på fremtidsrettede teknologier, på kunnskap, innovasjon og omstilling gjør at Norge risikerer å havne skikkelig i bakevja. For å sikre Norges posisjon i den globale maktkampen må vi gjøre store og nødvendige grep før det er for sent.

Norske teknologimiljøer er fulle av talenter og ideer. Men de mangler det som virkelig trengs: forutsigbare rammevilkår, kapital i vekstfasen og politisk vilje til å bygge opp norsk næringsliv og norske teknologibedrifter systematisk. Dette medlem vil spesielt peke på følgende helt nødvendige grep:

- redusere offentlig forbruk og unødvendig regelverk og byråkrati for å frigjøre ressurser til vekst og innovasjon
- føre en næringspolitikk som stimulerer konkurranse og fremmer verdiskaping
- tiltrekke oss de beste talentene innen teknologi, forskning og næringsliv
- legge til rette for at gründervirksomheter kan blomstre og skalere internasjonalt
- knytte oss tettere til EU
- føre en forutsigbar klima- og energipolitikk.

Norge må handle nå – ellers risikerer vi å bli en tilskuers til fremtidens økonomiske og teknologiske utvikling. Næringspolitikken under dagens regjering og flertall har vært preget av uforutsigbarhet, skatteøkninger og kutt i ordninger og forskning som bidrar til innovasjon og bedriftsetableringer. I tillegg har en vedvarende høy rente, høye strømpriser, høy pris på innsatsfaktorer, et stadig mer komplekst regelverks- og rapporteringsregime og mangel på kompetent arbeidskraft gjort hverdagen for mange norske bedrifter mer utfordrende.

NHOs nylig framlagte rapport «Norsk konkurransekraft – Veien til vekst» slår fast at Norge ligger bak sammenlignbare land på kritiske områder for konkurransekraft. Norge er for svake på innovasjon, for trege på klima- og energiomstilling og sårbare i en verden som utvikler seg raskt.

Regjeringens svar på utfordringene er kort oppsummert ingen ting. Det skatteregimet som har ført til en flukt av investorer og gründere ut av Norge, videreføres uendret. Det kuttet systematisk, og til dels dramatisk, i ordninger som bidrar til innovasjon og grønn omstilling, og alle varslede forbedringer i sosiale ordninger og rettigheter for gründere og selvstendig næringsdrivende er nå erstattet av en informasjonskampanje.

Dette medlem tar utfordringene på alvor. Derfor foreslår Venstre betydelige lettelser og forbedringer i skatte- og avgiftssystemet for norske bedriftseiere og investorer på over 6 mrd. kroner.

Derfor foreslår Venstre å styrke – og ikke svekke, som regjeringen foreslår – viktige verktøy for grønn omstilling som Enova, Miljøteknologiordningen og Katalpultordningen (test-infrastruktur for bl.a. grønn skipsfart og helseteknologi), samt en betydelig satsing på forskning og på studieplasser innen IT- og teknologifag som etterspørres spesielt i næringslivet, og vi styrker innsatsen på digitaliseringsområdet med økte bevilgninger til bredbåndsutbygging, KI-satsing og støtte til norske bedrifter som deltar i viktige EU-program. I sum foreslår Venstre økte bevilgninger på om lag 5 mrd. kroner, jf. tabellen under.

Venstre foreslår å styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter og mest mulig likestille disse med ordinære arbeidstakere. Det betyr at det blir mindre risikofylt å starte opp sin egen bedrift, eller å utvikle en bedrift fra et enkeltpersonforetak til noe som kan vokse og bli en viktig drivkraft i norsk næringsliv.

Dette medlem viser til at Venstre denne høsten også har fremmet to egne forslag i Stortinget om hhv. en ny næringspolitikk for en ny tid (Dokument 8:1 S (2025–2026)) og om forenklinger for norsk næringsliv for minst 12 mrd. kroner (Dokument 8:29 S (2025–2026)). Disse ligger nå til behandling i Stortinget, og mange av forslagene som fremmes i disse initiativene, følges opp i Venstres alternative statsbudsjett for 2026.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for omstilling, vekst og nyskaping:

- Et skatte- og avgiftssystem som belønner det å starte, utvikle, eie og drive bedrift i Norge.
- En kraftfull satsing på innovasjon og teknologiutvikling
- Gjøre hverdagen enklere for gründere, oppstartsbedrifter og selvstendig næringsdrivende.

Innovasjon og grønn omstilling	Mill. kr
Enova. Punktutslippsprogram, elektrifisering av vare- og nyttetransport m.m.	3 000,0
Enova. Energieffektiviseringstiltak, 150 mill. kr øremerkes bedrifter i NO ₂	500,0
Tilskuddsordning for planlegging av CCS ved avfallsanlegg ved de store byene	400,0
CCS Melkøya	50,0
Miljøteknologiordningen	100,0
Biokull. Investeringsstøtte og teknologiutvikling	50,0
Bionova. Program for biogassproduksjon	50,0
Pilotprosjekt, utslippsfrie anleggsplasser	21,6
Testarena og utviklingskontrakter for utslippsfri luftfart	20,0
Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0
Næringsrettet forskning, hvor 100 mill. kr øremerkes tidligfase teknologioverføring (FORNY-programmet) og flere nærings-pHd-stillinger	200,0
1 000 nye studieplasser i IKT- og realfag	79,9
Statlig medfinansieringsordning, DIGITAL	30,0

Innovasjon og grønn omstilling	Mill. kr
Senter for gjenvinning av kritiske og strategiske råmaterialer	15,0
EU-program	40,0
Videreføre nivået på tilskudds- og låneordninger for etablerere og bedrifter	94,0
Inkubasjonsprogrammet	30,0
Modne klynger og innovative næringsmiljøer	50,0
Katapultordning og testfasiliteter	200,0
Helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	27,4
En ny EU-utredning (viktig for norsk næringsliv og norske arbeidsplasser ref. EUs toll og kvoter på norske jernlegeringer)	5,0
Jenter og teknologi	1,0
Kreativ Eksport Norge	5,0
Kulturfremme	5,0
Næringsfremme	5,0
Norwegian Arts Abroad	6,3
Etablere en egen fintech-avdeling og styrke veiledningstjenesten i Finanstilsynet	15,0
Sum tiltak for innovasjon, teknologiutvikling og grønn omstilling	5 105,2

Gründere, oppstartsbedrifter og selvstendig næringsdrivende	Mill. kr
Investinor. 250 mill. kroner til tidligfasekapital (såkorn og venture) og 150 mill. kroner til fond-i-fond-mandatet	400,0
Videreføre nivået på tilskudds- og låneordninger for etablerere og bedrifter	94,0
Sykelønnsordning, selvstendig næringsdrivende. Endres til 100 pst. kompensasjon (fra 17. sykedag) i seks måneder, 80 pst. kompensasjon etter det	153,0
Økt rett til foreldrepenger til gründere. Enkeltpersonforetak/gründere som tar ut lite eller ingen lønn fra foretaket i oppstartsperioden, begrenset til de første tre årene, får rett på foreldrepenger begrenset til 4 G	75,0
La selvstendig næringsdrivende beholde opptjente rettigheter til dagpenger i inntil to år	90,0
Heve grensen for fradrag for pensjonssparing for selvstendig næringsdrivende	5,0
Utvide ordningen med å beholde AAP mens du etablerer egen virksomhet	3,0
Opprette et sosialt investeringsfond etter dansk modell	50,0
Videreføre StartOff-ordningen (program for innovative offentlige anskaffelser rettet mot oppstart-selskaper	7,5
Akselerator for norsk forsvarsindustri	10,0
Brønnøysundregistrene	15,0
EU-program	40,0
Gi enkeltpersonforetak rett til å velge årlig mva.-termin og heve omsetningsgrensen til 3 mill. kroner	0,0
Forbedring i opsjonsskatteordningen	20,0
Sum alle tiltak for gründere, oppstartsbedrifter og selvstendig næringsdrivende	962,5

Mer digitalisering og bruk av ny teknologi

Regjeringen la i september 2024 fram en utmerket digitaliseringsstrategi, med en rekke konkrete tiltak om mål som dette medlem støtter helhjertet. Regjeringens utfordring, eller problem, er at få – om noen – av disse tiltakene følges opp med nødvendige bevilgninger eller endringer i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026. Varslede tiltak i digitaliseringsstrategien som digital lommebok til alle, elektronisk ID til alle, en nasjonal infrastruktur for kunstig intelligens, tilbud til alle om å utvikle grunnleggende digitale ferdigheter, etablering

av et dataetisk råd, styrke medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter eller utprøvningsarena for regulatoriske og teknologiske utfordringer er ikke fulgt opp med en krone i forslaget til statsbudsjett for 2026.

På konkret spørsmål fra Venstre om hvilke forslag til bevilgninger, fordelt på poster og kapitler, i forslaget til statsbudsjett 2026 som er en konkret oppfølging av løfter og ambisjoner i regjeringens digitaliseringsstrategi, svarer Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet at «Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har ikke en samlet oversikt over slike bevilgningsforslag».

Snarere kuttet bevilningene til f.eks. bredbåndsutbygging med over 90 pst., eller 380 mill. kroner fra 2025 til 2026, på tross av at regjeringens eget mål om full dekning med inntil 100 Mbit/s hastighet innen 2025 ikke er nådd. Som på andre områder erstatter regjeringen et ikke oppnådd mål med et enda mer ambisiøst mål (1 Gbit/s innen 2030), bare litt lenger fram i tid.

Skal ambisjonen i digitaliseringsstrategien bli noe annet enn ambisjoner, er det behov for et krafttak for digitalisering, ikke minst i offentlig sektor. Regjeringen slo selv fast i Perspektivmeldingen 2024 at

«Den teknologiske utviklingen gjør det mulig for offentlig sektor å møte brukerne på nye måter. Digitalisering og bruk av ny teknologi kan gi økt produktivitet, frigjøre arbeidskraft og gi innsparinger.»

En mer målrettet satsing på digitalisering og bruk av bl.a. kunstig intelligens er også et viktig tiltak for å sikre bærekraften i velferdsstaten og offentlige finanser i framtiden. Dette medlem foreslår derfor en rekke tiltak som i sum utgjør over 1,2 mrd. kroner, for å styrke digitaliseringsinnsatsen og stimulere til bruk av ny teknologi, på statsbudsjettet for 2026.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for økt digitalisering i Norge:

- Fortsatt fart på bredbåndsutbygging i distriktene
- En egen støtteordning for KI-prosjekter i offentlig og kommunal sektor
- Flere studieplasser i IKT- og realfag

Digitalisering	Mill. kr
Medfinansieringordningen for digitaliseringsprosjekter (ordningen utvides til å gjelde kommunesektoren og avvikle krav til gevinstrealisering)	100,0
Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0
Bredbåndsutbygging i distriktene	200,0
Et nytt forskningssenter for næringsrettet digitalisering	50,0
Beredskapslager for sentrale IKT-komponenter	50,0
Økt digitalisering, domstolene	50,0
Statlig medfinansieringsordning, DIGITAL	30,0
Digitalisering i kommunale helse- og omsorgstjeneste	29,6
Tilskudd til digitale helsestasjoner for ungdom	20,0
1 000 nye studieplasser i IKT- og realfag	79,9
Etablere en egen fintech-avdeling og innlemme fintech-selskaper i opsjonsskatteordningen	15,0
Redusere maksimalt beløp for skattepliktig fordel av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver	
Senkes fra maksimalt 4 392 kroner til 3 000 kroner	480,0
Sum alle tiltak for økt digitalisering	1 204,5

Kvinnehelse og fødselsomsorg

Dette medlem mener vi trenger en helt annen systematikk i arbeidet med kvinnehelse. Det må settes av penger til kvinnehelse i forskning, folkehelsepolitikk og behandling. Helseproblemer knyttet til overgangsalderen kan være en av årsakene til at mange kvinner i 50-årene faller utenfor arbeidslivet. En tredjedel av alle kvinner har betydelige helseplager i overgangsalderen. Mange kan imidlertid få god hjelp av hormonbehandling, men behandlingen oppleves som kostbar, og kriteriene for å få medikamenter på blå resept er svært strenge. Dette medlem vil derfor at hormonbehandling som hovedregel skal være på blå resept.

Det er krise i føde- og barseltilbudet mange steder. Dette medlem vil derfor utdanne flere jordmødre og

prioritere tiltak som bidrar til å beholde de som jobber i det offentlige helsevesenet. Jordmødre er våre beste fødselshjelpere og bør konsentrere innsatsen nær kjerneoppgavene. Dette medlem vil få på plass en bedre, mer sammenhengende og helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for bedre kvinnehelse og fødselsomsorg:

- Hormonbehandling ved overgangsalder på blå resept
- Flere jordmødre og styrket fødselsomsorg
- Videreføre refusjon til laboratorieanalyser utført av private gynekologer m.m.

Kvinnehelse og fødselsomsorg	Mill. kr
Menopausal hormonbehandling (overgangsalder) i blåreseptordningen	200,0
Ikke avvikle refusjon for laboratorieanalyser rekvirert av private leger som ikke har avtale med det offentlige	258,0
Forskning på kvinnehelse	40,0

Kvinnehelse og fødselsomsorg	Mill. kr
Kvinnehelsehus	20,0
Endometrioseforeningen	2,0
Flere jordmødre og styrket fødselsomsorg. 100 flere jordmødre fordelt på helseregioner	111,0
300 plasser jordmorutdanning. 2-årig master for sykepleierutdannede	8,2
Fødeavdeling, Alta	10,0
Tilbud om 1 time fysioterapi for alle kvinner etter fødsel	26,0
Sum alle tiltak for bedret kvinnehelse og fødselsomsorg	675,2

Psykisk helse og rusbehandling

God psykisk helse er like viktig som god fysisk helse. Psykisk sykdom og uhelse er et økende problem, spesielt blant ungdom. Årsakene til dette er sammensatte, men alle må være trygge på at de kan få kvalifisert hjelp når de trenger det. Dette medlem mener at lavterskeltilbudene i kommunene må styrkes, og at samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene må utvides.

God forebygging rettet mot familier, barn og ungdom er viktigere enn noen gang. Psykisk helse må prioriteres innenfor førstelinjetjenesten, og hjelpen må gjøres mer tilgjengelig. Dette medlem vil styrke rådgivningstjenester og ideelle aktører som jobber forebyggende innenfor psykisk helse, og ha flere psykologer med offentlig avtale for å få ned ventetiden til psykologtjenester.

Dette medlem vil spesielt prioritere å styrke ordningen med rask psykisk helsehjelp. I dag mangler 247 kommuner RPH-tilbud, og finansieringen skjer av kommunene selv, mens staten henter ut store deler av gevinsten gjennom reduserte sykepenges, AAP og bevilgninger til spesialisthelsetjeneste. Folkehelseinstituttet har beregnet en samfunnsøkonomisk gevinst på 5,26 kroner for hver krone som brukes på RPH. Dette medlem vil i første omgang innføre en statlig til-

skuddsordning som dekker 50 pst. av kostnadene, og utvide ordningen til 50 nye kommuner i 2026.

En god rusomsorg tar utgangspunkt i den enkelte rusavhengiges situasjon. Veien til hjelpeapparatet må være så kort som mulig for dem som trenger hjelp med problematisk rusbruk. Alle som gjennomgår avrusning, må sikres et tilbud om videre rusbehandling senest etter 24 timer, samt tilbud om ettervern. For Venstre er det spesielt viktig å styrke tilbudet innenfor det kommunale rusarbeidet. Dette medlem synes derfor det både er merkelig og beklagelig at regjeringen foreslår å redusere tilskuddet til kommunalt rusarbeid med 44 mill. kroner og avvikle tilskuddsordningen til barn og unge med psykiske plager, problematisk rusmiddelbruk og behov for sammensatte tjenester. På den annen side er det svært positivt at det nå foreslås å etablere egne FACT-ung-team og RusFACT-team.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for raskere psykisk helsehjelp og bedre rusomsorg:

- Innføre statlig medfinansiering av ordningen med rask psykisk helsehjelp (RPH) og utvide ordningen til 50 nye kommuner i 2026
- Videreføre den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjoner og skolehelsetjeneste
- Videreføre bevilgningene til kommunalt rusarbeid

Psykisk helse og rus	Mill. kr
Bedre psykisk helsehjelp i fengslene	25,0
Psykiatrigrupper i politidistriktene	20,0
Psykisk helse i skolen	20,0
Psykisk helsehjelp, studenter	25,0
Opprettholde aktivitet i barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) ved OUS	19,0
Ikke avvikle den øremerkede tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjeneste	0,0
Rask psykisk helsehjelp (RPH)	175,0
Fontenehus	5,0
Psykisk helsehjelp, Svalbard	5,0
Tiltak for forebygging av selvmord og selvskading	20,0
Tannhelsetjeneste for pasienter med psykiske plager og ACT/FACT	10,0
Kommunalt rusarbeid	44,0
Overdoseforebygging	5,0
Pårørendesenteret	9,5
Sum alle tiltak for å styrke psykiatri- og rusomsorg	382,5

Mer bistand til verdens fattigste, Gaza og Sudan

For første gang har regjeringen Støre lagt fram et for-

slag til statsbudsjett der den samlede bistandsinnsatsen utgjør én pst. av BNI. Det skyldes dels at en stor andel bi-

stand går til Ukraina som følge av den økningen et samlet storting vedtok i fjor vår, etter initiativ fra Venstre. Og det skyldes at anslaget for BNI er lavere i 2026 enn i 2025. I sum er derimot de samlede bevilgningene til bistand redusert med om lag 1,3 mrd. kroner i forhold til 2025, og en rekke bistandsmottakere og bistandsområder kuttes reelt og betydelig.

Men når USA avviker mesteparten av sine bistandsprogrammer og store europeiske land reduserer sine bistandsbudsjetter, kan det få dramatiske konsekvenser for mange mennesker verden over. En ny studie publisert i tidsskriftet *The Lancet Global Health* anslår at 22 millioner mennesker, hvorav over fem millioner barn, kan miste livet som følge av redusert bistand de neste årene.

Samtidig er de globale bistandskuttene også et sikkerhetspolitisk problem, og Venstre mener norsk bistandspolitikk både handler om å hjelpe verdens fattigste og om å ivareta norske sikkerhetspolitiske interesser. Når USA trekker seg ut og Europa svekker sin bistand, åpner det seg en dør som Kina har vist vilje og evne til å benytte seg av. Dette medlem viser til at Venstres alternative budsjettforslag legger opp til en styrket bistandsinnsats med 1,9 mrd. kroner og en omprioritering av ytterligere 875 mill. kroner innenfor bistandsbudsjettet. Dette utgjør milliardsatsinger på fat-

tigdomsbekjempelse og klimainvesteringer i utviklingsland.

Stor støtte til Ukraina, både sivil og militær, er bra og i Norges grunnleggende sikkerhetspolitiske interesse, og dette medlem mener at støtten til Ukraina må dobles.

Ukrainas kamp er en kamp for europeisk sikkerhet, folkeretten og den regelstyrte verdensordenen Norge er avhengig av. Et vellykket ukrainsk forsvar av suverenitet og territorium er det mest kostnadseffektive sikkerhetspolitiske tiltak for Norge på lang sikt. Alternativet – en aggressor som lykkes med maktendring av grenser – vil gjøre Europa farligere, dyrere og mer uforutsigbart i tiår framover. Støtten til Ukraina må derfor være tilstrekkelig, forutsigbar, raskt tilgjengelig og målrettet for å dekke både militære, sivile og økonomiske behov.

I likhet med det som skjedde i mars i år, der et samlet storting etter initiativ fra Venstre vedtok å øke støtten til Ukraina med 50 mill. kroner, mener dette medlem at økt støtte til Ukraina best skjer gjennom enstemmige vedtak og egne prosesser i Stortinget og ikke som en del av den ordinære budsjettbehandlingen. Dette medlem viser i så måte til behandlingen av Venstres forslag om styrket norsk støtte til Ukraina for frihet, rettsstat og europeisk sikkerhet (Dokument 8:9 S (2025–2026) som allerede ligger til behandling i Stortinget, som en egnet måte å gjøre dette på.

Økt bistand	Mill. kr
Gaza	200,0
Afghanistan	20,0
Regionbevilgning, Afrika (særlig økt innsats i Sudan)	400,0
UNAIDS	50,0
Utdanning	150,0
Klimainvesteringsfondet – risikokapital	350,0
Klimainvesteringsfondet – kapitalinnskudd	1 000,0
Kjernestøtte til UNDP	100,0
Kjernestøtte til FNs barnefond (UNICEF)	100,0
Kjernestøtte til Verdensbankens fond for de fattigste (IDA). Går til de fattigste landene sør for Sahara. 1 krone inn tilsvarer 4 kroner til effektiv fattigdomsbekjempelse	200,0
Klima- og skoginitiativet	166,0
ODA-godkjente utgifter til flyktninger i Norge som følge av 2 000 flere kvoteflyktninger	52,4
Bistand: Småskala landbruk	500,0
Bistand: Finansiære garantiordning for fornybar energi med garantipremier, ikke med tapsavsetning, jf. hovedregelen i økonomiregelverket	375,0
Sum endret og økt bistand	1 913,4

En sterkere kommuneøkonomi

Kommuner og fylkeskommuner opplever stramme økonomiske rammer, og selv med en betydelig økning i de samlede bevilgningene i statsbudsjettet for 2026 vil dette vedvare. I tiden som kommer, vil mangel på arbeidskraft bli en enda større utfordring. Derfor må kom-

munene og fylkeskommunene omstille seg i raskere takt for fortsatt å kunne møte innbyggernes behov.

Den store utfordringen for kommunesektoren er at det ikke er samsvar mellom det ansvar kommunene er pålagt, de statlige overføringene og de reelle politiske påvirkningsmuligheter lokaldemokratiet har. Dette medlem vil gi kommunene mer ansvar, men det forut-

setter større enheter. Enkelte kommuner kan fint håndtere oppgaver som i dag ligger på et regionalt eller statlig nivå. Dette medlem vil derfor gå bort fra prinsippet om at alle kommuner må gjøre det samme.

I 2026 er det noen akutte kriser som må løses. Kollektivtransportsituasjonen i fylkeskommunene, bemanning i barnehager og kunnskapsmangel i skolen. Det er hovedprioritetene i Venstres alternative statsbudsjett når det gjelder kommunesektoren. Skal dette løses, må det bevilges mer penger, og det må prioriteres og omfordes mellom ulike kriterier for tilskudd.

I sum foreslår Venstre å styrke kommuneøkonomien med 8,3 mrd. kroner, hvorav 6,3 mrd. kroner er økte frie inntekter. De frie inntektene fordeles med 3,92 mrd. kroner til kommunesektoren og begrunnes særskilt med behov for økt bemanning i barnehage- og skolesektoren, og 2,41 mrd. kroner til fylkeskommunene, og begrunnes særskilt med behov for økte bevilgninger til bedre rutetilbud og lavere priser på kollektivtransport og til å gjennomføre fullføringsreformen i videregående opplæring.

Dette medlem foreslår også ytterligere to grep som vil bedre kommuneøkonomien betraktelig. Det første er at staten tar over ansvaret for BPA-ordningen for å sikre alle brukere likeverdige tilbud. Små kommuner har for lite ressurser til å følge opp den lovfestede ordningen på en adekvat måte. Det andre er å gi kommunene lavere rente på lån. Det foreslår dette medlem at skjer på to måter:

Det første er at vektingen av kommunale lån settes lik statlige lån (i praksis medfører det at staten garanterer for kommunale lån). Dette er noe Venstre har foreslått i lang tid, og dette medlem registrerer at Senterpartiet nå også mener det samme, selv om det ikke ble gjort noe som helst da de hadde både kommunalministeren og finansministeren.

Det andre er at staten endrer formålet med eierskapet i Kommunalbanken fra «høyest mulig avkastning over tid» til «å tilby kommunesektoren lavest mulig rente innenfor ansvarlige økonomiske rammer». De siste årene har regjeringen tatt et helt unødige utbytte fra Kommunalbanken som heller kunne og burde gått til å

reducere bankens marginer gjennom lavere rente på lån til kommunesektoren.

0,5 pst. lavere rente medfører reduserte rentekostnader for kommunesektoren på om lag 4 mrd. kroner, eller tilsvarende det samlede netto underskuddet i kommunesektoren i 2024.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan ansvaret for BPA-ordningen kan overføres fra kommunene til staten, og fremme nødvendige forslag til lov- og bevilgningsendringer senest i forbindelse med framleggelsen av forslag til statsbudsjett for 2027.»

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å sette vektingen av kommunale lån lik statlige lån, f.eks. gjennom en statlig lånegarantiordning.»

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å endre formålet med statens eierskap i Kommunalbanken fra 'høyest mulig avkastning over tid' til å tilby kommunesektoren lavest mulig rente innenfor ansvarlige økonomiske rammer.»

Dette medlem foreslår i tillegg en del interne omprioriteringer innenfor overføringene til kommunene og fylkeskommunene slik at de er bedre i stand til å prioritere kjerneoppgavene. Det er viktigere at fylkeskommunene har penger til å sikre kollektivtilbudet enn å tilby tilnærmet gratis tannlegebehandling for den aldersgruppen med best tannhelse. Det er riktigere å kutte en skoletime i uken for å frigjøre mer tid for lærere og kontaktlærere til å følge opp elevene. Det er bedre å øke barnehageprisen med 1 krone og 50 øre dagen for å få nok barnehagelærere, og heller gi gratis barnehage til de som trenger det mest.

Dette medlem vil peke på følgende hovedgrep for en sterkere kommuneøkonomi:

- Øke kommunesektorens frie inntekter
- Billigere lån til kommuner og fylkeskommuner
- Styrke tilskudd til digitalisering, klimatilpasning og klima- og naturtiltak

Kommunesektoren	Mill. kr
Statlig overtakelse av BPA (verbalforslag)	0,0
Lavere vekting av kommunale lån = reduserte rentekostnader for kommunesektoren (verbalforslag)	0,0
Økte frie inntekter kommunene (nettosum)	3 915,4
Økt frie inntekter fylkeskommunene	2 411,6
Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter utvides til å gjelde kommunesektoren	100,0
Medfinansieringsordning for KI-prosjekter i offentlig sektor (inkl. kommunesektoren)	100,0
Bredbåndsutbygging i distriktene	200,0
Styrket bostøtte (= redusert sosialhjelp)	145,0
Tilskuddsordning for utleieboliger	90,0
Styrke områdesatsingene	65,0

Kommunesektoren	Mill. kr
Skolemiljø- og beredskapsteam	187,0
Natursats	100,0
Klimasats	191,9
Klimatilpasningstiltak i kommunene	89,6
Økt statlig andel i store kollektivprosjekt og økt støtte til belønningsordning, tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling	345,0
Helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	27,4
Digitalisering i kommunal helse- og omsorgstjeneste	29,6
Tilskudd til digitale helsestasjoner for ungdom	20,0
Psykisk helse i skolen	20,0
Rask psykisk helsehjelp (RPH)	175,0
Kommunalt rusarbeid	44,0
FORREGION. Forskningsbasert innovasjon i regionene	60,2
Sum alle tiltak rettet mot kommuner og fylkeskommuner	8 316,7

Bolig, kvoteflyktninger, dyrevelferd m.m.

Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett er en del andre satsinger og tiltak som ikke er listet opp i noen av tabellene foran eller i skatte- og avgiftsopplegget. Dette medlem vil spesielt peke på forslag om 2 000 kvoteflyktninger, økt satsing på dyrevelferd med over 100 mill. kroner på ulike tiltak og innføring av selvstendig uttaksrett for fedre og medmødre når det gjelder foreldrepermisjonsordningen.

Dette medlem foreslår også flere tiltak for å bedre situasjonen på boligmarkedet, både for å bygge flere boliger og for å gjøre det enklere for unge og andre førstegangskjøpere av bolig å komme seg inn på boligmarkedet. Bl.a. foreslår Venstre å øke Husbankens lånerammer med 5 mrd. kroner for å hjelpe flere inn på boligmarkedet, og å halvere dokumentavgiften for førstegangskjøpere av bolig, og på sikt fjerne den helt.

Bolig	Mill. kr
Halv dokumentavgift for førstegangskjøpere av bolig	375,0
Innføre saldoavskrivning for utleieboliger for profesjonelle eiendomsaktører (billigere å bygge)	100,0
Tilskuddsordning for utleieboliger	90,0
Ingen generell avvikling av «flertrinnsmodellen» når det gjelder nybygging av boliger i nytt borettslag (skattelette)	25,0
Øke Husbankens lånerammer med 5 mrd. kroner	
Sum alle boligtiltak	590,0

Dyrevern	Mill. kr
Forskning dyrevelferd (inkl. oppdrettsfisk)	60,0
Mattilsynet, økt tilsynsaktivitet knyttet til dyrevelferd	20,0
Dyrepoliti. 10 nye årsverk	17,6
Alternativ til dyreforsøk, inkl. etablering og drift av et norske 3R-senter	12,0
Økt støtte til Dyrevernalliansen (0,5 mill. kr) og NOAH (1 mill. kr)	1,5
Sum alle tiltak for bedret dyrevern	111,1

Enkelte andre tiltak	Mill. kr
Fylkesveier	500,0
2 000 kvoteflyktninger	333,5
Tilskudd til utvidet norskopplæring for flyktninger fra Ukraina	116,7
Økt produksjonskapasitet SMB for å motvirke flaskehalser i produksjonskjedene	125,0
Regelrådet	10,0
Uavhengig råd for klima- og energipolitikk	10,0
Selvstendig uttaksrett for fedre og medmødre (budsjetteffekt i 2027)	0,0
Sum andre tiltak	1 095,2

Usosiale kutt fra regjeringen

Statsminister Støre advarte så sent som 4. september om at det ville bli flere «usosiale kutt» dersom det ble regjeringsskifte.

Med dette bakteppet skulle vi tro at budsjettforslaget fra regjeringen – som jo var ferdig før statsministerens advarsel – ikke inneholdt spor av en slik politikk.

Men i regjeringens budsjettforslag er det bl.a. foreslått kutt i engangsstønad, kutt i overgangsstønad til enslig mor eller far, kutt i stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere, kutt i integreringstilskudd, kutt i norskopplæring for ukrainere, kutt i tilbud til tiggere, kutt i studiestøtte for folkehøyskoleelever, kutt i barnetrygd, kutt i stønad til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg, kutt i antall kvoteflyktninger for å nevne noe. Man kan si mye om disse kuttene, men særlig sosiale er de ikke.

Dette medlem viser til at Venstre foreslår å reversere alle slike usosiale kutt foreslått av regjeringen. Dette medlem støtter heller ikke regjeringens forslag om at barnetrygd igjen skal telle inn i utmåling av sosialhjelp.

En bærekraftig velferdsstat

Perspektivmeldingen som ble lagt fram høsten 2024, er svært tydelig på at framtidens velferdsstat er under press og at vi må ta grep for å sikre en bærekraftig velferdsstat for framtiden. Perspektivmeldingen peker spesielt på en eldre befolkning, et altfor høyt sykefravær og frafall fra arbeidslivet og mer effektiv bruk av ressursene.

Dette medlem legger derfor vekt på tiltak som effektiviserer offentlig sektor slik at vi får mer igjen for pengene. Dette medlem vil gjeninnføre avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (med unntak av helsesektoren, kriminalomsorgen og høyere utdanning) med et prosentvis kutt på 0,75 pst, som vil gi reduserte offentlige utgifter på ca. 2 mrd. kroner. I tillegg foreslår dette medlem et gjennomgående effektiviseringskutt på de fleste statlige direktorat med ytterligere 5 pst.

I tillegg foreslår dette medlem – i tråd med anbefalingene fra perspektivmeldingen – en egen medfinansieringsordning for å få fart på implementering i bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor og en rekke tiltak for å få flere i arbeid og flere til å stå lenger i arbeid.

Pensjon

Ordningen med Avtalefestet pensjon (AFP) har gått fra å være en målrettet ordning som skulle treffe sliterne i arbeidslivet som hadde behov for tidligpensjon, til å bli et generelt lønns- eller pensjonstillegg for arbeidstakere over 62 år som har tariffavtale, og hvor staten tar minst en tredjedel av kostnadene. Statens kostnader til

ordningen er i 2026 over 4,6 mrd. kroner og er økende, en økning på 7,8 pst. fra 2025 til 2026.

Dette medlem har i og for seg ikke noe mot at AFP videreføres, men da som en ren avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver uten statlig bidrag. Dette medlem foreslår derfor å avvike det statlige bidraget til AFP for nye mottakere fra 2026. Dette medlem foreslår også å øke avkortningen av pensjoner for gifte og samboende pensjonister tilbake på nivået fra 2015. Grepene gjør pensjonssystemet mer bærekraftig over tid og sikrer fremtidige generasjoner økonomisk handlingsrom

Et nytt system for sykepenges og arbeidsavklaringspenges

Sykefravær kan være en stor belastning både for de som er syke, og for samfunnet. Norge har blant verdens høyeste sykefravær, noe som må sies å være et stort paradoks i et land med god folkehelse og et helsevesen i verdensklasse. Utgiftene til sykelønn har økt med nesten 20 mrd. kroner – korrigert for lønns- og prisvekst – på de fire årene denne regjeringen har styrt.

Gjennom utallige offentlige utvalg og anbefalinger fra internasjonale organisasjoner som Det internasjonale pengefondet (IMF) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) har diagnosen vært klar lenge: Sykefraværet er ikke rekordhøyt fordi nordmenn er mer syke enn andre, men fordi sykelønnsordningen har for svake insentiver til å komme tilbake på jobb. Dette handler både om insentivene for arbeidstaker, som har 100 pst. sykelønnsdekning fra dag én, og for arbeidsgiver, som ikke har noen kostnad ved sykefravær etter at staten tar over fra dag sytten.

Dette medlem s foreslår til å få ned sykefraværet er å gjennomføre endringene som ble foreslått av Sysselsettingsutvalgets ekspertgruppe (NOU 2019:7). Den nye modellen har ulike regler for gradert sykemelding og 100 pst. sykmelding, og vil føre til et lavere sykefravær og en styrket arbeidslinje. Målsettingen er at både arbeidsgivere og arbeidstakere skal få en sterkere økonomisk interesse i å ta i bruk graderte sykemeldinger og legge til rette for at arbeidsforholdet blir gjenopptatt så raskt som mulig.

Samtidig åpner systemet for lengre sykemeldingsperioder enn i dag dersom det tas i bruk graderte sykemeldinger, og når det er gode utsikter til at arbeidstaker kommer tilbake i jobb. En slik omlegging av systemet for sykemeldinger vil være bra for den enkelte, styrke arbeidslinjen, øke verdiskapingen, inkludere flere i arbeidslivet og vil spare fellesskapet i direkte trygdeutgifter. Det vil kort sagt være bedre for alle. I tillegg foreslår Venstre en omfattende reform av ordningen med arbeidsavklaringspenges, som er mer sosial og som gir større insentiver for å komme raskere tilbake i arbeid, nærmere redegjort for tidligere i dette dokumentet.

Strømsstøtte, Norgespris og CO₂-kompensasjon

Dette medlem viser til at Venstre ikke foreslår endringer når det gjelder strømsstøtte eller Norgespris i sitt alternative statsbudsjett. Det skyldes først og fremst at Venstre lovet velgerne før valget at Norgesprisordningen skulle videreføres ut 2026, og fordi svært mange har inngått en avtale om Norgespris som binder dem til ordningen ut 2026. Dette medlem er av den oppfatning av løfter før valg også skal gjelde etter valget, spesielt i det første statsbudsjettet etter et valg.

Dette medlem viser til at Venstre foreslo en alternativ modell i forbindelse med Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2025, basert på Høyres «tryggpris-løsning», som både ville gitt næringslivet reduserte strømkostnader og som i langt større grad ville gitt forbrukere insentiver til strømsparing og energieffektivisering enn Norgespris-modellen.

Dette medlem mener at det er helt avgjørende at modellen for Norgespris evalueres og justeres dersom den skal videreføres. En undersøkelse fra Elhub tyder også på at det er de mest velstående og ressurssterke som har inngått avtale om Norgespris, og ikke de som først og fremst har behov for reduserte kostnader knyttet til strømrregning.

Dette medlem foreslår videre å redusere CO₂-kompensasjonsordningen betydelig, i tråd med anbefalingene fra regjeringens eget Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser. Det gjør vi av flere grunner. For det første støtter Venstre i utgangspunktet ikke den inngåtte avtalen som regjeringen har inngått med industrien om å videreføre ordningen til 2030, med en totalramme på hele 50 mrd. kroner for perioden. For det andre er dette medlem helt enig med SSB, som etterlyser effektene av ordningen og som mener at den ikke kan klassifiseres om et positivt miljøtiltak, og regjeringens eget finanspolitikkutvalg som i sin siste rapport skriver at

«Næringsstøtte fordekt som klimapolitikk, for eksempel CO₂-kompensasjonsordningen, kan fortrenge mer effektiv klimapolitikk» og «berettigelsen for CO₂-kompensasjonsordningen faller bort når kraftprisen ikke ligger an til å øke sammenlignet med historiske priser.»

For det tredje vil ordningen fort være uforenlig med EUs klimatollforordning CBAM, som regjeringen prisverdig vil tilslutte seg, særlig om ordningen utvides til å gjelde indirekte utslipp. Og for det fjerde går store deler av totalbeløpet til bedrifter som går med svært store overskudd, og tilsvarer en subsidie på over en mill. kroner per ansatt hos disse bedriftene. Dette medlem foreslår derfor å kutte den delen av ordningen som ikke går til klima- og energieffektiviseringstiltak.

Dette medlem viser også til at Venstre foreslår en rekke andre reduksjoner i støtteordninger og subsi-

dier i vårt alternative statsbudsjett. I sum medfører endringene Venstre foreslår over varig innsparing på offentlige budsjetter, over 20 mrd. kroner per år.

Et skattesystem som stimulerer til arbeid, investeringer og grønn omstilling

Dette medlem mener at skatte- og avgiftssystemet både skal være omfordelende, bidra til grønne og verdiskapende valg og gi forutsigbarhet både for personer og bedrifter. Dette medlem vil innrette skatte- og avgiftssystemet slik at det skal lønne seg å arbeide, eie og investere i norske bedrifter og arbeidsplasser og å ta grønne valg.

Derfor foreslår Venstre å gi skattelette på 2 500 kroner for alle arbeidsinntekter over 200 000 (grensen for å betale skatt, ut over trygdeavgift) og å innføre et arbeidsfradrag på 50 000 kroner både for unge og eldre arbeidstakere. Dette medlem foreslår videre lettelser i formuesskatten både for «vanlige» formuer og ikke minst rettet mot gründere, investorer og eier av norsk næringsliv. Dette medlem foreslår betydelige omlegginger innenfor merverdiavgiftssystemet som bidrar til å gjøre det enklere å ta grønne valg, og dette medlem priser utslipp høyere gjennom økte klima- og miljøavgifter og avgifter på fossile kjøretøy.

Regjeringen har de siste 3 årene tappet norsk næringsliv for mer enn 50 mrd. kroner i form av den midlertidig økte arbeidsgiveravgiften og gjennom øvrig økt nærings- og eierbeskatning og økt utbytteskatt, samtidig som det i beste fall er gitt moderate skattelettelser til vanlige folk. Det er verken forutsigbart eller god næringspolitikk. Regjeringens selvpålagte frys av samlet nivå på skatte- og avgiftssiden gjør det umulig å ta store grep og/eller det fører til uforutsigbarhet, slik den brå reduksjonen av mva-fritak for elbiler medfører i årets forslag. Dette for å kunne finansiere lettelser i elavgift som regjeringen allerede hadde lovet før valget.

Skatt på inntekt

Dette medlem viser til at Venstre i sum foreslår lettelser i inntektsskatt på 11,1 mrd. kroner (ikke medregnet redusert utbytteskatt). De viktigste grepene er å øke personfradraget med ca. 11 500 kroner, som medfører en lettelse i alle inntekter over 200 000 kroner på 2 500 kroner. I tillegg foreslår dette medlem å øke frikortgrensen (inntektsgrense for å betale trygdeavgift) med 50 000 kroner til 150 000 kroner. Det betyr at ingen som tjener under 150 000 kroner, betaler skatt, og en skattelettelse på 11 700 kroner for inntekter på 150 000 kroner i forhold til dagens regler, og en lettelse på om lag 2 700 kroner på en inntekt mellom 150 000 og 200 000 kroner. Dette grepet vil spesielt gi lettelser for studenter og andre som jobber deltid.

Dette medlem foreslår videre å innføre et skattefradrag for alle unge mellom 18 og 35 år på 50 000 kro-

ner, som trappes ned mot inntekt med 30 pst. Det betyr at det på samme måte som regjeringens «skattelotteri» er inntekter som er nærmest det nye nivået for å betale skatt (ut over trygdeavgift), som får den største lettelsen, mens fradraget trappes ned mot inntekter med 30 pst. deretter. I Venstres modell vil inntekter rundt 300 000 kroner (litt avhengig av omfang av skattefradrag ut over standardfradrag) få de største lettelsene, mens fradraget vil bli trappet helt ned for inntekter over ca. 500 000 kroner. Dette vil spesielt stimulere unge som ikke er i jobb eller som jobber deltid, til å jobbe mer. Dette er også Venstres motsvar til regjeringens «skattelotteri». Dette medlem synes det er svært spesielt at en regjering som på inn- og utpust sier at de er «mot å veie og måle» eller behovsprøve, og tilhengere av like universelle løsninger for alle, velger å innføre et skattelotteri, der noen utvalgte kan få en skattelette på over 30 000 kroner, mens andre med samme inntekt ikke får noe.

Dette medlem foreslår i tillegg et «flatt» skattefradrag for arbeidstakere over 70 år på 50 000 kroner. Det betyr at alle over 70 år som har en samlet inntekt over 250 000 (igjen litt avhengig av fradrag), vil få en skattelette på 11 000 kroner. Dette vil, sammen med forslagene om å gi rett til sykepenger (70 år) og pensjonsopptjening (75 år), gjøre det mer attraktivt for eldre arbeidstakere å stå lenger i jobb.

Dette medlem foreslår i tillegg en rekke andre endringer i skattesystemet når det gjelder personinntekt som både gjør det mer attraktivt å spare til egen pensjon, eie og investere i egen bedrift. Dette medlem foreslår bl.a. å redusere den skattbare «fordelen» av bruk av mobiltelefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver og heve den skattefrie kilometergodtgjørelsen til samme nivå som statens satser. Det siste er både forenklende for arbeidsliv og Skatteetaten, noe som kan frigjøre ressurser til andre og viktigere oppgaver.

Skatt på næringsliv og norsk eierskap

Det er behov for et skattesystem som er innrettet slik at det stimulerer til omstilling og til investeringer i nye og fremvoksende næringer, og som spesielt underbygger potensialet i vekstbedrifter. Et unødig høyt skatteinivå, brå endringer og nye dårlig funderte og mangel-

fullt utredede skatteendringer, i tillegg til særnorske skattearter og -satser bidrar til det motsatte.

Konsekvensen av en slik politikk svekker etableringstakten i det private næringslivet generelt og er effektive investeringshindre i den type selskaper vi trenger for å omstille norsk næringsliv i en mer bærekraftig og innovativ retning.

Dette gjelder ikke minst endringene i formuesskatt og utbytteskatt som er foretatt etter regjeringsskiftet høsten 2021. De rammer særlig kapitaltilgangen til virksomheter som har høye oppstarts- og driftskostnader, og som er avhengige av kontinuerlig kapitalinnhenting for å vokse, noe som bl.a. påpekes av Kapitaltilgangsutvalget (NOU 2018:5). Og det rammer gründere som tar ut liten lønnsinntekt i en oppstartsfase, men som samtidig foretar store investeringer med betydelige tekniske verdier, men som ikke kan realiseres. Dette medlem foreslår derfor lettelser i nærings- og eierbeskatning på om lag 6 mrd. kroner (inkl. lavere utbytteskatt. Dette medlem foreslår både å senke formuesskatten på «arbeidende kapital», dvs. å senke verdsettelsesrabatten på aksjer mv. fra 80 til 70 pst., og å senke den statlige satsen i trinn 1 med 0,1 prosentpoeng. Disse endringene vil bety lettelser for alle som i dag betaler formuesskatt.

Endringer i momssystemet

Dette medlem viser til at Venstre foreslår flere endringer i mva-systemet som gjør det enklere å ta grønne og sunne valg, bl.a. å fjerne moms på all frukt og grønt, samtidig som momsen på kjøtt økes, i tråd med både kostholdsråd og klimaråd. Dette medlem vil fjerne moms på reparasjoner og salg av brukte klær, fritidsartikler og elektronikk, korttidsleie av elbiler og på elektroniske nyheter, og gjøre utfasingen av mva-fritaket på elbiler mer forutsigbart enn det regjeringen foreslår, og som både bilbransjen og interesseorganisasjoner har reagert sterkt på.

Samtidig foreslår dette medlem å avvikle det ulogiske momsfritaket for elektrisk kraft i Nord-Norge. Venstre støttet heller ikke regjeringens og stortingsflertallets vedtak om lavere moms på vann- og avløpsgebyr og foreslår å videreføre denne på ordinært nivå, i tråd med anbefalingene fra regjeringens Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser.

Endringer i momssystemet	Mill. kr
Momsfritak på all frukt og grønt	4 800,0
Momsfritak på reparasjon og omsetning av brukte klær, elektronikk mv.	680,0
Momsfritak på korttidsutleie av elbil	80,0
Reduksjon i mva-fritak for elbil skjer fra 1.4.2026 og trappes ned med 100 000 kroner per år	875,0
Ordinær sats (25 pst.) på kjøtt	3 200,0
Avvikle fritak for mva. på elektrisk kraft i Nord-Norge	670,0
Videreføre ordinær sats på vann- og avløpsgebyr	3 700,0
Øvrige endringer (nyhetsmedier, frivillige org mv.)	430,0
Sum alle endringer	705,0

For en vanlig familie vil Venstres endringer i mva. for matvarer gi følgende positive utslag, basert på SSBs forbruksundersøkelse og oppjustert til 2025-priser:

- En husholdning med 1 person vil spare 700 kroner årlig.
- En husholdning med 2 personer (to voksne) vil spare 1 000 kroner årlig.
- En husholdning med 4 personer (to voksne, to barn) vil spare 1 500 kroner årlig.

Miljø- og bilavgifter

Dette medlem har i flere tiår vært tilhenger av et grønt skattesifte. En slik politikk er også støttet opp av flere ulike regjeringsoppnevnte utvalg. Kort fortalt med-

fører et grønt skattesifte at det blir dyrere å forurense og å ta miljøfiendtlige valg, mens det blir mer lønnsomt å ta grønne valg. Den mest effektive måten å gjøre dette på er å øke prisen på utslipp gjennom økte avgifter på utslipp og fossile transportmidler, men samtidig gi merinntektene tilbake i form av lavere skatter på personer, eierskap og næringsliv og lavere avgifter på miljøvennlige alternativ. Disse prinsippene følger vi opp i Venstres alternative budsjett. Avgiftene på utslipp og fossile transportformer øker med 9,5 mrd. kroner, mens skatter for personer og næringsliv reduseres med 16 mrd. kroner. I sum medfører Venstres samlede skatte- og avgiftsopplegg netto lettelser på om lag 7 mrd. kroner.

	Påløpt (mill. kr)	Bokført (mill. kr)
Fjerne fradrag i særskatt for CO ₂ -avgift for petroleumsnæringen og øke CO ₂ -avgiften tilsvarende ordinær sats		
Overføres til SPU og påvirker ikke budsjettbalansen	10 000,0	5 050,0
Øke grensene i ny engangsavgift for biler med forbrenningsmotor	260,0	240,0
Sette CO ₂ -komponenten i engangsavgiften for varebiler til 50 pst av personbiler	620,0	570,0
Fritak for trafikksforsikringsavgift for alle elektriske varebiler	40,0	20,0
Redusert trafikksforsikringsavgift for elbiler	350,0	170,0
Reversere lettelser i veibruksavgiften 2022–2025	2 250,0	2 100,0
Redusert elavgift til 6 øre kWh	1 290,0	900,0
Gjeninnføre grunnavgiften på mineralolje	1 950,0	1 750,0
Trappe opp CO ₂ -avgiften til 3 000 kroner per tonn i 2030 (2020-kroner)	2 080,0	1 905,0
Ikke innføre et generelt fritak fra CO ₂ -avgift for kvotepliktige virksomheter	526,0	482,0
Innføre en ordning med negativ CO ₂ -avgift	370,0	370,0
Avgift på mineralgjødsel, 200 kr/kg	217,7	217,7
Ultra-fastfashion-avgift (verbalforslag)	0,0	0,0
Økt avgift på avfallsforbrenning	615,0	565,0
Trappe opp avgiften på HFK og PFK tilsvarende avgiften på CO ₂	65,0	60,0
Avvikle fritaket i NO _x -avgiften for enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO _x -utslipp	850,0	650,0
Videreføre flypassasjeravgiften på 2024-nivå	640,0	580,0
Sum endringer i bil- og miljøavgifter	10 603,7	9 459,7

I sum utgjør endringene Venstre foreslår i skatte- og avgiftssystemet, en netto skatte- og avgiftslettelse på om lag 7 mrd. kroner.

	Påløpt (mill. kr)	Bokført (mill. kr)
Personbeskatning (ekskl. utbytteskatt)	12 006,0	11 152,0
Formues- og utbytteskatt	5 760,0	5 460,0
Øvrig næringsbeskatning	682,0	217,0
Momssystemet	652,5	705,0
Bil- og miljøavgifter	10 603,7	9 459,7
Øvrige endringer (netto)	222,5	242,2
Sum alle endringer (netto skatte- og avgiftslettelse)	7 414,3	6 906,5

3.2 Oversikt over partienes forslag til rammevedtak

Oversikt over forslag til netto rammevedtak fra de respektive partier. Avvik fra regjeringens forslag i parentes. Alle tall i 1 000 kroner.

Komité	Nr.	Prop. 1 S (2025–2026)	A, Sp og R	FrP	H	SV	R	MDG	KrF	V
		Gul bok								
Kommunal- og forvaltningskomiteen	1	Statsforvaltning mv.	22 711 700	22 790 500 (+78 800)	22 102 087 (-609 613)	21 219 690 (-1 492 010)	21 520 700 (-1 191 000)	22 552 000 (-159 700)	22 771 700 (+60 000)	22 601 700 (-110 000)
Familie- og kulturkomiteen	2	Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	78 516 480	79 255 180 (+738 700)	77 614 080 (-902 400)	79 150 480 (+634 000)	79 861 480 (+1 345 000)	80 541 180 (+2 024 700)	112 382 807 (+33 866 327)	82 205 480 (+3 689 000)
	3	Kultur og likestilling mv.	27 351 838	27 423 838 (+72 000)	21 498 368 (-5 853 470)	26 897 373 (-454 465)	27 918 838 (+567 000)	27 665 048 (+313 210)	27 889 238 (+537 400)	27 121 338 (-230 500)
Utenriks- og forsvarskomiteen	4	Utenriks	57 173 495	57 184 995 (+11 500)	40 789 884 (-16 383 611)	55 442 930 (-1 730 565)	58 866 495 (+1 693 000)	57 595 647 (+422 152)	89 989 731 (+32 816 236)	58 864 932 (+1 691 437)
Justiskomiteen	5	Justis	50 423 915	50 623 745 (+199 830)	52 136 915 (+1 713 000)	50 578 260 (+154 345)	50 741 956 (+318 041)	50 767 915 (+344 000)	51 005 557 (+581 642)	51 084 315 (+660 400)
Kommunal- og forvaltningskomiteen	6	Innvandring, regional utvikling og bolig	26 108 487	26 199 237 (+90 750)	19 434 691 (-6 673 796)	25 241 667 (-866 820)	27 555 869 (+1 447 382)	27 430 220 (+1 321 733)	28 525 093 (+2 416 606)	26 968 887 (+860 400)
Arbeids- og sosialkomiteen	7	Arbeid og sosial	710 471 668	710 587 068 (+115 400)	709 934 668 (-537 000)	707 691 797 (-2 779 871)	711 817 668 (+1 346 000)	720 359 518 (+9 887 850)	711 087 568 (+615 900)	711 255 868 (+784 200)
Utenriks- og forsvarskomiteen	8	Forsvar	169 093 153	165 809 653 (-3 283 500)	166 793 153 (-2 300 000)	166 893 153 (-2 200 000)	169 093 153 (0)	169 093 153 (0)	169 093 153 (0)	165 803 153 (-3 290 000)
Næringskomiteen	9	Næring	9 915 654	8 953 754 (-961 900)	6 921 254 (-2 994 400)	7 625 178 (-2 290 476)	9 887 204 (-28 450)	10 200 654 (+285 000)	10 560 054 (+644 400)	9 205 754 (-709 900)
	10	Fiskeri	2 923 238	2 945 438 (+22 200)	2 267 838 (-655 400)	2 765 338 (-157 900)	2 573 238 (-350 000)	2 914 938 (-8 300)	2 572 738 (-350 500)	2 282 838 (-640 400)
	11	Landbruk	33 884 588	34 027 988 (+143 400)	29 704 586 (-4 180 002)	31 921 180 (-1 963 408)	34 415 588 (+531 000)	34 370 588 (+486 000)	34 391 938 (+507 350)	34 015 388 (+130 800)
Energi- og miljøkomiteen	12	Olje og energi	-172 686 112	-172 989 112 (-303 000)	-173 561 112 (-875 000)	-172 907 712 (-221 600)	-172 634 112 (+52 000)	-172 330 812 (+355 300)	-176 549 112 (-3 863 000)	-172 256 112 (+430 000)
	13	Miljø	23 936 203	23 986 453 (+50 250)	17 314 019 (-6 622 184)	21 563 004 (-2 373 199)	25 817 403 (+1 881 200)	24 307 203 (+371 000)	30 217 203 (+6 281 000)	20 331 252 (-3 604 951)
Kontroll- og konstitusjonskomiteen	14	Kontroll og konstitusjon	947 147	939 147 (-8 000)	929 147 (-18 000)	922 676 (-24 471)	947 147 (0)	947 147 (0)	947 147 (0)	947 147 (0)
Helse- og omsorgskomiteen	15	Helse	299 975 220	300 435 158 (+459 938)	305 475 724 (+5 500 504)	300 840 765 (+865 545)	301 230 220 (+1 255 000)	306 673 920 (+6 698 700)	301 685 720 (+1 710 500)	301 900 520 (+1 925 300)
Utdannings- og forskningskomiteen	16	Utdanning og forskning	95 992 769	96 783 429 (+790 660)	95 391 744 (-601 025)	95 201 799 (-790 970)	96 648 969 (+656 200)	99 263 824 (+3 271 055)	97 633 669 (+1 640 900)	97 291 869 (+1 299 100)
Transport- og kommunikasjonskomiteen	17	Transport og kommunikasjon	99 522 225	99 906 025 (+383 800)	104 645 525 (+5 123 300)	99 024 625 (-497 600)	96 335 225 (-3 187 000)	95 691 575 (-3 830 650)	104 453 675 (+4 931 450)	99 169 225 (-353 000)

		Prop. 1 S (2025–2026)									
Komité	Nr.	Gul bok	A, Sp og R	FrP	H	SV	R	MDG	KrF	V	
Kommunal- og forvaltningskomiteen	18	Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	273 474 209	279 188 909 (+5 714 700)	274 681 709 (+1 207 500)	278 611 674 (+5 137 465)	283 362 209 (+9 888 000)	284 597 779 (+11 123 570)	280 274 209 (+6 800 000)	276 323 709 (+2 849 500)	279 797 332 (+6 323 123)
	19	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 900 000	5 900 000 (0)	-5 400 000 (-11 300 000)	2 000 000 (-3 900 000)	5 900 000 (0)	5 897 000 (-3 000)	5 900 000 (0)	2 556 000 (-3 344 000)	3 705 000 (-2 195 000)
Finanskomiteen	20	Stortinget, finans- administrasjon mv.	45 189 427	45 223 427 (+34 000)	45 599 427 (+410 000)	44 854 427 (-335 000)	45 253 927 (+64 500)	45 256 307 (+66 880)	45 371 427 (+182 000)	44 859 427 (-330 000)	44 628 427 (-561 000)
	21	Skatter og avgifter	-1 862 746 244	-1 862 692 244 (+54 000)	-1 811 310 244 (+51 436 000)	-1 846 992 244 (+15 754 000)	-1 895 045 244 (-32 299 000)	-1 891 383 244 (-28 637 000)	-1 900 829 044 (-38 082 800)	-1 866 125 244 (-3 379 000)	-1 855 839 744 (+6 906 500)
	22	Utbytte mv.	-67 164 254	-67 164 254 (0)	-70 364 254 (-3 200 000)	-67 664 254 (-500 000)	-67 164 254 (0)	-67 806 254 (-642 000)	-67 164 254 (0)	-68 264 254 (-1 100 000)	-67 664 254 (-500 000)
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland		-69 085 194	-64 681 666 (+4 403 528)	-67 400 791 (+1 684 403)	-69 118 194 (-33 000)	-85 096 321 (-16 011 127)	-65 394 694 (+3 690 500)	-17 789 783 (+51 295 411)	-68 566 808 (+518 386)	-69 081 341 (+3 853)	

3.3 Statens lånebehov

3.3.1 SAMMENDRAG FRA PROP. 1 S (2025–2026) GUL BOK

3.3.1.1 Fullmakt til å ta opp statslån o.a.

Statens lånebehov for neste år følger av budsjettforlaget. Lånebehovet oppstår ved at statlige kapitaltransaksjoner i budsjettet finansieres med låneopptak. Vanlige kapitaltransaksjoner er statsbankenes utlån til sine kunder og refinansiering av forfalte statslån. Det er lagt opp til at finansieringsbehovet i hovedsak blir dekket ved opptak av nye, langsiktige lån innenlands. Av hensyn til markedet for statspapirer søkes det normalt å jevne ut den langsiktige opplåningen over flere år. For 2026 foreslås det en fullmakt på 150 mrd. kroner for opptak av nye, langsiktige lån.

Statens kortsiktige opplåning i markedet skjer ved salg av statskasseveksler, som er papirer med løpetid på inntil tolv måneder. For 2026 foreslås det en ramme på 75 mrd. kroner for utestående volum i kortsiktige markedslån.

Både rammen for opptak av langsiktige lån og rammen for kortsiktige låneopptak tilsvarer de respektive rammene for 2025.

For andre kortsiktige lån ber regjeringen om en fullmakt uten konkret beløpsgrense. Regjeringen ber i tillegg om at den generelle fullmakten til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir videreført. Det bes også om fullmakt til å gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

Forslagene til fullmakter er omtalt nærmere i avsnitt 7.3 i proposisjonen, og forslagene er sammenfattet i tabell 7.3 i proposisjonen. Dersom Stortinget vedtar de fullmaktene det her bes om, vil Finansdepartementet gi Norges Bank fullmakt til å dekke lånebehovet og eventuelt inngå derivatavtaler samt gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til disse.

Det vises til generell omtale av statsgjeldsforvaltningen i Meld. St. 1 (2025–2026) Nasjonalbudsjettet 2026.

3.3.1.2 Sammensetningen av statsgjelden

Tabell 7.1 viser størrelsen på og sammensetningen av statens bruttogjeld ved utgangen av de to siste årene og første halvår i 2025.

Tabell 7.1 Sammensetningen av statsgjelden

	Mill. kroner		
	31.12.23	31.12.24	30.06.25
Langsiktige lån ¹	516 825	566 030	575 933
Kortsiktige markedspapirer ²	50 000	49 000	47 000
Andre kortsiktige lån ³	142 704	158 521	99 550
Statsgjelden	709 529	773 551	722 483

¹ Lån med lengre løpetid enn ett år.

² Lån med løpetid inntil ett år.

³ Kontolån fra statsinstitusjoner mv.

Kilde: Finansdepartementet.

Statsgjelden består av langsiktige lån, kortsiktige markedspapirer og andre kortsiktige lån. Staten dekker behovet for langsiktig finansiering ved å selge statsobligasjoner i det innenlandske markedet gjennom auksjoner og syndikeringer. Den kortsiktige opplåningen i markedet skjer gjennom salg av statskasseveksler i auksjoner. Statskasseveksler er omsettelige lån uten kupongrente. Andre kortsiktige lån omfatter alminnelige kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, samt eventuelle kontolån fra institusjoner som i særskilte tilfeller kan pålegges å plassere overskuddslikviditet som kontolån til staten.

3.3.1.3 Statens lånebehov og behovet for lånefullmakter

I tråd med lov om Statens pensjonsfond blir det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet foreslått

dekket ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Samtidig blir statlige kapitaltransaksjoner dekket ved nye låneopptak og/eller ved å trekke på statens kontantbeholdning. Staten tar opp lån blant annet for å finansiere statsbankenes utlån til sine kunder, store poster er utlån fra Husbanken og Statens lånekasse. Netto finansieringsbehov, i 2026 er anslått til 34 mrd. kroner. I tillegg benyttes statlige låneopptak til å dekke avdrag på den gjelden som staten allerede har tatt opp. I 2026 planlegges det å refinansiere statlige låneforfall på 61 mrd. kroner. Staten har ut fra forslagene i denne proposisjonen et brutto finansieringsbehov i 2026 på 95,6 mrd. kroner, jf. tabell 7.2.

Tabell 7.2 Statens finansieringsbehov i 2025 og 2026

		Saldert bud- sjett 2025	Mrd. kroner Gul bok 2026
A	Oljekorrigert overskudd på statsbudsjettet	-445,8	-452,2
B	Overført fra Statens pensjonsfond utland	445,8	452,2
C	Overskudd før lånetransaksjoner (A + B)	0,0	0,0
D	Utlån til statsbankene, aksjetegning o.l., netto ¹	112,5	34,4
E	Statens netto finansieringsbehov (D – C)	112,5	34,4
F	Gjeldsavdrag ²	63,8	61,1
Statens brutto finansieringsbehov (E + F)		176,3	95,6

¹Medregnet tilbakeføring fra statens kontantbeholdning til Statens pensjonsfond utland i 2025.

²Dette gjelder avdrag på langsiktige statslån.

Kilde: Finansdepartementet.

I vurderingen av statens lånebehov tas det normalt utgangspunkt i statens brutto finansieringsbehov, jf. tabell 7.2. Videre tas det hensyn til virkningen av statens transaksjoner på likviditeten i pengemarkedet. Penge-markedet blir tilført likviditet når staten betaler avdrag på gjelden eller øker netto utlån fra statsbankene, mens opptak av statslån inndrar likviditet fra markedet. Siden underskuddet på statsbudsjettet blir dekket ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland, påvirker ikke statsbudsjettet den samlede likviditeten i penge-markedet. Samtidig er det slik at noen poster på statsbudsjettet påvirker balansen på budsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning, men ikke likviditeten i pengemarkedet. Det gjelder renter og overføringer fra Norges Bank.

Tidligere ble det korrigert for disse postene i lånebehovet, slik at opplåningen, og dermed likviditetsinn-dragningen, ble økt med et beløp tilsvarende renter og overføringer fra Norges Bank. Korrigeringen førte til at utestående statsgjeld og inntestående på statens konto i Norges Bank hvert år økte tilsvarende overføringsbelø-

pet og rentene fra Norges Bank. Denne korrigeringen opphørte fra og med statsbudsjettet for 2025. Nå er det opp til Norges Bank eventuelt å gjennomføre denne likviditetsinn-dragningen som del av likviditetsstyringen.

Selv om anslaget på lånebehovet skulle endre seg, justeres ikke den planlagte opplåningen gjennom bud-sjettåret. Det antas at aktørene i kapitalmarkedet øns-ker forutsigbarhet i opplåningen, slik at store eller hyp-pige endringer i opplåningen vil kunne medføre dårli-gere lånebetingelser for staten. Det har heller ikke blitt korrigert dersom faktisk lånebehov i regnskapet blir større eller mindre enn anslått i budsjettet. Norges Bank kan imidlertid justere opplåningen slik at lånetransak-sjonene over tid er likviditetsnøytrale.

Tabell 7.3 gir en samlet oversikt over gjeldende lå-nefullmakter for 2025 og forslag til nye fullmakter for 2026. I tillegg ber regjeringen om at fullmakten til å inn-gå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir videreført, og at det gis fullmakt til å foreta sikkerhets-plasseringer hos motparter i rentebytteavtaler.

Tabell 7.3 Fullmakt til å ta opp statslån i 2026

		Mill. kroner	
	Fullmakt for 2025	Utnyttet per 30.06.25	Forslag til full- makt for 2026
Nye langsiktige lån	150 000	79 000	150 000
Kortsiktige markedslån	75 000	47 000	75 000
Andre kortsiktige lån	Ubegrenset	126 000	Ubegrenset

Kilde: Finansdepartementet.

Fullmakt til å ta opp langsiktige lån

Statens lånebehov blir dekket ved å ta opp nye, langsiktige lån innenlands. Finansdepartementet leg-ger normalt opp til å søke å jevne ut opptakene av lang-siktige lån. Formålet er at store svingninger i finansier-ingsbehovet fra ett år til det neste ikke skal slå ut tilsva-rende på opplåningstakten. Et samlet anslag på opplå-

ningen i 2026 er om lag 96 mrd. kroner. Et ønske om re-lativt stabile låneopptak fra år til år kan øke dette.

For å ta hensyn til usikkerhet, er det hensiktsmessig med en lånefullmakt som er noe høyere enn planlagt opplåning. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn om at fullmakten for 2026 til å ta opp nye langsiktige lån innenlands blir satt til 150 mrd. kroner, jf. forslag til ro-

mertallsvedtak. Dette tilsvarer fullmakten som ble gitt for i år.

Fullmakt til å ta opp kortsiktige markedslån

Fullmakten for kortsiktige markedslån er utformet som en ramme for maksimalt utestående beløp. Regjeringen foreslår at fullmakten til å ha utestående kortsiktige markedslån settes til 75 mrd. kroner i 2026, jf. forslag til romertallsvedtak. Dette tilsvarer fullmakten for i år.

Fullmakt til å ta opp andre kortsiktige lån mv.

Fullmakten for andre kortsiktige lån omfatter alminnelige kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond samt eventuelle kontolån fra institusjoner som kan pålegges å plassere overskuddslikviditet som kontolån til staten. Fullmakten omfatter også eventuelle plasseringer som er gitt som sikkerhet fra motparter i rentebytteavtaler. Størstedelen av andre kortsiktige lån er innskudd fra operatørbanken for skattebetalingsordningen.

Lånene under denne fullmakten er gjeld av en slik karakter at en ikke bør fastsette en beløpsgrense. Det foreslås at Finansdepartementet for 2026 får fullmakt til å ta imot slike plasseringer som kontolån uten at det blir satt en beløpsgrense, jf. forslag til romertallsvedtak. Da unngår en at staten eventuelt må avvise innskudd fordi fullmakten ikke er stor nok.

Fullmakt til å inngå derivater mv.

I gjeldsforvaltningen kan rentebytteavtaler brukes for å styre rentebindingen på gjelden sammenlignet med det som følger direkte av en strategi der opplåningen spres på løpetider opp til 20 år. Rentebytteavtaler gir staten fleksibilitet til å endre den gjennomsnittlige rentebindingen på gjeldsporteføljen uten at selve opplåningen blir endret.

Det følger av statens avtaler med motpartene i rentebytteavtalene at motparten må innbetale kontantsikkerhet på konto i Norges Bank dersom rentebytteavtalene har en netto markedsverdi i statens favør som er over avtalte terskelnivåer. Dette reduserer statens risiko for tap hvis en motpart får betalingsproblemer. Norges Bank har reforhandlet de fleste slike avtaler slik at også staten vil måtte betale sikkerhet ved nye rentebytteavtaler. Slike tosidede avtaler er markedspraksis mellom banker, og etter hvert også for statsgjeldforvaltere. Innskudd som sikkerhetsstillelse skiller seg fra vanlige bankinnskudd ved at det potensielle tapet er svært begrenset. Volumet av sikkerhetsstillelsen vil være tilnærmet lik markedsverdien av rentebytteavtalene, slik at netto markedsverdi av stilt sikkerhet tillagt rentebytteavtaler er nær null.

Det bes om fullmakt til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler samt å gjennomføre sikker-

hetsplasseringer knyttet til slike i 2026, jf. forslag til romertallsvedtak.

3.3.2 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen tar omtalen til orientering, og slutter seg til regjeringens forslag.

3.4 Omtale av særskilte saker

3.4.1 PRINSIPPER OG PRAKSIS FOR BUDSJETTERING AV LÅNETRANSAKSJONER

3.4.1.1 Sammendrag

Rammeverket for finanspolitikken skiller mellom ordinære utgifter og lånetransaksjoner. Ordinære utgifter på statsbudsjettet finansieres med skatte- eller oljeinntekter og slår ut i handlingsrommet i finanspolitikken. Ordinære utgifter veies opp mot hverandre i budsjettprosessen. Lånetransaksjoner er formuesomplasseringer og prinsipielt sett å betrakte som utlån fra statskassen. Lånetransaksjonene finansieres ved at staten tar opp lån. God og konsistent praksis for budsjettering av lånetransaksjoner er viktig for å unngå omgåelser av handlingsregelen og for å ivareta statsbudsjettets funksjon som finanspolitisk styringsverktøy.

Med virkning fra 1. januar 2020 ble det presisert i § 7 annet ledd i lov om Statens pensjonsfond at «Staten skal ikke lånefinansiere utgifter på statsbudsjettet så lenge det er midler i Statens pensjonsfond utland.» Med utgifter menes ordinære utgifter til drift, investeringer og overføringer til private, kommuner og fylkeskommuner, som inngår i det oljekorrigerte underskuddet.

For at hensynet til handlingsregelen og statsbudsjettet som finanspolitisk styringsverktøy skal ivaretas, er det fastsatt to vilkår for at en bevilgning skal kunne budsjetteres som lånetransaksjon:

1. Tiltaket må gi en forventet avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen.
2. Avkastningen må være finansiell og stamme fra inntekter i et marked.

Begge vilkårene må normalt være oppfylt for at en bevilgning skal kunne budsjetteres som lånetransaksjon. De to vilkårene er nærmere beskrevet i avsnitt 8.1.1 i proposisjonen.

Nærmere om vilkårene for budsjettering av lånetransaksjoner

Det første vilkåret sier at tiltaket må gi en forventet avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen. For at en plassering skal gi tilstrekkelig finansiell avkastning må staten kunne forvente å få like godt betalt for risikotaking som det en finansiell investor vil kreve i samme situasjon. Det er altså ikke av betydning hva staten alternativt kunne fått i avkastning i for eksempel Statens

pensjonsfond eller statens innlånsrente gjennom statsobligasjoner, fordi risikoen her vil være en annen.

Vurderingen av den finansielle avkastningen er fremoverskuende, og vurderingen må derfor baseres på forventet fremtidig avkastning. Den forventede avkastningen for staten skal sammenlignes med hva som ville vært en markedsmessig avkastning for den aktuelle investeringen. En markedsinvestor vil kreve høyere forventet avkastning desto større sannsynligheten er for tap. Markedsmessig avkastning er dermed et uttrykk for den avkastningen som svarer til risikoen i plasseringen.

Differansen mellom statens forventede avkastning fra investeringen og markedsmessig avkastning, utgjør en forventet mindreakkastning. Denne mindreakkastningen er sentral i vurderingen av riktig budsjettmessig håndtering. Dersom det forventes en mindreakkastning, kan det ikke legges til grunn at avkastningen svarer til risikoen ved plasseringen, og kravene til budsjettering som lånetransaksjon er dermed ikke oppfylt.

I mange tilfeller vil det ikke være en observerbar markedspris eller markedsmessig avkastning. I slike tilfeller kan staten benytte en uavhengig rådgiver for å vurdere under hvilke betingelser en markedsaktør ville gjort tilsvarende investering.

Det at private investorer deltar i en finansiering på samme vilkår som staten, er normalt et argument for at investeringen kan anses som markedsmessig og dermed svare til risikoen ved plasseringen. Dette gjelder blant annet når staten deltar i emisjoner i børsnoterte selskaper på lik linje som andre investorer.

Hvorvidt privat deltakelse er en reell markedstest, må imidlertid vurderes i hvert enkelt tilfelle, herunder i lys av hvilke andeler av investeringen henholdsvis staten og private investorer tar, og i noen tilfeller porteføljesammensetning og ordningens utforming. Insentivene for en privat medinvestor til å gjøre markedsmessige vurderinger kan for eksempel svekkes av en forventning om at det vil være krevende for staten å la et selskap gå konkurs (implisitt statsgaranti), eller dersom staten må ta tap foran private investorer. I slike tilfeller deltar ikke staten og private investorer på samme vilkår. Private investorer kan også i enkelte tilfeller ha andre motiver enn ren finansiell avkastning.

Nye statlige virkemidler inneholder ofte et element av at staten gjør noe annet enn markedet gjør. For eksempel kan det være støtte i form av lavere rente eller lengre løpetid på et lån, eller det kan være gjennom begrensninger eller pålegg i et investeringsmandat. I slike tilfeller kan ikke staten forvente samme avkastning som en privat investor ville kreve.

Det andre vilkåret sier at avkastningen må være finansiell. Statlige realinvesteringer, i for eksempel veier, kan ha høy forventet nytte i samfunnsøkonomisk forstand som følge av tidsgevinster. Statlige realinvesteringer skal imidlertid etter vilkårene budsjetteres som or-

dinær utgift i statsbudsjettet siden avkastningene de gir ikke er finansiell.

Videre sier det andre vilkåret at den finansielle avkastningen må stamme fra inntekter i et marked. Det innebærer at inntektene ikke kan baseres på støtte gjennom statlige bevilgninger. For eksempel vil et lån der avdrag og renter finansieres av staten, eller en egenkapitaltilførsel der avkastningskrav innfris som følge av statlige tilskudd, ikke gi inntekter som stammer fra et marked, og vilkåret vil dermed ikke være oppfylt.

For statlig eide selskaper må budsjetteringen av kapitaltilførsler også ses i sammenheng med utbytte. Utbytter budsjetteres som ordinære inntekter. Tas det utbytter fra et selskap samme år som selskapet tilføres kapital, har praksis vært at utbytte settes til null. Dette for å unngå at det tas ut kapital fra selskapet som finansierer ordinære utgifter på statsbudsjettet, samtidig som selskapet tilføres kapital som ikke påvirker budsjettbalansen. Dersom det i årene i forkant av en kapitaltilførsel er tatt store utbytter, eller det planlegges med store utbytter i påfølgende år, må det vurderes hvorvidt en kapitaltilførsel kan budsjetteres som lånetransaksjon eller for eksempel må skje gjennom tilbakeholdt utbytte. Dette er relevant for de selskaper der staten i stor grad kan fastsette størrelsen på utbyttene, det vil si de heleide unoterte selskapene.

Fordeling med en andel ført som ordinær utgift

Så lenge vilkårene for å budsjettere som en lånetransaksjon ikke er møtt, er hovedregelen at hele beløpet skal budsjetteres som en ordinær utgift. Det er likevel praksis for at det kan budsjetteres med en andel som ordinær utgift og det resterende som en lånetransaksjon. Dette gjelder blant annet for investeringsporteføljer hvor den forventede avkastningen ikke svarer til risikoen, eller utlånsordninger der renten er lavere enn i markedet eller lavere enn risikoen for mislighold skulle tilsi. I slike tilfeller kan andelen budsjettet som ordinær utgift betegnes som risikokapital og representerer den risikoen staten tar utover hva en markedsaktør ville gjort gitt avkastningen. Andelen som lånetransaksjon kan da forventes å tilfredsstille de nevnte vilkårene.

Ved opprettelsen av nye virkemidler, hvor staten skal gjøre noe annet enn det som vil bli realisert gjennom markedet, vil det forventes lavere avkastning enn markedet ville kreve. Nøyaktig hvilken fordeling som da skal legges til grunn, kan være krevende å fastsette siden det sjelden vil foreligge et godt tallgrunnlag for henholdsvis forventet og markedsmessig avkastning. Andelen risikokapital fastsettes i slike tilfeller sjablongmessig.

Staten har flere ordninger hvor næringslivet kan få tilgang på egenkapital, lån og garantier. Blant annet som følge av lavere avkastning enn forventet i de første rundene med såkornfond og Investinors direkteinveste-

ringer, har man de senere årene i all hovedsak lagt til grunn en fordeling av nye bevilgninger med 65 pst. som lånetransaksjon og 35 pst. som ordinær utgift for denne typen virkemidler. Sjablongen gjelder blant annet for bevilgninger av kapital til Nysnø Klimainvesteringer AS.

Overfor mottaker av midler kan staten stille andre forventninger enn det som må tas høyde for i budsjett-sammenheng. For eksempel vil staten overfor et selskap kunne uttrykke forventning om at en portefølje eller et fond opererer på markedsmessige betingelser sammen

med private investorer og leverer avkastning til staten på hele investeringen. Samtidig kan det i budsjettet være behov for å bevilge en andel som ordinær utgift fordi man forventer en avkastning som ikke svarer til risikoen. Uavhengig av budsjetteringsmåte vil staten ved et utlån ha en fordring på hele lånebeløpet med renter på lik linje med andre långivere.

3.4.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	22 102 087 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	77 614 080 000
3 Kultur og likestilling mv.	21 498 368 000
4 Utenriks	40 789 884 000
5 Justis	52 136 915 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	19 434 691 000
7 Arbeid og sosial	709 934 668 000
8 Forsvar	166 793 153 000
9 Næring	6 921 254 000
10 Fiskeri	2 267 838 000
11 Landbruk	29 704 586 000
12 Olje og energi	-173 561 112 000
13 Miljø	17 314 019 000
14 Kontroll og konstitusjon	929 147 000
15 Helse	305 475 724 000
16 Utdanning og forskning	95 391 744 000
17 Transport og kommunikasjon	104 645 525 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	274 681 709 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	-5 400 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	45 599 427 000
21 Skatter og avgifter	-1 811 310 244 000
22 Utbytte mv.	-70 364 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-67 400 791 000

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026 komme tilbake til Stortinget med forslag om å avvike Priserådet for havbruk og redusere grunnrentesatsen til 15 pst.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til innretning og nivå på fradrag i dokumentavgiften for førstegangskjøpere under 35 år.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen avvike Nysnø klimainvesteringer og fullføre avviklingen i 2026.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge frem et nytt og målrettet forslag som setter skattehullet knyttet til bruk av borettslagsmodellen for rene utleieaktører, uten å ramme boligutviklere som bruker modellen til nye prosjekter.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innrette og forenkle exit-skattereglene slik at beskatning baseres på realiserte verdier og ikke begrenser mobilitet av personer og eiendeler inn og ut av landet.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensene av å forskyve reduksjonen av innslagspunktet for mva. på elbilkjøp til 300 000 kroner fra 1. januar til 1. april 2026.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen styrke offentlige organers kontrollvirksomhet og komme tilbake med konkrete tiltak mot svindel mot offentlige ordninger.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen stanse arbeidet med å innføre miljøavgift på mineralgjødsel.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen utsette innføring av krav om lavere kadmiumnivå i gulrot og løk.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen ikke overføre Sivas inkubasjons- og næringshageprogrammer til Innovasjon Norge.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen stanse prosessen med å overføre Trandum til kriminalomsorgen.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen stanse prosessen med å implementere Politidirektoratet i politiets post (kap. 440 post 1) på statsbudsjettet.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen avskaffe ressursallokeringsmodellen som ressursfordelingsmodell i politiet, og innføre en modell der politiets reelle behov ligger til grunn for ressursfordeling.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen etablere målstyring der politiet måles på avverget organisert kriminalitet og svindelforsøk.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen ivareta Advokattilsynets uavhengighet ved at tilsynet ikke tas inn i fremtidige forslag til statsbudsjett.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen øremerke tilskudd til fylkesvei til vedlikehold.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med nødvendige lovforslag til strømstøtteordning for næringslivet.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med målrettede tiltak for å redusere strømprisbelastningen i næringslivet og utjevne prisforskjeller mellom prisområder.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2027 avvike CO₂-avgift for virksomhet som er og vil bli kvotepliktig.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen videreføre at kontraktsansvaret for fristbruddordningen ligger hos regionale helseforetak.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen vurdere utvidet politiattest for helsepersonell og komme tilbake til Stortinget innen sommeren 2026.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at også godkjente Inn på tunet-gårder uten medlemskap i Inn på tunet Norge SA kan motta tilskudd.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen igangsette prostatakreftscreening for menn fra 45 år i løpet av 2026.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen vurdere å utvide mammografiscreeningen til 45–74 år.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen justere terskelverdien for vurdering av nye metoder og komme tilbake til Stortinget innen sommeren 2026.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen sikre tannbehandling for eldre i sykehjem/hjemmetjenester og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 28

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ordning for stamcellebehandling i Norge og/eller støtte til behandling i utlandet.

Forslag 29

Stortinget ber regjeringen snarlig innvilge refusjon for vaksine mot helvetesild.

Forslag 30

Stortinget ber regjeringen oppheve taket på antall bytter av fastlege.

Forslag 31

Stortinget ber regjeringen følge opp Stortingets vedtak om meldeplikt ved mistanke om vold/overgrep mot eldre.

Forslag 32

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til statlig finansiering av eldreomsorg i tråd med forsøket 2016–2021, senest ved revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Forslag 33

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til finansiering av ressurskrevende tjenester som reduserer kommunenes egenandel, senest ved revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Forslag 34

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre refusjon for kiropraktorbehandling til 2024-nivå.

Forslag 35

Stortinget ber regjeringen øke investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser til 60 pst. av faktisk kostnad.

Forslag 36

Stortinget ber regjeringen utvide livmorhalskreftprogrammet etter modell fra Sverige.

Forslag 37

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å finansiere Wegovy på blå resept senest ved revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Forslag 38

Stortinget ber regjeringen legge frem en opptrappingsplan for filminsentivordningen med mål om regelstyring.

Forslag 39

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om regelstyrt mva.-kompensasjon til frivillige organisasjoner.

Forslag 40

Stortinget ber regjeringen følge opp Voldtektsutvalgets utredning om å fullfinansiere voldtekts- og incestsentrene og komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for sentrene, med mål om statlig fullfinansiering.

Forslag 41

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre gaveforsterkningsordningen for kunst og kultur.

Forslag 42

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre plattformnøytralt mva.-fritak for elektroniske nyhetstjenester.

Forslag 43

Stortinget ber regjeringen sørge for at en større andel av tippemidlene tilfaller barne- og ungdomsidretten.

Forslag 44

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å nedbetale bompengegjeld etter modell fra Gardermobanen.

Forslag 45

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avvikle bompengeordningen i transportsektoren.

Forslag 46

Stortinget ber regjeringen utvide tilskuddsordningen for reduserte bompengetakster til alle riksveiprosjekter utenfor byområder.

Forslag 47

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at elbiler med rekkeviddeforlenger behandles som andre elbiler med hensyn til engangsavgiften.

Forslag 48

Stortinget ber regjeringen fjerne omsetningskravet for biodrivstoff i veitrafikken.

Forslag 49

Stortinget ber regjeringen avvikle krav/ordninger for utslippsfrie anleggsplasser.

Forslag 50

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for opptrapping av pensjonen til minstepensjonister opp til EUs fattigdomsgrense.

Forslag 51

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for å sikre at det er nok midler til å søke om, og få innvilget, aktivitetshjelpemidler hele året.

Forslag 52

Stortinget ber regjeringen styrke bevilgningen til Notodden Lufthavn for å sikre nødvendig beredskap, opprettholde tårntjenesten og ivareta kritiske trenings- og utdanningsfunksjoner.

Forslag fra Høyre:*Forslag 56**Forslag 53*

Stortinget ber regjeringen utløse opsjon på kjøp av SAR Queen (AgustaWestland AW101) før avtalen går ut ved årsskiftet, for å sikre helikopterkapasitet for Forsvarets 330-skvadron ved redningshelikopterbasen i Tromsø.

Forslag 54

Stortinget ber regjeringen utløse opsjon for anskaffelsen av tre AW 169-maskiner fra Leonardo Helicopters, i tråd med opsjonen i kontrakten fra 2017.

Forslag 55

Stortinget ber regjeringen utløse deler av opsjonen på å kjøpe nye tog på Rørosbanen.

Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	21 219 690 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	79 150 480 000
3 Kultur og likestilling mv.	26 897 373 000
4 Utenriks	55 442 930 000
5 Justis	50 578 260 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	25 241 667 000
7 Arbeid og sosial	707 691 797 000
8 Forsvar	166 893 153 000
9 Næring	7 625 178 000
10 Fiskeri	2 765 338 000
11 Landbruk	31 921 180 000
12 Olje og energi	-172 907 712 000
13 Miljø	21 563 004 000
14 Kontroll og konstitusjon	922 676 000
15 Helse	300 840 765 000
16 Utdanning og forskning	95 201 799 000
17 Transport og kommunikasjon	99 024 625 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	278 611 674 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	2 000 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	44 854 427 000
21 Skatter og avgifter	-1 846 992 244 000
22 Utbytte mv.	-67 664 254 000
Sum for lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-69 118 194 000

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 57**Rammevedtak*

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	21 520 700 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	79 861 480 000
3 Kultur og likestilling mv.	27 918 838 000
4 Utenriks	58 866 495 000
5 Justis	50 741 956 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	27 555 869 000
7 Arbeid og sosial	711 817 668 000
8 Forsvar	169 093 153 000
9 Næring	9 887 204 000
10 Fiskeri	2 573 238 000
11 Landbruk	34 415 588 000
12 Olje og energi	-172 634 112 000
13 Miljø	25 817 403 000
14 Kontroll og konstitusjon	947 147 000
15 Helse	301 230 220 000
16 Utdanning og forskning	96 648 969 000
17 Transport og kommunikasjon	96 335 225 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	283 362 209 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 900 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	45 253 927 000
21 Skatter og avgifter	-1 895 045 244 000
22 Utbytte mv.	-67 164 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-85 096 321 000

Forslag fra Rødt:*Forslag 58**Rammevedtak*

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	22 552 000 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	80 541 180 000
3 Kultur og likestilling mv.	27 665 048 000
4 Utenriks	57 595 647 000
5 Justis	50 767 915 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	27 430 220 000
7 Arbeid og sosial	720 359 518 000
8 Forsvar	169 093 153 000
9 Næring	10 200 654 000
10 Fiskeri	2 914 938 000
11 Landbruk	34 370 588 000
12 Olje og energi	-172 330 812 000
13 Miljø	24 307 203 000
14 Kontroll og konstitusjon	947 147 000
15 Helse	306 673 920 000
16 Utdanning og forskning	99 263 824 000
17 Transport og kommunikasjon	95 691 575 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	284 597 779 000

Nr. Betegnelse	Kroner
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 897 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	45 256 307 000
21 Skatter og avgifter	-1 891 383 244 000
22 Utbytte mv.	-67 806 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-65 394 694 000

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 59

Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	22 771 700 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	112 382 807 000
3 Kultur og likestilling mv.	27 889 238 000
4 Utenriks	89 989 731 000
5 Justis	51 005 557 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	28 525 093 000
7 Arbeid og sosial	711 087 568 000
8 Forsvar	169 093 153 000
9 Næring	10 560 054 000
10 Fiskeri	2 572 738 000
11 Landbruk	34 391 938 000
12 Olje og energi	-176 549 112 000
13 Miljø	30 217 203 000
14 Kontroll og konstitusjon	947 147 000
15 Helse	301 685 720 000
16 Utdanning og forskning	97 633 669 000
17 Transport og kommunikasjon	104 453 675 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	280 274 209 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 900 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	45 371 427 000
21 Skatter og avgifter	-1 900 829 044 000
22 Utbytte mv.	-67 164 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-17 789 783 000

Forslag 60

Stortinget ber regjeringen legge til et kriterium i mandatet for Statens pensjonsfond utland som utelukker investeringer i land der den nasjonale økonomien i vesentlig grad bygger på vedvarende folkerettsstridig okkupasjon.

Forslag 61

Stortinget ber regjeringen vurdere effektene av Norgespris og eksisterende strømstøtte, og innen revidert nasjonalbudsjett for 2027 komme tilbake til Stortinget med et forslag til endringer i ordningen som bedre ivaretar hensyn til energieffektivisering, lokal energiproduksjon, forbrukerfleksibilitet og fordelingseffekter.

Forslag 62

Stortinget ber regjeringen øke antall kvoteflyktninger til 5 000 i 2026 og den åpne kvoten til minst 200.

Forslag 63

Stortinget ber regjeringen fortsette arbeidet med å estimere verditap for Statens pensjonsfond utland knyttet til klimaendringer, inkludert en scenarioanalyse for ulike temperaturøkninger, og sørge for at dette omtales i detalj i neste års stortingsmelding om Statens pensjonsfond.

Forslag 64

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å tilate Statens pensjonsfond utland å investere i unotert

infrastruktur for fornybar energi også i utvalgte fremvoksende markeder.

Forslag 65

Stortinget ber regjeringen legge til grunn for klimapolitikken at CO₂-avgiften på mineralske produkter skal trappes opp til 4 000 2020-kroner per tonn innen 2030.

Forslag 66

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å erstatte dagens flypassasjeravgift med en flyseteavgift, som gir bedre insentiver for utslippsreduksjon og effektiv bruk av kapasitet i luftfarten.

Forslag 67

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om at merprovenyet fra økte avgifter på fly og fossilt drivstoff skal tilbakeføres til samfunnet gjennom en ordning for klimabelønning, der alle norske statsborgere, inkludert barn, mottar en årlig utbetaling. Utbetalingen skal være geografisk differensiert, slik at personer bosatt i mindre sentrale områder mottar en høyere kompensasjon. Det resterende provenyet skal fordeles til næringslivet gjennom omstillingsfond for utslippsfri luftfart og næringstransport.

Forslag 68

Stortinget ber regjeringen utrede fjerning eller innstramming av tollfritaket for varer under 3 000 kroner i VOEC-ordningen, med sikte på å sikre rettferdig konkurranse og redusere miljøskadelig forbruk.

Forslag 69

Stortinget ber regjeringen sikre at Norge følger opp EU-kommisjonens forslag om tollreform og innføring av gebyr ved direkteimport, og vurdere harmonisering med EUs kontrollmekanismer for netthandel.

Forslag 70

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en kontrollavgift på netthandel fra aktører utenfor EU/EØS, og sørge for at provenyet bidrar til å styrke tilsyn og kontroll med miljø- og produktkrav.

Forslag 71

Stortinget ber regjeringen utrede, med mål om å innføre, en eksportavgift på avfall som sendes til forbrenning i andre land.

Forslag 72

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre merverdiavgiftsfritak for butikkhandel med brukte varer og for reparasjonstjenester, som ledd i å

fremme sirkulær økonomi, redusere ressursbruk og styrke insentivene til gjenbruk og vedlikehold.

Forslag 73

Stortinget ber regjeringen ikke lyse ut første konsesjonsrunde for gruvedrift på havbunnen i denne stortingsperioden, og stanse alle bevilgninger til mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Norge skal innføre et nasjonalt moratorium og jobbe for et internasjonalt moratorium på mineralvirksomhet på havbunnen.

Forslag 74

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for ansvarlig nedtrapping av norsk petroleumsvirksomhet med mål om utfasing av utvinning innen 2040, og komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026. Planen skal legges frem for Stortinget senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2027.

Forslag 75

Stortinget ber regjeringen avstå fra å tildele nye utvinningstillatelser for petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel i inneværende stortingsperiode.

Forslag 76

Stortinget ber regjeringen innen 20. mai 2026 legge frem forslag om en permanent produksjonsavgift på petroleumproduksjon på norsk kontinentalsokkel, som trappes opp til minimum 60 øre per liter olje, og 40 øre per standardkubikkmeter gass, innen 2030.

Forslag 77

Stortinget ber regjeringen foreslå en lovendring som gjør at den innførte produksjonsavgiften på olje og gass går til klimafinansiering.

Forslag 78

Stortinget ber regjeringen planlegge en gradvis opptrapping av CO₂-avgiften på utslipp fra petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen til 4 000 2020-kroner per tonn CO₂ innen 2030.

Forslag 79

Stortinget ber regjeringen ikke gi flere tillatelser til å elektrifisere olje- og gassinstallasjoner med kraft fra land.

Forslag 80

Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for opptrapping av CO₂-avgift til 4 000 2020-kr/tonn innen 2030.

Forslag 81

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med fylkeskommunene, Entur og relevante operatører innføre et nasjonalt månedskort til 499 kroner som omfatter reiser med all fylkeskommunal kollektivtransport, region- og fjern tog, ekspress- og langdistansebusser og ferger. Det nasjonale månedskortet skal være tilgjengelig for kjøp fra og med 1. februar 2026.

Forslag 82

Stortinget ber regjeringen utsette nye utlysninger gjennom TFO-ordningen inntil en strategi for sluttfasen til norsk petroleumsvirksomhet er behandlet i Stortinget.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 85**Forslag 83*

Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg for å lage en strategi for sluttfasen til norsk petroleumsvirksomhet. Utredningen skal legges fram innen utgangen av 2026.

Forslag 84

Stortinget ber regjeringen nedsette et hurtigarbeidende utvalg som skal vurdere om det å ha eierandeler i israelske selskaper bryter med Norges folkerettslige forpliktelser. Utvalget skal levere sin rapport innen 1. april 2026 og skal ha bred sammensetning hvor minst to skal ha folkerettslig kompetanse og minst to være representanter fra sivilsamfunnet i Norge.

Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	22 601 700 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	82 205 480 000
3 Kultur og likestilling mv.	27 121 338 000
4 Utenriks	58 864 932 000
5 Justis	51 084 315 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	26 968 887 000
7 Arbeid og sosial	711 255 868 000
8 Forsvar	169 093 153 000
9 Næring	9 205 754 000
10 Fiskeri	2 282 838 000
11 Landbruk	34 015 388 000
12 Olje og energi	-172 256 112 000
13 Miljø	20 331 252 000
14 Kontroll og konstitusjon	947 147 000
15 Helse	301 900 520 000
16 Utdanning og forskning	97 291 869 000
17 Transport og kommunikasjon	99 169 225 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	276 323 709 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	2 556 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	44 859 427 000
21 Skatter og avgifter	-1 866 125 244 000
22 Utbytte mv.	-68 264 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-68 566 808 000

Forslag fra Venstre:*Forslag 86**Rammevedtak*

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	22 322 700 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	78 322 580 000
3 Kultur og likestilling mv.	27 782 920 000

Nr. Betegnelse	Kroner
4 Utenriks	57 894 795 000
5 Justis	51 125 215 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	26 817 187 000
7 Arbeid og sosial	702 078 668 000
8 Forsvar	165 803 153 000
9 Næring	8 525 254 000
10 Fiskeri	2 598 438 000
11 Landbruk	33 020 498 000
12 Olje og energi	-172 614 436 000
13 Miljø	23 229 403 000
14 Kontroll og konstitusjon	912 747 000
15 Helse	301 092 882 000
16 Utdanning og forskning	98 628 669 000
17 Transport og kommunikasjon	98 751 225 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	279 797 332 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	3 705 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	44 628 427 000
21 Skatter og avgifter	-1 855 839 744 000
22 Utbytte mv.	-67 664 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-69 081 341 000

Forslag 87

Stortinget ber regjeringen sikre at flere eldre kan jobbe lenger, gjennom å fremme forslag til endringer i folketrygdloven § 3-15 tredje ledd og § 8-3 første ledd slik at eldre arbeidstakere både kan tjene opp pensjon etter fylte 75 år og få rett på sykepengen etter fylte 70 år.

Forslag 88

Stortinget ber regjeringen gjennom Nav iverksette en forsterket sysselsettingsinnsats rettet mot aldersgruppen 55–66 år for å sikre at flere står i arbeid lenger og for å motvirke aldersdiskriminering i arbeidslivet.

Forslag 89

Stortinget ber regjeringen legge klimamålet for 2050 fra klimaloven til grunn ved reforhandling av byvekstavtalene, i tillegg til nullvekstmålet, i tråd med klimautvalgets anbefalinger for langsiktige planer som NTP.

Forslag 90

Stortinget ber regjeringen bidra til at transportetatene legger til rette for å realisere en ny grønn godskorridor mellom Oslo, Bodø, Harstad og Tromsø, gjennom å få på plass en sømløs overgang mellom bane og sjø i Bodø.

Forslag 91

Stortinget ber regjeringen gjennomføre endringen som har vært på høring, om å bruke ledig kapasitet i kollektivfeltene til elektriske vare- og lastebiler.

Forslag 92

Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal regel om at elektriske varebiler og lastebiler på el, hydrogen og biogass får bompenggefritak i hele Norge ut 2030.

Forslag 93

Stortinget ber regjeringen på egnet måte endre regelverket knyttet til nasjonalt løyve for varebil slik at batterielektriske kjøretøy gis en vektgrense på inntil 4 250 kilo.

Forslag 94

Stortinget ber regjeringen videreføre den nasjonale regelen for elbiltakst i bomringen på maks 70 pst. av fosiltakst.

Forslag 95

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan ansvaret for BPA-ordningen kan overføres fra kommunene til staten, og fremme nødvendige forslag til lov- og bevilgningsendringer senest i forbindelse med framleggelsen av forslag til statsbudsjett for 2027.

Forslag 96

Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å sette vektingen av kommunale lån lik statlige lån, f.eks. gjennom en statlig lånegarantiordning.

Forslag 97

Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme forslag om å endre formålet med statens eierskap i

Kommunalbanken fra «høyest mulig avkastning over tid» til å tilby kommunesektoren lavest mulig rente innenfor ansvarlige økonomiske rammer.

5. Komiteens tilråding

Komiteen viser til at det ikke er flertall for tilråding I og III–XX.

Forslag fra komiteens største fraksjon, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt, fremmes derfor som tilråding fra komiteen.

Tilråding II og XXI fremmes fra en samlet komité.

Komiteen viser til Meld. St. 1 (2025–2026) og Prop. 1 S (2025–2026) og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Rammevedtak

Nr. Betegnelse	Kroner
1 Statsforvaltning mv.	22 790 500 000
2 Familie, forbruker, kirke og trossamfunn	79 255 180 000
3 Kultur og likestilling mv.	27 423 838 000
4 Utenriks	57 184 995 000
5 Justis	50 623 745 000
6 Innvandring, regional utvikling og bolig	26 199 237 000
7 Arbeid og sosial	710 587 068 000
8 Forsvar	165 809 653 000
9 Næring	8 953 754 000
10 Fiskeri	2 945 438 000
11 Landbruk	34 027 988 000
12 Olje og energi	-172 989 112 000
13 Miljø	23 986 453 000
14 Kontroll og konstitusjon	939 147 000
15 Helse	300 435 158 000
16 Utdanning og forskning	96 783 429 000
17 Transport og kommunikasjon	99 906 025 000
18 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	279 451 909 000
19 Tilfeldige utgifter og inntekter	5 900 000 000
20 Stortinget, finansadministrasjon mv.	45 223 427 000
21 Skatter og avgifter	-1 862 955 244 000
22 Utbytte mv.	-67 164 254 000
Sum før lånetransaksjoner og overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland	-64 681 666 000

II

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2026 kan:

1. ta opp nye langsiktige innenlandske statslån til et beløp inntil 150 000 mill. kroner.
2. ha utestående kortsiktige markedslån til et beløp inntil 75 000 mill. kroner.
3. ta imot innskudd i form av kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, og fra institusjoner som kan

bli pålagt å plassere likviditet som kontolån til staten.

4. inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler, samt foreta sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

III

Stortinget ber regjeringen legge til rette for økt bruk av gradering i uføretrygd og andre helserelaterte ytelser

som sykelønn og arbeidsavklaringspenger og sikre at graderte og ugraderte ytelser står i forhold til hverandre.

IV

Stortinget ber regjeringen øke fribeløpet i uføretrygden til 1 G med iverksettelse 1. oktober 2026. De to første årene etter at man har fått innvilget uføretrygd, skal den uføretrygdede kunne tjene inntil 0,4 G uten avkorting av trygd. De påfølgende årene skal fribeløpet økes til 1 G. Dette gjelder for løpende og nye saker. Forholdet til tjenstepensjonsordningene skal vurderes.

V

Stortinget ber regjeringen om at første skritt i oppfølgingen av anbefalingene i NOU 2024: 18 er et høringsnotat, i stedet for en stortingsmelding, med forslag til en helhetlig tannhelsereform høsten 2026, slik at det er mulig med en oppstart i 2027. Målet er at tannhelse skal være en tilgjengelig og sosialt utjevnenende del av vår felles helsetjeneste.

VI

Stortinget ber regjeringen utrede, i dialog med fylkeskommunene, muligheten til å innføre et nasjonalt månedskort for kollektivtransport.

VII

Stortinget ber regjeringen sikre avbøtende tiltak for negative konsekvenser for natur og miljø i Nye Veiers prosjekter gjennom Lågendeltaet og Hellstranda.

VIII

Stortinget ber regjeringen snarest mulig sende et forslag på høring som vil bidra til å hindre etablering av datasenter som utvinner kryptovaluta i Norge.

IX

Stortinget ber regjeringen om å ikke utlyse 1. konsesjonsrunde for havbunnsmineraler i denne stortingsperioden.

X

Stortinget ber regjeringen jobbe aktivt med å redusere bruken av innleie slik at det blir forsvarlig å avvikle det avgrensede unntaket fra innleiereglene for helse- og omsorgssektoren.

XI

Stortinget ber regjeringen i Kommuneproposisjonen 2027 redegjøre for ordningen med premieavvik og redegjøre for ev. tiltak for å forbedre ordningen.

XII

Stortinget ber regjeringen om å ikke foreslå endringer i sosialtjenesteloven som åpner for at barnetrygd

kan regnes som inntekt, ved utmåling av sosialhjelp i hele stortingsperioden.

XIII

Stortinget ber regjeringen innenfor innbyggertilskuddet omfordele 375 mill. kroner fra samlet kostnadsnøkkel til hhv. 250 mill. kroner til delkostnadsnøkkel for fylkesvei og 125 mill. kroner til delkostnadsnøkkel for ferje.

XIV

Stortinget ber regjeringen om at 700 mill. kroner av bevilgningen i 2026 til Klima- og energifondet, som forvaltes av Enova, øremerkes til en egen utlysning som skal utløse reduksjoner av blandede og biogene klimagassutslipp fra industri- og avfallshåndtering, med sikte på gjennomføring i 2026 og senest i løpet av første halvår 2027.

XV

Stortinget ber regjeringen sikre at Norges Bank gjennomgår hvordan Norges Bank vil følge opp Finansdepartementets og Stortingets krav om at det i påvente av nytt etisk rammeverk skal være styrket aktsomhet og raskere reaksjon i situasjoner der forutsetningene for Statens pensjonsfond utlands investeringer i et land endres vesentlig i løpet av kort tid, for eksempel som følge av krig. Regjeringen skal følge opp Norges forpliktelser etter folkemordkonvensjonen og sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina.

XVI

Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med land i regionen, arbeide for israelsk medansvar for gjenoppbyggingen av Gaza. Som sentral bidragsyter har Norge interesse av å bidra til en avklaring av erstatningsansvar.

XVII

Stortinget ber regjeringen ta opp Israels folkerettslige ansvar for å forhindre overgrep fra og straffeforfølge overtredelser begått av voldelige bosettere, i relevante internasjonale fora.

XVIII

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag om forbud mot innførsel av varer med opprinnelse i, og utførsel av varer til, de folkerettsstridige israelske bosetningene i Palestina, og ta initiativ til at andre land innfører lignende forbud.

XIX

Stortinget ber regjeringen fremme en resolusjon i FNs generalforsamling som understreker Israels ansvar for å etterleve Den internasjonale domstolens rådgitte uttalelse av 22. oktober 2025.

XX

Stortinget ber regjeringen sørge for bedre offentlig tilgjengelige data om leiemarkedet, herunder om omfang av utleie og leiepris.

XXI

Meld. St. 1 (2025–2026) – Nasjonalbudsjettet 2026 – vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 30. november 2025

Tuva Moflag

leder og ordfører

Stortinget

Deres ref

Vår ref
24/5584

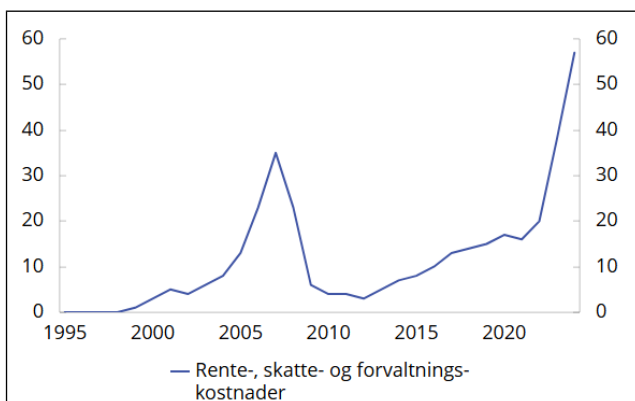
Dato
10. november 2025

Korrigerings av feil/unøyaktigheter i Meld. St. 1 (2025–2026), Prop. 1 S (2025–2026) og Prop. 1 LS (2025–2026) – Rettebrev

Det vises til Meld. St. 1 (2025–2026) *Nasjonalbudsjettet 2026*

Kapittel 3, side 73

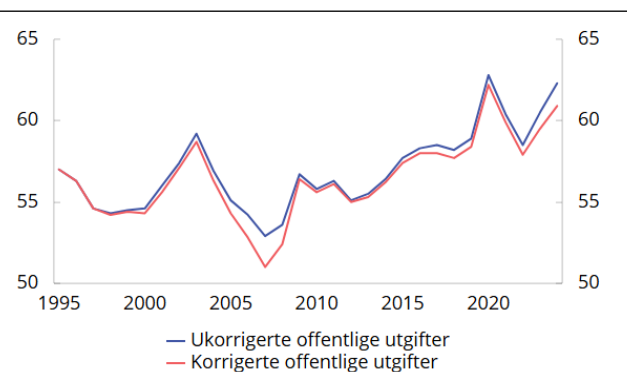
Figur 3.42 og 3.43 er byttet om. Riktige figurer er:

Figur 3.42 Utgifter i SPU.¹ Mrd. kroner. 1995 – 2024

¹ Renteutgifter, skatte- og forvaltningskostnader.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.43 Offentlige utgifter som andel av BNP for Fastlands-Norge. Ukorrigeret og korrigeret¹ for utgifter i SPU. Prosent. 1995 – 2024

¹ Korrigerede utgifter er fratrasket renteutgifter, skatte- og forvaltningskostnader i SPU.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kapittel 5, side 137

Siste setning i avsnittet 5.4.2 er feil. DFØ tilbyr ikke slik støtte til kommunene. Setningen skal derfor strykes.

Vedlegg 3, side 179

I tabell 3.11 er det blitt feil i forspalten under finanspolitiske indikatorer for statsbudsjettet.

Riktig tabell er:

Tabell 3.11 Finanspolitiske indikatorer

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Statsbudsjettet</i>									
Samlet overskudd i statsbudsjettet og									
Statens pensjonsfond. Mrd. kroner.....	257,4	276,7	-39,2	142,2	1 281,8	1 042,5	792,6	611,0	539,3
Oljekorrigert overskudd. Mrd. kroner.....	-218,5	-227,6	-370,5	-369,0	-282,7	-290,5	-331,7	-487,6	-452,2
Strukturelt overskudd. Mrd. kroner.....	-204,8	-231,1	-359,7	-341,1	-322,1	-356,0	-410,3	-534,2	-579,4
Strukturelt overskudd. Prosent av									
trend-BNP for Fastlands-Norge.....	6,9	7,5	11,1	10,0	8,9	9,3	10,2	12,6	13,1
Underliggende reell vekst i statsbudsjettets									
utgifter. Prosentvis endring fra året før.....	0,9	1,8	8,7	-1,0	1,6	2,4	3,1	5,2	1,0
Utgiftsdeflator statsbudsjettet.....	2,8	3,0	1,6	3,9	5,3	5,0	4,4	3,6	3,1
<i>Offentlig forvaltning</i>									
Nettofinansinvestering. Mrd. kroner.....	279,3	234,6	-88,6	444,8	1 465,9	843,4	686,9	511,2	350,4
Nettofinansinvestering. Prosent av BNP	7,8	6,5	-2,6	10,3	25,6	16,5	13,2	9,5	6,5
Nettofinansinvestering utenom									
petroleumsvirksomhet. Prosent av BNP									
Fastlands-Norge.....	-7,5	-8,0	-13,2	-8,1	-7,0	-8,4	-10,0	-12,5	-13,3
Påløpte skatter. Prosent av BNP	39,4	40,0	38,9	41,5	43,6	41,8	40,6	39,5	39,6
Påløpte skatter utenom									
petroleumsvirksomhet.									
Prosent av BNP for Fastlands-Norge.....	43,0	43,1	43,2	45,0	43,7	42,7	42,5	42,0	42,0
Offentlige utgifter. Prosent av BNP	48,5	51,1	57,6	47,1	38,1	46,7	49,4	51,6	54,0
Offentlige utgifter. Prosent av BNP for									
Fastlands-Norge.....	59,2	59,9	65,0	61,4	59,5	61,5	63,4	65,3	65,4
Offentlig forvaltnings nettofordringer.									
Prosent av BNP ¹	269,5	319,2	356,9	326,8	249,7	346,5	418,8	419,0	439,1
Markedsverdien av Statens pensjonsfond.									
Prosent av BNP.....	237,2	287,9	323,5	293,4	222,1	315,9	387,1	388,4	408,5
Offentlig gjeld. Prosent av BNP	38,9	39,9	45,2	41,3	36,3	44,5	55,1	54,0	54,4
Offentlig gjeld eksklusive Statens									
pensjonsfond. Prosent av BNP	27,8	29,7	32,7	26,5	20,6	24,4	25,4	25,3	25,8

¹ Eksklusive fordringer og gjeld knyttet til skatter og avgifter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Det vises til Prop. 1 S (2025–2026) Statsbudsjettet 2026 [Gul bok]

Kapittel 1, side 10

Under punkt 1.3 innsparinger, omprioriteringer og bedre ressursbruk står det: «[...] og å avvikle låneordningen for bygging av miljøvennlige skip, der etterspørselen etter lån har vært begrenset». Dette er feil. Det riktige er «[...] og at gjenværende tapsavsetning til

låneordningen for bygging av miljøvennlige skip ved årsskiftet føres tilbake til statskassen. Etterspørselen etter lån under ordningen har vært begrenset».

Kapittel 2, side 28

På side 28 står det: «[...] og at låneordningen for bygging av lav og nullutslippsskip avvikles». Dette er feil. Det riktige er: «[...] og at gjenværende tapsavsetning til låneordningen for bygging av lav- og nullutslippsskip ved årsskiftet føres tilbake til statskassen.»

Det vises til Prop. 1 LS (2025–2026) *Skatter og avgifter 2026*

Kapittel 13, side 200

I høyre spalte siste avsnitt første punktum skal infinitivmerket «å» settes inn. Endringen er uthevet med grått: Departementet viser til at flere av høringsinstansene har gitt uttrykk for at kundefordring på nærstående må kunne stå uoppgjort lengre enn tolv måneder, uten at retten til **å** tapsføre utgående merverdiavgift skal bortfalle.

Kapittel 13, side 226

I tabell 13.4 andre linje står det at satsen i vektkomponenten i engangsavgiften er 250 kroner per kg over 1200 kg. Riktig sats skal være **260** kroner per kg over 1200 kg.

Kapittel 13, side 245

Det fremgår at fritak for kvotepliktig innenriks luftfart anslås å gi et provenytap på 525 mill. kroner i 2026. Riktig beløp skal være **461** mill. kroner.

Kapittel 24, side 293

Nest siste setning i venstre spalte skal lyde (endringen er uthevet med grått): Dagens nedre grense på 10 000 kVA medfører at om lag 12,5 TWh eller 9 pst. av norsk vannkraftproduksjon er fritatt for grunnrenteskatt og at kraftverk av en helt annen størrelse fritas.

Kapittel 25, side 297

I tabell 25.1 skal andelen av total MTB for ordinære matfisktillatelser være 83,1 pst.

Side 342, forslag til stortingsvedtak om merverdiavgift for 2026

Forslag til stortingsvedtak om merverdiavgift står under romertall I. Romertall I skal slettes.

Side 346 og 349, forslag til stortingsvedtak om engangsavgift på motorvogner mv. for 2026

I forslaget til stortingsvedtak om engangsavgift § 3 første ledd bokstav a nr. 2 er intervallet for CO₂-utslipp i linje tre oppgitt som 151 - 255. Det riktige skal være 151 - **225** (endringen er uthevet med grått).

I § 8 første ledd bokstav p er ordet «rullestolbrukere» feilstavet, og skal lyde «**rullestolbrukere**» (endringen er uthevet med grått).

Side 358, forslag til stortingsvedtak om avgift på elektrisk kraft for 2026

I forslaget til stortingsvedtak om avgift på elektrisk kraft burde vedtaket ha et romertallsvedtak I og et romertallsvedtak II, jf. Innst. 540 S (2024–2025) punkt 4.3. Vedtaket, slik det står i proposisjonen side 358, burde stå under romertall **I**. Romertall II bør lyde (endringen er uthevet med grått):

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

f. fornybare energikilder, og som brukes på eiendommen hvor den er produsert,

g. fornybare energikilder, og som brukes på næringsområdet hvor den er produsert.

Med hilsen

Jens Stoltenberg

VEDLEGG 2**Budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Rødt fordelt på kap./post**

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025-2026) Gul bok	A, Sp og Rødt
<i>Utgifter (i tusen kroner)</i>				
20		Statsministerens kontor		
	1	Driftsutgifter	119 857	119 657 (-200)
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	1 292 041	1 287 041 (-5 000)
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	687 801	679 801 (-8 000)
100		Utenriksdepartementet		
	1	Driftsutgifter	5 035 834	5 030 834 (-5 000)
115		Næringsfremme, kultur og informasjon		
	22	Spesielle driftsutgifter - næringsfremme	15 186	13 186 (-2 000)
	70	Kultur- og informasjonsformål	32 241	38 241 (+6 000)
	71	Næringsfremme	15 936	12 936 (-3 000)
118		Utenrikspolitiske satsinger		
	71	Globale sikkerhetsspørsmål	6 450	3 450 (-3 000)
	72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv.	22 190	31 190 (+9 000)
	74	Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.	24 444	37 444 (+13 000)
	76	Russland	39 600	29 600 (-10 000)
144		Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec)		
	71	Rekruttering til internasjonale organisasjoner	75 000	70 000 (-5 000)
159		Regionbevilgninger		
	70	Midtøsten og Nord-Afrika	1 028 815	1 038 815 (+10 000)
200		Kunnskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	429 100	428 100 (-1 000)
225		Tiltak i grunnopplæringen		
	62	Gratis halvdagsplass SFO 4. klasse i levekårsutsatte områder	0	142 000 (+142 000)
	69	Tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring	593 517	127 617 (-465 900)

226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	752 443	753 443 (+1 000)
	22	System for kompetanse- og karriereutvikling	2 026 156	1 931 156 (-95 000)
	61	Tilskudd til veiledning for nyutdannede lærere	225 769	0 (-225 769)
231		Barnehager		
	60	Toppet bemanning i barnehagene	200 000	800 000 (+600 000)
	70	Tilskudd til svømming i barnehagene	77 471	0 (-77 471)
256		Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse		
	1	Driftsutgifter	535 287	525 287 (-10 000)
257		Kompetanseprogrammet		
	70	Tilskudd	217 786	232 786 (+15 000)
260		Universiteter og høyskoler		
	50	Statlige universiteter og høyskoler	45 872 711	45 892 711 (+20 000)
275		Tiltak for høyere utdanning og forskning		
	70	Tilskudd	72 987	75 987 (+3 000)
300		Kultur- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	210 741	210 141 (-600)
315		Frivillighetsformål		
	60	Tilskudd til frivilligsentraler	280 230	285 230 (+5 000)
	78	Frivillighetstiltak	28 390	29 390 (+1 000)
320		Kulturdirektoratet og Kulturrådet m.m.		
	1	Driftsutgifter	218 166	217 666 (-500)
	74	Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.	495 440	500 540 (+5 100)
	75	Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.	339 465	340 465 (+1 000)
322		Bygg og offentlige rom		
	70	Nasjonale kulturbygg	511 200	521 200 (+10 000)
323		Musikk og scenekunst		
	70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner	3 185 785	3 195 285 (+9 500)
325		Allmenne kulturformål		
	60	Regionale kulturfond	40 000	70 000 (+30 000)
326		Språk- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	978 778	978 278 (-500)
	73	Språktiltak	41 735	42 735 (+1 000)

327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1	Driftsutgifter	91 428	96 428 (+5 000)
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	9 840	10 840 (+1 000)
328		Museer m.m.		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	2 722 065	2 723 065 (+1 000)
	78	Andre museums- og kulturverntiltak	86 680	91 680 (+5 000)
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	496 766	496 266 (-500)
352		Nedsatt funksjonsevne		
	70	Deltakelse for personer med funksjonsnedsettelse	290 100	292 100 (+2 000)
400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	489 069	488 069 (-1 000)
410		Domstolene		
	1	Driftsutgifter	3 640 453	3 650 053 (+9 600)
430		Kriminalomsorgen		
	1	Driftsutgifter	6 524 721	6 529 021 (+4 300)
433		Konfliktrådet		
	1	Driftsutgifter	210 185	218 315 (+8 130)
	70	Tilskudd	60 348	61 348 (+1 000)
440		Politiet		
	1	Driftsutgifter	25 385 552	25 481 752 (+96 200)
443		Påtalemyndigheten i politiet		
	1	Driftsutgifter	1 738 400	1 740 400 (+2 000)
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	1 633 769	1 666 769 (+33 000)
455		Redningstjenesten		
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	89 547	106 047 (+16 500)
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	70	Juridisk bistand	1 828 577	1 828 677 (+100)
470		Fri rettshjelp		
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	65 988	95 988 (+30 000)
480		Svalbardbudsjettet		
	50	Tilskudd	569 562	571 062 (+1 500)
500		Kommunal- og distriktsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	316 223	315 223 (-1 000)

553		Regional- og distriktsutvikling		
	63	Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet	163 400	170 950 (+7 550)
	69	Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	6 386	66 586 (+60 200)
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	39 297	38 797 (-500)
	73	Merkur	79 573	98 573 (+19 000)
560		Samiske formål		
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	772 881	782 881 (+10 000)
571		Rammetilskudd til kommuner		
	60	Innbyggertilskudd	198 136 710	201 729 510 (+3 592 800)
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	54 711 049	56 832 949 (+2 121 900)
577		Tilskudd til de politiske partier		
	70	Sentrale organisasjoner	403 887	423 887 (+20 000)
595		Statens kartverk		
	1	Driftsutgifter	1 105 429	1 103 929 (-1 500)
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	315 202	314 202 (-1 000)
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.		
	70	Tilskudd	67 498	69 498 (+2 000)
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	15 599 676	15 581 176 (-18 500)
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter	14 507 000	14 513 900 (+6 900)
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	207 546	174 546 (-33 000)
	70	Frivillig arbeid	107 569	117 569 (+10 000)
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	1	Driftsutgifter	783 077	768 577 (-14 500)
	75	Varig lønnstilskudd	1 048 000	1 033 000 (-15 000)
	76	Tiltak for arbeidssøkere	7 768 541	7 747 541 (-21 000)
	77	Varig tilrettelagt arbeid	2 388 174	2 410 174 (+22 000)
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	941 433	956 433 (+15 000)

671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	73	Tilskudd	21 393	24 393 (+3 000)
700		Helse- og omsorgsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	333 959	332 959 (-1 000)
701		Digitalisering i helse- og omsorgstjenesten		
	21	Spesielle driftsutgifter	254 978	224 978 (-30 000)
	60	Tilskudd til helseteknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste	72 568	122 568 (+50 000)
703		Internasjonalt samarbeid		
	21	Spesielle driftsutgifter	18 243	17 243 (-1 000)
714		Folkehelse		
	60	Kommunale tiltak	121 307	25 307 (-96 000)
732		Regionale helseforetak		
	72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF	94 780 348	94 970 748 (+190 400)
	73	Basisbevilgning Helse Vest RHF	33 303 002	33 370 202 (+67 200)
	74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF	24 581 328	24 631 528 (+50 200)
	75	Basisbevilgning Helse Nord RHF	20 772 493	20 815 693 (+43 200)
	76	Innsatsstyrt finansiering	33 523 840	33 605 140 (+81 300)
	77	Laboratorie- og radiologiske undersøkelser	4 767 295	4 615 595 (-151 700)
	80	Kompensasjon for merverdiavgift	11 230 115	11 255 115 (+25 000)
741		Norsk pasientskadeerstatning		
	70	Advokatutgifter	58 341	51 341 (-7 000)
745		Folkehelseinstituttet		
	1	Driftsutgifter	1 614 978	1 612 978 (-2 000)
747		Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet		
	1	Driftsutgifter	220 494	219 494 (-1 000)
748		Statens helsetilsyn		
	1	Driftsutgifter	187 912	185 912 (-2 000)
760		Kommunale helse- og omsorgstjenester		
	60	Kompetanse, rekruttering og innovasjon	1 337 773	1 339 773 (+2 000)
	61	Forebyggende helse- og omsorgstjenester	34 391	0 (-34 391)
	70	Tilskudd	431 479	462 479 (+31 000)
	71	Kompetanse-, forsknings- og rekrutteringstiltak	327 621	316 221 (-11 400)

765		Psykisk helse, rus og vold		
	62	Rusarbeid	448 611	0 (-448 611)
	72	Frivillig arbeid mv.	654 082	664 082 (+10 000)
770		Tannhelsetjenester		
	21	Spesielle driftsutgifter	6 370	26 370 (+20 000)
	70	Tilskudd	453 447	498 447 (+45 000)
800		Barne- og familiedepartementet		
	1	Driftsutgifter	182 114	181 514 (-600)
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	163 915	165 915 (+2 000)
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	29 700 000	30 309 000 (+609 000)
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	59 183	52 483 (-6 700)
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	101 483	100 483 (-1 000)
868		Forbrukertilsynet		
	1	Driftsutgifter	158 250	157 250 (-1 000)
881		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	77	Nasjonaljubileet 2030	9 000	12 000 (+3 000)
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	546 479	544 979 (-1 500)
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter	29 077	34 077 (+5 000)
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	204 400	204 100 (-300)
907		Norsk nukleær dekommisjonering		
	1	Driftsutgifter	451 100	450 300 (-800)
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	544 900	544 600 (-300)
916		Kystverket		
	1	Driftsutgifter	1 219 300	1 217 100 (-2 200)
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	535 200	534 200 (-1 000)
919		Diverse fiskeriformål		
	77	Tilskudd til kystrekeflåten	0	23 200 (+23 200)

923		Havforskningsinstituttet		
	1	Driftsutgifter	900 250	899 250 (-1 000)
928		Annen marin forskning og utvikling		
	50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	81 004	80 704 (-300)
	72	Tilskudd til Nofima AS	108 065	103 065 (-5 000)
1100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Driftsutgifter	192 050	191 450 (-600)
1115		Mattilsynet		
	1	Driftsutgifter	1 681 919	1 701 919 (+20 000)
1135		Veterinærinstituttet		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	118 494	124 494 (+6 000)
1136		Norsk institutt for bioøkonomi		
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	279 978	279 378 (-600)
1138		Støtte til organisasjoner m.m.		
	75	Dyrsku'n	1 190	2 990 (+1 800)
	76	Rekruttering til mat- og måltidsbransjen	10 000	0 (-10 000)
1142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	317 800	317 100 (-700)
	60	Tilskudd til veterinærdekning	207 032	237 032 (+30 000)
	80	Beredskapslager matmel	0	1 000 (+1 000)
	81	Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark	0	19 000 (+19 000)
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	37 932	82 932 (+45 000)
	73	Tilskudd til skog- og klimatiltak	56 000	86 000 (+30 000)
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	75	Oppsyn i statsallmenninger	16 337	18 837 (+2 500)
1300		Samferdselsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	203 300	202 700 (-600)
1320		Statens vegvesen		
	1	Driftsutgifter	5 202 000	5 192 500 (-9 500)
	73	Tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene	905 800	870 400 (-35 400)
1330		Særskilte transporttiltak		
	62	Tilskudd til kollektivtransport	0	620 000 (+620 000)

1332		Transport i byområder mv.		
	63	Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter	2 130 000	1 940 000 (-190 000)
1352		Jernbanedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	424 400	422 400 (-2 000)
	21	Spesielle driftsutgifter - utredninger	135 700	130 700 (-5 000)
1400		Klima- og miljødepartementet		
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	96 496	97 746 (+1 250)
1410		Kunnskap om klima og miljø		
	21	Miljødata	543 871	545 871 (+2 000)
1420		Miljødirektoratet		
	31	Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering	173 552	273 552 (+100 000)
	60	Tilskudd til natursats - tiltak og planlegging for natur i kommunene	114 826	144 826 (+30 000)
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	250 735	272 735 (+22 000)
	71	Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling	27 363	29 363 (+2 000)
	73	Tilskudd til rovvilttiltak	51 706	71 706 (+20 000)
	78	Tilskudd til friluftslivsformål	227 048	234 048 (+7 000)
	80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur	276 408	328 908 (+52 500)
	85	Tilskudd til besøkssenter for natur	88 523	91 023 (+2 500)
	86	Tilskudd til frivillige klima- og miljøorganisasjoner og klima- og miljøstiftelser	61 676	67 676 (+6 000)
1428		Enova SF		
	50	Overføring til Klima- og energifondet	5 904 808	6 604 808 (+700 000)
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	172 697	172 197 (-500)
1471		Norsk Polarinstitutt		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	227 000	132 000 (-95 000)
1500		Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	250 149	249 149 (-1 000)
1515		Departementenes digitaliseringsorganisasjon		
	22	Større IKT-/digitaliseringsprosjekter	657 747	617 747 (-40 000)
1540		Digitaliseringsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	183 694	180 194 (-3 500)
1541		IT- og ekompolitikk		
	60	Bredbåndsutbygging	34 110	159 110 (+125 000)

1543		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet		
	70	Telesikkerhet og -beredskap	421 161	401 161 (-20 000)
1600		Finansdepartementet		
	1	Driftsutgifter	485 134	484 134 (-1 000)
1605		Direktoratet for forvaltning og økonomistyring		
	1	Driftsutgifter	1 181 437	1 180 937 (-500)
1610		Tolletaten		
	1	Driftsutgifter	2 149 233	2 148 233 (-1 000)
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	341 176	383 176 (+42 000)
1620		Statistisk sentralbyrå		
	1	Driftsutgifter	799 883	799 383 (-500)
1700		Forsvarsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	878 157	875 657 (-2 500)
	71	Overføringer til andre	99 195	101 195 (+2 000)
1730		Forsvarshistorisk museum		
	1	Driftsutgifter	185 784	202 784 (+17 000)
1800		Energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	270 264	269 264 (-1 000)
1810		Sokkeldirektoratet		
	1	Driftsutgifter	454 600	453 600 (-1 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	205 000	55 000 (-150 000)
1825		Energieffektivisering og -omlegging		
	21	Spesielle driftsutgifter	14 000	13 000 (-1 000)
	60	Tilskudd til energiltak i kommunale bygg	300 000	200 000 (-100 000)
1850		Klima, industri og teknologi		
	70	Gassnova SF	105 000	100 000 (-5 000)
	75	Norwegian Energy Partners	45 000	0 (-45 000)
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	1	Driftsutgifter	477 394	474 394 (-3 000)
	50	Avsetning til utdanningsstipend	9 662 063	9 759 363 (+97 300)
	73	Avskrivninger	1 687 732	2 481 532 (+793 800)
2421		Innovasjon Norge		
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse	709 021	609 021 (-100 000)

2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:	-397 642	-399 142 (-1 500)
		2 Driftsutgifter	2 807 358	2 805 858 (-1 500)
2460		Eksportfinansiering Norge		
	24	Driftsresultat:	109 579	109 179 (-400)
		2 Driftsutgifter	334 079	333 679 (-400)
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel	29 270 000	29 269 000 (-1 000)
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	595 000	730 000 (+135 000)
2655		Uførhet		
	70	Uføretrygd	140 609 000	140 800 000 (+191 000)
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.		
	72	Tannbehandling	3 157 400	3 508 140 (+350 740)
	76	Private laboratorier og røntgeninstitut	1 703 000	1 628 000 (-75 000)
2752		Refusjon av egenbetaling		
	72	Egenandelstak	8 681 000	9 036 000 (+355 000)
2800		Statens pensjonsfond utland		
	50	Overføring til fondet	521 305 600	521 505 600 (+200 000)
		Sum utgifter	2 721 866 565	2 731 404 693 (+9 538 128)
<i>Inntekter (i tusen kroner)</i>				
3640		Arbeidstilsynet		
	86	Overtredelsesgebyrer	29 450	59 950 (+30 500)
3950		Forvaltning av statlig eierskap		
	50	Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA	1 214 000	1 273 000 (+59 000)
4320		Statens vegvesen		
	1	Salgsinntekter m.m.	172 700	164 200 (-8 500)
4428		Enova SF		
	51	Tilbakeføring av bevilgninger til midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifb. høye strømpriser	0	800 000 (+800 000)
4760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	1 024 844	4 324 844 (+3 300 000)
5325		Innovasjon Norge		
	53	Ny post under innovasjon Norge Tilbakeføring av ubrukte tiltaksmidler	0	91 000 (+91 000)
5460		Eksportfinansiering Norge		
	85	Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger	10 100	723 700 (+713 600)

5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt og formuesskatt mv.	157 737 000	158 017 000 (+280 000)
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	206 452 750	206 049 750 (-403 000)
5508		Avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO2-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	9 400 000	9 600 000 (+200 000)
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	3 000 000	2 770 000 (-230 000)
	71	Veibruksavgift på autodiesel	6 570 000	5 220 000 (-1 350 000)
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft	4 770 000	6 225 000 (+1 455 000)
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO2-avgift	19 538 000	19 532 000 (-6 000)
5615		Husbanken		
	80	Renter	8 480 000	8 483 000 (+3 000)
5800		Statens pensjonsfond utland		
	50	Overføring fra fondet	452 220 406	456 823 934 (+4 603 528)
		Sum inntekter	2 721 866 565	2 731 404 693 (+9 538 128)
		Sum netto	0	0 (0)

